



## Regionale stand van het land

# Doorontwikkeling beschermd wonen en maatschappelijke opvang

29 oktober 2020

dr. Patrick Jansen  
drs. Louise Pansier  
Annika van de Belt, MSc, MA  
Abigail Heijenga MSc  
Eline Lubbers MSc  
Caroline Coumans  
Nelleke Dijk

PJ/20/1813/domobw  
Bureau HHM



## Leeswijzer

In lijn met het advies van de commissie Dannenberg wordt in Nederland volop gewerkt aan sociale inclusie door mensen met een psychische kwetsbaarheid zoveel mogelijk te huisvesten in de wijk. Goede regionale samenwerking is de motor bij de doorontwikkeling van beschermd wonen en maatschappelijke opvang. In opdracht van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft bureau HHM een onderzoek verricht om inzicht te geven in hoe het staat met de uitvoeringsafspraken die voortvloeien uit het advies van de commissie Dannenberg, wat de ondersteuningsbehoefte is van gemeenten en andere partijen en hoe regio's van elkaar kunnen leren.

Om een beeld te krijgen van de realisatie van de gewenste doorontwikkeling van beschermd wonen en maatschappelijke opvang hebben we van alle centrumgemeenten antwoord gekregen op een digitale uitvraag. De digitale uitvraag bestond uit onderdelen voortkomend uit de afspraken tussen het rijk en gemeenten uit 2016 (uitvoeringsafspraken) en de Norm voor Opdrachtgeverschap die in 2020 is vastgesteld. Aan de hand van 45 online bijeenkomsten met gemeenten en hun stakeholders hebben we dit beeld scherper gekregen. De resultaten zijn beschreven in voorliggende 45 regiorapportages voor 43 regio's (twee regio's zijn verdeeld in twee subregio's) en in een totaalrapportage (kenmerk: PJ201809 – Landelijke stand van het land).

De regiorapportages bestaan uit drie onderdelen, stand van zaken, planning en voortgang.

**Stand van zaken:** Bij de uitvoering van het onderzoek hebben we gemerkt dat er een grote samenhang is tussen de onderzoeksvragen. Daarom hebben we ervoor gekozen om de bevindingen in samenhang te beschrijven aan de hand van drie thema's: beweging beschermd thuis, samenwerking en uitvoeringspraktijk. Per thema wordt aandacht besteed aan de mate waarin concrete uitvoeringsafspraken zijn gemaakt en waar mogelijk ook aan de mate waarin afspraken al uitgevoerd worden. De totaalrapportage is langs dezelfde lijn opgemaakt, zodat eenvoudig een relatie is te leggen tussen de landelijke rapportage en de regiorapportages.

**Planning:** Het onderdeel planning gaat in op de mate waarin regio's beschikken over een planning.

**Voortang:** In dit onderdeel wordt ingegaan op de succesfactoren, aandachtspunten en ontwikkelbehoeften van de regio's.



## Inhoudsopgave

Gemeente Alkmaar	Regiobeeld Alkmaar.....	5
Gemeente Almelo	Regiobeeld Almelo.....	9
Gemeente Almere	Regiobeeld Flevoland.....	12
Gemeente Amersfoort	Regiobeeld Amersfoort.....	16
Gemeente Amsterdam	Regiobeeld Amsterdam-Amstelland .....	20
Gemeente Apeldoorn	Regiobeeld Oost-Veluwe .....	24
Gemeente Arnhem	Regiobeeld Centraal Gelderland.....	30
Gemeente Assen	Regiobeeld Noord en Midden-Drenthe & Zuidwest-Drenthe.....	33
Gemeente Bergen op Zoom	Regiobeeld Bergen op Zoom .....	39
Gemeente Breda	Regiobeeld Breda.....	43
Gemeente Delft	Regiobeeld Delft .....	47
Gemeente Den Bosch	Regiobeeld Meierij en Bommelerwaard .....	50
Gemeente Den Haag	Regiobeeld Den Haag .....	54
Gemeente Den Helder	Regiobeeld Kop van Noord-Holland.....	57
Gemeente Deventer	Regiobeeld Midden-IJssel .....	60
Gemeente Doetinchem	Regiobeeld Achterhoek.....	63
Gemeente Dordrecht	Regiobeeld Dordrecht .....	67
Gemeente Ede	Regiobeeld Vallei-regio.....	71
Gemeente Eindhoven	Regiobeeld Eindhoven .....	74
Gemeente Emmen	Regiobeeld Zuidoost-Drenthe.....	78
Gemeente Enschede	Regiobeeld Enschede.....	83
Gemeente Gouda	Regiobeeld Gouda .....	87
Gemeente Groningen	Regiobeeld Groninger gemeenten .....	91
Gemeente Haarlem	Regiobeeld Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer .....	97
Gemeente Harderwijk	Regiobeeld Noord-Veluwe .....	100
Gemeente Heerlen	Regiobeeld Parkstad en Beekdaalen .....	104
Gemeente Helmond	Regiobeeld Helmond .....	108
Gemeente Hilversum	Regiobeeld Gooi & Vechtstreek .....	112
Gemeente Hoorn	Regiobeeld West-Friesland .....	115
Gemeente Leeuwarden	Regiobeeld Fryslân.....	119
Gemeente Leiden	Regiobeeld Holland Rijnland .....	123
Gemeente Maastricht	Regiobeeld Maastricht .....	127
Gemeente Nijmegen	Regiobeeld Nijmegen/Rivierenland .....	131





Gemeente Nissewaard	Regiobeeld Nissewaard.....	135
Gemeente Oss	Regiobeeld Noordoost-Brabant Oost.....	138
Gemeente Purmerend	Regiobeeld Waterland .....	143
Gemeente Rotterdam	Regiobeeld Rotterdam.....	148
Gemeente Sittard-Geleen	Regiobeeld Westelijke Mijnstreek .....	152
Gemeente Tilburg	Regiobeeld Tilburg.....	156
Gemeente Utrecht	Regiobeeld Utrecht.....	160
Gemeente Venlo-Roermond	Regiobeeld Noord- en Midden-Limburg.....	164
Gemeente Vlaardingen	Regiobeeld Vlaardingen.....	168
Gemeente Vlissingen	Regiobeeld Zeeland .....	172
Gemeente Zaanstad	Regiobeeld Zaanstad .....	176
Gemeente Zwolle	Regiobeeld IJssel-Vecht .....	179



## Regiobeeld Alkmaar

### Stand van zaken

#### Beweging BW - MO

##### Nieuwe werkwijze

In 2018 is een regionale collegenota over de transformatie van Beschermd wonen opgesteld. Dit was een ambtelijk proces met bestuurlijke besluitvorming, waarna op uitvoerend niveau een pilot voor Beschermd Thuis is gestart met aanbieders en werkafspraken zijn gemaakt met woningcorporaties over beschikbaarheid van woningen. Rondom de pilot zijn cliëntenraden gevraagd om aandachtspunten mee te geven. Met de pilot werd direct invulling gegeven aan sociale inclusie voor mensen met een psychische kwetsbaarheid en een woonzorgbehoefte. Het realiseren van 24-uurs bereikbaarheid was de eerste periode een zoektocht voor aanbieders. Ook de matching voor passende huisvesting is een aandachtspunt, met het oog op de belastbaarheid van wijken en de beschikbaarheid van locaties voor nieuwbouw of doorontwikkeling. Sinds Q2 2020 begint de inzet van Beschermd Thuis te groeien.

##### Samenwerking

Toen de nota voor de transformatie Beschermd Wonen werd opgesteld, gingen de gemeenten ervan uit dat de middelen voor intramuraal Beschermd Wonen bij de centrumgemeenten zouden blijven. De gemeenten besloten dat dit regionaal georganiseerd zou blijven worden en dat Beschermd Thuis lokaal zou worden opgepakt. Nu landelijk wordt gekoerst op een integrale verantwoordelijkheid van alle gemeenten voor beschermd wonen worden de eerder gemaakte afspraken tegen het licht gehouden en aangepast. Waarschijnlijk wordt een middenweg gekozen tussen een centrumregeling (die als te zwaar wordt ervaren) en individueel organiseren door alle regiogemeenten (wat niet wenselijk is vanwege de administratieve lasten voor aanbieders). Omdat inkoop en contractmanagement voor ambulante begeleiding uit de Wmo nu al gezamenlijk wordt gedaan, is de verwachting dat dit voor BW en BT ook zo wordt georganiseerd. Op uitvoerend niveau verloopt de doorontwikkeling goed, op bestuurlijk vlak is er nog een proces te lopen. Complicerende factor is de aanstaande fusie tussen twee regiogemeenten. Grote dilemma is ook wat er aan extra middelen nodig is in een tijd dat gemeenten met grote tekorten worden geconfronteerd.

##### Uitvoeringspraktijk

Voor de toegang tot Beschermd thuis is een regionaal indicatieteam gevormd, bestaande uit medewerkers van alle gemeenten. Op deze manier wordt kennis van de doelgroep vergroot en leren regiogemeenten omgaan met complexe casuïstiek. Dit team regelt de 'overdracht' van de cliënt naar een zelfstandige woning (inrichting, uitkering, eventueel aanvullende Wmo-voorzieningen etc.). Het team heeft nog geen juridische borging; in laatste instantie bepaalt de centrumgemeente met de zorgaanbieder of Beschermd thuis wel of niet verantwoord is. Verder is er een regionaal transferpunt voor de matching als mensen uitstromen uit Beschermd Wonen. Corporaties stellen woningen beschikbaar en doen de definitieve bemiddeling. Op regioniveau zijn afspraken gemaakt over een streefaantal van 200 extra woningen die



komende jaren voor de doelgroep BW beschikbaar moeten komen (verdeeld over de gemeenten). Corporaties zijn voorzichtig met het oog op draagkracht van een buurt/wijk om te grote aantallen kwetsbare huurders in nabijheid te huisvesten. Het huidige model (dat in het voorjaar 2020 van start is gegaan) moet volgend voorjaar worden geëvalueerd; dan wordt gezien of in het model iets kan worden ingebouwd, waardoor corporaties mogelijk minder 'terughoudend' zijn in het aanbieden van woningen. Belangrijke voorwaarde voor corporaties is in ieder geval dat woonbegeleiding is geregeld als iemand in de wijk wordt gehuisvest. Gemeenten vragen hiervoor van aanbieders ook een grotere rol te spelen richting de omgeving van de cliënt (financiële ruimte is een aandachtspunt om dit daadwerkelijk te kunnen oppakken). Verder is voor een zachte landing ook voldoende lokaal aanbod nodig van welzijn, dagactiviteiten en ontmoetingspunten. Dit moet nog nader ingevuld worden.

## Norm voor Opdrachtgeverschap

Wat is de stand van zaken van de deelonderwerpen van de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO)?

✓ = Ja    ⚙️ = In ontwikkeling    ✗ = Nee

Regiovisie aanwezig en vastgesteld:		✓
Tot stand gekomen in overleg met stakeholders:		✓
Betrokken stakeholder(s):	Stakeholders waren niet betrokken in het proces; het eindresultaat is met hen gedeeld en vervolgens zijn de stakeholders op uitvoeringsniveau betrokken (pilot BT met aanbieders en werkafspraken met corporaties).	
Waarborgen continuïteit van zorgfuncties:		✓
Afspraken over inkoop plekken buiten eigen regio:		⚙️
Verbondenheid lokale toegang met regionale MO/gecontracteerde hulp:		⚙️
Niet vrijblijvende governance:		⚙️
Beperken administratieve lasten:	De regio Alkmaar werkt met regionale inkoop en contractmanagement. Voor gemeenten en zorgaanbieders wordt hiermee gepoogd de administratieve lasten te verkleinen.	
Inzet op meerjarige contractering:	De huidige contracten BW zijn aangegaan voor een periode van max. zeven jaar. Inzet is meerjarige contractering: dit geeft stabiliteit als basis voor innovatie.	
<p><b>Toelichting:</b> Er is bestuurlijk bereidheid om samen te werken en praktische oplossingen met elkaar te bedenken, maar als het aankomt op formele borging van afspraken is er nog werk te verrichten. De gemeenten hebben hiervoor ondersteuning gevraagd door een extern bureau. De bedoeling is dat dit eind Q1 2021 rond is.</p>		

## Uitvoeringsafspraken

Zijn er concrete uitvoeringsafspraken gemaakt over de volgende onderwerpen:



Inhoudelijke visie op sociale inclusie:	✓
Governance:	⚙️
Samenwerking tussen gemeenten:	⚙️
Samenwerking met stakeholders:	⚙️
Spreiding voorzieningen:	✗
Toegang:	⚙️
Verdeling budget en financiële risico's:	⚙️
Financiële solidariteit:	⚙️
Overgangsfase financiële middelen:	⚙️
Overgangsfase informatieoverdracht cliënten:	⚙️
<p><b>Toelichting:</b> In de regio Alkmaar wordt verkend of een regionaal fonds voor Beschermd wonen wenselijk en haalbaar is. Hiervoor wordt nu in beeld gebracht welke aantallen van uitstroom, doorstroom, overbruggingsplekken et cetera worden verwacht. Ook de kosten van de organisatorische infrastructuur en bedrijfsvoering worden berekend, zoals omvang van personele inzet voor toegang, backoffice, transferpunt e.d. De gemeente Alkmaar bereidt deze zaken voor, zodat ze straks aan de regiogemeenten kunnen worden overgedragen (denk ook aan verordeningen etc.). In het regiogesprek werd geconstateerd dat het goed is om de dialoog met aanbieders, woningcorporaties en cliëntvertegenwoordiging over uitvoeringsafspraken te intensiveren; dit wordt in november 2020 opgepakt.</p>	

## Planning

Planning opgesteld/aanwezig:	✓
<p><b>Toelichting:</b> Het streven is om eind Q1 van 2021 besluitvorming in alle gemeenteraden rond te hebben. Het jaar 2021 kan dan verder gebruikt worden om in de uitvoeringspraktijk ervaring op te doen en werkwijzen aan te scherpen (dat zal sowieso een langer durend proces zijn van met elkaar ontwikkelen, evalueren en bijstellen). De bedoeling is om in de loop van 2021 of begin 2022 te starten met de vormgeving van de doordecentralisatie MO.</p>	

## Voortgang

<p><b>Succesfactoren</b></p> <p>De regio is trots op de ontwikkeling van het product Beschermd Thuis en de omvorming van ZZP's voor Beschermd wonen naar arrangementen met betere aansluiting bij de ambulante zorg. Verder wordt de samenwerking met stakeholders als prettig ervaren; zij zijn bereid om mee te denken en hun verantwoordelijkheid te nemen.</p>
--





### Aandachtspunten

In de huidige fase is aandacht nodig voor het kennisniveau van regiogemeenten en het commitment voor de regionale samenwerking: de verdeling van de middelen voor de 24-uurszorg en de juridische borging.

### Ondersteuningsbehoeften

De regio heeft onafhankelijke procesbegeleiding ingezet om tot afspraken voor de bestuurlijke samenwerking te komen. Dit kan ook zinvol zijn voor de dialoog met stakeholders, omdat er in korte tijd veel moet gebeuren. Verder kan een informatiesessie voor gemeenteraden nuttig zijn, zodat zij voldoende kennis hebben over het totale plaatje. Dit mede vanwege de raadsverkiezingen volgend jaar; het zou goed zijn de inhoudelijke discussie te kunnen voeren voor de verkiezingsdruk.





## Regiobeeld Almelo

### Stand van zaken

#### Beweging BW - MO

##### Nieuwe werkwijze

Voor de regio is een Regioplan BW-MO 2020 t/m 2023 opgesteld en in september 2020 vastgesteld in alle colleges van de zes gemeenten uit de regio. De Wmo-cliëntenraden zijn betrokken bij het opstellen van het plan. Op onderdelen zijn stakeholders als zorgaanbieders en woningcorporaties geconsulteerd en zij worden, waar nodig, betrokken bij de uitwerking. Hiervoor is regelmatig overleg met deze partijen. Voor de ontwikkeling van MO is er een stuurgroep integrale ketenaanpak.

##### Samenwerking

In de regio wordt sinds 2015 samengewerkt op basis van het Convenant 'Samenwerken aan beschermd wonen, opvang en zorg Twente 2015'. In 2019 heeft de subregio Almelo een addendum bij dit convenant vastgesteld. De centrumgemeente bespreekt meerdere keren per jaar de gang van zaken rond BW/MO in de stuurgroep 'taken centrumgemeente'. Hierin zijn de zes gemeenten vertegenwoordigd door de wethouders Wmo.

In het regioplan is afgesproken dat in de regio Almelo alle betrokken gemeenten in ieder geval tot en met 2023 zowel inhoudelijk als financieel blijven samenwerken aan BW/MO met Almelo als centrumgemeente. Op uitvoeringsniveau slaagt men erin om de afspraken die zijn gemaakt ook uit te voeren. Er wordt verbinding gemaakt tussen de praktijk en het beleid, daarbij is steeds intensief contact op ambtelijk niveau tussen de gemeenten. Men ervaart commitment van alle partijen.

##### Uitvoeringspraktijk

BW bestaat in de visie van regio Almelo altijd uit toezicht en begeleiding bij het dagelijks leven. Intramuraal verblijf alleen als dit noodzakelijk is. Alle gemeenten hebben zorgaanbieders binnen hun grenzen die BW aanbieden. Soms plaatselijk beperkt door de omvang van aanwezige doelgroep, de schaalgrootte van de gemeente of de behoefte aan een specialistische vorm van beschermd wonen. De omvang en de vraag van de doelgroep is in beeld gebracht. Er is een stabiele wachtlijst waarbij met name onvoldoende plekken voor jongeren zijn. Aanbieders die voldoen aan de eisen op gebied van kwaliteit van zorg en financiële continuïteit kunnen in aanmerking komen voor bekostiging BW. Er is een gevarieerd aanbod van ongeveer 30 aanbieders. Dit aantal zal naar verwachting dalen door de openstelling van de Wlz voor cliënten met GGZ-problematiek.

Er is een integrale ketenaanpak voor de maatschappelijke opvang. Hierin werken gemeenten, woningcorporaties en diverse aanbieders samen. Oplossingen worden geïmplementeerd in de keten. Bij de aanpak heeft men te maken met het volstromen van voorzieningen en onvoldoende door- of uitstroom. Een indicatie voor BW wordt centraal afgegeven door een team van casemanagers. Zij overleggen met zorgaanbieders over het resultaat van het zorgtraject, de overdracht van zorg en het vertalen van praktijkgevallen naar beleid.



Met woningcorporaties en zorgaanbieders zijn afspraken gemaakt over de uitstroom. Er is een werkwijze vastgelegd met daarin ieders rol en verantwoordelijkheden. Binnen zes maanden na aanmelding wordt een passende woning aangeboden en de gemeente waar de cliënt gaat wonen zorgt voor tenminste één jaar passende zorg vanuit Wmo-maatwerk. Vanaf 2017 zijn 90 mensen via dit traject uitgestroomd. Er is veel energie gestopt in deze werkwijze en men is tevreden over hoe het loopt. Er zit wel wat spanning op de beschikbaarheid van voldoende sociale woningen, met name in de spreiding over de gemeenten.

## Norm voor Opdrachtgeverschap

Wat is de stand van zaken van de deelonderwerpen van de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO)?

✓ = Ja    ⚙️ = In ontwikkeling    ✗ = Nee

Regiovisie aanwezig en vastgesteld:	✓
Tot stand gekomen in overleg met stakeholders:	✓
Betrokken stakeholder(s):	De RG en de Wmo-cliëntenraden. Deels de zorgaanbieders en woningcorporaties
Waarborgen continuïteit van zorgfuncties:	✓
Afspraken over inkoop plekken buiten eigen regio:	✓
Verbondenheid lokale toegang met regionale MO/gecontracteerde hulp:	✓
Niet vrijblijvende governance:	✓

Beperken administratieve lasten:	Er is één toegang en indicatie. Het contractmanagement en de subsidieverlening ligt bij de centrumgemeente.
Inzet op meerjarige contractering:	Mogelijkheden voor meerjarige inkoop en/of subsidiering worden onderzocht.
<b>Toelichting:</b> In 2019 heeft de subregio Almelo een addendum bij het convenant Wmo 2015 vastgesteld. Overige afspraken zijn vastgelegd in het regioplan.	

## Uitvoeringsafspraken

Zijn er concrete uitvoeringsafspraken gemaakt over de volgende onderwerpen:

Inhoudelijke visie op sociale inclusie:	✓
Governance:	✓
Samenwerking tussen gemeenten:	✓
Samenwerking met stakeholders:	✓
Spreiding voorzieningen:	✓
Toegang:	✓
Verdeling budget en financiële risico's:	✓
Financiële solidariteit:	✓
Overgangsfase financiële middelen:	✓



Overgangsfase informatieoverdracht cliënten:	✓
<p><b>Toelichting:</b> Door het besluit om tot en met 2023 te blijven samenwerken met Almelo als centrum-gemeente wil de regio duidelijkheid verschaffen aan cliënten en zorgaanbieders en rust houden binnen de veranderende regelgeving. Governance en afspraken over financiën zijn vastgelegd in een addendum bij het Convenant van 2015. Als het verdeelmodel duidelijk is alsmede de gevolgen van de openstelling van de Wlz verwacht men dat de afspraken over de financiën opnieuw aan de orde komen. Naar verwachting zijn de gevolgen voor de regio wel neutraal, maar voor Almelo als centrumgemeente zijn de financiële gevolgen nadelig.</p>	

## Planning

Planning opgesteld/aanwezig:	✓
<p><b>Toelichting:</b> Er zijn afspraken gemaakt over de werkwijze en samenwerking tot en met 2023 waarin ook de voorbereiding op de situatie na 2023 is opgenomen. De planning is dynamisch en zal de komende jaren waar nodig aangepast worden. Doordat de centrumgemeente-constructie wordt gecontinueerd is het tijdspad BW en MO gelijkgetrokken .</p>	

## Voortgang

<p><b>Succesfactoren</b></p> <p>Als succesfactor wordt de betrokkenheid van de professionals genoemd bij de gezamenlijke opgave. Binnen de regio Almelo is men trots op de wijze waarop de uitstroom in samenwerking met woningcorporaties, gemeenten en zorgaanbieders verloopt.</p> <p>Een doorslaggevende factor is dat één persoon dit intensief en langdurig heeft begeleid. Daarbij is steeds de verbinding gemaakt tussen beleid en afspraken en de uitwerking in de praktijk: Op casusniveau buiten de kaders denken om samen te werken aan de oplossing zoals die bedoeld is in de beleidsvoornemens.</p>
<p><b>Aandachtspunten</b></p> <p>Voor MO wordt als aandachtspunt de tijd genoemd die de regiogemeenten, zorgaanbieders en woningcorporaties in de integrale ketenaanpak kunnen steken.</p> <p>Daarnaast noemt men de financiële onzekerheid als belangrijk aandachtspunt. Deze kan van invloed zijn op de houdbaarheid van de huidige samenwerkingsafspraken omdat er breed in het sociale domein financieringstekorten zijn.</p>
<p><b>Ondersteuningsbehoeften</b></p> <p>De regio verzoekt om snelle duidelijkheid over het verdeelmodel en de financiële consequenties.</p>

*NB: Dit regiobeeld is gemaakt op basis van de ingevulde digitale uitvraag, het document Regioplan en een gesprek met twee beleidsadviseurs van de centrumgemeente Almelo.*



## Regiobeeld Flevoland

### Stand van zaken

#### Beweging BW - MO

##### Nieuwe werkwijze

Er was een visie met een looptijd t/m 2020 met bijbehorende uitvoeringsprogramma (Regionaal Kompas). Deze is vervangen/herrijkt door het Regionaal Kader Zorglandschap 2020-2026 welke voor de zomer is vastgesteld. De acht condities voor sociale inclusie zijn uitgewerkt in de visie. Dit regionale kader is vastgesteld in de raden. Het bijbehorende uitvoeringsprogramma met doelstellingen is in ontwikkeling (afroondende fase). Bij het opstellen van visie en kader worden naast de professionele stakeholders regelmatig cliëntenraden en ervaringsdeskundigen betrokken. De regio vindt het waardevol om steeds het perspectief van de client te blijven zien.

Er zijn - zowel regionaal als lokaal - middelen ter beschikking gesteld om de beweging naar beschermd thuis te maken en te borgen. Er lopen onder andere pilots: Gewoon Thuis, Samen Sterker in de Wijk. In de visie op de ambulante infrastructuur wil de regio zich richten op vroegtijdig herkennen van signalen. Daarnaast is er aandacht voor het makkelijk op- en afschalen in crisis. Dit vindt men cruciaal om overgangsperiode goed te laten verlopen. Er zit wel verschil in ontwikkeling tussen grotere en kleinere gemeenten waarbij het voor de kleinere gemeenten vaak een puzzel is hoe je het organiseert. Dit wordt lokaal opgepakt met eigen stakeholders, ervaringen worden gedeeld.

Ondanks dat MO vooralsnog niet meegenomen wordt in de doordecentralisatie, is in de regio ingezet op transformatie van BW en MO samen, waarbij men werkt vanuit de inhoud en kwaliteit. Men ziet dat dit steeds meer in elkaar schuift. Zo wil men instroom beperken en uitstroom bevorderen door bijvoorbeeld een pilot als 'Gewoon thuis'. Ook wordt een plan van aanpak voor een brede aanpak dak- en thuislozen gemaakt. Voor de transformatie/verbeteringen binnen MO zijn ook middelen beschikbaar gesteld.

##### Samenwerking

De samenwerking met stakeholders wordt over het algemeen als constructief ervaren. Ze worden betrokken bij de ontwikkeling van de visie en het uitvoeringsprogramma. Door het hele jaar worden bijeenkomsten met de stakeholders gehouden en in de diverse overleggen komt de inrichting van het zorglandschap regelmatig aan de orde. Afhankelijk van het onderwerp zitten de betrokken stakeholders aan tafel, zoals de woningcorporaties bij 'Weer thuis'. De gemeenten hebben gesprekken met woningcorporaties om verbindingen beter te leggen en prestatiesafspraken te maken.

Er zijn nog geen concrete afspraken gemaakt over financiering, inkoop en contractmanagement. Dit is wel in ontwikkeling. Zo is bepaald wat lokaal en wat regionaal zal worden geregeld en wat men daarin belangrijk vindt. In de komende periode wordt definitief uitgewerkt hoe dat in de praktijk gedaan zal worden zodat dit op 1 januari 2022 geregeld is.

Afspraken met betrekking tot beschikbare budget, verdeling van risico's en financiële solidariteit zijn wel gemaakt, maar nog niet vastgesteld.



De regio vindt het ingewikkeld dat het verdeelmodel nog niet bekend is. Daarom is het inschatten van de mogelijkheden in de uitvoering lastig. Men kiest ervoor uit te blijven gaan van de inhoud en niet de financiering.

Met betrekking tot de governance en de verdeling van de verantwoordelijkheden tussen centrumgemeente en regiogemeenten wordt nog gewerkt volgens de afspraken die zijn vastgelegd in de centrumregeling. Deze zal worden herijkt als het uitvoeringsprogramma is uitgevoerd. Men verwacht geen problemen op bestuurlijk of ambtelijk niveau. De gemeente Zeewolde heeft net besloten bij regio Flevoland te blijven voor BW/MO.

Vanuit cliëntperspectief zou men wel intensiever met gemeenten om tafel willen om mee te denken in de ontwikkelingen. Men verwacht op die wijze ook bij te kunnen dragen aan het creëren van draagvlak.

### Uitvoeringspraktijk

Men ervaart wel de beweging naar Beschermd thuis. De verwachting is dat een derde uitstroomt naar Beschermd Thuis, een derde blijft in BW en een derde gaat naar Wlz. Maar er wordt ook geconstateerd dat er nog een wachtlijst is voor BW die momenteel zelfs groeit. Afbouw van plekken BW is niet het doel. Men verwacht wel dat minder plekken nodig zullen zijn. Op 1 januari 2021 is het aantal cliënten die overgaan naar de Wlz bekend. Hierop gaat men het afbouwplan inrichten. Er blijken onvoldoende woningen beschikbaar om aan de vraag naar uitstroom te voldoen.

De regio geeft aan dat goed in beeld is welke voorzieningen nodig zijn, maar het is moeilijk om te kunnen kwantificeren hoeveel tussenvoorzieningen opgebouwd moeten worden. Men wil dit lokaal organiseren. Er zijn afspraken gemaakt dat de wijkteams voldoende geschoold moeten zijn in de problematiek van mensen met een psychische kwetsbaarheid. De grootste GGZ-instelling van de regio heeft zich gebiedsgericht georganiseerd (in gebiedsteams) over de hele regio. Er zijn afspraken met hen dat zij beschikbaar zijn voor consultatie, advies en bemoeizorg. Dit werkt goed, alleen maken de wachttijden en de hoogte van het specialisme van de GGZ-instelling het lastig om soms een warme overdracht organiseren van een cliënt in BW naar thuis.

Er zit een gat tussen verblijf in een instelling en verblijf thuis (met ambulante ondersteuning). Er is een sterke behoefte aan diverse tussenvormen. Daarnaast is een betere aansluiting gewenst van formele/informele zorg en ondersteuning bij de behoefte van kwetsbare inwoners.

De wijkteams moeten nog worden meegenomen in de uitvoering. Met name in de overgang van beschermd wonen naar ambulante wonen en begeleiding. Aanbieders lopen soms tegen de grenzen aan van de mogelijkheden voor financiering van ambulante begeleiding. Het budget is krap voor wat nodig is.

## Norm voor Opdrachtgeverschap

Wat is de stand van zaken van de deelonderwerpen van de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO)?

✓ = Ja    ⚙️ = In ontwikkeling    ✗ = Nee

Regiovisie aanwezig en vastgesteld:	✓
Tot stand gekomen in overleg met stakeholders:	✓
Betrokken stakeholder(s):	Er zijn bijeenkomsten geweest met aanbieders, adviesraden, cliëntenraden, ervaringsdeskundigen, zorgorganisaties.
Waarborgen continuïteit van zorgfuncties:	⚙️



Afspraken over inkoop plekken buiten eigen regio:	⚙️
Verbondenheid lokale toegang met regionale MO/gecontracteerde hulp:	⚙️
Niet vrijblijvende governance:	⚙️

Beperken administratieve lasten:	Beperkt aandacht voor. Gaat mogelijk toenemen als de regiogemeenten zelf BW gaan inkopen.
Inzet op meerjarige contractering:	Meerjarige subsidies en meerjarige contracten zoals Wmo-arrangementen.

## Uitvoeringsafspraken

Zijn er concrete uitvoeringsafspraken gemaakt over de volgende onderwerpen:

Inhoudelijke visie op sociale inclusie:	✓
Governance:	⚙️
Samenwerking tussen gemeenten:	⚙️
Samenwerking met stakeholders:	⚙️
Spreiding voorzieningen:	⚙️
Toegang:	✓
Verdeling budget en financiële risico's:	⚙️
Financiële solidariteit:	⚙️
Overgangsfase financiële middelen:	⚙️
Overgangsfase informatieoverdracht cliënten:	⚙️
<p><b>Toelichting:</b> Er is een visie met een looptijd t/m 2020 met bijbehorende uitvoeringsprogramma (Regionaal Kompas), deze is vervangen/herrijkt door het Regionaal Kader Zorglandschap 2020-2026 welke voor de zomer is vastgesteld. Bijbehorende uitvoeringsprogramma is in ontwikkeling (afroendende fase). De doelstellingen zijn helder en de uitvoering is in ontwikkeling.</p>	

## Planning

Planning opgesteld/aanwezig:	✓
<p><b>Toelichting:</b> In een uitvoeringsprogramma is planning opgenomen. In de regio is ingezet op transformatie van BW en MO samen.</p>	





## Voortgang

### Succesfactoren

- Een goed, groot en actief netwerk van samenwerkende partners/professionals die bereid zijn om gezamenlijk aan de opgaven te werken. De gedrevenheid en commitment die we in de hele keten zien om te werken aan de transformatie om daadwerkelijk te doen wat nodig is.
- Beschikbaar stellen van middelen, zowel regionaal als lokaal, om deze beweging te maken en te borgen. Zoals voor de pilots Gewoon Thuis en Samen Sterker in de Wijk.

### Aandachtspunten

- Het betreft een 'samenlevingstransitie': iedereen moet leren om met kwetsbare mensen om te gaan. Dit betekent dat ook voor inwoners een cultuuromslag nodig is. Er moet draagvlak zijn voor mensen met ander gedrag.
- Met het oog op de transformatie en doordecentralisatie is het des te belangrijker dat de regio eenduidige afspraken hanteert over de inrichting van wonen en zorg. Deze zijn van belang om dit kwalitatief goed en efficiënt te kunnen uitvoeren en om te voorkomen dat bewoners rondom gemeentegrenzen tussen wal en schip vallen.
- Van belang is de betrokkenheid van cliënten in dit proces en/of deze beweging.
- Meer uitstroom uit 24-uurs opvang en minder instroom.
- Het mogelijk maken van op- en afschalen van ondersteuning, zodat de zorg meebeweegt met de behoefte van de cliënt. Dit vraagt beschikbaarheid van ondersteuning in de wijk (24/7 beschikbaarheid), met name in geval van crisis.
- Passende dagbesteding; toewerken naar vraaggerichte vormen van leren en werken om echt aan te sluiten bij de wensen en mogelijkheden van de client.
- Preventie en clientondersteuning in de wijk vraagt om een steunstructuur rondom cliënten met duidelijke samenwerkingsafspraken en aanspreekpunten voor de client.

### Ondersteuningsbehoeften

- Meer uitwisseling: Hoe gaan andere regio's om met het verschil in schaalgrootte tussen gemeenten binnen de regio?
- Er zijn onvoldoende woningen beschikbaar, hier vraagt de regio nadrukkelijk aandacht voor.





## Regiobeeld Amersfoort

### Stand van zaken

#### Beweging BW - MO

##### Nieuwe werkwijze

In de regio Amersfoort wordt samengewerkt volgens leidende principes. Belangrijkste hiervan zijn weergegeven in onder andere het regionale beleidskader 'Moed moet' dat eind 2017 door de gemeenteraden in de regio Amersfoort is vastgesteld. In het beleidskader worden visie, uitgangspunten en doelen voor opvang en bescherming omschreven waaraan de komende jaren gewerkt wordt. In het kort komt het erop neer dat meer wordt ingezet op passende ondersteuning gericht op groei en versterken van de zelfredzaamheid, participatie en herstel. Dit beleidskader is onlangs verlengd. Ook hebben gemeenten (in december 2019) met elkaar afgesproken wat lokaal nodig is om preventie te stimuleren, hoe men regionaal blijft samenwerken en zijn bepaalde uitgangspunten opnieuw bevestigd (zoals het inzetten op ambulantisering). Dit is door de colleges vastgesteld. Alle gemeenten zijn uiteindelijk zelf verantwoordelijk voor het inrichten van de lokale infrastructuur.

Eén aanbieder heeft recentelijk een pilot gedraaid, die gericht is op ambulantisering. Dit is een vorm van Beschermd Thuis (BT). De regio wilt dit de komende twee jaar voortzetten in de regio en per 2023 meenemen in de inkoop. Zorgaanbieders worden betrokken bij de gesprekken om dit verder vorm te geven. Of BT na 2023 onder regionale of lokale verantwoordelijkheid zal vallen, is nog niet bepaald.

##### Samenwerking

De gemeente Amersfoort en de regiogemeenten werken in regioverband samen aan de inkoop via het Regionaal Inkoop- en Subsidiebureau (RISB). Het contractbeheer op het gebied van o.a. BW en de daarbij behorende accountgesprekken ligt bij het RISB.

In de afspraken van december 2019 is opgenomen dat de regio het financiële model inricht op basis van regionale solidariteit en het principe van verevening. De concrete uitwerking van het financiële sturingsmodel moet nog plaatsvinden. Ook de nog te maken landelijke keuzes spelen daarin mee.

Er zijn in een regiovisie geen afspraken over inkoop van BW-plaatsen buiten de regio opgenomen. Wel zijn met de centrale toegang afspraken over de werkwijze bij plaatsing van een persoon in een BW buiten de regio. Voor MO worden de afspraken landelijke toegang gevolgd; deze zijn ook opgenomen in de beleidsregels.

In de regio is voor de inkoop in het sociaal domein in 2020 gekozen voor een strategie van beheerste innovatie. Uitgangspunt blijft het opbouwen en uitbreiden van langlopende partnerschappen met zorgaanbieders in een periode die zich kenmerkt door landelijke en regionale veranderingen. De komende jaren wordt vormgegeven aan regionale afspraken hierover.

In december 2019 zijn afspraken gemaakt ter voorbereiding op de doordecentralisatie BW en MO vanaf 1 januari 2021. De regionale uitvoeringsafspraken gaan o.a. over de verantwoordelijkheidsverdeling tussen gemeenten in de regio, de verdeling van het beschikbare budget en de wijze waarop samengewerkt wordt met partijen in de regio. Zo worden onder andere de inkoop voor Ondersteuning met noodzakelijk verblijf



(beschermd wonen en de 24-uursvoorzieningen uit de maatschappelijke opvang) en de toegang (via een Centrale toegang) regionaal voorgezet.

De ambtenaren van de verschillende gemeenten werken sinds juli 2020 samen in een regionaal team (opgaveteam) om deze regionale afspraken verder uit te werken. De samenwerking tussen gemeenten loopt over het algemeen goed. De uitdaging blijft om voldoende tijd en capaciteit in te kunnen zetten. Ook is tijd en aandacht nodig om kennis over te dragen aan regiogemeenten gezien hun nieuwe rol.

De samenwerking met overige stakeholders verloopt over het algemeen goed. De zorgaanbieders zijn op hoofdlijnen geïnformeerd over de ontwikkelingen in het zorglandschap in de regio en zijn betrokken bij de verdere uitwerking van de verschillende deelopgaven (rond bijvoorbeeld op- en afbouw, spreiding van voorzieningen).

### **Uitvoeringspraktijk**

In het beleidskader is opgenomen de regionale visie in zowel de verblijfs capaciteit als de uitstroom naar ambulante ondersteuning evenwichtiger te verdelen over gemeenten met inachtneming van de voorkeuren van de cliënt. Dit is een uitdaging omdat locaties nu niet evenwichtig verdeeld zijn over de regio. Om de locaties anders te spreiden moet rekening worden gehouden met de draagkracht en de lokale omstandigheden van de regiogemeenten en mogelijke schaalvoordelen. Een opgaveteam is bezig om hieraan concrete invulling en uitvoering te geven. Uitgangspunt is dat de ondersteuningsvraag van de inwoners centraal staat en een passend aanbod wordt gezocht.

Van alle locaties in de regio zijn locatieprofielen gemaakt. Er is nog geen duidelijk beeld over hoe locaties concreet omgebouwd, opgebouwd of afgebouwd kunnen of moeten worden. Onder andere de overgang van cliënten naar de Wlz en uittreding van Veenendaal uit de regio zorgen ervoor dat dit beeld nog niet duidelijk is. Bovendien vraagt dit overleg met de ketenpartners, zoals aanbieders en cliënten(vertegenwoordigers).

Er zijn op dit moment geen concrete afspraken gemaakt over het specifiek aantal benodigde woningen voor de uitstroom van BW en MO in de regio. Wel hebben afzonderlijke gemeenten afspraken met corporaties over de uitstroombmogelijkheden (bijvoorbeeld via beschikbaar aantal urgenties, directe bemiddeling voor kwetsbare groepen enz.). Dit is nog een lokale aangelegenheid, regionaal wordt gekeken of en waar afstemming rond dergelijke regelingen mogelijk is.

In de afspraken van december 2019 is opgenomen dat de toegang tot BW via de zogenaamde centrale toegang en de bijbehorende zorgadministratie ook na 2021 te handhaven. Met dit team werken de gemeenten efficiënter en effectiever door kennis en uitvoering op één plek samen te brengen. Ook wil men betere monitoring op o.a. wachtlijsten en doorstroom. De lokale wijkteams van de gemeenten blijven aanspreekpunt voor eerste aanmeldingen voor cliënten. Voor MO is de toegang op dit moment gemandateerd aan de opvangorganisatie. Met de komst van de centrale toegang is beter zicht ontstaan op de wachtlijst en het missend aanbod aan plekken in de regio.



## Norm voor Opdrachtgeverschap

Wat is de stand van zaken van de deelonderwerpen van de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO)?

✓ = Ja    ⚙️ = In ontwikkeling    ✗ = Nee

Regiovisie aanwezig en vastgesteld:	✓
Tot stand gekomen in overleg met stakeholders:	✓
Betrokken stakeholder(s):	Aanbieders, cliëntenraden en adviesraden. De regio is vastgesteld door alle gemeenteraden uit de regio.
Waarborgen continuïteit van zorgfuncties:	✓
Afspraken over inkoop plekken buiten eigen regio:	✗
Verbondenheid lokale toegang met regionale MO/gecontracteerde hulp:	✓
Niet vrijblijvende governance:	⚙️

Beperken administratieve lasten:	Door regionaal de inkoop en contractbeheer te organiseren.
Inzet op meerjarige contractering:	In de regio is voor de inkoop in het sociaal domein in 2020 gekozen voor een strategie van beheerste innovatie. Uitgangspunt blijft het opbouwen en uitbreiden van langlopende partnerschappen met zorgaanbieders. In de laatste inkoopronde voor beschermd wonen is met het oog op deze veranderingen gekozen voor een contractduur van één jaar, met mogelijkheid tot vier keer een verlenging van één jaar.

**Toelichting:** Regionaal is een visie ontwikkeld op het toekomstige zorglandschap in het sociaal domein. Eén van de voornemens daarin zijn langduriger overeenkomsten waarbij de verschillende onderdelen van de Wmo meer aan elkaar gekoppeld zijn.

## Uitvoeringsafspraken

Zijn er concrete uitvoeringsafspraken gemaakt over de volgende onderwerpen:

Inhoudelijke visie op sociale inclusie:	✓
Governance:	✓
Samenwerking tussen gemeenten:	✓
Samenwerking met stakeholders:	✓
Spreiding voorzieningen:	⚙️
Toegang:	✓



Verdeling budget en financiële risico's:	
Financiële solidariteit:	
Overgangsfase financiële middelen:	
Overgangsfase informatieoverdracht cliënten:	

## Planning

Planning opgesteld/aanwezig:	
<b>Toelichting:</b> De regio heeft een implementatieagenda 2020-2021. Een exacte planning per onderdeel is nog in ontwikkeling.	

## Voortgang

<b>Succesfactoren</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Heldere visie op het eindresultaat;</li> <li>• Betrekken van gemeenten, zorgaanbieders, corporaties en (vertegenwoordigers van) cliënten en ervaringsdeskundigen;</li> <li>• Heldere verantwoordelijkheden en bevoegdheden;</li> <li>• Draagvlak bij gemeenten voor de komende ontwikkelingen.</li> </ul>
<b>Aandachtspunten</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Vanwege de complexiteit en de samenhang met andere beleidsterreinen (zoals wonen) is het nodig dat we integraal blijven werken, weten waar de ander mee bezig is;</li> <li>• Evenwichtige spreiding van voorzieningen en uitstroom;</li> <li>• Aansluitend bij mogelijkheden van gemeenten en het draagvlak bij alle gemeenten;</li> <li>• Niet de cliënt uit het oog verliezen.</li> </ul>
<b>Ondersteuningsbehoeften</b>
<p>Goede voorbeelden uit andere regio's over de volgende zaken:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Het realiseren van afbouw van huidige voorzieningen BW (ambulantisering) en het daarvoor beschikbaar maken van passende ambulante alternatieven;</li> <li>• Realiseren van voldoende woonconcepten voor uitstroom uit BW-/MO-voorzieningen incl. draagvlak in wijken;</li> <li>• Afspraken over de spreiding van voorzieningen en over om- op- en afbouw van bestaande locaties;</li> <li>• Manieren om alle stakeholders, met name cliënten en ervaringsdeskundigen te betrekken bij de doorontwikkeling van BW en MO.</li> </ul>



## Regiobeeld Amsterdam-Amstelland

### Stand van zaken

#### Beweging BW - MO

##### Nieuwe werkwijze

De regio is bezig met de omslag naar meer lokale aandacht voor en kennis over mensen die naast een zorgvraag ook een huisvestingsvraag hebben. Dit zijn lang niet altijd mensen waarbij psychiatrische problematiek op de voorgrond staat; het gaat ook vaak om economisch daklozen of mensen die net iets meer moeite moeten doen om mee te komen. Met name die groepen kunnen meer lokaal worden opgevangen en dit is ook de ambitie van de gemeenten. Om dit waar te kunnen maken, is veel tijd en aandacht nodig, bijvoorbeeld om de benodigde kennis op te bouwen in het ambtelijk apparaat en in de uitvoering (bijvoorbeeld kennis van ggz-problematiek en dak- en thuisloosheid in de sociale teams). De gemeenten werken aan een beweging waarbij de persoon en zijn vraag centraal staat in plaats van het aanbod. Hierbij wordt ook gedacht aan inzet van ervaringsdeskundigheid en creëren van ontmoetingsplekken. In Amsterdam worden mede hierom buurtteams opgezet die lichte ondersteuning kunnen bieden.

Een belangrijke randvoorwaarde voor het voorkomen van instroom en bevorderen van uitstroom bij BW/MO is voldoende passende en betaalbare huisvesting. In het programma 'Huisvesting kwetsbare groepen' heeft de gemeente Amsterdam afspraken gemaakt met woningcorporaties en zorgaanbieders voor het realiseren van geschikte woningen voor verschillende doelgroepen, waaronder mensen die zonder woning met zorg een beroep zouden doen op BW/MO. Hierbij is veel aandacht voor matching en draagkracht van wijken.

##### Samenwerking

Er zijn nog geen concrete afspraken over de gemeentelijke samenwerking vanaf 2022, maar het proces om hiertoe te komen verloopt goed - zowel bestuurlijk als ambtelijk. Men denkt aan een aantal scenario's voor de aanpak van het financiële vraagstuk, met voor-/nadelen en risico's/kansen. Vooralsnog is de gedachte om het zo pragmatisch mogelijk te organiseren, door de budgetten voor BW/MO te bundelen, maar dit moet nog verder worden uitgewerkt. Een vraag hierbij is bijvoorbeeld ook hoe omgegaan wordt met cliënten van buiten de regio die zich melden.

##### Uitvoeringspraktijk

De lijn is al een aantal jaar om zoveel mogelijk mensen zelfstandig te laten wonen met begeleiding aan huis. Afbouw van intramurale plekken heeft daarom al deels plaatsgevonden; de huidige inkoopronde is gebaseerd op actueel zicht op aantallen en ondersteuningsbehoeften. Preventie en vroegsignalering zijn belangrijk om te voorkomen dat problemen verergeren. Gemeenten wisselen hierbij kennis en ervaring uit van goede werkwijzen. In de nieuwe inkoop is als eis meegegeven aan zorgaanbieders om bij uitstroom uit verblijf te zorgen voor een goede overdracht naar het lokale team, om gezamenlijk een zachte landing in de wijk te realiseren. Ook 24-uurs oproepbaarheid is een eis in de inkoopvoorwaarden; planvorming van aanbieders hierover is bij de gemeenten nog niet bekend vanwege



de lopende inkoopprocedure. Verder zijn in de regio verschillende initiatieven voor economisch daklozen; zo is de subregio Amstelland bezig met een passantenpension in een voormalige BW-locatie, wordt expertise over deze doelgroep geregeld via detachering van een gespecialiseerde aanbieder in de sociale teams in deze subregio en is Amsterdam bezig met begeleidingsplekken voor economisch daklozen. Vanwege de gevolgen van COVID 19 is dit een groep die zeker aandacht verdient.

Verder werkt de regio aan kennisoverdracht van de centrale toegang naar de regio's, zodat zij het eerste gesprek goed kunnen voeren en zoveel mogelijk in de lokale situatie kunnen oplossen. Daarbij willen de regiogemeenten mogelijk ook subregionaal werken: expertise kan niet in iedere gemeente worden gebracht, daarvoor zijn subregionaal werkende consultants een oplossing. De huidige centrale toegang wordt een soort sparringpartner voor de regiogemeenten, om gebruik te kunnen maken van hun expertise. Zodoende is er wel een uniforme werkwijze voor toegang tot intramurale zorg, maar kan men eerst verkennen hoe lokaal kan worden aangesloten op de vraag.

## Norm voor Opdrachtgeverschap

Wat is de stand van zaken van de deelonderwerpen van de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO)?

✓ = Ja    ⚙️ = In ontwikkeling    ✗ = Nee

Regiovisie aanwezig en vastgesteld:	⚙️
Tot stand gekomen in overleg met stakeholders:	⚙️
Betrokken stakeholder(s):	Zorgaanbieders, woningcorporaties, ervaringsdeskundigen
Waarborgen continuïteit van zorgfuncties:	⚙️
Afspraken over inkoop plekken buiten eigen regio:	⚙️
Verbondenheid lokale toegang met regionale MO/gecontracteerde hulp:	⚙️
Niet vrijblijvende governance:	⚙️

Beperken administratieve lasten:	Op dit moment is een inkooptraject gaande dat door de centrum-gemeente is georganiseerd, maar waarop zorgorganisaties voor alle gemeenten konden intekenen. Zodoende geldt voor alle gemeenten in de regio hetzelfde inkoopkader. Tegelijk worden de regio-gemeenten betrokken bij uitwerking van de contracten en afspraken over implementatie daarvan, zodat zij ook de 'couleur locale' kunnen inbrengen. Verdere uitwerking hiervan is onderdeel van regioplan.
Inzet op meerjarige contractering:	De nieuwe contracten gaan over een periode van drie jaar met mogelijkheid tot verlenging van drie jaar en gaan per 2021 in. In de inkoop is het onderscheid tussen BW en MO vervallen; er is sprake van drie producten (beschermd verblijf, begeleid thuis en





	respijtvorzieningen) waarmee de doelgroepen van BW en MO kunnen worden bediend.
<p><b>Toelichting:</b> De huidige regiovisie (Koersbesluit thuis in de wijk) is in 2016 vastgesteld en loopt tot en met 2020. Voor de nieuwe regiovisie is net een traject gestart, met onder andere twee regiosessies met de betrokken gemeenten en een participatietraject voor betrokken stakeholders. Dit wordt een integraal programma Dakloosheid voor de regio (met zorg, wonen, WBI et cetera). Daarnaast is een regioplan (uitvoeringsagenda) opgesteld.</p>	

## Uitvoeringsafspraken

Zijn er concrete uitvoeringsafspraken gemaakt over de volgende onderwerpen:

Inhoudelijke visie op sociale inclusie:	✓
Governance:	⚙️
Samenwerking tussen gemeenten:	⚙️
Samenwerking met stakeholders:	⚙️
Spreiding voorzieningen:	⚙️
Toegang:	⚙️
Verdeling budget en financiële risico's:	⚙️
Financiële solidariteit:	⚙️
Overgangsfase financiële middelen:	⚙️
Overgangsfase informatieoverdracht cliënten:	⚙️
<p><b>Toelichting:</b> De huidige visie gaat uit van sociale inclusie, de nieuwe visie bouwt daarop voort en concretiseert dit in het licht van de doordecentralisatie. De huidige Dienstverleningsovereenkomst (DVO) waarin de gemeente Amsterdam is gemandateerd voor de uitvoering van BW/MO wordt verlengd tot 2022. Onderdeel van het regioplan is om deze afspraken opnieuw te bekijken en zo nodig aan te passen.</p>	

## Planning

Planning opgesteld/aanwezig:	✓
<p><b>Toelichting:</b> Planning voor besluitvorming over de regiovisie is dec/jan in colleges en voorjaar 2021 in gemeenteraden. Het regioplan (uitvoeringsagenda) wordt eind oktober ingebracht in het bestuurlijk overleg.</p>	





## Voortgang

### Succesfactoren

De open houding en betrokkenheid van alle gemeenten in de regio (zowel ambtelijk als bestuurlijk) draagt bij aan een soepel proces.

Met het oog op de woningnood zijn afspraken met de corporaties van belang. Ook het benutten van sociale huisvesting die op dit moment nog niet goed wordt benut en ombouw van 24-uurs voorzieningen naar aanbod dat meer past bij de ondersteuningsbehoeften.

### Aandachtspunten

Huisvesting is de grote bottleneck. Met het Programma Huisvesting kwetsbare groepen wordt hieraan gewerkt, maar de 800 plekken die beschikbaar komen voor uitstroom uit BW/MO zijn lang niet voldoende. Dit is een probleem dat zich niet makkelijk laat oplossen.

### Ondersteuningsbehoeften

Duidelijkheid over objectief verdeelmodel en hoe dit uitpakt voor de financiën per gemeente is zeer gewenst om tot definitieve keuzes te komen. Als meer lokaal moet worden opgepakt, vraagt dit om capaciteit, het is nog de vraag of dit gefinancierd kan worden.

Door eerder uitstel blijft het gevoel op de achtergrond aanwezig of de doordecentralisatie uiteindelijk wel doorgaat.

Goede voorbeelden van hoe andere gemeenten hiermee omgaan zouden de gemeenten prettig vinden.

Verder uiten gemeenten de wens dat informatie en besluiten vertaald worden naar de praktijk van kleinere gemeenten, waar beleidsambtenaren vaak veel dossiers hebben en het lastig is om overzicht te houden. Het is veel om allemaal te kunnen behappen, hiermee zou qua informatievoorziening richting college en gemeenteraad meer rekening gehouden kunnen worden.



## Regiobeeld Oost-Veluwe

### Stand van zaken

#### Beweging BW - MO

##### Nieuwe werkwijze

De inhoudelijke visie is opgenomen in de regionale Transformatie-agenda MO/BW 2016-2020 die medio 2017 in alle zes gemeenteraden is vastgesteld. De acht condities voor sociale inclusie komen daarin uitgebreid aan de orde. De regiovisie is in intensieve en nadrukkelijke samenspraak met een breed scala aan stakeholders tot stand gekomen door middel van diverse bijeenkomsten, inspraakreacties en adviezen van de regionale Wmo-adviesraden. Cliënten, cliëntvertegenwoordigers en naastbetrokkenen zijn op toegankelijke wijze betrokken geweest, o.a. op basis van een publieksversie van de regionale Transformatie-agenda. In de tweede helft van 2020 zal deze regionale Transformatie-agenda worden geëvalueerd en geactualiseerd wat moet resulteren in een regionaal Kaderdocument Beschermd Thuis 2022 - 2030. Hierbij zal een soortgelijk proces ingegaan worden om de stakeholders te betrekken. In het voorjaar 2021 moet het nieuwe regionaal kaderdocument vastgesteld worden door de gemeenteraden. Daarnaast zijn machtiging en mandatering van gemeente Apeldoorn formeel vastgelegd in collegebesluiten en is een Convenant regionale samenwerking Maatschappelijke Opvang en Beschermd wonen Oost-Veluwe (Convenant MO/BW) gesloten. Bij de doordecentralisatie wil de regio uitgaan van GGZ in de wijk als centraal concept. Dit is gezamenlijk met aanbieders, cliënt(vertegenwoordigers) en zorgverzekeraar in de Taskforce EPA vastgelegd in een 'Werkprogramma GGZ in de wijk voor de periode zomer 2019 t/m 2021'. Dit is ook vertrekpunt voor het in ontwikkeling zijnde Ontwerp Beschermd Thuis 2030. Mogelijk zal dit ook leiden tot het bijstellen van de regionale inkoop. De transformatie zit voornamelijk in het vormgeven van de lokale infrastructuur. Daarvoor maken alle vijf regiogemeenten lokaal jaarwerkplannen welke aansluiten op de regionale Transformatie-agenda (en vanaf 2021 het regionaal Kaderdocument). Het doel is om de lokale infrastructuur GGZ sensitief te maken. Apeldoorn heeft als centrumgemeente een plan van aanpak dak- en thuisloosheid gemaakt voor de regio. Het gesprek over het meenemen van MO in de door-decentralisatie wordt in de regio dit najaar gevoerd als onderdeel bij het verlengen en actualiseren van het Convenant MO/BW.

##### Samenwerking

Vanaf de start van de decentralisatie in 2015 hanteert de regio een regionaal samenwerkingsmodel van gelijkwaardig partnerschap met gezamenlijke beleidsvorming en gezamenlijke inkoop. Vanuit de ketenpartners wordt met tevredenheid herkend dat de gemeenten onderling zo goed mogelijk samenwerken. Met ingang van 1 januari 2015 is sprake van regionale inkoop voor MO/BW: alle zes gemeenten doen gezamenlijk de aanbesteding en kopen alle MO/BW-producten gezamenlijk in. Inkoop 2019 is gezamenlijk vormgegeven met Jeugd, Wmo en MO/BW in één meerjarige raamovereenkomst. Er wordt intensief samengewerkt binnen de gemeenten ten aanzien van de inkoop. Er is een regionale vorm van bedrijfsvoering en regionale accountmanagement met één administratieprotocol voor aanbieders in de hele regio. Contractmanagement/contractbeheer is lokaal ingevuld, maar wel regionaal vormgegeven. De gemeente



Apeldoorn verzorgt voor de gemeenten de back-office op het gebied van MO/BW. Apeldoorn ondersteunt de lokaal georganiseerde toegang bij complexe casussen en landelijke toegang.

Apeldoorn verzorgt regionaal de toegang voor MO. De verdeling van het huidige beschikbare budget is opgenomen in het regionale Convenant MO/BW, dat mei 2019 is ondertekend door de zes gemeenten. In het convenant is vastgelegd dat de gemeenten vanaf 1 januari 2021 (wordt 1 januari 2022) een gezamenlijk regionaal budget vormen voor de regionale cliënten en regionale voorzieningen. De gemeente Apeldoorn zal ook na de doordecentralisatie optreden als budgethouder van het regionale budget. In het convenant is een specificatie opgenomen welke cliënten en welke voorzieningen de gemeenten regionaal blijven financieren en welke lokaal gefinancierd worden. In de periode tot 1 januari 2021 (wordt verlengd tot 1 januari 2022) delen de gemeenten regionaal de overschotten c.q. tekorten. Voor de invulling van de financiële solidariteit zijn gedetailleerde spelregels gemaakt. Het voornemen is om het huidige convenant met een jaar te verlengen tot 1 januari 2022 omdat dan pas de daadwerkelijke financiële herverdeling van start gaat. Voor de periode vanaf 1 januari 2022 moeten diverse detailafspraken nog ingevuld worden. Dit betreft met name de verdeelsleutel waarmee het regionale budget door de individuele gemeenten gevuld gaat worden. De reden hiervoor is dat de uitkomsten van het objectieve verdeelmodel Beschermd Wonen en de financiële doordecentralisatie nog niet bekend zijn. Daarnaast zijn landelijke en regionale ontwikkelingen mogelijk aanleiding zijn om het regionale convenant dit najaar te evalueren en wellicht op onderdelen bij te stellen. Hierover zijn de gemeenten met elkaar nog in gesprek.

Binnen de Taskforce EPA vindt structureel overleg, afstemming en samenwerking plaats met aanbieders, zorgverzekeraar (Zilveren Kruis) en huisartsen. Cliënt(vertegenwoordigers) zijn volwaardig deelnemer van de Taskforce EPA. De samenwerking loopt goed. Met de zorgverzekeraar loopt de regio gezamenlijk tegen knelpunten aan in de wet- en regelgeving op het snijvlak van Zvw en Wmo. Bij alle regionale ontwikkeling van documenten en bij het formuleren en uitvoeren van projecten worden afhankelijk van het onderwerp cliënten, ervaringsdeskundigen, naasten, buurtbewoners, huurdersbelangenverenigingen, dorps- en wijkraden, welzijnsnetwerken, zorgaanbieders, welzijnspartijen, eigen initiatieven, ect. betrokken. Ten behoeve van het continue aanhaken is er een jaarlijkse cliëntenavond waarvoor ook huurdersbelangenverenigingen en dorps- en wijkraden worden uitgenodigd. Er is twee keer een thema-avond georganiseerd vanuit de gemeenten en ervaringsdeskundigen om in te gaan op specifieke vragen vanuit cliënten, dit wordt als zeer positief ervaren.

### **Uitvoeringspraktijk**

De afspraken welke voorzieningen lokaal ingevuld moeten worden staan uitgebreid beschreven in de Transformatie-agenda MO/BW 2016-2020. Hier wordt invulling aan gegeven met de lokale jaarwerkplannen van alle regiogemeenten. Voor wat betreft de regionale algemene voorzieningen en maatwerkvoorzieningen gaat de regio uit van een gezamenlijk regionaal aanbod met regionale financiering. De beschikbaarheid van lokale deskundigheid is laatste jaren sterk verbeterd. De gemeente Apeldoorn verzorgt coaching lokaal om ervaring/kennis op peil te houden. Hoe de gemeenten in regioverband de beschikbaarheid en continuïteit van zorgfuncties borgen is vooral afhankelijk van de financiële mogelijkheden binnen het nieuwe objectieve verdeelmodel, dit zal verder meegenomen worden in de ontwikkeling van het nieuwe Ontwerp Beschermd Thuis 2030.

De regio heeft deelgenomen aan het actieprogramma Weer Thuis. Hierbij is onderzoek gedaan naar het scheiden van wonen en zorg. Over de spreiding van Beschermd wonen locaties en de uitstroom van Beschermd wonen (tussenvormen en zelfstandig wonen) gaat de regio dit najaar in gesprek met elkaar, maar ook met zorgaanbieders en woningcorporaties op basis van een onderzoek door Companen.



Met de woningcorporaties en de huurdersbelangenverenigingen zijn de afspraken lokaal per gemeente gemaakt en vastgelegd in woonagenda's, prestatieafspraken en opstaperegelingen. Dit is in alle zes gemeenten afgerond.

Voor ambulante ondersteuning is het belangrijk dat vanuit het cliëntperspectief gekeken wordt naar tussenoplossingen. Herstelplein Korak is opgezet door ervaringsdeskundigen om in de regio bij te dragen aan ambulante ondersteuning. Het credo is 'van je huis een thuis maken'. Er zijn tussenvormen van wonen nodig voor duurzaam uitstromen. Lokaal wordt de samenwerking met wonen opgezocht, mede voor het ontwikkelen van een woonzorgvisie. In de inkoop zijn *logeer* en *timeout* als producten meegenomen, maar het aanbod blijft achter. Het voornemen is om hierop met aanbieders te bezinnen. Toeleiding naar werk en dagbesteding wordt afgelopen jaren regionaal ondersteund in IPS-trajecten en Krachtwerk met o.a. financiering uit het regionale MO/BW-budget. Op alle niveaus moet tussen de arbeidsmarkt en de zorgmarkt afstemming gezocht worden om stappen richting participatie/werk te borgen voor deze doelgroep. Aanbieders hebben onderling ketenoverleg over de plaatsing van zeer complexe casussen.

## Norm voor Opdrachtgeverschap

Wat is de stand van zaken van de deelonderwerpen van de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO)?

✓ = Ja    ⚙️ = In ontwikkeling    ✗ = Nee

Regiovisie aanwezig en vastgesteld:	✓
Tot stand gekomen in overleg met stakeholders:	✓
Betrokken stakeholder(s):	Zorgaanbieders, woningcorporaties en huurdersbelangenorganisaties, cliënten, cliëntraden, ervaringsdeskundigen en naastenraden van de vijf grootste zorgaanbieders, dorps- en wijkraden, verenigingen van huurdersorganisaties, familieraad van een GGZ-aanbieder en begeleiders/hulpverleners van de gecontracteerde zorgaanbieders.
Waarborgen continuïteit van zorgfuncties:	⚙️
Afspraken over inkoop plekken buiten eigen regio:	NVT
Verbondenheid lokale toegang met regionale MO/gecontracteerde hulp:	✓
Niet vrijblijvende governance:	⚙️

Beperken administratieve lasten:	Regio Oost-Veluwe kent vanaf 1 januari 2019 één regionale raamovereenkomst met één set van regionale tarieven en administratieve protocollen voor acht gemeenten (waaronder de zes MO/BW-gemeenten) die van toepassing is op alle maatwerkvoorzieningen Jeugd, Wmo en MO/BW. De raamovereenkomst voldoet ook aan een van de drie uitvoeringsvarianten én voldoet voor zowel Jeugd als Wmo aan de AmvB reële tarieven.
----------------------------------	---



Inzet op meerjarige contractering:	Onze huidige raamovereenkomst Jeugd, Wmo en MO/BW loopt van 1 januari 2019 tot 1 januari 2022.
<p><b>Toelichting:</b> Afspraken over inkoop van plekken buiten de eigen regio is vooralsnog niet nodig geweest. In het Midden-Oosten-verband heeft de regio Oost-Veluwe met omringende centrumgemeenten hierover informele afspraken gemaakt. Pas bij de implementatie van het wetsvoorstel Woonplaatsbeginsel BW wordt deze vraag opportuun. De regio plaatst momenteel relatief weinig cliënten in andere regio's, dit komt omdat er een ruim en gevarieerd aanbod in de eigen regio is. De wijze waarop niet-vrijblijvende governance is gekozen wordt meegenomen in het regionaal kaderdocument Bescherm Thuis 2022-2030, totdat deze afspraak is afgehecht blijft de wethouder van de centrumgemeente formeel aanspreekpunt in zijn rol als voorzitter van het Regionaal Bestuurlijk Overleg Bescherm Thuis.</p>	

## Uitvoeringsafspraken

Zijn er concrete uitvoeringsafspraken gemaakt over de volgende onderwerpen:

Inhoudelijke visie op sociale inclusie:	✓
Governance:	✓
Samenwerking tussen gemeenten:	✓
Samenwerking met stakeholders:	✓
Spreiding voorzieningen:	⚙️
Toegang:	✓
Verdeling budget en financiële risico's:	⚙️
Financiële solidariteit:	✓
Overgangsfase financiële middelen:	✓
Overgangsfase informatieoverdracht cliënten:	✓
<p><b>Toelichting:</b> Afspraken over de wijze waarop tijdens de overgangsfase geborgd wordt dat bestaande en nieuwe cliënten weten waar ze aan toe zijn is niet relevant in regio Oost-Veluwe. De financiële afspraken tussen gemeenten zijn niet gecommuniceerd met cliënten. Voor de cliënten verandert er niets omdat de toegang nu ook al lokaal is belegd en er lokaal over de toekenning wordt besloten.</p>	

## Planning

Planning opgesteld/aanwezig:	✓
<p><b>Toelichting:</b> Er ligt een plan van aanpak en concrete planning om te komen tot een evaluatie en actualisering van de Transformatie-agenda MO/BW, hetgeen moet leiden tot een regionaal Kaderdocument Bescherm Thuis 2022 – 2030.</p>	





## Voortgang

### Succesfactoren

- Oprichting van Korak en positie van ervaringsdeskundigen in de regio.
- Regionale vaste kern van cliënt-vertegenwoordigers/ervaringsdeskundigen.
- Goed functionerend bovenregionaal meldpunt: Zowel het meldpunt voor verwarde personen als het meldpunt in het kader van de Wet verplichte GGZ zijn ondergebracht bij de GGZ-crisisdienst.
- Alle zes gemeenten hebben een woonagenda en prestatie-afspraken gemaakt met voldoende aandacht voor de GGZ-doelgroep. De uitstroom naar sociale huurwoningen is goed geregeld in een Opstapregeling in alle zes gemeenten.
- Goede regionale samenwerking onderling en met stakeholders: verbondenheid en vertrouwen.
- Het oorspronkelijke regioplan: de visie uit de Transformatie-agenda MO/BW 2016-2020 mag nog steeds op breed draagvlak rekenen.

### Aandachtspunten

- De financiële situatie in de regio wordt door de gemeenten somber ingeschat na de invoering van het objectieve verdeelmodel voor Beschermd wonen. Er zijn zorgen over of vraag en aanbod in balans gehouden kunnen worden met de financiële mogelijkheden binnen de regio.
- De inschatting is dat 40-50% van het Beschermd wonen klantbestand overgeheveld wordt naar de Wlz. De regio kan nog niet goed overzien welke effecten dat heeft op het gemeentelijk zorglandschap en de relatie met de grotere zorgaanbieders.
- Ontwikkeling van GGZ in de wijk verloopt gestaag, maar kan een flinke impuls gebruiken.
- Er zijn landelijke randvoorwaarden nodig op gebied voor het financieren van zaken op het snijvlak van Zvw en Wmo.
- Het realiseren van tussenvormen zoals in de luwte wonen in Heerde is nog slechts op enkele plekken gerealiseerd.
- Er worden schotten tussen werk en zorg ervaren. De ruimte van inzet van IPS voor MO- en BW-klanten met MO/BW-budget als aanvulling op de participatie wet verdwijnt mogelijk na het nieuwe verdeelmodel.

### Ondersteuningsbehoeften

- Duidelijkheid rondom het objectieve verdeelmodel Beschermd wonen. Vertraging van het afronden van het nieuwe Convenant geeft onzekerheid.
- Voldoende personele capaciteit en expertise voor beleidsontwikkeling en implementatie van het beleid Beschermd Thuis binnen de regio (zowel bij centrumgemeente als regiogemeenten).
- Landelijke aanpak voor het terugdringen van personeelstekorten en wachtlijsten in de GGZ.
- Aandacht voor het oplossen van (landelijke) knelpunten rondom financiering op het snijvlak van Zvw en Wmo.
- Er moeten voldoende financiële middelen zijn voor de opgave, ook voldoende budget in de afbouwfase de komende tien jaar.
- Werkbaar wetsvoorstel woonplaatsbeginsel, het liefst met instemmingsrecht voor de BW-gemeenten.
- Heen en weer bekendheid op alle niveaus (landelijk tot lokaal) tussen zorg en werk, en goede communicatie hierover.



- Aanbieders hebben tijd nodig om de organisatie aan te passen na bekendmaking van het verdeelmodel en de definitieve uitstroom naar de Wlz, bijv. om een locatie te sluiten. Dit kost zowel bij aanbieders als bij gemeenten veel (administratieve) personele inzet.





## Regiobeeld Centraal Gelderland

### Stand van zaken

#### Beweging BW - MO

##### Nieuwe werkwijze

Het 'Transformatieplan Beschermd Thuis: Beschermd wonen en maatschappelijke opvang 2019 – 2021' is vastgesteld door alle regiogemeenten van Centraal Gelderland (voor MO valt Wageningen onder Ede). Er is regionale steun voor de bestuurlijke uitgangspunten bij de implementatie van de visie. Bij de totstandkoming van het plan hebben stakeholders onderwerpen meegegeven. Men wil samen optrekken in de transformatie met als speerpunten: extra inzet op preventie en versterking van de lokale ondersteuningsstructuur. Bij MO/BW zijn parallelle opgaven in de regio bij de preventie van instroom en het bevorderen van de uitstroom. Er is overlap in de opgave tussen beide onderwerpen die hun eigen dynamiek kennen. Binnen de regio zijn veel plaatsen voor BW, dit geeft zorgen over de financiële component. De regio sluit niet uit dat zij mogelijk een claim bij het Rijk neerlegt als zij de uitkomst van het verdeelmodel niet passend vindt. De onduidelijkheid belemmert het gesprek over de inhoud en maakt het lastiger om in co-creatie met zorgaanbieders samen te werken.

##### Samenwerking

De samenwerking op bestuurlijk en ambtelijk niveau ervaart men als positief. Bij het onderwerp BW werkt men binnen de regio samen via themabijeenkomsten uit het programma Samen aan Zet, gesprekken in het kader van vernieuwing inkoop, diverse lokale gemeentelijke bijeenkomsten en het benaderen en betrekken van ervaringsdeskundigen.

Er is een regionale werkgroep 'beschermd thuis', een regionaal overleg dat zich richt op inkoop waar de verschillende contractmanagers aanwezig zijn. Ook is er een breed portefeuilleoverleg over dit onderwerp. Daarnaast fungeert een stuurgroep van vijf wethouders als opdrachtgever. Het belang van het onderwerp wordt breed onderkend.

Op het gebied van governance zijn enkele modellen ontwikkeld die worden voorgelegd en in samenhang en volgend op de andere onderwerpen bestuurlijk besproken.

Financiële solidariteit is één van de bestuurlijke uitgangspunten. Centraal Gelderland is een nadeelregio. Vastgelegd is dat de inkomsten uit de regiogemeenten centraal worden ingezet voor BW in de gehele regio. Zowel vanuit de inhoud als vanuit financiële overweging is vastgesteld dat extramuralisatie noodzakelijk is met spreiding over de gehele regio. Echt doorrekenen van de scenario's is pas mogelijk als het financiële verdeelmodel bekend is. Gemeenteraden worden hierover geïnformeerd in afwachting van besluitvorming. De zorgaanbieders willen graag intensiever worden betrokken bij de uitwerking van de uitgangspunten die in de visie zijn vastgelegd.

##### Uitvoeringspraktijk

De bestuurlijke uitgangspunten zijn vastgesteld. Voor de nadere uitwerking van de verschillende onderwerpen als toegang, spreiding, contractering, ambulantisering is nadrukkelijk gekozen om steeds het



totaalbeeld in zicht te houden. Als alle dossiers helder zijn en de onderlinge invloed duidelijk is kan het integrale plan in de uitwerking worden vastgesteld.

De regio Centraal Gelderland moet een afbouw van intramurale capaciteit bewerkstellingen vanwege overcapaciteit. Een zorgaanbieder geeft aan dat in de afgelopen jaren al 20 tot 25% is afgebouwd. Verwacht wordt dat nog afbouw van 200 plekken nodig zal zijn. Knelpunt bij het huisvesten van deze categorie binnen de gemeente Arnhem is dat in de prestatieafspraken is vastgelegd dat 20% maatwerk mag worden uitgevoerd, maar daar gaat men nu al overheen.

Naast beschikbaarheid van woningen is ook de beschikbaarheid en het regelen van ambulante begeleiding een vraagstuk. Dit kan ook de leefbaarheid in de wijk onder druk zetten en vraagt om integrale samenwerking op wijkniveau. Verbetering hiervan is voorwaardelijk het voor slagen van de doordecentralisatie. In de regio probeert men via spreiding hier ook aan bij te dragen. Er zijn wel initiatieven ter verbetering, maar dit vraagt nog meer aandacht.

In de gemeente Arnhem is het project 'Doorbraak naar wonen' gestart. Naast werken aan een oplossing wil men ook aan de slag met de preventie om MO/BW te voorkomen. Daarnaast is het ook belangrijk om intramurale capaciteit beschikbaar te hebben als dat nodig is.

Het justitieel domein/forensische zorg is niet geheel inzichtelijk, men is nog zoekende hoe hier mee om te gaan. Het vraagt om verbinding op strategisch niveau tussen beide domeinen die nu gescheiden zijn. Hierbij wordt opgemerkt dat dit ook kansen biedt.

Vanuit de nieuwe vorm van samenwerking wordt centraal ingekocht en gecontracteerd met daarbij de verwachting dat minder partijen gecontracteerd worden. Op het gebied van toegang zijn verschillende scenario's bedacht, de huidige gemeentelijke uitvoering is betrokken. Het wenselijke scenario wordt bestuurlijk voorgelegd. Op een later tijdstip worden de zorgaanbieders die hier behoefte aan hebben ook betrokken.

## Norm voor Opdrachtgeverschap

Wat is de stand van zaken van de deelonderwerpen van de Norm voor Opdrachtgeverschap (NVO)?

✓ = Ja    ⚙️ = In ontwikkeling    ✗ = Nee

Regiovisie aanwezig en vastgesteld:	✓
Tot stand gekomen in overleg met stakeholders:	✓
Betrokken stakeholder(s):	Er zijn per gemeente gesprekken gevoerd met vertegenwoordiging van adviesraden, gecontracteerde aanbieders, ervaringsdeskundigen en woningcorporaties.
Waarborgen continuïteit van zorgfuncties:	✓
Afspraken over inkoop plekken buiten eigen regio:	✗
Verbondenheid lokale toegang met regionale MO/gecontracteerde hulp:	⚙️
Niet vrijblijvende governance:	⚙️



Beperken administratieve lasten:	Er is sprake van gezamenlijke inkoop en administratie. Bij de uitwerking van de afspraken wordt aansluiting gezocht met landelijk beschikbare varianten. Voor MO via het landelijke systeem (VGGM) met een clientvolgsysteem.
Inzet op meerjarige contractering:	Uitgangspunt is duurzame lange termijn afspraken met een beperkt aantal aanbieders. Bij MO is sprake van subsidierelaties.
<b>Toelichting:</b> De bestuurlijke uitgangspunten zijn vastgesteld. Voor de nadere uitwerking van de verschillende onderwerpen wil men steeds het totaalbeeld in zicht te houden. Als alle dossiers helder zijn en de onderlinge invloed duidelijk is wordt het integrale uitwerkingsplan vastgesteld.	

## Uitvoeringsafspraken

Zijn er concrete uitvoeringsafspraken gemaakt over de volgende onderwerpen:

Inhoudelijke visie op sociale inclusie:	✓
Governance:	⚙️
Samenwerking tussen gemeenten:	✓
Samenwerking met stakeholders:	⚙️
Spreiding voorzieningen:	⚙️
Toegang:	⚙️
Verdeling budget en financiële risico's:	⚙️
Financiële solidariteit:	✓
Overgangsfase financiële middelen:	⚙️
Overgangsfase informatieoverdracht cliënten:	⚙️
<b>Toelichting:</b> De bestuurlijke uitgangspunten zijn vastgesteld, de diverse onderwerpen worden nu uitgewerkt.	

## Planning

Planning opgesteld/aanwezig:	✓
<b>Toelichting:</b> Er is een spoorboekje (2019 – 2021) met globaal tijdspad voor de verdere uitwerking. Vanwege de temporisering bij MO is de nadruk nu gelegd op BW. Het jaar 2021 wordt gezien als een overgangsjaar.	



## Regiobeeld Noord en Midden-Drenthe & Zuidwest-Drenthe

### Stand van zaken

#### Beweging BW - MO

##### Nieuwe werkwijze

De colleges van de negen gemeenten van de regio rond Assen hebben in 2020 het Regioplan BW/MO vastgesteld, waarin de regiovisie is beschreven voor de ondersteuning aan de doelgroep BW en MO vanuit de ambitie van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis. Deze visie is ook de grondslag geweest voor de nieuwe inkoop BW voor de negen regiogemeenten per 1 juni 2020. Naast BW is hierbij een nieuw product ingekocht, Thuiswonen+. Voor de uitvoering van het Regioplan is een werkagenda en een projectplan gemaakt en twee externe projectleiders aangetrokken. Drie ambtelijke werkgroepen (beleid, toegang en financiën) met vertegenwoordigers uit de negen gemeenten zijn in augustus gestart en leveren voor het eind van dit jaar (scenario's voor) de uitvoeringsafspraken op. In navolging van de NvO en de verdere landelijke besluitvorming kunnen in 2021 onderdelen aan het Regioplan worden toegevoegd (met name de regionale samenwerking in het kader van het woonplaatsbeginsel en de governance-structuur in de regio). Daarna wordt het voorgelegd aan de gemeenteraden.

##### Samenwerking

De gemeenten in de centrumregio Assen hebben besloten zich informeel te splitsen in twee nieuwe regio's per 1-1-2022. Deze keuze is voortgekomen uit de wens om aanbod zo dicht mogelijk bij inwoners te kunnen organiseren en dat zoveel mogelijk in samenhang te doen. De splitsing vraagt om uitwerking van een regionaal verdeelmodel voor het financiële budget. In dit verdeelmodel wordt ook het ingroeipad van 10 jaar vanaf 2022 meegenomen. Afspraken over governance en samenwerking moeten per subregio worden gemaakt, net als afspraken over spreiding van voorzieningen en inrichting van de toegang. De drie genoemde werkgroepen bereiden deze keuzes voor. Vooralsnog hebben de bestuurders zich alleen uitgesproken over de inhoudelijke ambities (bijvoorbeeld continuïteit van zorg) en niet over financiële solidariteit. Duidelijkheid over het objectief verdeelmodel is hiervoor van belang.

De samenwerking met stakeholders vindt plaats in programma's, projecten, keten- en bestuurlijke overleggen en verloopt naar tevredenheid. Er is een goede samenwerking met zorgaanbieders en woningcorporaties in het programma Weer Thuis. De ambitie van dit programma is uitstroom uit BW en MO te bevorderen door afspraken te maken over aanbod van woningen, regionale spreiding van cliënten en zachte landing in de wijk. Met de ketenpartners MO is er samenwerking voor de vernieuwing van de MO en voor het plan van aanpak terugdringen dak- en thuisloosheid. Voor de ambulantisering in de wijken lopen er projecten van Optimaal Leven, waarbij ook samenwerking is met de GGZ.

##### Uitvoeringspraktijk

Voorzieningen voor BW/MO bevinden zich nu vooral in de grotere kernen. Als cliënten in de kleinere kernen gehuisvest gaan worden, moet de beschikbaarheid van zorgvoorzieningen daar wel geborgd zijn. Begeleiding, activiteiten voor zinvolle dagstructuur en draagkracht van wijken zijn een lokale verantwoordelijkheid. Dit moeten de gemeenten nog verder oppakken en krijgt uitwerking in lokale



uitvoeringsplannen Beschermde thuis. Hierin komen thema's terug als de doelgroep leren kennen, variatie in ondersteuningsaanbod, verbeteren van de ketensamenwerking met lokale partners en interne samenwerking met andere afdelingen binnen gemeenten (woonvisie, schuldhulp, openbare orde en veiligheid), werken aan preventie en vroegsignalering.

De regio is bezig om goed zicht te krijgen op huidige aantallen en prognoses voor de intramurale BW, rekening houdend met uitstroom naar Thuiswonen+, de openstelling van de Wlz én het gegeven dat wonen in de wijk niet voor iedere cliënt de beste oplossing is. Via een eigen monitor BW kan de regio per regiogemeente de vraag en het aanbod BW inzichtelijk maken. Dit najaar moet helder zijn wat er in de regio nodig is, hoe het aanbod verspreid moet en kan worden over de gemeenten en of bepaalde specialistische voorzieningen gecreëerd moeten worden (bijv. BW waar middelengebruik is toegestaan). De transformatieopgave voor MO hangt nauw samen met BW, de bedoeling van de regio is om MO en BW als keten in te kunnen richten. Voor MO verloopt de toegang via de aanbieders en dat blijft vooralsnog het geval.

De communicatie naar cliënten over en tijdens de overgangsfase zal in nauw overleg met de zorgaanbieders worden opgepakt. Inbreng van ervaringsdeskundigen en/of cliënten in dit proces is aanwezig en geborgd.

## Norm voor Opdrachtgeverschap

Wat is de stand van zaken van de deelonderwerpen van de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO)?

✓ = Ja    ⚙️ = In ontwikkeling    ✗ = Nee

Regiovisie aanwezig en vastgesteld:	⚙️
Tot stand gekomen in overleg met stakeholders:	✓
Betrokken stakeholder(s):	Ervaringsdeskundigen, zorgaanbieders, zorgverzekeraar, corporaties en ketenpartners MO. Tijdens een bijeenkomst voor de gemeenteraad en adviesraden in Assen zijn de opgaven gedeeld en is tevens input opgehaald voor de visie.
Waarborgen continuïteit van zorgfuncties:	⚙️
Afspraken over inkoop plekken buiten eigen regio:	✗
Verbondenheid lokale toegang met regionale MO/gecontracteerde hulp:	⚙️
Niet vrijblijvende governance:	⚙️

Beperken administratieve lasten:	Er is nu sprake van regionale inkoop voor BW, waarbij gemeente Assen het contractbeheer uitvoert. Na de informele splitsing wordt dit, naast Assen, bij een andere gemeente belegd. De bedoeling is om inkoopvoorwaarden, datasets voor monitoring en dergelijke wel onderling te blijven afstemmen, om administratieve lasten voor aanbieders niet te vergroten door de splitsing. De verantwoordelijk-
----------------------------------	--



	heid voor Thuiswonen+ komt lokaal te liggen, waarover nog afspraken worden gemaakt.
Inzet op meerjarige contractering:	De regio heeft nu meerjarige contracten met opties van verlenging en ruimte voor innovatie. Deels via een innovatiebudget is in de nieuwe inkoop met de zorgaanbieders een transformatieopgave overeengekomen voor de beweging van beschermd wonen naar beschermd thuis.
<b>Toelichting:</b> In navolging van de NvO zullen er onderdelen aan de Regiovisie worden toevoegd. Afspraken over niet-vrijblijvende governance zijn onderdeel van het project voor de doordecentralisatie en wordt met spoed opgepakt voor de inrichting van het bestuurlijk netwerk BW-MO. Duidelijkheid over landelijke ontwikkelingen, zoals het objectief verdeelmodel en het woonplaatsbeginsel, is hierbij dringend gewenst.	

## Uitvoeringsafspraken

Zijn er concrete uitvoeringsafspraken gemaakt over de volgende onderwerpen:

Inhoudelijke visie op sociale inclusie:	✓
Governance:	⚙️
Samenwerking tussen gemeenten:	⚙️
Samenwerking met stakeholders:	✓
Spreiding voorzieningen:	⚙️
Toegang:	⚙️
Verdeling budget en financiële risico's:	⚙️
Financiële solidariteit:	✗
Overgangsfase financiële middelen:	⚙️
Overgangsfase informatieoverdracht cliënten:	⚙️
<b>Toelichting:</b> Op dit moment geeft de regio uitvoering aan het regioplan. Daarvoor is een projectplan gemaakt en drie werkgroepen ingericht, waarin onder meer de bovenstaande onderwerpen zijn opgenomen.	

## Planning

Planning opgesteld/aanwezig:	✓
<b>Toelichting:</b> In het projectplan is een heldere planning opgenomen, zodanig dat de regio op 1 januari 2022 klaar is voor de decentralisatie.	





## Voortgang

### Succesfactoren

- Goede samenwerking met de belangrijkste stakeholders (corporaties, zorgaanbieders, regiogemeenten).
- Veel draagvlak, commitment en enthousiasme voor de ambitie van beschermd wonen naar beschermd thuis.
- Een aantal bevrolog trekkers op dit onderwerp.
- De schaalgrootte van de regio: we kennen elkaar en weten elkaar snel te vinden.
- Transparantie, begrip voor ieders belangen, en elke keer weer de inwoner centraal stellen voor wie we het doen.
- De regio is trots op de voortgang op de uitvoering van het regioplan en op de nieuwe inkoop.

### Aandachtspunten

- Implementatie: Hoe kom je echt tot het doen wat is afgesproken.
- Tijd: Dit is een proces dat echt tijd vraagt, ook van alle betrokkenen.
- Complexe opgave met afhankelijkheden van externe partners; de voortgang met elkaar bewaken voor het resultaat en een integrale aanpak.
- De financiële risico's gerelateerd aan de enorme tekorten in het sociale domein.
- Woonopgave, vanwege het tekort aan woonplekken.
- Ontwikkelen van tussenvormen van wonen.
- Regionale spreiding, hoe verleiden we inwoners BW te verhuizen naar een andere gemeente dan de BW-gemeente.
- Toerusten van de wijken (inclusie) zodat inwoners met en zonder ondersteuningsvraag prettig kunnen samenwonen. Draagkracht in de wijken versterken (leefbaarheid).
- Snel op- en af kunnen schalen.
- Voldoende voorzieningen voor zinvolle dagbesteding.
- Randvoorwaardelijk voor de beweging naar Beschermd Thuis zijn: commitment en draagvlak bij gemeenten, aanbieders en corporaties en voldoende middelen (capaciteit, geld en tijd) bij gemeenten voor de implementatie. Verder is goede samenwerking in de regio tussen gemeenten en met stakeholders randvoorwaardelijk.

### Ondersteuningsbehoeften

Er is op dit moment geen concrete ondersteuningsbehoefte in de regio, maar wel behoefte aan goede voorbeelden. Bijvoorbeeld over de informele splitsing in twee regio's en hoe dit uitgewerkt wordt in een regionaal verdeelmodel en samenwerkingsovereenkomst. Andere onderwerpen waar de regio inspiratie voor kan gebruiken, zijn het waarborgen van continuïteit van zorg (onder andere met het oog op de verschillen tussen stedelijk gebied en platteland) en de samenwerking met partners (een goede balans vinden tussen enerzijds alle partijen betrekken en anderzijds vaart maken).

Verder moeten nog veel zaken worden uitgewerkt en het kan zijn dat daar vragen bij ontstaan. Het is daarom mooi dat de verbinding met de VLOT-adviseur is gelegd.







## Voortgang

### Succesfactoren

---

### Aandachtspunten

Voor de regio zijn de onderwerpen voldoende financiële middelen, voldoende woonplekken en een goede samenwerking binnen de regio voorwaardelijk. Deze behoeven constant aandacht. Daarnaast vraagt de regio aandacht voor preventie.

Als ondersteuning op het gebied MO is ingebracht dat men een grotere inzet van de regiogemeenten op het gebied van preventie (voorkomen dakloosheid), kortdurende crisisopvang en nazorg (uitstroom) wil bereiken.

### Ondersteuningsbehoeften



## Regiobeeld Bergen op Zoom

### Stand van zaken

#### Beweging BW - MO

##### Nieuwe werkwijze

De visie van de regio op de condities voor sociale inclusie van de commissie Dannenberg staat beschreven in het 'Regionaal Uitvoeringsplan BW/MO' van mei 2020 vastgesteld door alle colleges. De regiovisie is voor vaststelling ambtelijk en bestuurlijk besproken in alle gemeenten. De regiovisie is verstuurd naar zorgaanbieders en woningbouwcorporaties. Cliëntvertegenwoordiging is niet expliciet betrokken, mede vanwege het tijdsaspect. Een belangrijk onderdeel van de visie is om de doelgroep die gebruikmaakt van voorzieningen in het kader van maatschappelijke opvang, beschermd wonen en ambulante begeleiding meer vraaggericht en flexibel te gaan ondersteunen en om meer nadruk te gaan leggen op de zelfredzaamheid van de cliënt. Daarnaast heeft centrumgemeente Bergen op Zoom een brede aanpak dak- en thuisloosheid geschreven 'Een Eigen Plan, Een Eigen Plek'. Daarin beschrijft de centrumgemeente hoe de maatschappelijke opvang anders kan worden georganiseerd en de maatregelen die zij willen nemen ter voorkoming van dak- en thuisloosheid.

##### Samenwerking

Binnen de regio wordt momenteel gewerkt aan het maken van concrete uitvoeringsafspraken voor governance, samenwerking tussen gemeenten en samenwerking met stakeholders. De samenwerking tussen de gemeenten is tot dusver altijd soepel verlopen; er is onderling vertrouwen. De huidige samenwerkingsstructuur staat beschreven in een convenant. In het uitvoeringsplan is de wens uitgesproken om de tot dusver opgebouwde relatie in stand te houden met gezamenlijke inkoop van beschermd wonen, structurele afstemming tussen de zes gemeenten op bestuurlijk niveau, intensieve samenwerking tussen de beleidsadviseurs en intensieve afstemming tussen de betrokken Wmo-consulenten. Daarnaast vinden diverse formele en informele overleggen plaats met zorgaanbieders voor het beschermd wonen en maatschappelijke opvang, woningbouwcorporaties en het zorg- en veiligheidshuis. De samenwerking met stakeholders zal echter moeten worden geïntensiveerd om de opgaven die er zijn tot een succes te maken. Er wordt bekeken of een bredere overlegstructuur nodig is waarin ook andere ketenpartners worden meegenomen, bijvoorbeeld politie.

In 2019 is in een bestuurlijk overleg een richting gekozen voor de verdeling van verantwoordelijkheden tussen gemeenten in de regio: gezamenlijke uitvoering en financiering van de maatschappelijke opvang, verslavingszorg en OGGZ en lokale uitvoering en financiering van beschermd wonen. Vanaf 2022 wordt het budget voor beschermd wonen in stappen verdeeld over de regiogemeenten. De regiogemeenten worden zelf verantwoordelijk voor het stellen en financieren van indicaties. De centrumgemeente blijft de lopende



indicaties van beschermd wonen cliënten financieren. Er moeten nog afspraken gemaakt worden over financiële solidariteit.

### Uitvoeringspraktijk

In het project 'de juiste ondersteuning op de juiste plek' wordt er vervolg gegeven aan het uitvoerings- en implementatieplan. Onderdeel van dit project is het in kaart brengen van het huidige aanbod en hoe deze zich verhoudt tot het gewenste toekomstige aanbod op korte en middellange termijn. Dit inzicht is nodig om concrete uitvoeringsafspraken te maken over het aantal, type en spreiding van voorzieningen en woningen. Daarnaast is aandacht voor afspraken voor het succesvol huisvesten en begeleiden van de doelgroep in de wijk. Gemeenten, zorgaanbieders en woningbouwcorporaties zijn hierbij betrokken.

Binnen de regio wordt gewerkt aan het maken van concrete uitvoeringsafspraken voor de wijze waarop de overgangsfase wordt ingericht. Wel staan in het uitvoeringsplan richtingen. Het jaar 2021 wordt een leerjaar waarbij medewerkers van regiogemeenten intensief optrekken met medewerkers van de centrumgemeente om de toegang, indicatiestelling en cliëntopvolging goed in te richten en zich eigen te maken. Cliënten met een lopende indicatie gaan pas 'over' naar de gemeente van herkomst als er een herindicatie of verlening nodig is.

## Norm voor Opdrachtgeverschap

Wat is de stand van zaken van de deelonderwerpen van de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO)?

✓ = Ja    ⚙️ = In ontwikkeling    ✗ = Nee

Regiovisie aanwezig en vastgesteld:	⚙️
Tot stand gekomen in overleg met stakeholders:	⚙️
Betrokken stakeholder(s):	Centrumgemeente, regiogemeenten, zorgaanbieders en woningbouwcorporaties.
Waarborgen continuïteit van zorgfuncties:	⚙️
Afspraken over inkoop plekken buiten eigen regio:	⚙️
Verbondenheid lokale toegang met regionale MO/gecontracteerde hulp:	⚙️
Niet vrijblijvende governance:	⚙️

Beperken administratieve lasten:	De regio zet in op een gezamenlijk inkooptraject voor beschermd wonen vanaf 2022, waarbij alle gemeenten dezelfde overeenkomst sluiten met aanbieders voor beschermd wonen en dezelfde producten en tarieven hanteren.
----------------------------------	--



Inzet op meerjarige contractering:	De wijze waarop de regio wil inzetten op innovatie ingezet op meerjarige contractering moet nog worden bekeken.
<b>Toelichting:</b> De Norm van Opdrachtgevers wordt deels ervaren als een herhaling van zetten. De regio heeft de wens uitgesproken de punten uit de Norm van Opdrachtgeverschap zoveel mogelijk te kunnen verwerken in de bestaande stukken.	

## Uitvoeringsafspraken

Zijn er concrete uitvoeringsafspraken gemaakt over de volgende onderwerpen:

Inhoudelijke visie op sociale inclusie:	✓
Governance:	⚙️
Samenwerking tussen gemeenten:	⚙️
Samenwerking met stakeholders:	⚙️
Spreiding voorzieningen:	⚙️
Toegang:	⚙️
Verdeling budget en financiële risico's:	⚙️
Financiële solidariteit:	⚙️
Overgangsfase financiële middelen:	⚙️
Overgangsfase informatieoverdracht cliënten:	⚙️
<b>Toelichting:</b> De regio was in 2018 voornemens om beschermd wonen en maatschappelijke opvang gezamenlijk te doordecentraliseren. Toen door de experticegroep is besloten de doordecentralisatie van maatschappelijke opvang uit te stellen tot 2026 heeft de regio besloten deze lijn te volgen. Momenteel worden uitvoeringsafspraken gemaakt over de verbinding tussen beschermd wonen en maatschappelijk opvang.	

## Planning

Planning opgesteld/aanwezig:	✓
<b>Toelichting:</b> De planning voor de ontwikkeling en realisatie van afspraken staat beschreven in het 'Implementatieplan Doordecentralisatie Beschermd Wonen'.	



## Voortgang

### Succesfactoren

Een belangrijke succesfactor is goede samenwerking tussen gemeenten en met stakeholders. Partijen hebben onderling vertrouwen in elkaar. Daarnaast treden de centrum- en regiogemeenten als gelijkwaardige partners op.

### Aandachtspunten

Een aandachtspunt is de vertraging met betrekking tot het nieuwe verdeelmodel en de uitwerking van het woonplaatsbeginsel. De onduidelijkheid die er nog is werkt als een rem op de doorontwikkeling en het kunnen maken van concrete uitvoeringsafspraken. Ondanks dat de samenwerking goed loopt blijft het ook een aandachtspunt. Het vergt veel energie en tijd om alle betrokken partijen op één lijn te krijgen en houden. Tijdsdruk maakt dat onderwerpen niet altijd zorgvuldig kunnen worden afgestemd zoals gewenst. Het realiseren van voldoende tijdelijke (doorstroom)woningen is ook een aandachtspunt. Er wordt momenteel vooral gekeken naar de mogelijkheden die flexibele woningen kunnen bieden.

### Ondersteuningsbehoeften

Er is behoefte aan heldere informatie over de verwachtingen ten aanzien van de Norm van Opdrachtgeverschap: moet er een nieuwe regiovisie worden opgesteld terwijl er al een uitvoeringsplan beschermd wonen en maatschappelijke opvang is. Daarnaast is behoefte aan goede en praktische voorbeelden uit het land.





## Regiobeeld Breda

### Stand van zaken

#### Beweging BW - MO

##### Nieuwe werkwijze

De visie van de regio op de condities voor sociale inclusie van de commissie Dannenberg staat beschreven in de regiovisie 'Opvang en bescherming in de regio Breda vanaf 2020'. De regiovisie is tot stand gekomen in overleg met de centrumgemeente, regiogemeenten (zowel bestuurlijk als ambtelijk), aanbieders maatschappelijke opvang, aanbieders beschermd wonen en cliëntvertegenwoordiging en in 2017 vastgesteld door de gemeenteraden. Gelijktijdig hebben separate overleggen plaatsgevonden met woningbouwcorporaties. Woningbouwcorporaties staan achter de hoofdlijnen van de visie. Een belangrijke succesfactor in de ontwikkeling van de regiovisie was het tijdig betrekken van de hierboven genoemde stakeholders. Uitgangspunt van de visie is om Wmo-begeleiding, beschermd wonen en maatschappelijke opvang te integreren in één doorlopende keten. Momenteel wordt gewerkt aan een uitwerking van de visie in kaders en concrete uitvoeringsafspraken. Dit beleidskader wordt begin 2021 vastgesteld door de gemeenteraden. Op basis hiervan wordt een inkoopkader ontwikkeld voor de contractering per 2022. Daarnaast heeft de regio een brede aanpak dak- en thuisloosheid geschreven 'Een nieuw fundament, een nieuw leven'. Daarin beschrijft de regio de maatregelen die zij willen nemen ter voorkoming van dak- en thuisloosheid.

##### Samenwerking

Binnen de regio zijn tussen gemeenten diverse overlegstructuren: een regionale ambtelijke overlegstructuur met daarboven een bestuurlijke overlegstructuur. Er wordt gewerkt aan een gemeenschappelijke regeling die naar verwachting in het voorjaar van 2021 wordt vastgesteld. Onderdeel van de gemeenschappelijke regeling zijn concrete uitvoeringsafspraken over inkoop en contractmanagement. Het uitgangspunt blijft wel samenwerking. Momenteel worden verschillende scenario's uitgewerkt.

Op basis van gesprekken met partijen als centrumgemeente, regiogemeenten, aanbieders en woningbouwcorporaties zijn belangrijke elementen bepaald die bijdragen aan het slagen van de doordecentralisatie. Dit heeft zich vertaald in prioriteiten waar de regio mee aan de slag gaat, namelijk het creëren van gemeenschappelijke (normatieve) uitgangspunten voor samenwerking tussen de stakeholders en zicht krijgen op aantal en type benodigde woningen en de inrichting van de route die cliënten doorlopen bij de in-, door- en uitstroom. De regio is voornemens hiertoe een transferpunt in te richten.

##### Uitvoeringspraktijk

In de regiovisie is afgesproken dat de centrumgemeente en regiogemeenten gezamenlijk verantwoordelijkheid dragen voor de aanwezigheid van de juiste voorzieningen op de juiste locatie. Gemeenten zijn gezamenlijk financieel verantwoordelijk voor de bekostiging van de regionale voorzieningen voor wonen met bescherming en opvang. Het budget voor beschermd wonen gaat in een



regionale pot. Concrete uitvoeringsafspraken over de wijze waarop vorm gegeven gaat worden aan de gezamenlijke financiële verantwoordelijkheid zijn in ontwikkeling. Deze afspraken zijn mede afhankelijk van het definitieve verdeelmodel en de inhoudelijke uitwerking van het gewenste voorzieningenniveau lokaal en regionaal. In grote lijnen heeft de regio een beeld van de verdeling en spreiding van voorzieningen beschermd wonen en maatschappelijke opvang tussen lokaal en regionaal. Daarnaast is een koerswijzer ontwikkeld waarin het minimum niveau aan voorliggende voorzieningen per gemeente staat beschreven. Alle gemeenten zijn momenteel bezig met de invulling van de koerswijzer. Meer inzicht in de hele keten van voorzieningen en ondersteuningsvormen die in de wijken beschikbaar zijn, is wenselijk.

Op dit moment wordt een pilot gedraaid voor lokale toegang waarbij gekeken wordt in hoeverre lokale toegangsteams beschermd wonen kunnen indiceren en wat dat betekent voor sturing op aantallen en doorstroom. Op basis van de pilot zal voor 2022 een kader worden ontwikkeld waarin beschreven staat hoe de toegang eruit komt te zien.

## Norm voor Opdrachtgeverschap

Wat is de stand van zaken van de deelonderwerpen van de Norm voor Opdrachtgeverschap (NVO)?

✓ = Ja    ⚙️ = In ontwikkeling    ✗ = Nee

Regiovisie aanwezig en vastgesteld:	⚙️
Tot stand gekomen in overleg met stakeholders:	✓
Betrokken stakeholder(s):	Centrumgemeente, regiogemeenten, zorgaanbieders, woningcorporaties en cliëntenorganisaties.
Waarborgen continuïteit van zorgfuncties:	✓
Afspraken over inkoop plekken buiten eigen regio:	✗
Verbondenheid lokale toegang met regionale MO/gecontracteerde hulp:	⚙️
Niet vrijblijvende governance:	⚙️

Beperken administratieve lasten:	Er moeten nog afspraken gemaakt worden over de wijze waarop de regio administratieve lasten wil beperken.
Inzet op meerjarige contractering:	De intentie is om aanbieders voor twee jaar te contracteren met een optie voor verlenging, om stabiliteit te waarborgen en tegelijkertijd ruimte te houden voor verdere doorontwikkeling.

**Toelichting:** De onderdelen van de Norm voor Opdrachtgeverschap worden meegenomen in het beleidskader dat begin 2021 wordt vastgesteld.



## Uitvoeringsafspraken

Zijn er concrete uitvoeringsafspraken gemaakt over de volgende onderwerpen:

Inhoudelijke visie op sociale inclusie:	✓
Governance:	✓
Samenwerking tussen gemeenten:	⚙️
Samenwerking met stakeholders:	⚙️
Spreiding voorzieningen:	⚙️
Toegang:	✓
Verdeling budget en financiële risico's:	⚙️
Financiële solidariteit:	⚙️
Overgangsfase financiële middelen:	⚙️
Overgangsfase informatieoverdracht cliënten:	⚙️
<p><b>Toelichting:</b> De visie is opgesteld voor zowel beschermd wonen als maatschappelijke opvang. Bij het vormgeven van de doordecentralisatie wordt maatschappelijke opvang op inhoud zoveel mogelijk mee genomen. De voornaamste aandacht gaat op dit moment echter uit naar beschermd wonen vanwege de keuzes die op korte termijn moeten worden gemaakt.</p>	

## Planning

Planning opgesteld/aanwezig:	✓
<p><b>Toelichting:</b> Er is een planning opgesteld.</p>	

## Voortgang

<p><b>Succesfactoren</b></p> <p>Een belangrijke succesfactor om de beweging Beschermd Thuis vorm te geven is een goede samenwerking, zowel gemeentelijk als met stakeholders. Aanbieders, woningbouwcorporaties en cliëntvertegenwoordigers zijn bevoegen en willen graag deel uitmaken van de doordecentralisatie. Daarnaast wonen de meeste cliënten al in de wijk, zelfstandig dan wel geclusterd. Beschermd Thuis gaat echter verder dan wonen in de wijk. Het gaat ook over deel uitmaken van de wijk. Dat is nog wel een aandachtspunt.</p>
<p><b>Aandachtspunten</b></p> <p>Een belangrijk aandachtspunt is de onduidelijkheid met betrekking tot de Wlz-uitname, het verdeelmodel en de uitwerking van het woonplaatsbeginsel. De onduidelijkheid die er nog is werkt als een rem op de doorontwikkeling en het kunnen maken van concrete uitvoeringsafspraken. Het realiseren van voldoende tijdelijke woningen is ook een aandachtspunt.</p>



### Ondersteuningsbehoeften

Belangrijke stakeholders die nog worden gemist in de samenwerking zijn de collega's van participatie en de zorgverzekeraars. De regio zou ondersteund zijn met een uitwerking van voorbeelden en scenario's inclusief (financiële) voor- en nadelen voor samenwerking met deze partijen. Daarnaast zou de VNG een agenderende en stimulerende rol kunnen spelen richting wethouders wonen. Wethouders wonen dienen nadrukkelijk gewezen te worden op hun verantwoordelijkheid om samen met de wethouders sociaal domein vorm te geven aan 'wonen en zorg'. Er is behoefte aan heldere communicatie over wat de VNG de regio's te bieden heeft en wat regio's daaraan hebben. De VLOT-adviseur is bijvoorbeeld nog onbekend. Tot slot heeft de regio behoefte aan heldere communicatie en toegankelijke informatie over de stand van zaken met betrekking tot onderwerpen die landelijk spelen. Zo heeft de regio al een tijdje niets vernomen van de ontwikkelingen ten aanzien van het verdeelmodel.



## Regiobeeld Delft

### Stand van zaken

#### Beweging BW - MO

##### Nieuwe werkwijze

Aan sociale inclusie wordt invulling gegeven met het product Beschermd Thuis (BT). Bij BT is sprake van scheiden van wonen en zorg en toezicht op afroep. De beweging naar 'beschermd thuis' komt nog moeilijk op gang. Dat komt deels doordat het herindiceren van de huidige cliënten door corona meer tijd kostte en aanbieders hun locaties ook op een andere manier moeten gaan inrichten. Daarnaast doordat de woningcorporaties uit de regiogemeenten huiverig zijn om cliënten met veel begeleiding toe te laten tot hun woningbestand. Het is voor woningcorporaties nu lastig om gehoor te krijgen bij een zorgorganisatie wanneer sprake is van overlast. Door het opstellen van duidelijke werkafspraken en een protocol voor woonoverlast wordt dit in de toekomst hopelijk beter.

De wens is om cliënten zoveel mogelijk over de verschillende wijken te spreiden. Echter is de passende huisvesting niet goed verspreid over de verschillende wijken. Hierdoor is het soms lastig om voor cliënten een passende woning te vinden. Ook zien woningcorporaties een verschil tussen wanneer een cliënt (volgens de zorgaanbieder) klaar is voor uitstroom uit BW en dat wat iemand volgens de woningcorporatie moet kunnen om een goede huurder te zijn.

##### Samenwerking

Op dit moment kiest men ervoor om de inkoop van BW en BT gezamenlijk te blijven doen. Er is ook besloten om, ook gezien de relatief kleine omvang van de regio, MO voorlopig gezamenlijk te blijven doen. In de toekomst wordt BT mogelijk een lokale opgave. Bij de laatste inkoopronde van de centrumgemeente waren de regiogemeenten ook betrokken. De huidige inkoopafspraken duren tot 1 januari 2023, tot die tijd blijft het huidige model tot stand. Over de toekomstige invulling van samenwerking, governance, inkoop en verdeling van verantwoordelijkheden zijn nog geen officiële afspraken gemaakt tussen gemeenten. Het idee is dat in het jaar 2022 de regiogemeenten voor de nieuwe cliënten het geld dat zij van het Rijk ontvangen over te dragen naar de centrale pot. Hoe hierbij wordt omgegaan met tekorten en overschotten is nog niet bepaald. De portefeuillehouders worden regelmatig op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen rondom de doordecentralisatie.

De samenwerking met stakeholders is heel actief, er is een Ontwikkeltafel van BW naar BT en een 'langer en weer thuis' werkgroep (in de centrumgemeente), waar alle stakeholders aan deelnemen. Deze samenwerking verloopt goed. Cliëntorganisaties en woningcorporaties waren bij de eerste ideevorming over BT niet betrokken. In sommige regiogemeenten verloopt de samenwerking met woningcorporaties echter minder goed dan in de centrumgemeente.

##### Uitvoeringspraktijk

Er zijn nog geen afspraken over de spreiding van locaties over de gemeenten. De gemeenten en zorgaanbieders zijn wel met elkaar in gesprek over dit onderwerp. BT kan mogelijk bijdragen aan betere spreiding van cliënten over de regio.



Momenteel vinden gesprekken plaats over aantallen benodigde woningen, voornamelijk voor BT. De toegang is momenteel regionaal georganiseerd. Dat blijft tot 2023 nog zo. Over de periode daarna zijn nog geen afspraken gemaakt. De zorgaanbieders zitten momenteel midden in het proces om te bepalen hoe zij de huidige locaties gaan om-, op- en afbouwen. Hierbij kiest één organisatie ervoor om te analyseren hoe de cliënten (BW, BT en Wlz) verdeeld zijn over de regio en vervolgens de locaties hierop aan te laten sluiten.

## Norm voor Opdrachtgeverschap

Wat is de stand van zaken van de deelonderwerpen van de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO)?

✓ = Ja    ⚙️ = In ontwikkeling    ✗ = Nee

Regiovisie aanwezig en vastgesteld:	✓
Tot stand gekomen in overleg met stakeholders:	✓
Betrokken stakeholder(s):	De regiovisie is opgesteld door de vier regiogemeenten. Op basis van de regiovisie is een uitvoeringsplan opgesteld waarbij zorgorganisaties, woningcorporaties en cliëntvertegenwoordiging bij betrokken waren. De regiovisie is in het Bestuurlijk Overleg DWO vastgesteld, maar niet in alle colleges.
Waarborgen continuïteit van zorgfuncties:	✓
Afspraken over inkoop plekken buiten eigen regio:	✗
Verbondenheid lokale toegang met regionale MO/gecontracteerde hulp:	✓
Niet vrijblijvende governance:	✓

Beperken administratieve lasten:	Op dit moment wordt de inkoop en toegang van BW en BT gezamenlijk uitgevoerd.
Invzet op meerjarige contractering:	Er is voor de huidige contractering gekozen voor een periode van drie jaar met mogelijkheid tot verlenging met één jaar. Deels om enige zekerheid te bieden aan de zorgorganisaties en deels om de regiogemeenten de tijd te geven te werken aan de doordecentralisatie. De regiogemeenten zitten in elk geval tot eind 2022 'vast' aan de huidige aanbieders en de huidige vorm van samenwerking in de regio.

## Uitvoeringsafspraken

Zijn er concrete uitvoeringsafspraken gemaakt over de volgende onderwerpen:

Inhoudelijke visie op sociale inclusie:	✓
Governance:	✓
Samenwerking tussen gemeenten:	⚙️





Samenwerking met stakeholders:	✓
Spreiding voorzieningen:	⚙️
Toegang:	⚙️
Verdeling budget en financiële risico's:	✗
Financiële solidariteit:	✗
Overgangsfase financiële middelen:	✗
Overgangsfase informatieoverdracht cliënten:	✗
<p><b>Toelichting:</b> De gesprekken over de verdeling van verantwoordelijkheden na de doordecentralisatie lopen nog. Hierbij wordt eerst gesproken over de ideale situatie op het gebied van verdelen van locaties, toegang en verantwoordelijkheden en vervolgens over de verdeling van middelen.</p>	

## Planning

Planning opgesteld/aanwezig:	✗
<p><b>Toelichting:</b> Door corona is de planvorming voor de doordecentralisatie grotendeels stil komen te liggen. Zowel centrumgemeente en regiogemeenten vormen ideeën over hoe de planning eruit zou moeten zien.</p>	

## Voortgang

<p><b>Succesfactoren</b></p> <p>De actieve betrokkenheid en het commitment van woningcorporaties (met name in de centrumgemeente) en de zorgorganisaties.</p>
<p><b>Aandachtspunten</b></p> <p>Met veel mensen aan tafel is het risico dat er geen actie komt. We moeten nu ook gaan. Momenteel zijn de meeste cliënten gevestigd in de centrumgemeente. We zijn op zoek naar meer spreiding, ook om cliënten de mogelijkheid te geven in hun eigen gemeente te herstellen. Daarvoor is de beschikbaarheid van woningen een belangrijke randvoorwaarde.</p>
<p><b>Ondersteuningsbehoeften</b></p> <p>Procesondersteuning en goede voorbeelden op het gebied van:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Implementatie van de NvO en het maken van afspraken tussen de gemeenten. Met daarbij een (landelijke) tijdlijn over wat wanneer gerealiseerd moet zijn.</li> <li>• Verbinding met woningcorporaties in de regiogemeenten.</li> <li>• Soepele overdracht van cliënten van de ene naar de andere gemeente.</li> </ul>



## Regiobeeld Meierij en Bommelerwaard

### Stand van zaken

#### Beweging BW - MO

##### Nieuwe werkwijze

Eind 2019 hebben de acht gemeenteraden van de regio Meierij en Bommelerwaard de Regiovisie BW en MO 2020 vastgesteld.

Om de ambities uit de Regiovisie te verwezenlijken wordt elk jaar een uitvoeringsprogramma BW/ MO vastgesteld. Voornemen is om het Regioplan doordecentralisatie BW in april 2021 aan de gemeenteraad van de acht regiogemeenten voor te leggen. Men wil het Regioplan in samenwerking met professionals, inwoners, ervaringsdeskundigen en andere ketenpartijen opstellen.

De regio werkt aan de omslag van intramuraal naar flexibele vormen van BW volgens de ambities van de Commissie Dannenberg. Ze werken volgens de principes van Thuis in de Wijk. Hierbij wordt scherp gestuurd op de beweging naar meer flexibele vormen van BW, onder andere door hierop te sturen vanuit beleid en toegang.

##### Samenwerking

De regiogemeenten hebben hun regionale samenwerkingsovereenkomst gebaseerd op de centrum-gemeente-regeling. Deze bevat ook afspraken over solidariteit (tekorten samen oplossen, overschotten zijn bestemd voor innovatie). In de komende periode wordt de governance opnieuw vormgegeven in het licht van de doordecentralisatie BW en waar mogelijk ook doorvertaald naar de MO. De gemeenten kunnen elkaar goed vinden op inhoud en voelen een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de uitvoering.

Dit blijkt onder andere uit de Veldtafels met zorgaanbieders die starten eind 2020 waarbij dialooggerichte inkoop wordt vormgegeven. Dit betreft een inkooptraject van verschillende klankbordgroepen zorgaanbieders, ervaringsdeskundigen, toegang en adviesraden.

Daarnaast zijn er het Regionaal huisvestingsnetwerk en de regionale Taskforce wonen rondom de woonopgave.

De gemeenten en stakeholders voelen zich samen verantwoordelijk voor de transformatieopgave. Vooralsnog hebben alleen bestuurlijke oriënterende gesprekken met de wethouders van de regiogemeenten plaatsgevonden. De regionale visie vormt de paraplu voor de verdere uitwerking; daarnaast zijn vijf vuistregels vastgesteld voor het inregelen van regionale en lokale voorzieningen.

##### Uitvoeringspraktijk

De gemeenten zijn bezig om scherp te krijgen wat de opgave is in termen van aantallen cliënten en ondersteuningsbehoeften. Er is steeds meer duiding van wat nodig is. Samen met zorgaanbieders en woningcorporaties wordt verder gewerkt aan diverse ondersteuningsvarianten voor verschillende behoeften, inclusief de vraag wat dit voor huisvesting betekent.

Vooruitlopend op de transformatie MO 2026 worden nu al bewegingen in gang gezet door kleinschalige opvangmogelijkheden in de regio te ontwikkelen. Ook hier zien ze – ondanks de huidige centrumregeling – een grote mate van inhoudelijke samenwerking en gezamenlijke verantwoordelijkheid. Voor BW is er



regionale toegang georganiseerd in het regionale Netwerk opvang en wonen, voor MO is de regio bezig om dit te organiseren.

## Norm voor Opdrachtgeverschap

Wat is de stand van zaken van de deelonderwerpen van de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO)?

✓ = Ja    ⚙️ = In ontwikkeling    ✗ = Nee

Regiovisie aanwezig en vastgesteld:	✗
Tot stand gekomen in overleg met stakeholders:	✓
Betrokken stakeholder(s):	Aanbieders, welzijnsorganisaties, cliëntenvertegenwoordigers, woningcorporaties Toegang, ervaringsdeskundigen, bestuurders, adviesraden, participatieraden, (veiligheidshuizen wel uitgenodigd, konden niet aanwezig zijn bij de sessie).
Waarborgen continuïteit van zorgfuncties:	⚙️
Afspraken over inkoop plekken buiten eigen regio:	⚙️
Verbondenheid lokale toegang met regionale MO/gecontracteerde hulp:	⚙️
Niet vrijblijvende governance:	⚙️

Beperken administratieve lasten:	De regio heeft nu een Regionale Inkooporganisatie Zorg. Voor de zorgaanbieders is het wenselijk dat dit gecontinueerd wordt. Ze doorlopen nu het proces voor de inkoopcontracten voor BW en MO, de startdatum staat gepland 1 januari 2022.
Inzet op meerjarige contractering:	Voor de inkoop 2022 wil de regio inzetten op meerjarige contracten die dialooggericht wordt vormgeven. Daarbij gaan ze uit van de regiovisie BW en MO, met daardoor ook aandacht voor stabiliteit en innovatie.

**Toelichting:** De Regiovisie is niet opgesteld aan de hand van de opdracht van het NvO. In de regio is alleen een visie vastgesteld op BW, MO, zorg & veiligheid en wonen. De Regiovisie bevat de gewenste ontwikkeling van het zorglandschap en de manier waarop men de beschikbaarheid en continuïteit gaat waarborgen. Welke regionale en lokale afspraken de regio hierover maakt is onderdeel van het regioplan Doordecentralisatie. De regio werkt op beleidsniveau en uitvoeringsniveau samen met de zeven Brabantse gemeenten inclusief Nijmegen. Hier delen de gemeenten informatie over de uitdagingen van BW en MO én bespreken zijn eventuele casuïstiek. Het ligt voor de hand dat hier ook afspraken worden gemaakt over plekken buiten de eigen regio.

## Uitvoeringsafspraken

Zijn er concrete uitvoeringsafspraken gemaakt over de volgende onderwerpen:

Inhoudelijke visie op sociale inclusie:	✓
---	---



Governance:	
Samenwerking tussen gemeenten:	
Samenwerking met stakeholders:	
Spreiding voorzieningen:	
Toegang:	
Verdeling budget en financiële risico's:	
Financiële solidariteit:	
Overgangsfase financiële middelen:	
Overgangsfase informatieoverdracht cliënten:	
<p><b>Toelichting:</b> In de huidige samenwerkingsovereenkomst staan financiële risico's, solidariteit, verantwoordelijkheden etcetra vast, echter moeten deze nog worden herzien voor de doordecentralisatie 2022. Er wordt grote waarde gehecht aan de financiële solidariteit maar de regio maakt zich wel grote zorgen over de beschikbare gelden door onder andere de uitname van middelen naar de Wlz Doordat er nog geen duidelijkheid is over de berekening van de uitname Wlz en het objectief verdeelmodel, is het niet reëel om concrete financiële afspraken te maken voor na 2022. Hetzelfde geldt voor afspraken vastleggen omtrent de overgangsfase rondom de financiële middelen en de informatieoverdracht van de cliënten. Voor BW moeten nog afspraken worden gemaakt. Dit maakt onderdeel uit van het project doordecentralisatie BW. Bij MO is dit nog niet aan de orde. De regio heeft wel concreet de afspraak gemaakt dat iedere regiogemeente acht uur beleidscapaciteit inzet voor het Uitvoeringsprogramma BW/MO dat ieder jaar wordt vastgesteld. In het kader van de Transformatie MO werkt de regio aan een spreiding van kleinschalige opvangvoorzieningen in 's-Hertogenbosch en de regiogemeenten. Grootschalige opvangvoorzieningen blijven in 's-Hertogenbosch, maar worden afgeschaald. Ook voor BW streven ze naar een betere spreiding van voorzieningen over de regio. Hoe deze spreiding eruit komt te zien is nog niet helder. De regio wil eerst scherper in beeld krijgen hoe de woonzorgvraag eruit ziet regionaal daarna kan deze vertaald worden in lokale prestatieafspraken met corporaties en andere woonzorg-ontwikkelaars.</p>	

## Planning

Planning opgesteld/aanwezig:	
<p><b>Toelichting:</b> De planning was om eind 2020 het Regioplan doordecentralisatie met concrete uitvoeringsafspraken gereed te hebben, want dan is het overkoepelende regioplan doordecentralisatie BW gereed. De regio heeft echter onlangs de besluitvorming uitgesteld tot april 2021. Dit heeft te maken met demissionaire raden in november /december bij drie van de zeven gemeenten en onduidelijke kaders vanuit het Rijk op een aantal onderwerpen (onder andere objectief verdeelmodel en uitname Wlz) die cruciaal zijn voor besluitvorming omtrent de doordecentralisatie.</p>	



Tevens wilde de regio de colleges en raden uit de regiogemeenten laten kennismaken met het werkveld van BW en MO, aangezien die kennis nu vooral bij de centrumgemeente ligt. Door Corona is dit helaas uitgesteld tot eind 2020.

De regio is zich ervan bewust dat zij dan niet voldoen aan de wens van het Rijk, maar zij vindt de opgave onder deze voorwaarden niet uitvoerbaar.

## Voortgang

### Succesfactoren

Goede regionale samenwerking, een goede vastgestelde gemeenschappelijke visie en welwillende partners. De beweging Beschermd thuis komt goed op gang.

### Aandachtspunten

Passende woonvormen realiseren vraagt - naast veel voorbereidingstijd - ook tijd in de daadwerkelijke uitvoering. De beweging van uitstroom uit BW/MO gaat sneller dan de realisatie van de benodigde woonvormen, met lange doorlooptijden als gevolg. Naast de bezuinigingen heeft de regio te maken met volumestijging en complexe problematieken, dus het budget wordt kleiner maar de opgave groter.

Andere uitdagingen:

- Versterken van herstelgerichte benadering en inzet ervaringsdeskundigen.
- Flexibiliteit in het op- en afschalen van zorg.
- Betere samenwerking gemeenten, zorgkantoren, zorgverzekeraars, zorgaanbieders.
- Spreiding van de voorzieningen over de regio.
- Leefbaarheid in de wijken behouden. (De individuele budgetten zijn vaak goed geregeld, maar hoe regel je dit voor wijken of complexen om de leefbaarheid goed te houden. )

### Ondersteuningsbehoeften

Grote financiële onzekere situatie vanuit Rijksmiddelen. Behoeftte aan duidelijkere informatievoorziening vanuit het ministerie van VWS en de VNG. De regio voorziet een risico: als nu afspraken worden vastgelegd worden deze vanuit financieel oogpunt in plaats van uit de inhoud.

Er is minder behoefte aan inhoudelijke ondersteuning.

### Bijlagen:

- [Regiovisie Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang - 2020 en verder](#)
- [Samenwerkingsovereenkomst beschermd wonen, maatschappelijke opvang en aanverwante taken - regio Meijerij en Bommeleerwaard - 2020 e.v.](#)



## Regiobeeld Den Haag

### Stand van zaken

#### Beweging BW - MO

##### Nieuwe werkwijze

De regio omarmt met de [regiovisie](#) en het [uitvoeringsplan](#) de visie van de commissie Dannenberg op sociale inclusie. Ook is er overeenstemming over dat BW een tijdelijke ondersteuningsvorm moet zijn. Hoe dit invulling moet krijgen is nog niet volledig uitgekristalliseerd. Om de overgang naar de nieuwe werkwijze vorm te geven is een regionaal projectleider aangetrokken. Duidelijkheid over welke cliënten naar de Wlz overgaan ontbreekt nog. Deze onduidelijkheid maakt het lastig om concreet invulling (in aantallen) te geven aan het toekomstbeeld van specifieke BW locaties. Daarnaast richten de regiogemeenten zich op het voorkomen van instroom in BW door de overbruggingszorg te intensiveren of anders te organiseren in de regio. Er wordt een 'projectpot' ingesteld waardoor de gemeenten hiermee kunnen experimenteren in 2021.

##### Samenwerking

Er zijn verschillende regionale overlegstructuren met cliënten, ambtenaren, directeuren (van zowel gemeenten als aanbieders) en wethouders.

In de omgeving van Den Haag zijn diverse regionale samenwerkingsverbanden die allemaal uit een verschillende samenstelling van gemeenten bestaan. Dit maakt het gezamenlijk inkopen van diverse voorzieningen ingewikkeld. Deze verschillende regionale samenwerkingsverbanden hebben tot nu toe hun eigen proces doorlopen in inkoop en samenwerking.

Met deze verschillende samenwerkingsverbanden moet rekening gehouden worden bij het maken van toekomstige afspraken. Zo hebben verschillende samenwerkingsverbanden momenteel ook een verschillende fasering van inkoop. Er zijn op dit moment geen financiële afspraken gemaakt voor de toekomstige situatie, in verband met onduidelijkheid over de concrete invulling van het verdeelmodel en het ingroeipad en capaciteitseffecten van de Wlz. Wel zijn intenties uitgesproken en werkafspraken gemaakt.

Het betrekken van zorgaanbieders bij het nadenken over de invulling van het toekomstige zorglandschap moet nog plaatsvinden.

##### Uitvoeringspraktijk

De intentie is om de zorg te continueren voor de cliënten. De regio is in de verkennende fase over welke voorzieningen lokaal - en welke voorzieningen regionaal georganiseerd moeten worden. Maar binnen de regio speelt een belangrijke discussie over definitie, met name verdeling van verantwoordelijkheden, taken en middelen tussen MO, BW en reguliere Wmo. Deze definitiekwestie is belangrijk, omdat de verschillende vormen ook via verschillende wijze en binnen verschillende verbanden ingekocht worden. Het vaststellen van deze definities moet plaatsvinden voordat bepaald kan worden wat in de toekomst onder lokale- en regionale verantwoordelijkheid valt.





In de regio zijn momenteel voldoende grotere locaties. Er is behoefte aan het ontwikkelen van meer kleinschalige voorzieningen en ook spreiding van deze voorzieningen over de regio. Deze wens wordt ook door cliëntenorganisaties in verschillende overleggen geuit.

De regio maakt momenteel gebruik van een centrale toegang en wachtlijstbeheer voor BW en een centrale toegang voor MO. De regiogemeenten hebben de intentie uitgesproken om toegang per regiogemeente vorm te gaan geven. Om de lokale toegang verder vorm te geven moet aandacht zijn voor het ontwikkelen van regionale expertise.

Er is beperkt zicht op de woonopgave in de regio. Dit vereist aan de ene kant opnieuw kijken naar de cliënten op de wachtlijst en de mogelijkheden om voor hen ambulante zorg te ontwikkelen en aan de andere kant het ontwikkelen van zicht naar welke gemeente cliënten uiteindelijk uitstromen. De grootste instellingen bevinden zich momenteel vooral in Den Haag, terwijl uitstroom ook naar een regiogemeente kan plaatsvinden. Er is wel een tekort aan woonplekken. Jaarlijks doen aanbieders een verzoek aan de corporaties voor aantallen woningen voor uitstroom uit BW. Hiervoor zijn convenanten opgesteld en daarnaast is er een bestuurlijk regionaal overleg vanuit de huisvestingsregio waar ook de zorgregio onder valt.

## Norm voor Opdrachtgeverschap

Wat is de stand van zaken van de deelonderwerpen van de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO)?

✓ = Ja    ⚙️ = In ontwikkeling    ✗ = Nee

Regiovisie aanwezig en vastgesteld:	✓
Tot stand gekomen in overleg met stakeholders:	✓
Betrokken stakeholder(s):	Directies BW-instellingen en cliëntenraden. Is ter kennisname aan de Raden gestuurd.
Waarborgen continuïteit van zorgfuncties:	⚙️
Afspraken over inkoop plekken buiten eigen regio:	✗
Verbondenheid lokale toegang met regionale MO/gecontracteerde hulp:	✗
Niet vrijblijvende governance:	✗

Beperken administratieve lasten:	Momenteel geen aandachtspunt
Invzet op meerjarige contractering:	Beperkt, financiering bevat de mogelijkheid van zes jaar (2 + 2 + 2 jaar)

## Uitvoeringsafspraken

Zijn er concrete uitvoeringsafspraken gemaakt over de volgende onderwerpen:

Inhoudelijke visie op sociale inclusie:	⚙️
Governance:	⚙️



Samenwerking tussen gemeenten:	⚙️
Samenwerking met stakeholders:	⚙️
Spreiding voorzieningen:	⚙️
Toegang:	⚙️
Verdeling budget en financiële risico's:	❌
Financiële solidariteit:	❌
Overgangsfase financiële middelen:	⚙️
Overgangsfase informatieoverdracht cliënten:	✅

## Planning

Planning opgesteld/aanwezig:	⚙️
<b>Toelichting:</b> Er is een globale planning over de overgangsfase van financiële middelen opgesteld. BW en MO volgen verschillende tijdspladen waarbij de aandacht nu voornamelijk naar BW gaat.	

## Voortgang

<b>Succesfactoren</b>
De gemeenten en aanbieders richten zich steeds meer op het voorkomen van instroom in BW en MO. Hierdoor zullen nieuwe woonvormen ontstaan binnen de gemeenten.
<b>Aandachtspunten</b>
Een belangrijk aandachtspunt is het op één lijn brengen van politieke ambities en visies van de gemeenten. Voornamelijk het concreet uitwerken van de ambities behoeft nog verdere aandacht.
<b>Ondersteuningsbehoeften</b>
Er is vooral behoefte aan ondersteuning bij de kleinere gemeenten die nog beperkte ervaring met BW en MO hebben. Het delen en spreiden van kennis is van belang. Ook is duidelijkheid over het ingroeipad gewenst. Daarnaast zijn er veel onderdelen die nog concreet vormgegeven moeten worden, dit zorgt voor een capaciteitsvraagstuk bij de lokale gemeenten (beperkt aantal beschikbare medewerkers).



## Regiobeeld Kop van Noord-Holland

### Stand van zaken

#### Beweging BW - MO

##### Nieuwe werkwijze

De gemeenten in de Kop van Noord-Holland kiezen ervoor om cliënten zoveel als mogelijk te laten herstellen in hun eigen omgeving. De gemeenten willen met adequate ondersteuning bereiken dat mensen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen. Daarvoor zijn een aantal prioriteiten benoemd. De visie van de regio wordt breed gedragen door de gemeenten en stakeholders. Met het project De Verbinding werken diverse ketenpartners al enige tijd aan netwerken rondom personen met psychische en maatschappelijke kwetsbaarheid. Voor de beweging naar beschermd thuis werken de gemeenten met hun partners aan de ontwikkeling van de ambulante infrastructuur, zoals de beschikbaarheid van 24-uurszorg. Als wonen in de wijk niet de passende oplossing is, vanwege beperkte vermogens om zelfstandig te (leren) wonen, wordt gekeken naar maatwerkoplossingen in de vorm van Housing First, omklapwoningen of een match met een aanbieder die iets specifiek voor een persoon kan bieden.

##### Samenwerking

In de visienota is de intentie uitgesproken om de bestaande samenwerking tussen de vier gemeenten op de beleidsterreinen BW/MO te continueren met als uitgangspunt 'lokaal wat kan, regionaal wat moet'. Er wordt gezocht naar een middenweg tussen een centrumregeling en alles lokaal uitvoeren. Er is in elk geval besloten dat de gemeenten gezamenlijk beleid maken voor BW/MO en de inkoop gezamenlijk doen, vanwege de kleine aantallen cliënten en het beperkte aantal zorgaanbieders (zeker na de Wlz-uitname). Bovendien worden dagbesteding en begeleiding uit de lokale Wmo ook gezamenlijk ingekocht. Voor de toegang tot BW is het uitgangspunt dat iedere gemeente dit zelf doet vanaf 2022. Daartoe wordt op dit moment gewerkt aan een uniform afwegingskader. Sinds begin dit jaar kijken consultants van regio-gemeenten mee bij beschikkingen voor BW, om kennis over de doelgroep en de werkwijze op te doen. Aandachtspunt in de ontwikkeling van de toegang is de landelijke toegankelijkheid. De juridische constructie voor de borging van de samenwerking en de financiële afspraken vanaf 2022 zijn nog in ontwikkeling; hiervoor is net externe procesbegeleiding gestart. De ervaring van afgelopen jaren is dat gemeenten er gezamenlijk goed uitkomen, ook op bestuurlijk niveau. De verwachting is daarom dat in Q1 2021 besluitvorming over de samenwerkingsafspraken kan plaatsvinden.

##### Uitvoeringspraktijk

De gemeenten zijn nog zoekend hoe de beweging naar beschermd thuis kan worden vormgegeven. Ze werken nu samen met enkele aanbieders in een pilot beschermd thuis. Afgelopen jaar hebben zich nog niet veel casussen voorgedaan waarbij beschermd thuis de passende oplossing was, dus de ervaringen zijn nog beperkt. De samenwerking met woningcorporaties op dit vlak verschilt per gemeente; op sommige plekken is het lastig om afspraken te maken over huisvesting voor deze specifieke groep. Zicht op aantallen is er voor een aantal groepen. Ook is duidelijk geworden dat een tussenvoorziening voor jongeren ontbreekt,



waarin zij na uitstroom uit BW woonvaardigheden kunnen opdoen. Deze behoefte wil de regio beter in beeld brengen via de subsidie voor versterking van de aanpak dak- en thuisloosheid.

## Norm voor Opdrachtgeverschap

Wat is de stand van zaken van de deelonderwerpen van de Norm voor Opdrachtgeverschap (NVO)?

✓ = Ja    ⚙️ = In ontwikkeling    ✗ = Nee

Regiovisie aanwezig en vastgesteld:	✓
Tot stand gekomen in overleg met stakeholders:	✓
Betrokken stakeholder(s):	Ambtenaren van de vier gemeenten, zorgaanbieders, woningcorporaties, politie en andere maatschappelijke partners via overleggroepen in verschillende fases van het visieontwikkelproces. Cliëntperspectief is via Wmo-adviesraden en RCO De Hoofdzaak betrokken geweest.
Waarborgen continuïteit van zorgfuncties:	⚙️
Afspraken over inkoop plekken buiten eigen regio:	⚙️
Verbondenheid lokale toegang met regionale MO/gecontracteerde hulp:	⚙️
Niet vrijblijvende governance:	⚙️

Beperken administratieve lasten:	Zie toelichting hieronder.
Inzet op meerjarige contractering:	Inzet is tot meerjarige contracten te komen.
<p><b>Toelichting:</b> De continuïteit van zorgfuncties wordt regionaal opgepakt, evenals de eventuele inkoop van plekken buiten de regio (onderdeel van inkooptraject). De gemeenten worden door een extern bureau ondersteund om tot een aantal scenario's te komen voor de verdeling van het budget en juridische borging van verantwoordelijkheden in de regionale samenwerking. Daarbij is ook aandacht voor het beperken van administratieve lasten.</p>	

## Uitvoeringsafspraken

Zijn er concrete uitvoeringsafspraken gemaakt over de volgende onderwerpen:

Inhoudelijke visie op sociale inclusie:	✓
Governance:	⚙️
Samenwerking tussen gemeenten:	⚙️
Samenwerking met stakeholders:	⚙️
Spreiding voorzieningen:	⚙️



Toegang:	
Verdeling budget en financiële risico's:	
Financiële solidariteit:	
Overgangsfase financiële middelen:	
Overgangsfase informatieoverdracht cliënten:	
<p><b>Toelichting:</b> In 2018 is de Visienota 'Thuis in de buurt' vastgesteld door de vier gemeenteraden. Hierin is - zij het nog wat globaal - aandacht besteed aan alle condities voor sociale inclusie. Begin 2020 is de notitie 'Transformatie Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang in de Kop van Noord-Holland' aan de vier colleges aangeboden, waarin proces en uitgangspunten zijn geschetst om te komen tot concrete uitvoeringsafspraken in verband met de decentralisatie en transformatie van Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang.</p>	

## Planning

Planning opgesteld/aanwezig:	
<p><b>Toelichting:</b> De mogelijke scenario's en daaruit voortvloeiende afspraken zijn eind 2020 gereed, zodat besluitvorming in het eerste kwartaal van 2021 plaats kan vinden.</p>	

## Voortgang

<p><b>Succesfactoren</b></p> <p>Goede samenwerking tussen vier gemeenten en met zorgaanbieders. Zeer korte lijnen tussen alle betrokken partijen. Beperkte wachttijden.</p>
<p><b>Aandachtspunten</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Versterken van de beweging van beschermd wonen naar beschermd thuis.</li> <li>• In stand houden passend zorgaanbod BW en MO/VB/Oggz (voorkomen van versnippering in kleine regio), waaronder adequate intensieve 24/7 begeleiding in alle gemeenten.</li> <li>• Voorkomen van aanzuigende werking van cliënten BW/MO van elders (in toch al kwetsbare regio).</li> <li>• Goede samenwerkingsafspraken tussen gemeenten en met zorgaanbieders.</li> <li>• Voldoende betaalbare woonruimte in alle gemeenten.</li> </ul>
<p><b>Ondersteuningsbehoeften</b></p> <p>Door het woningtekort in de regiogemeenten is het van belang concrete afspraken te maken met woningcorporaties over passende huisvesting voor deze doelgroep. Sommige woningcorporaties in de regio hanteren hierbij eigen regels die zelfstandig (blijven) wonen kunnen belemmeren. De gemeenten hebben behoefte aan adviezen over of ondersteuning bij het vormgeven van de samenwerking met woningcorporaties die regionaal werken.</p>



## Regiobeeld Midden-IJssel

### Stand van zaken

#### Beweging BW - MO

##### Nieuwe werkwijze

Binnen de regio Midden-IJssel is in 2017 een regiovisie met een actieplan opgesteld. Gemeenteraden en lokale adviesraden worden regelmatig betrokken en geïnformeerd. In breed verband wordt de stand van zaken regelmatig geëvalueerd. Begin 2020 is over de voortgang gerapporteerd.

Op financieel gebied is afgesproken gezamenlijk de risico's te dragen. Binnen de gehele regio zet men in op preventie; zoveel mogelijk voorkomen dat iemand in BW/MO terechtkomt.

##### Samenwerking

De stakeholders ervaren de samenwerking positief. Er is breed regionaal overleg op bestuurlijk en ambtelijk niveau. Er is uitgesproken en vastgelegd dat de regio onderling blijft samenwerken op het gebied van BW en MO. Alle gemeenten hebben een gelijke stem, onafhankelijk van de grootte. Men voelt zich gezamenlijk verantwoordelijk voor BW/MO, inhoudelijk en financieel.

Samenwerking in de uitvoering tussen alle partijen vindt men belangrijk, juist om voor individuele cliënten passende oplossingen te vinden.

##### Uitvoeringspraktijk

Men werkt toe men naar beschermd thuis, met als doel uitstroom. Dit gebeurt aan de hand van de vraag van de individuele client. Hierover worden geen afspraken op aantal gemaakt.

Op basis van onderzoek blijkt binnen de hele regio voldoende geschikte huisvesting te zijn. Wel speelt een rol dat veel doelgroepen om voorrang vragen. In de gemeente Deventer is met de woningcorporatie binnen de prestatieafspraken een quotum van 48 woningen voor bijzondere bemiddeling afgesproken. Dit is dus niet alleen voor BW/MO. Gesprekken hierover worden in de hele regio gevoerd, men beschouwt dit als een belangrijke voorwaarde voor het slagen van de doordecentralisatie.

Voor BW en MO worden de aanbieders voor de gehele regio gesubsidieerd. Aanbieders roepen op om qua bekostiging het op- en afschalen tussen lokaal en regionaal te optimaliseren.

Cliënten vinden het belangrijk dat mensen in hun eigen omgeving kunnen blijven als dit hun wens is. Zij geven aan dat er nog weinig keus is. Zowel algemeen als voor bijzondere doelgroepen. Het is lastig huisvesting te vinden, daarnaast moet ook de juiste ambulante begeleiding beschikbaar zijn.

Binnen de regio wordt gewerkt aan regionale spreiding en uitstroom. Daarnaast zijn er wachtlijsten.

Men beschouwt BW als een tijdelijke voorziening waarna de cliënt met ambulante begeleiding weer terug moet kunnen komen. Dit vraagt om een goede samenwerking tussen lokale en regionale toegang. In de praktijk wordt soms een hiaat ervaren tussen ambulante begeleiding en beschermd wonen. Vanuit de visie heeft begeleiding thuis de voorkeur.

Tevens is gepleit voor integrale, onafhankelijke cliëntondersteuning. Met de overgang van een deel van BW naar de Wlz komt hierin een knip.





Daarnaast wordt aandacht gevraagd voor de positie van de ervaringsdeskundigen en naasten die ook te maken hebben met deze wijziging.

## Norm voor Opdrachtgeverschap

Wat is de stand van zaken van de deelonderwerpen van de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO)?

✓ = Ja    ⚙️ = In ontwikkeling    ✗ = Nee

Regiovisie aanwezig en vastgesteld:	✓✓
Tot stand gekomen in overleg met stakeholders:	✓✓
Betrokken stakeholder(s):	De regiovisie is in breed verband opgesteld met alle betrokken stakeholders. Er zijn bijeenkomsten geweest en men kon tegenlezen. De clientvertegenwoordiging heeft op diverse momenten input kunnen leveren.
Waarborgen continuïteit van zorgfuncties:	✓
Afspraken over inkoop plekken buiten eigen regio:	✗
Verbondenheid lokale toegang met regionale MO/gecontracteerde hulp:	✓✓
Niet vrijblijvende governance:	✓✓

Beperken administratieve lasten:	Het beperken van de administratieve lasten wordt binnen de regio als positief ervaren in gezamenlijkheid en vanuit vertrouwen. De aanvraag voor subsidie is versimpeld met een format.
Inzet op meerjarige contractering:	De regio werkt met eenjarige financiering en een meerjarige relatie.
<b>Toelichting:</b> Als subsidiering van een aanbieder buiten de regio noodzakelijk is dan wordt dit als maatwerk geregeld.	

## Uitvoeringsafspraken

Zijn er concrete uitvoeringsafspraken gemaakt over de volgende onderwerpen:

Inhoudelijke visie op sociale inclusie:	✓
Governance:	✓
Samenwerking tussen gemeenten:	⚙️
Samenwerking met stakeholders:	⚙️
Spreiding voorzieningen:	⚙️
Toegang:	✓



Verdeling budget en financiële risico's:	✓
Financiële solidariteit:	✓
Overgangsfase financiële middelen:	✓
Overgangsfase informatieoverdracht cliënten:	✓
<p><b>Toelichting:</b> Er is een gewijzigd samenwerkingsconvenant in voorbereiding. Uitgangspunt is dat alle betrokken gemeenten gelijke stem hebben. Binnen het convenant zijn algemene uitgangspunten vastgelegd, diverse onderwerpen zijn uitgewerkt en andere zijn nog in ontwikkeling.</p>	

## Planning

Planning opgesteld/aanwezig:	✓
<p><b>Toelichting:</b> Er is een gezamenlijk opgesteld actieplan. Omdat de werkwijze grotendeels gelijk blijft is een verschillend tijdspad voor BW/MO geen probleem.</p>	

## Voortgang

<p><b>Succesfactoren</b></p> <p>Goede samenwerking tussen gemeenten onderling vanuit gelijkwaardigheid en het benutten van elkaars rol. Goed betrekken van de cliëntenvertegenwoordiging. Teruggang in het aantal cliënten beschermd wonen.</p>
<p><b>Aandachtspunten</b></p> <p>Zorg voor een Rijksbudget dat past bij de opgave.</p>
<p><b>Ondersteuningsbehoeften</b></p> <p>De regio ziet graag voorbeelden uit andere regio's waar men van kan leren. Delen van ervaringen en succesverhalen. De aanbieders willen de financiering over de schotten heen graag versoepeld zien. Daarnaast pleit men voor voldoende middelen voor gemeenten om hun opgave uit te voeren.</p>



## Regiobeeld Achterhoek

### Stand van zaken

#### Beweging BW - MO

##### Nieuwe werkwijze

In 2018 is de regiovisie opgesteld met de acht gemeenten in de regio Achterhoek. Het advies van de commissie Dannenberg was hierbij het uitgangspunt. Ervaren wordt dat gemeenten en stakeholders goed op de hoogte zijn van de ontwikkeling binnen BW/MO.

Zowel bij BW als bij MO is het beschikbare woningaanbod een probleem. Uitstroom uit intramuraal BW wordt sinds dit jaar actief bevorderd. Men signaleert dat dit zich met name richt op de gemeente Doetinchem. Men wil tegemoetkomen aan de wens van cliënten, maar ook spreiden. Dit onderwerp is door de gemeenten in dialoog met de woningcorporaties opgepakt.

Voor de inrichting van de ambulante infrastructuur is vanuit de projectgroep een subgroep ingericht die zich bezighoudt met de basisvoorzieningen en hetgeen daaruit voortvloeit in de verschillende gemeenten. De inventarisatie is gedaan, het beeld van de toekomst moet nog. Er is afgesproken dat specialistische ondersteuning mogelijk buiten de regio moet worden ingekocht, dit beeld is nog niet concreet en hangt ook af van de aantallen.

Openstelling van de Wlz voor de GGZ en welke cliënten overblijven is wel van grote invloed. Ook wordt verwacht dat de vraagstelling verandert. Bij de inrichting van de ambulante infrastructuur wordt Housing First als een belangrijke ontwikkeling gezien. Dit wordt extern ondersteund en men wil meer regionaal gaan werken via pilots in gemeenten. De gesprekken hierover hebben nog niet bij alle gemeenten en corporaties plaatsgevonden. De eerste pilotafspraken zijn gemaakt om inzicht te krijgen. Dit gaat in samenwerking met betrokken zorgorganisaties en woningcorporaties.

##### Samenwerking

De afspraken worden gemaakt in het samenwerkingsverband 'Sociaal domein Achterhoek'. Het overleg gaat goed, maar verloopt wel moeizamer op het gebied van financiën. Dit wordt bestuurlijk opgepakt, maar heeft gevolgen voor het tijdpad door beïnvloeding van andere onderwerpen, zoals jeugd.

De aandacht voor vermindering van de administratieve lasten is nog niet heel concreet, dit wordt bevestigd door de zorgaanbieder.

Op het gebied van governance werkt een subgroep aan een conceptnotitie die bestuurlijk nog wordt besproken. Er zijn onder meer afspraken over samenwerking, bovenregionale inkoop, buitenregionale plaatsing en het zorgaanbod. Totdat de decentralisatie is uitgevoerd, is de gemeente Doetinchem in opdracht van de andere gemeenten als centrumgemeente de contractpartner. Op ambtelijk niveau wordt gewerkt vanuit de inhoud met uitgangspunten van de commissie Dannenberg. Dit wordt als positief ervaren.

De vastgestelde regiovisie wordt uitgewerkt in het ambtelijk overleg 'Opvang en bescherming'.

Verschillende projectgroepen werken de inhoud uit. In de projectgroepen zitten ambtenaren vanuit verschillende afdelingen van de diverse gemeenten. Zij werken samen met stakeholders die voor het



betreffende onderdeel van belang zijn. Het cliëntperspectief wordt incidenteel en naar aanleiding van concrete vragen ingebracht.

De financiële risico's zijn in beeld, daarover is men nu op in gesprek op bestuurlijk niveau. Er zijn wel ideeën over de toekomst (met een lichte voorkeur voor 'de vervuiler betaalt'), maar dat is nog in ontwikkeling en loopt vertraging op door de bestuurlijke besluitvorming. De sociale raden zijn hierbij betrokken.

In de toegang wordt gezamenlijk gekeken wat nodig is voor de individuele client, maar ook wat mogelijk is binnen een specifieke wijk. Dit proces is vastgelegd in een werkdocument dat in de hele regio wordt gebruikt en is kortgeleden geëvalueerd met alle betrokken partijen.

### Uitvoeringspraktijk

In de prestatieafspraken van alle Achterhoekse gemeenten is de werkwijze voor uitstroom van BW opgenomen. Deze wordt door iedereen gehanteerd. Er is een aanneming gedaan dat dit jaar 100 woningen beschikbaar worden gesteld voor de gehele regio, maar dit moet nog nader worden geconcretiseerd.

De tussenvorm waarin mensen zelfstandig wonen en 24-uurs begeleiding hebben is bekend binnen de gehele regio. Deze vorm wordt straks lokaal belegd in de verschillende gemeenten. In de subgroepen toegang en zorglandschap wordt bekeken wat daar nog voor nodig is en waar dat belegd wordt.

Er zijn schattingen gemaakt over aantallen van in- en uitstroom, met deze prognose wordt gewerkt. Ook het aantal cliënten dat uitstroomt naar de Wlz is van belang.

Nadere uitwerking over centrale of decentrale toegang wordt momenteel gedaan door de sub-projectgroep toegang. Daarbij gaat de voorkeur uit naar decentrale toegang. Het betrekken van expertise van de GGZ wordt door de gemeente opgepakt. Zorginstellingen hebben hierover onderling ook frequent contact. Dit wordt als constructief ervaren. De woningcorporaties zijn hierbij niet actief betrokken.

Er is een klankbordgroep van ervaringsdeskundigen/cliënten waarmee de voortgang regelmatig wordt besproken. De projectleider - die is aangesteld om dit vorm te geven - is ook ervaringsdeskundige.

## Norm voor Opdrachtgeverschap

Wat is de stand van zaken van de deelonderwerpen van de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO)?

✓ = Ja    ⚙️ = In ontwikkeling    ✗ = Nee

Regiovisie aanwezig en vastgesteld:	✓
Tot stand gekomen in overleg met stakeholders:	✓
Betrokken stakeholder(s):	Alle relevante partijen zijn betrokken (gemeenten, woningcorporaties, cliëntvertegenwoordiging, zorgaanbieders, zorgverzekeraars).
Waarborgen continuïteit van zorgfuncties:	⚙️
Afspraken over inkoop plekken buiten eigen regio:	✗
Verbondenheid lokale toegang met regionale MO/gecontracteerde hulp:	✓
Niet vrijblijvende governance:	⚙️



Beperken administratieve lasten:	Er zijn regionale inkoopafspraken voor het sociale domein, jeugd, Wmo en BW.
Inzet op meerjarige contractering:	Er worden opdrachten uitgewerkt voor nieuwe contractering.
<p><b>Toelichting:</b> De regiovisie (2018) is opgesteld met de acht Achterhoekse gemeenten op basis van het advies van de commissie Dannenberg. De borging van de beschikbaarheid en continuïteit van de zorgfuncties zijn opgenomen, de uitwerking vindt plaats in werkgroepen. Inkoop van plekken buiten de regio gebeurt nu nog vanuit de centrumgemeente, hierover worden nadere afspraken gemaakt in de governance.</p>	

## Uitvoeringsafspraken

Zijn er concrete uitvoeringsafspraken gemaakt over de volgende onderwerpen:

Inhoudelijke visie op sociale inclusie:	✓
Governance:	⚙️
Samenwerking tussen gemeenten:	✓
Samenwerking met stakeholders:	✓
Spreiding voorzieningen:	⚙️
Toegang:	✓
Verdeling budget en financiële risico's:	⚙️
Financiële solidariteit:	⚙️
Overgangsfase financiële middelen:	⚙️
Overgangsfase informatieoverdracht cliënten:	⚙️
<p><b>Toelichting:</b> Binnen de regio zijn diverse documenten beschikbaar met daarin opgenomen de uitgangspunten, kaders en vervolgstappen. De uitwerking gebeurt in afstemming met betrokkenen (governance en overgangsfase informatieoverdracht) of afhankelijk van externe ontwikkelingen (financiën).</p>	

## Planning

Planning opgesteld/aanwezig:	✓
<p><b>Toelichting:</b> In de regiovisie is een globale planning (spoorboekje) opgenomen. Verdere uitwerking van de planning vindt plaats in vervolgdOCUMENTEN die zijn opgesteld door de diverse werkgroepen. In de regiovisie zijn BW en MO beide meegenomen. Op dit moment heeft BW prioriteit vanwege het tijdpad dat extern is aangegeven, in het najaar gaat men verder met MO. Corona heeft hier weinig invloed op gehad. Planning is dat op 1 januari 2022 de overgang klaar is en dat wat kan op 1 juli 2021 wordt gedaan. Dit is mede afhankelijk van bestuurlijke besluitvorming en onder invloed van andere processen op gebied van inkoop jeugd bijvoorbeeld.</p>	



## Voortgang

### Succesfactoren

De regio ervaart een goede onderlinge samenwerking waarbij alle partijen betrokken zijn. Men geeft aan dat lokale inbedding en spreiding van voorzieningen belangrijk zijn. Goede samenwerkingsafspraken waarbij men gezamenlijk verantwoording ervaart dragen bij aan inbedding.

De uitstroom beschermd wonen gekoppeld aan ambulantisering is opgesteld in samenspraak met de acht gemeenten, de woningcorporaties, de zorgaanbieders, de medewerkers toegang en de sociale raden. Daardoor is dit breed gedragen en vindt men elkaar goed in de uitvoering.

### Aandachtspunten

Bij het opstellen van de regiovisie bleek de huisvesting en de spreiding al direct een struikelblok bij de ontwikkeling van de ambulantisering. Voldoende beschikbaarheid van huisvesting is in de hele regio een punt van zorg. Gemeenten werken samen in een thematafel woon- en leefomgeving en er is samenwerking tussen het sociale en fysieke domein om deze problematiek te bespreken.

### Ondersteuningsbehoeften

De regio stelt prijs op goede en praktische voorbeelden op het gebied van huisvesting en ambulantisering om het eigen plan en de werkwijze te toetsen en andere ideeën op te doen.

Daarnaast wil men graag versnelling op de beschikbaarheid van woningen om doorstroming te bevorderen. Dat begint met een inventarisatie van de aantallen. In de prestatieafspraken met de woningcorporaties zijn hierover geen concrete afspraken gemaakt.





## Regiobeeld Dordrecht

### Stand van zaken

#### Beweging BW - MO

##### Nieuwe werkwijze

De visie van de regio op de condities voor sociale inclusie van de commissie Dannenberg staat beschreven in de 'Transformatieagenda beschermd wonen en opvang 2017-2020'. De transformatieagenda is in 2016 ontwikkeld. Wat betreft visievorming is afstemming gezocht met zorgaanbieders en zijn Wmo adviesraden en (vertegenwoordigers van) cliënten geconsulteerd/meegenomen. Naast deze overkoepelende visie hebben de regiogemeenten ieder een eigen Wmo-beleidsplan ontwikkeld. Daarnaast heeft de centrumgemeente een brede aanpak dak- en thuisloosheid geschreven 'Van opvang naar wonen 2020-2025'. Daarin beschrijft de regio de maatregelen die zij willen nemen ter voorkoming van dak- en thuisloosheid in de gemeente en in de regio. De visie staat en wordt breed gedragen. De regio is al volop bezig met de slag naar ambulantisering. Er zijn echter (groeierende) zorgen over de uitvoering van de beweging naar Beschermd Thuis vanwege bezuinigingen, dreigende tekorten aan woningen en discussie tussen gemeenten over spreiding van voorzieningen en realiseren van voldoende woningen.

##### Samenwerking

Vanaf 2021 heeft Dordrecht voor beschermd wonen een coördinatiefunctie. Er is een samenwerkingsovereenkomst beschermd wonen en opvang ontwikkeld voor de periode van 2021 tot 2025. In de samenwerkingsovereenkomst worden de wederzijdse verplichtingen, taken en verantwoordelijkheden van coördinatiegemeente en regiogemeenten uitgewerkt. Er wordt uitgegaan van een intensieve samenwerkingsvorm tussen gemeenten waarin sprake is van één regionaal inkoopproces en één regionaal uitvoeringsapparaat voor toegang en contractmanagement. In de samenwerkingsovereenkomst staan afspraken over de verdeling van het beschikbare budget, de financiële risico's en de financiële solidariteit. De regiogemeenten maken het budget bestemd voor beschermd wonen over naar de coördinatiegemeente. De huidige afspraken over de ambtelijke en bestuurlijke overlegstructuur evenals governance en verantwoording worden gehandhaafd.

Met deze samenwerkingsovereenkomst worden de huidige afspraken gehandhaafd tot eind 2024. Hier is bewust voor gekozen om de uitkomsten van (landelijke) ontwikkelingen, zoals Wlz-uitname en het verdeelmodel af te kunnen wachten. Om uitvoeringsafspraken te maken voor de periode na 2024 is zicht nodig op de taken die gemeenten de komende jaren in de verschillende domeinen toebedeeld krijgen, eventuele stelselwijzigingen binnen het sociaal domein en voornamelijk de financiering die daarmee gemoeid is. Bij gemeenten in de regio zijn (dreigende) tekorten op meerdere domeinen. Om ontwikkelde visies en gemaakte uitvoeringsafspraken in praktijk te brengen is financiering en stabiliteit in wetgeving nodig. Daarnaast is er nog behoefte aan een overlegstructuur tussen stakeholders (gemeenten, aanbieders en veiligheidsketen) om op casusniveau af te stemmen wat het juiste aanbod is voor cliënten.



### Uitvoeringspraktijk

De huidige uitvoeringsafspraken over de verdeling van voorzieningen tussen regionaal en lokaal worden gehandhaafd tot eind 2024. De regio heeft een capaciteitsonderzoek uitgevoerd en heeft daardoor inzicht in het benodigde aantal en type woningen. Er wordt momenteel een brede discussie gevoerd over wat gemeenten bereid zijn te bouwen voor welke doelgroep. Daar is nog geen overeenstemming over. De vrijblijvendheid die gemeenten hebben om daar keuzes in te maken bemoeilijkt de doorstroom van beschermd wonen cliënten. Het is wenselijk dat uitvoeringsafspraken over voorzieningen en het realiseren van voldoende woningen in overleg gaat tussen de gemeenten. Afspraken voor de periode na 2024 moeten nog worden gemaakt. Om deze uitvoeringsafspraken te kunnen maken zouden afspraken met zorgkantoren over de wachtlijsten en een eventuele taakstelling mogelijk helpend zijn.

Toegang voor een beschermd wonen voorziening verloopt via de coördinatiegemeente en toegang voor Wmo-maatwerkvoorzieningen verloopt via de uitvoeringsorganisaties van de regiogemeenten. Deze afspraak blijft gehandhaafd tot eind 2024. Er is afgesproken om financieel solidair te blijven om zorg en ondersteuning aan cliënten te blijven waarborgen.

### Norm voor Opdrachtgeverschap

Wat is de stand van zaken van de deelonderwerpen van de Norm voor Opdrachtgeverschap (NVO)?

✓ = Ja    ⚙️ = In ontwikkeling    ✗ = Nee

Regiovisie aanwezig en vastgesteld:	✓
Tot stand gekomen in overleg met stakeholders:	✗
Betrokken stakeholder(s):	coördinatiegemeente, regiogemeenten, zorgaanbieders, cliëntvertegenwoordiging (cliëntraden en adviesraden sociaal domein). Woningbouwcorporaties zijn in beperkte mate tot niet betrokken geweest in de eerste periode.
Waarborgen continuïteit van zorgfuncties:	✓
Afspraken over inkoop plekken buiten eigen regio:	✗
Verbondenheid lokale toegang met regionale MO/gecontracteerde hulp:	✓
Niet vrijblijvende governance:	✓

Beperken administratieve lasten:	De huidige uitvoeringsafspraken worden gehandhaafd.
Inzet op meerjarige contractering:	De wijze waarop de regio wil inzetten op innovatie ingezet op meerjarige contractering moet nog worden bekeken

**Toelichting:** In 2016 is een transformatieagenda opgesteld waarbij bovenstaande stakeholders in meer of mindere mate betrokken zijn.



## Uitvoeringsafspraken

Zijn er concrete uitvoeringsafspraken gemaakt over de volgende onderwerpen:

Inhoudelijke visie op sociale inclusie:	✓
Governance:	✓
Samenwerking tussen gemeenten:	✓
Samenwerking met stakeholders:	✗
Spreiding voorzieningen:	✓
Toegang:	✓
Verdeling budget en financiële risico's:	✓
Financiële solidariteit:	✓
Overgangsfase financiële middelen:	✗
Overgangsfase informatieoverdracht cliënten:	✓
<b>Toelichting:</b> Er wordt momenteel nagedacht over de wijze waarop cliëntraadpleging tijdens het proces van doordecentralisatie en daarna verder wordt vormgegeven.	

## Planning

Planning opgesteld/aanwezig:	⚙️
<b>Toelichting:</b> De planning is in ontwikkeling. Er zijn verschillende landelijke tijdspaden voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang, maar er zitten al wel overeenkomsten tussen beschermd wonen en maatschappelijke opvang als het gaat over vroegsignalering en voorkomen van intramurale zorg. Waar kan wordt gekeken waar beide gecombineerd kunnen worden. De samenwerkingsovereenkomst is van toepassing op zowel beschermd wonen als maatschappelijke opvang. Alleen de financiële paragraaf is opgesplitst.	

## Voortgang

<b>Succesfactoren</b>
De beweging naar Beschermd Thuis komt goed op gang in de regio. Belangrijke succesfactoren zijn bestuurlijk commitment, lef bij bestuurders en samenwerking tussen wonen en zorg portefeuilles.
<b>Aandachtspunten</b>
Een belangrijk aandachtspunt is de beschikbaarheid van woningen. Andere aandachtspunten zijn de samenwerking met zorgkantoren en steeds nijper wordende lokale Wmo budgetten.
<b>Ondersteuningsbehoeften</b>
De regio krijgt al ondersteuning van de VNG bij het formuleren van (juridisch kloppende) teksten in de samenwerkingsovereenkomst. Daarnaast is behoefte aan ondersteuning bij het vraagstuk van spreiding van voorzieningen en het realiseren van voldoende woningen. De VNG zou, wanneer het bij regio's niet lukt



om uitvoeringsafspraken te maken, meer druk kunnen leggen op regio's, desnoods via taakstellingen. Tot slot is behoefte aan duidelijkheid en kaders van VWS/VNG over voorzieningen die lokaal, regionaal en bovenregionaal moeten worden georganiseerd. Dit wordt overgelaten aan de regio's zelf, maar het lukt niet in alle regio's om dit goed af te spreken en te organiseren.



## Regiobeeld Vallei-regio (Ede)

### Stand van zaken

#### Beweging BW - MO

##### Nieuwe werkwijze

Er is naar aanleiding van het advies van de commissie Dannenberg geen geheel nieuwe visie opgesteld, omdat de visie die werd gehanteerd hier in grote lijnen mee overeenkwam. In 2017 is door een extern bureau onderzoek gedaan naar de omvang van de vraag per gemeente op het gebied van wonen en voorzieningen. Er is een schatting gemaakt van benodigde uitstroomekken en een suggestie gedaan voor de verdeling per regiogemeente. Deze aantallen zijn opgenomen in het decentralisatieplan. Met deze input zijn de regiogemeenten zelf aan de slag gegaan. Elke gemeente maakt afspraken met de eigen woningcorporatie op basis van het eigen beeld dat zij heeft van de verdrukking op de woningmarkt van de verschillende doelgroepen met huisvestingsvragen.

De lokale toegang van BW wordt later dit jaar geëvalueerd, de eerste informele geluiden van de regiogemeenten als zorgaanbieders zijn positief. De pilot in Wageningen is verlengd tot 1 januari 2022.

##### Samenwerking

De regio heeft als belangrijk uitgangspunt dat de taakuitvoering op het gebied van BW in principe wordt overgenomen door de verschillende regiogemeenten. Hiervoor zijn met de zorgaanbieders de overeenkomsten opgesteld en zijn er afsprakenkaders met de gemeenten onderling. Deze zijn gedeeld met het regionaal bestuurlijk overleg Valleiregio. De deelopovereenkomsten zijn opgesteld via bestuurlijke aanbesteding.

Met aanbieders wordt nauw samengewerkt om overgang goed te laten verlopen.

Voor het plaatsen van cliënten buiten de eigen regiogrenzen zal regionale afstemming en samenwerking nodig blijven. Men wil onnodige administratie en verrekening van verschil in tarieven voorkomen.

Er is minder contact met het fysiek domein met het oog op huisvestingsproblematiek, dit wordt nu wel opgepakt.

##### Uitvoeringspraktijk

Het regioplan richt zich op het wat, de gemeenten bepalen zelf hoe ze dit vormgeven. De centrumgemeente ondersteunt op verzoek. Vertaling naar aanbod vindt plaats in afstemming met aanbieders. Bij het opstellen van afspraken is afstemming geweest met de clientvertegenwoordiging.

Bij het uitvoeren van de pilot in de gemeente Wageningen zijn vanaf 2016 stapsgewijs taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden overgeheveld. Dit is door de gemeente Wageningen als heel prettig ervaren. Het gaf ruimte om ervaring op te doen en ambulantisering en doordecentralisatie lokaal in te vullen.

Regionaal wordt nog nader afgestemd hoe het lokale BW-aanbod wordt gezien in verhouding tot het regionale en specialistische aanbod wat lokaal niet kan worden aangeboden.



## Norm voor Opdrachtgeverschap

Wat is de stand van zaken van de deelonderwerpen van de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO)?

✓ = Ja    ⚙️ = In ontwikkeling    ✗ = Nee

Regiovisie aanwezig en vastgesteld:	✓
Tot stand gekomen in overleg met stakeholders:	✓
Betrokken stakeholder(s):	Ketenpartners en professionals
Waarborgen continuïteit van zorgfuncties:	✓
Afspraken over inkoop plekken buiten eigen regio:	✓
Verbondenheid lokale toegang met regionale MO/gecontracteerde hulp:	✓
Niet vrijblijvende governance:	✓

Beperken administratieve lasten:	Hiervoor is geen actief beleid, waar mogelijk is hier aandacht voor. Er worden drie uitvoeringsvarianten gebruikt. De centrumgemeente heeft accountmanagement en contractbeheer namens de regio.
Inzet op meerjarige contractering:	Voor BW worden contracten voor onbepaalde tijd afgesloten, voor MO is sprake van aanbesteding voor vijf jaar.
<p><b>Toelichting:</b> De Regiovisie is in 2017 vastgesteld door alle gemeenten. Afspraken over het waarborgen van de continuïteit van de zorgfuncties zijn niet vastgelegd in de regiovisie, maar in diverse inkoopdocumenten en afsprakenkaders. Er is beperkt behoefte aan inkoop buiten de regio. Vanwege specifieke deskundigheid (verslavingszorg) of omdat de vraag fluctueert (vrouwenopvang). De afspraken over lokale toegang voor de regionale functie zijn vastgelegd in de mandaatbesluiten tussen de centrumgemeente en de regiogemeenten.</p>	

## Uitvoeringsafspraken

Zijn er concrete uitvoeringsafspraken gemaakt over:

Inhoudelijke visie op sociale inclusie:	✓
Governance:	✓
Samenwerking tussen gemeenten:	✓
Samenwerking met stakeholders:	✓
Spreiding voorzieningen:	✓
Toegang:	✓
Verdeling budget en financiële risico's:	✗
Financiële solidariteit:	✓
Overgangsfase financiële middelen:	✗
Overgangsfase informatieoverdracht cliënten:	✗





**Toelichting:** In mandaatbesluit staan afspraken over de governance. De samenwerkingsafspraken met de diverse stakeholders (zorgaanbieders, woningbouwcorporaties, behandel-GGZ) zijn vastgelegd in diverse deelovereenkomsten.

Op het terrein van financiën zijn geen nadere afspraken gemaakt anders dan in de mandaatbesluiten. Er is bewust voor gekozen om geen financiële solidariteit toe te passen. De centrumgemeente ziet geen aanleiding en basis voor een regionale risicoverevening. De gemeente Ede geeft aan dat dit een gevolg is van het besluit van de Rijksoverheid om vanaf 2022 een objectief verdeelmodel toe te passen en een woonplaatsbeginsel. Gemeenten krijgen een eigen budget en gaan zelf over de toegang. Zij kunnen dus zelf sturen op financiën, onder meer doordat indicaties voor niet langer dan twee jaar worden afgegeven. Men kan sturen op verscherping van de eisen die aan BW worden gesteld en er is vanuit de Wmo geen acceptatieplicht en recht op zorg.

Drie regiogemeenten doen zelf de toegang waardoor informatieoverdracht niet meer noodzakelijk is. In de andere gemeenten betreft het een klein aantal cliënten en is het vastleggen van afspraken voor de informatieoverdracht niet noodzakelijk.

## Planning

Planning opgesteld/aanwezig:



**Toelichting:** Er wordt geen planning gehanteerd, men speelt in op de actualiteit en geeft aan dat er al veel geregeld is. BW en MO hebben een eigen tijdspad en worden ook gezien als aparte trajecten met eigen aandachtspunten. BW is meer gericht op zorg en MO is meer gericht op wonen.

## Voortgang

### Succesfactoren

In een vroeg stadium is er een pilot geweest met overheveling van taken en verantwoordelijkheden naar een regiogemeente. Daarnaast is er al geruime tijd een maatwerkarrangement ondersteuning GGZ waarover men tevreden is.

Er is aandacht voor vernieuwende woonvormen.

### Aandachtspunten

De overgangperiode van tien jaar wordt door de regio als te lang beschouwd en geeft een financieel risico, omdat tien jaar niet overeenkomt met de gemiddelde duur van BW-trajecten die vaak maximaal twee jaar duren.

Daarnaast vraagt de regio aandacht voor huisvestingsproblematiek en dan met name voor zelfstandig wonen. Dit blokkeert de uitstroom vanuit het begeleid en geclusterd wonen.

### Ondersteuningsbehoeften

Men wil meer samenwerking zien tussen het sociale en fysieke domein. Ook wil men de particulieren markt meer betrokken zien.



## Regiobeeld Eindhoven

### Stand van zaken

#### Beweging BW - MO

##### Nieuwe werkwijze

De komende twee jaar wordt nog grotendeels op de huidige wijze gewerkt. Afhankelijk van de ontwikkelingen (zoals beweging naar lichtere producten) wordt bekeken hoe dit in de toekomst gaat. Samen wordt gekeken hoe in kleine stappen de werkwijze kan worden aangepast. In de toekomstige planning wordt vooralsnog gekeken naar 2022 – 2024.

In de samenwerking met de aanbieders ziet de centrumgemeente een verschil in werkwijze met betrekking tot aanvraag tot uitplaatsing. In negen van de vijftien gemeenten zijn in samenwerkingsverband afspraken gemaakt over beschikbaarheid van woningen voor deze doelgroep. Tussen zorgaanbieders en woningcorporaties zijn afspraken gemaakt over begeleiding. Dit wordt geïndiceerd door gemeenten, maar niet op het aantal uren. Dit proces is niet ideaal en wil men gezamenlijk verbeteren.

Voor de andere zes gemeenten ziet de centrumgemeente alleen de uitplaatsingsaanvraag, maar weet de centrumgemeente niet hoe dat gaat in de gemeenten en waar deze inwoner blijft.

In 2019 is het Toekomstbeeld Maatschappelijke opvang ontwikkeld en vastgesteld. Hiervoor is met uiteenlopende partijen in de regio Eindhoven gesproken en zijn afspraken tot 1 januari 2026 vastgelegd. De gemeente Eindhoven blijft als centrumgemeente tot 1 januari 2026 budgethouder, tenzij de regiogemeenten als onderdeel van het gezamenlijk te ontwikkelen plan met betrekking tot de landelijke doordecentralisatie van BW/MO anders overeenkomen.

##### Samenwerking

Er is sprake van een grote regio van vijftien gemeenten, verschillend in grootte. De samenwerking gaat de komende twee jaar op de huidige wijze verder. Er zijn digitale en fysieke overlegtafels met afvaardigingen van de diverse gemeenten. De intentie is om dit gezamenlijk verder in te richten.

De samenwerking met stakeholders verloopt over het algemeen goed. Er wordt wel wat wisselend tegenaan gekeken door de verschillende stakeholders. Over de inhoud is men het wel eens, maar de financiële consequenties van bijvoorbeeld vaste tarieven hebben nogal verschillend uitgepakt voor kleine of grote aanbieders.

De samenwerking met woningcorporaties verloopt per gemeente verschillend. Negen gemeenten hebben een samenwerkingsverband. Soms staat er veel druk op de beschikbaarheid van woningen voor uitstroom. Een aantal gemeenten heeft veel BW-cliënten die eigenlijk moeten uitstromen naar andere gemeenten; dat gaat niet altijd vanzelf en ligt soms politiek gevoelig.

##### Uitvoeringspraktijk

Het totale woningaanbod lijkt niet het grootste probleem te zijn in de regio. Wel is er druk op bepaalde wijken met het oog op draaglast en draagkracht. Daarnaast is er niet altijd een goede match tussen het beschikbare woonaanbod en de vraag. Binnen de gemeente Eindhoven heeft men overleg hierover met



gebiedscoördinatoren. De regiogemeenten hebben hierin eigen verantwoordelijkheid. Voor aantallen wordt onder meer gebruikgemaakt van prognoses van de provincie.

Voor MO is deelgenomen aan de Rijksvastgoedscan. Om in de praktijk te kunnen volgen hoe het gaat met een persoon die een beroep doet op BW/MO en waar deze komt te wonen, loopt de centrumgemeente aan tegen beperkingen als gevolg van de AVG.

Voor MO is men in 2020 gestart met de aanbesteding voor de basisvoorziening en de maatwerkvoorziening. Dit is gegund aan een zorgaanbieder die dit per 1 januari 2021 samen met onderaannemers gaat uitvoeren.

Centrumgemeente Eindhoven handelt alle regionale en landelijke toegangsvragen MO en besluiten af met betrekking tot de toegang tot de opvang en de daarvoor verschuldigde bijdrage in de kosten.

De regiogemeenten zijn (mede)verantwoordelijk voor preventie van dakloosheid en de nazorg.

De centrumgemeente en regiogemeenten overleggen met elkaar over inkoop en subsidie voor preventie en nazorg.

## Norm voor Opdrachtgeverschap

Wat is de stand van zaken van de deelonderwerpen van de Norm voor Opdrachtgeverschap (NVO)?

✓ = Ja    ⚙️ = In ontwikkeling    ✗ = Nee

Regiovisie aanwezig en vastgesteld:	✓
Tot stand gekomen in overleg met stakeholders:	✓
Betrokken stakeholder(s):	Vanuit de werkgroep is er contact gelegd met diverse stakeholders, afhankelijk van onderwerp.
Waarborgen continuïteit van zorgfuncties:	✓
Afspraken over inkoop plekken buiten eigen regio:	✓
Verbondenheid lokale toegang met regionale MO/gecontracteerde hulp:	✓
Niet vrijblijvende governance:	✓

Beperken administratieve lasten:	Er is een wens tot vermindering van administratieve lasten. Bij de afspraken over inkoop wordt steeds gekeken of dit mogelijk is. Dit is bijvoorbeeld één van de redenen om centraal in te kopen. Men wil ook in de toekomst voor de aanbieders gelijke administratieve afspraken houden.
Inzet op meerjarige contractering:	De wens is wel voor meerjarige contractering, maar minder lang dan voorheen, met een optie voor verlenging. Voor MO is nu een langjarig contract afgesloten.

**Toelichting:** In 2019 is een plan van aanpak opgesteld waarin de visie en lijn is vastgelegd. Dit volgt de lijn van de commissie Dannenberg. In het najaar wordt een strategische beleidsnotitie verwacht waarin onder meer de inkoop en samenwerking is opgenomen. Veel is besproken in het ambtelijk regionaal overleg. Een werkgroep met een afvaardiging van alle regiogemeenten is met dit onderwerp aan de slag gegaan. Vanuit deze werkgroep is overlegd met andere stakeholders, waaronder cliënten.



Men verwacht dat nog wel producten samen worden ingekocht, zoals moeder/kindplaatsen en verslavingszorg. Hier zijn op het niveau van de provincie Brabant afspraken over vanwege de lage frequentie of de voorkeur voor een andere woonplek.

De afspraken met betrekking tot de regionale gecontracteerde hulp zijn vastgelegd. Hiervoor zijn twee aanspreekpunten aangewezen omdat men dit beter vindt passen bij regionale samenwerking.

## Uitvoeringsafspraken

Zijn er concrete uitvoeringsafspraken gemaakt over de volgende onderwerpen:

Inhoudelijke visie op sociale inclusie:	✓
Governance:	✓
Samenwerking tussen gemeenten:	✓
Samenwerking met stakeholders:	✓
Spreiding voorzieningen:	✓
Toegang:	✓
Verdeling budget en financiële risico's:	⚙️
Financiële solidariteit:	✓
Overgangsfase financiële middelen:	⚙️
Overgangsfase informatieoverdracht cliënten:	✓

**Toelichting:** Er is afgesproken dat voor BW de komende twee jaar in de huidige structuur wordt gewerkt. Zo blijft tot 2022 de governance gelijk, is er mandaat van de regiogemeenten en verandert de toegang niet. Dit is vastgelegd in bestuurlijke afspraken die in de verschillende colleges zijn vastgesteld. Er wordt gewerkt aan nieuwe invulling vanaf 2022. De toegang is en blijft lokaal, met de backoffice centraal in de gemeente Eindhoven.

Er is een uitspraak gedaan en vastgelegd dat sprake is van financiële solidariteit, maar dit moet nog nader worden uitgewerkt. Hiervoor worden scenario's ontwikkeld. Naar verwachting eerst op korte termijn, omdat de precieze uitwerking nog niet duidelijk is.

Omdat de toegang BW gelijk blijft verandert er weinig voor cliënten. Een op te stellen communicatieplan moet de cliënten informeren. De cliëntenraden van het sociaal domein worden betrokken en er zijn frequent contacten met cliëntenraden van zorgaanbieders. De toegang MO is centraal.



## Planning

Planning opgesteld/aanwezig:	
<p><b>Toelichting:</b> Dit is in ontwikkeling. Tot het jaar 2022 blijft de huidige situatie. Komende jaren wordt gewerkt aan verdere invoering, mede afhankelijk van de praktijk. Men verwacht dat begin 2021 de invulling van de planning voor 2022 – 2024 bekend is. In het bestuurlijk overleg is de planning tot in detail bekend. De colleges krijgen deze als de planning klaar is. Er komen informatieve sessies in de gemeenteraden. Met de regio zijn bestuurlijke afspraken vastgelegd voor Maatschappelijke opvang voor de periode van 1 januari 2020 tot 1 januari 2026.</p>	

## Voortgang

<p><b>Succesfactoren</b></p> <p>Nu de visie is vastgesteld maakt de regio grote stappen. De gemeente Eindhoven heeft concreet een beeld gegeven van de strakke planning en hoe het ervoor staat. De urgentie is duidelijk, daardoor worden nu stappen gemaakt met samenwerking als uitgangspunt. Bij BW/MO wordt samen opgetrokken. Per 1 januari is voor de inkoop MO al geregeld dat dit gezamenlijk wordt opgepakt.</p>
<p><b>Aandachtspunten</b></p> <p>De regio staat achter de inhoudelijke visie van de opgave, maar vindt het wel een grote uitdaging met het oog op de ingewikkelde financiering.</p> <p>De forensische bedden ziet de regio als een probleem. Justitie beslist over de plaatsing en dan ontstaat binding met de woonplaats. Binnen de gemeente Eindhoven is een kliniek waardoor extra problematiek ontstaat. Daarnaast is deze categorie lastiger uit te plaatsen. Daarover zijn in de regio wel afspraken gemaakt.</p> <p>Het is voor de regiogemeenten niet altijd helder voor hoeveel inwoners zij (financiële) verantwoording dragen en wat dit concreet betekent. Op hoofdlijnen is er wel een beeld, maar de betekenis hiervan, de mate van diversiteit van de doelgroep en de complexiteit van de materie vraagt nog meer afstemming in de gehele regio. Men wil dit zo goed mogelijk begeleiden zodat er rust blijft voor alle inwoners op dit dossier. Voor de centrumgemeente is het van belang dat hierbij zowel de rechten als de plichten onder de aandacht zijn.</p>
<p><b>Ondersteuningsbehoeften</b></p> <p>De ondersteuningsbehoefte zit bij het leggen van de puzzel op het gebied van financiën, met alle onzekerheden die er zijn. Men wil graag leren van andere voorbeelden.</p> <p>Daarnaast wil men meer weten over de aanpak van de problematiek rondom de verbinding tussen het fysieke en het sociale domein, zowel op gemeentelijk als op regionaal niveau: Hoe ga je om met de lokale bevoegdheden terwijl er regionale belangen zijn.</p>

*NB: Dit regiobeeld is opgesteld op basis van de ingevulde digitale uitvraag en een gesprek met de beleidsadviseur van de centrumgemeente, aangevuld met schriftelijke informatie van de beleidsadviseur voor MO.*





## Regiobeeld Zuidoost-Drenthe

### Stand van zaken

#### Beweging BW - MO

##### Nieuwe werkwijze

De visie van de regio op de condities voor sociale inclusie van de commissie Dannenberg staat beschreven in het regioplan 'Opvang en bescherming 2020 – 2023'. Naast de condities voor sociale inclusie zijn ook punten uit de Meerjarenagenda en de eigen evaluatie van het beleid in de regio meegenomen. Het regioplan is tot stand gekomen in overleg met de centrumgemeente en de regiogemeenten (zowel bestuurlijk als ambtelijk) en ter consultatie aangeboden aan zorgaanbieders en woningbouwcorporaties. Cliëntvertegenwoordiging is niet expliciet meegenomen in de consultatiefase, voornamelijk via cliëntraden van zorgaanbieders. De regio is zoekende naar de wijze waarop cliëntvertegenwoordiging betrokken kan worden. Het regioplan is niet vastgesteld door de gemeenteraden. De afweging hierbij was dat het meer een plan is dat ingaat op concrete uitvoeringsafspraken in de regio.

Binnen de regio wordt concreet vormgegeven aan de beweging Beschermd Thuis door de invoering van tussenvormen van BW. Bij een aantal gemeenten in Drenthe (waaronder Emmen) zijn ook proeftuinen van Optimaal Leven van start gegaan. Een proeftuin bestaat uit een multidisciplinaire samenwerking van relevante partijen in de wijk die op casusniveau mede vormgeven aan de ondersteuning voor cliënten. Op dit moment worden om en nabij 100 cliënten ondersteund door het multidisciplinaire team. De eerste resultaten zijn positief. Deze samenwerkingsvorm werkt efficiënter dan afspraken maken met losse instanties. De intentie is om de proeftuinen breder uit te rollen in de regio. Optimaal Leven heeft raakvlakken met de beweging Beschermd Thuis omdat het in de toekomst een stevige doorontwikkeling aan de ambulante voorzieningen kan geven. Dit kan goed helpen bij het voorkomen van instroom in de BW en bevorderen van uitstroom.

##### Samenwerking

Concrete uitvoeringsafspraken over governance en de wijze waarop samengewerkt gaat worden tussen de gemeenten zijn in ontwikkeling. Op dit moment is zowel bestuurlijk als ambtelijk overleg tussen alle gemeenten. Deze overlegmomenten zijn in aanloop naar de doordecentralisatie geïntensiveerd. De regio is voornemens een externe projectleider aan te stellen die de regio ondersteund bij het maken van de uitvoeringsafspraken.

Er is afgesproken dat de centrumgemeente tot 1 januari 2022 verantwoordelijk blijft voor de uitvoering van beschermd wonen in de regio en na 1 januari 2022 voor de bestaande beschermd wonen cliënten. Het gaat dan om cliënten die bij een (her)indicatie in de regio, in het jaar voorafgaand al (deels) een indicatie via Stichting de Toegang hadden. Alle nieuwe cliënten vallen onder de verantwoordelijkheid van de gemeente van herkomst. De regio is voornemens om de inkoop en het contractmanagement gezamenlijk te organiseren. De huidige contracten met zorgaanbieders zijn met twee jaar verlengd, zodat er tijd is voor





een goede en zorgvuldige voorbereiding. Keuzes over de verdeling van het beschikbare budget, financiële solidariteit en de verdeling van financiële middelen in de overgangsfase worden pas gemaakt na bekendmaking van het objectieve verdeelmodel. De intentie is uitgesproken om financieel solidair te blijven.

Er vindt elk kwartaal een overleg Wonen & Zorg plaats met verschillende stakeholders (gemeenten, zorgaanbieders en woningbouwcorporaties). De regio neemt sinds vorig jaar september deel aan het actieprogramma Weer Thuis en is voornemens om een periodieke bestuurlijke overlegtafel Weer Thuis in te voeren naar aanleiding van het actieprogramma. De samenwerking verloopt prettig. De doordecentralisatie wordt gezien als een gezamenlijke verantwoordelijkheid, waarbij een ieder zijn eigen rol vervult. De stakeholders weten elkaar te vinden en de lijnen zijn kort. De gemeenten betrekken de stakeholders bij de totstandkoming van nieuw beleid en bij het actieprogramma Weer Thuis. Het is de bedoeling dat de externe projectleider tevens ondersteunt bij het maken van concrete uitvoeringsafspraken over de samenwerking tussen gemeenten en stakeholders. De samenwerking tussen belangrijke partners in de wijk, zoals zorgaanbieders beschermd wonen, maatschappelijke ondersteuning, welzijnswerk en wonen verschilt per wijk. In de ene wijk is een betere netwerkstructuur dan in de andere wijk. Op dit moment zijn er nog verschillende netwerkstructuren, zoals OGGZ en Optimaal Leven. De wijze waarop deze structuren zich tot elkaar verhouden is nog niet altijd duidelijk. Daarnaast wordt nog gewerkt aan een escalatiemodel. Er wordt gedacht aan het model Aanpak ter Voorkoming van Escalatie.

#### **Uitvoeringspraktijk**

De huidige ambulante infrastructuur is nog ontoereikend voor alle doelgroepen. Er zijn destijds randvoorwaarden opgesteld voor zelfstandig wonen door zorgaanbieders, woningbouwcorporaties en gemeenten. Deze randvoorwaarden zijn bedoeld om de uitstroom uit de voorzieningen BW/MO te bevorderen. Echter in de praktijk blijkt dit alleen passend voor de doelgroep uit BW. Binnen het actieprogramma zijn de partijen met elkaar afspraken aan het maken over hoe we deze randvoorwaarden ook kunnen toepassen op de doelgroep MO en VO. Daarnaast wordt de samenwerking geïntensiveerd met de aanbieders die ambulante begeleiding bieden, zodat een goede overdracht en een succesvolle overgang plaatsvindt van beschermd wonen naar zelfstandig wonen met ambulante begeleiding. Daarbij is ook aandacht voor de wijze waarop op- en afschalen wordt georganiseerd. Binnen de regio wordt al wel gewerkt aan ambulantisering van beschermd wonen. Sinds 1 januari 2020 werkt de regio met tussenvormen voor beschermd wonen. De huidige beschermd wonen voorzieningen zijn hoofdzakelijk regionaal gevestigd. Er worden nog concrete uitvoeringsafspraken gemaakt over de spreiding van voorzieningen. Beschikbaarheid en bereikbaarheid is hierbij een aandachtspunt. Er blijft wel een behoefte aan beschermde en geclusterde woonvoorzieningen. De centrumgemeente beschikt over een digitale kaart waarop het huidige aanbod overzichtelijk is weergegeven. Het aanbod van de regiogemeenten wordt hieraan toegevoegd.

Gemeenten en woningbouwcorporaties hebben voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang prestatieafspraken gemaakt. De afspraak is dat de woningbouwcorporaties gezamenlijk 50 cliënten (inschatting, niet gebaseerd op onderzoek) op jaarbasis laten uitstromen. Daartoe zijn randvoorwaardelijke en procesmatige afspraken gemaakt. Door de veranderingen in het zorglandschap, zoals de Wlz-uitname, is het nog niet mogelijk een representatief aantal te noemen. Vorig jaar zijn 12 à 13 cliënten uitgestroomd. Binnen de regio wordt gewerkt aan het plan 'Paradijsvogels'. Dit is bedoeld voor inwoners met psychische problematiek die niet goed aansluiten en passen binnen het huidige ondersteuningsaanbod. Voor deze



groep mensen zijn we op zoek naar een prikkelarme omgeving met een Skaeve Husen-achtige constructie. Daarnaast wordt gewerkt aan het plan van aanpak huisvesting van bijzondere doelgroepen. Dit is er op gericht om proactief meer grip te krijgen op de zorgaanbieders die zich vestigen in de regio. Hierbij is een integraal afwegingskader opgesteld, waarbij aan de hand van een aantal criteria wordt getoetst of een aanbieder voldoet aan de eisen en zich kan vestigen. Hierbij zijn zowel criteria vanuit het fysieke domein als het sociale domein opgenomen.

Concrete uitvoeringsafspraken over in-, door- en uitstroom zijn in ontwikkeling. De verwachting is dat er bij de instroom van cliënten voornamelijk gekeken wordt naar de gemeente van herkomst. Daarnaast wordt gestreefd naar een verdeling van de uitstroom. Hiervoor wordt momenteel vorm gegeven aan een regionaal transferpunt. Binnen het actieprogramma Weer Thuis werkt de regio aan hernieuwde afspraken o.a. over het regionaal transferpunt die vastgelegd wordt in een convenant.

De projectleider pakt ook de verdeling en spreiding van voorzieningen tussen lokaal en regionaal op. En de wijze waarop toegang tot beschermd wonen en maatschappelijke opvang wordt georganiseerd. Toegang tot maatschappelijke ondersteuning blijft voorlopig een taak van de centrumgemeente. Verdere zijn er korte lijntjes tussen de toegang vanuit de centrumgemeente en de toegang(en) vanuit de regiogemeenten.

## Norm voor Opdrachtgeverschap

Wat is de stand van zaken van de deelonderwerpen van de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO)?

✓ = Ja    ⚙️ = In ontwikkeling    ✗ = Nee

Regiovisie aanwezig en vastgesteld:		✗
Tot stand gekomen in overleg met stakeholders:		✗
Betrokken stakeholder(s):	Aanbieders BW/MO, aanbieders ambulante begeleiding, woningbouwcorporaties, regiogemeenten, interne collega's wonen, veiligheid.	
Waarborgen continuïteit van zorgfuncties:		✗
Afspraken over inkoop plekken buiten eigen regio:		⚙️
Verbondenheid lokale toegang met regionale MO/gecontracteerde hulp:		⚙️
Niet vrijblijvende governance:		⚙️

Beperken administratieve lasten:	Concrete uitvoeringsafspraken over het beperken van administratieve lasten zijn in ontwikkeling. Waar mogelijk worden beleid en processen zoveel mogelijk op elkaar afgestemd. Uiteraard met ruimte voor eigen lokale invulling.
Inzet op meerjarige contractering:	De contracten voor beschermd wonen zijn net met 2 jaar verlengd. Inzet op meerjarige contractering wordt meegenomen in de nieuwe inkoopronde.



**Toelichting:** De regio beschikt over een regioplan dat samen met stakeholders tot stand is gekomen. De punten uit de Norm van Opdrachtgeverschap worden nog nader uitgewerkt. Deze konden, gezien het tijdsplan van de Norm voor Opdrachtgeverschap, nog niet verwerkt worden in het regioplan. De intentie is om de samenwerking in BOCE-verband zoveel mogelijk te behouden. Samen op te trekken in het formuleren van beleid, inkoop en monitoring. Maar daarnaast dient er ruimte te zijn voor couleur locale en de invulling van het uitvoeringsbeleid. Hierbij is het essentieel om een goede aansluiting te maken met de lokale Wmo. Er zijn afspraken gemaakt over wie er namens de regio contactpersoon is en kan optreden namens de regio.

## Uitvoeringsafspraken

Zijn er concrete uitvoeringsafspraken gemaakt over de volgende onderwerpen:

Inhoudelijke visie op sociale inclusie:	✓
Governance:	⚙️
Samenwerking tussen gemeenten:	⚙️
Samenwerking met stakeholders:	⚙️
Spreiding voorzieningen:	✗
Toegang:	⚙️
Verdeling budget en financiële risico's:	⚙️
Financiële solidariteit:	✗
Overgangsfase financiële middelen:	✗
Overgangsfase informatieoverdracht cliënten:	✓

**Toelichting:** De regio is in gesprek over een goede aansluiting tussen beschermd wonen en maatschappelijke opvang. De focus ligt hoofdzakelijk op beschermd wonen. Als onderdeel van het actieprogramma Weer Thuis zijn bijvoorbeeld uitvoeringsafspraken gemaakt over de uitstroom beschermd wonen, maar de insteek voor uitstroom maatschappelijke opvang is hieraan gelijk. Keuzes over de verdeling van het beschikbare budget, financiële solidariteit en de verdeling van financiële middelen in de overgangsfase worden pas gemaakt na bekendmaking van het objectieve verdeelmodel.

## Planning

Planning opgesteld/aanwezig:	⚙️
<b>Toelichting:</b> Er is een beleidsinhoudelijke uitvoeringsagenda. Voor de onderdelen die gaan over de gemeentelijke samenwerking (overgang, toegang, spreiding voorzieningen etc.) wordt een projectleider aangetrokken. De projectleider gaat zich ook bezig houden met de inkoop/aanbesteding van beschermd wonen per 1 januari 2023.	



## Voortgang

### Succesfactoren

Een belangrijke succesfactor om de beweging Beschermd Thuis vorm te geven is een goede samenwerking, zowel gemeentelijk als met stakeholders. Stakeholders worden betrokken bij de totstandkoming van nieuw beleid en de uitwerking hiervan. Dit komt onder andere tot uiting in het actieprogramma Weer Thuis waar uitvoeringsafspraken zijn gemaakt over uitstroom en de beschikbaarheid van woningen. Daarnaast heeft de regio tussenvormen beschermd wonen ingericht. Daardoor kan meer maatwerk worden geleverd en gefaseerd toegewerkt worden naar zelfstandig wonen.

### Aandachtspunten

Om de beweging Beschermd Thuis verder vorm te geven liggen er nog uitwerkingsvraagstukken met betrekking tot de inrichting van gemeentelijke samenwerking, inrichting van het zorglandschap (meer de verbinding opzoeken, afstemmen en het omklapmoment, afbouw intramuraal Wmo capaciteit en opbouw ambulante vormen van ondersteuning), inkoop beschermd wonen en het vergroten van de acceptatie van de doelgroep in wijken.

### Ondersteuningsbehoeften

De regio is in afwachting van het objectief verdeelmodel. Daarna kunnen afspraken worden gemaakt over de bekostiging. Daarnaast is er binnen de regio behoefte aan inspirerende voorbeelden met betrekking tot:

- borgen van ervaringsdeskundigheid;
- duurzame samenwerking met zorgverzekeraars;
- acceptatie van de doelgroep in de wijk;
- geclusterd en beschutte woonvormen;
- opzetten van een netwerkstructuur in de wijk, inrichten van preventie- en escalatiemogelijkheden.



## Regiobeeld Enschede

### Stand van zaken

#### Beweging BW - MO

##### Nieuwe werkwijze

Binnen de regio is de afgelopen jaren veel geïnvesteerd, gerealiseerd en geborgd op het gebied van vernieuwing. De afspraken die nu worden gemaakt zijn meer technisch van aard: behouden wat er is op het gebied van zorginfrastructuur en verdeling van middelen. Bij BW is vanaf 2015 al actief ingezet op vernieuwing, onder andere door het introduceren van 'beschermd wonen modulair'. Binnen de MO heeft de afgelopen jaren een transitie plaatsgevonden van klassieke nachtopvang naar individuele woonunits met daaraan gekoppeld een zorgtraject. In 2019 is een integrale aanpak gestart voor doorontwikkeling van de MO gericht op vermindering van instroom en versnelling van doorstroom en uitstroom.

##### Samenwerking

Er vindt zowel bestuurlijk als ambtelijk overleg plaats met alle gemeenten binnen de regio. Regelmatig worden de Wmo-adviesraden betrokken. Er is een kernpartneroverleg met alle aanbieders BW/MO waar zowel de visie als de uitwerking wordt besproken. Samen met een andere centrumgemeente (Almelo) in Twente is er op bestuurlijk niveau overleg met WOON-Twente (woningcorporaties).

De wijze van betrekken van de cliëntvertegenwoordiging is regelmatig onderwerp van gesprek, omdat men dit in de regio wil verbeteren. Dit hangt ook samen met de complexiteit van het onderwerp.

Binnen de regio is afgesproken om inkoop en contractmanagement voor alle vormen van BW centraal te blijven doen. Dit gaat via subsidie inclusief een gedragscode aan kernpartners. Financiële uitgangspunten worden nu opgesteld: zoals een budget-neutrale uitvoering, het samenvoegen van budgetten, het opbouwen van reserves, de financiële solidariteit en de rol van de gemeente Enschede als aangewezen centrumgemeente.

Het concept van de centrumgemeente-regeling (inclusief dienstverleningsovereenkomst) met daarin opgenomen de governance is met inbreng van alle gemeenten opgesteld en vrijwel gereed om aan de raden te worden voorgelegd ter vaststelling. De voorbereiding hierop is per gemeente verschillend.

Bestuurlijk wordt dit wel als spannend ervaren, omdat de financiële consequenties nog niet in beeld zijn. Inzicht daarin wordt wel gemist.

##### Uitvoeringspraktijk

In de regio Enschede is de uitstroom van BW op orde. Afspraken over de beschikbaarheid van passende woningen (binnen zes maanden na melding) en ambulante begeleiding zijn gemaakt met de gemeenten. Er zijn wel zorgen over een sluitende keten bij de forensische BW. Gepleit wordt voor structuur die past bij een brede veiligheidsstructuur.

Huisvesting voor jongeren is binnen de regio een knelpunt, ondanks de relatief ontspannen woningmarkt. Dit is bedreigend voor de participatie van jongeren tussen 18 en 26 jaar. Hier wil men meer preventief te





werk gaan met een integrale benadering. Hierover zijn afspraken gemaakt in het actieplan dak- en thuislozen.

Er is een constante wachtlijst (80 plekken) voor BW (24-uurssetting). Extra voorzieningen zijn nodig omdat de uitstroom te laag is om dit op te lossen. Dit lijkt tegen de beweging uit de visie. Vanaf de omslag in 2015 zijn er veel plekken waarbij het pakket wordt geleverd zonder de verblijfscomponent.

De wens is om verblijf te spreiden over alle gemeenten. Er zijn geen aantallen afgesproken met de regio-gemeenten. Vastgoedontwikkeling duurt lang, maar er is ook weerstand als gevolg van imago-problemen.

De gemeente heeft nu een andere rol en ook dit maakt het complexer door de politieke gevoeligheid.

Voor BW blijft een bovenlokale toegang door een centraal team met diversiteit aan expertise (inclusief GGZ-expertise) van verschillende aanbieders. Iedere gemeente heeft haar eigen lokale toegang en werkt aan verbetering van warme verwijzing naar het centrale team.

## Norm voor Opdrachtgeverschap

Wat is de stand van zaken van de deelonderwerpen van de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO)?

✓ = Ja    ⚙️ = In ontwikkeling    ✗ = Nee

Regiovisie aanwezig en vastgesteld:	✓
Tot stand gekomen in overleg met stakeholders:	✓
Betrokken stakeholder(s):	De Wmo-adviesraden van de aanbieders BW/MO zijn betrokken bij totstandkoming van de visie. Bij het vervolg van de uitwerking van de visie zijn diverse partijen betrokken, waaronder aanbieders, clientvertegenwoordigers en woningcorporaties.
Waarborgen continuïteit van zorgfuncties:	⚙️
Afspraken over inkoop plekken buiten eigen regio:	✓
Verbondenheid lokale toegang met regionale MO/gecontracteerde hulp:	⚙️
Niet vrijblijvende governance:	⚙️

Beperken administratieve lasten:	Geen actief beleid. Hierover is wel overleg met de aanbieders. Men bereikt vermindering van administratieve lasten door samen te werken. Daarnaast is men voornemens de huidige en dus bekende financieringsvorm subsidiering voort te zetten.
Invzet op meerjarige contractering:	Kernpartners worden gesubsidieerd en op deze wijze is er sturing op stabiliteit.

**Toelichting:** De visie en aanpak beschermd wonen en maatschappelijke opvang is in 2018 vastgesteld door de acht gemeenten. Relevante stakeholders zijn betrokken bij het opstellen en bij de nadere uitwerking van de verschillende onderdelen zoals de toegang. Financiering van zorg is één van de punten die nader worden uitgewerkt, dat is concreet de basis voor beschikbaarheid en continuïteit.





Er wordt een beperkt aantal plekken buiten de regio ingekocht. Dit is het gevolg van krapte in kwantiteit en niet van ontbreken van benodigde deskundigheid.

## Uitvoeringsafspraken

Zijn er concrete uitvoeringsafspraken gemaakt over de volgende onderwerpen:

Inhoudelijke visie op sociale inclusie:	✓
Governance:	⚙️
Samenwerking tussen gemeenten:	⚙️
Samenwerking met stakeholders:	⚙️
Spreiding voorzieningen:	✓
Toegang:	✓
Verdeling budget en financiële risico's:	⚙️
Financiële solidariteit:	⚙️
Overgangsfase financiële middelen:	⚙️
Overgangsfase informatieoverdracht cliënten:	⚙️
<p><b>Toelichting:</b> De acht gemeenten blijven samenwerken. Beschermd wonen blijft in alle vormen bovenlokaal georganiseerd. Men is voornemens de budgetten samen te voegen, de governance en wijze van samenwerking is in ontwikkeling. Eind 2020 wordt hierover het definitieve besluit genomen. Daardoor ervaart men weinig problemen in de overgang.</p>	

## Planning

Planning opgesteld/aanwezig:	✓
<p><b>Toelichting:</b> Zowel BW als MO worden doorontwikkeld. Het is gezamenlijk gestart. Met betrekking tot het tijdpad decentralisatie wordt nu specifiek ingezet op BW in een spoorboekje op weg naar 2021. Inhoudelijke besluitvorming is aanstaande.</p> <p>De uitwerking van openstelling van de Wlz kan weer aanpassing vragen, omdat de rol van de gemeente dan weer verandert en dit gevolgen heeft voor de financiën. Er is een inschatting gemaakt, dit wordt nauw gemonitord.</p>	

## Voortgang

<p><b>Succesfactoren</b></p> <p>De gedragscode beschermd wonen heeft geleid tot een kwalitatief goed aanbod beschermd wonen. De realisatie van beschermd wonen modulair (in de wijk) brengt de beweging naar beschermd thuis op gang door realisatie van wooninitiatieven op het snijvlak van BW/MO.</p>	
--	--



Het uitstroombeschermd wonen verloopt succesvol.

Er is goede samenwerking in de regio.

#### **Aandachtspunten**

De beschikbaarheid van voldoende middelen om de taken te kunnen uitvoeren en te voorkomen dat de opgebouwde infrastructuur afgebouwd moet worden.

Men heeft last van het negatieve imago van de doelgroep bij de realisatie van uitbreidingsplekken die nodig zijn om de wachtlijsten te verminderen.

Als aandachtspunt is genoemd om belangrijke partners als regiogemeenten en aanbieders steeds mee te nemen in het proces.

#### **Ondersteuningsbehoeften**

De regio (zorgaanbieder) zou geholpen zijn als de inkoop van forensische zorg zorgvuldiger plaatsvindt met kwaliteitseisen die worden gesteld aan zowel ZIN als PGB en die ook gehandhaafd worden.

De regio zou wel meer inzicht willen hebben of er voldoende aansluiting is in de keten veiligheid (forensisch) om te kijken of verbeteringen mogelijk zijn.

Externe ondersteuning lijkt momenteel niet verder nodig binnen de regio.



## Regiobeeld Gouda

### Stand van zaken

#### Beweging BW - MO

##### Nieuwe werkwijze

In 2017 is het [regionaal kader maatschappelijke zorg](#) opgesteld met alle maatschappelijke partners in de regio. Het kader is in 2020 nogmaals verlengd en in 2019 zijn de uitvoeringsagenda en samenwerkingsafspraken tussen de gemeenten toegevoegd. Daarnaast is in 2017 een [convenant samenwerking maatschappelijke zorg](#) tussen gemeenten, zorgaanbieders, corporaties, zorgverzekeraar en andere partijen uit de regio vastgesteld. De regio is in 2017 begonnen met decentraliseren en zetten dit verder door. Een groot deel van de cliënten verblijft inmiddels al in ambulante BW-producten. Men wacht nog op duidelijkheid over financiële middelen voor financiële doordecentralisatie.

De betaalbaarheid van 24-uurs toezicht bij ambulante producten is nog niet volledig uitgewerkt.

##### Samenwerking

Op hoofdlijnen zijn de samenwerkingsafspraken en uitgangspunten voor financiën vastgelegd. Er is een privaatrechtelijke dienstverleningsovereenkomst (DVO) voor het contractmanagement, waarbij de uitvoering is ondergebracht in een afdeling bij de centrumgemeente. De samenwerking heeft geen juridische borging voor bovenregionale samenwerking, beleidsmatige samenwerking, waaronder ook het inkoopproces zelf. Er is wél een gemeenschappelijke regeling op basis van de Wgr ter ondersteuning van de samenwerking in de regio Midden-Holland waar gekozen is voor een netwerksamenwerking op vijf thema's. Het sociaal domein is daar één van. Er vinden géén formele besluiten aan deze tafels plaats, maar die moeten bekrachtigd worden in de colleges. De gemeenschappelijke regeling heeft geen personeel in dienst en voorziet de vijf bestuurlijke tafels van een beperkt budget voor onderzoek, het opstarten van een project of het voeren van een lobby. Personele inzet wordt geregeld vanuit het netwerk van vijf gemeenten. De ontwikkelrichting van het zorglandschap van de regio is al voor een groot gedeelte vormgegeven in zes regionale programma's. Deze zijn bestuurlijk geaccordeerd door het bestuurlijk overleg sociaal domein Midden-Holland, maar niet vastgesteld door de individuele gemeenteraden en verwerkt in de huidige regiovisie.

De samenwerking tussen wonen en zorg is in orde, zeker in vergelijking met vijf jaar geleden. De afspraken op regioniveau zijn sterk verbeterd. Ook is duidelijk wie waarvoor verantwoordelijk is. Jaarlijks worden de aantallen benodigde woningen voor diverse doelgroepen vastgesteld. Ook over toewijzing en begeleiding worden afspraken vastgelegd, welke continu worden geactualiseerd. Er zijn afspraken gemaakt over aantallen uitstroom BW. Tot nu toe is dat voornamelijk gebaseerd op ervaringscijfers. Echt zicht op de vraag is lastig. Het lijkt voor de zorgaanbieders lastig om een inschatting te maken van aantallen uitstroom. In halfjaarlijkse contractgesprekken is verwachte en gerealiseerde uitstroom een vast gespreksitem. Op basis van deze verzamelde informatie door de gemeente wordt met de corporaties een afspraak gemaakt voor de contingenten van het jaar erna. De regiogemeenten hebben een kadernota vastgesteld waarin afspraken rondom wonen met zorg zijn opgenomen, met als doel dat alle gemeenten dezelfde typen



afspraken maken met partners in de gemeente. Ook om te zorgen dat de doelgroepen meer evenredig verdeeld worden over de gemeenten.

Als het gaat om nieuwe woonzorg-concepten is het zoeken naar de kaders van de opdracht en hoe risico's verdeeld kunnen worden tussen de verschillende partijen. Dit heeft invloed op de snelheid waarmee nieuwe concepten ingevoerd kunnen worden. Hierbij is het van belang dat helder is wie de regie voert op een nieuw project. Er zijn veel wisselingen van medewerkers bij verschillende organisaties in de regio. Dat maakt samenwerking lastig. Daarbij is het ook vaak niet voor alle partijen helder wie de regie voert op bepaalde ontwikkelingen.

### **Uitvoeringspraktijk**

In 2018 is op basis van een onderzoek in kaart gebracht hoe de visie van de commissie Dannenberg vertaald kan worden naar een concreet aantal en type plekken in de regio. Over af- en ombouw van locaties wordt continu het gesprek gevoerd met zorgaanbieders. Er zijn basisafspraken gemaakt over wat lokale en wat regionale voorzieningen zijn. Ook zijn afspraken gemaakt over spreiding, met het uitgangspunt dat de plekken evenredig verdeeld zijn over de gemeenten. Er is ook aandacht voor lokale basisvoorwaarden in de plannen. Daarnaast zijn er lokale overgangsplannen (uitvoeringsagenda's) gemaakt die de lokale situatie en afspraken beschrijven. Door onduidelijkheid over het verdeelmodel en financiële gevolgen zijn op dat onderdeel nog alleen beginselafspraken gemaakt. Doordat ambulante BW-producten al meerdere jaren ingezet worden, is er wel zicht op de financiële gevolgen van doordecentralisatie op dit onderdeel. Daarnaast is de regio al meerdere jaren in gesprek over het willen realiseren van Skaeve Huse. Er is momenteel geen draaiende werkgroep meer die zich bezighoudt met de ontwikkeling van Skaeve Huse. In de gemeente Gouda is het realiseren van tijdelijke huisvesting, en daarmee het creëren van mogelijkheden voor Housing First en het scheiden van wonen en zorg, een belangrijk speerpunt. Het is echter erg lastig om een locatie voor tijdelijke huisvesting te vinden. Het betrekken van cliëntenperspectief is belangrijk in de regio. Het betrekken van familieperspectief verdient nog wel aandacht.

## **Norm voor Opdrachtgeverschap**

Wat is de stand van zaken van de deelonderwerpen van de Norm voor Opdrachtgeverschap (NVO)?

✓ = Ja    ⚙️ = In ontwikkeling    ✗ = Nee

Regiovisie aanwezig en vastgesteld:	✓
Tot stand gekomen in overleg met stakeholders:	✓
Betrokken stakeholder(s):	Clëntenvertegenwoordiging, zorgaanbieders en gemeente
Waarborgen continuïteit van zorgfuncties:	✓
Afspraken over inkoop plekken buiten eigen regio:	✗
Verbondenheid lokale toegang met regionale MO/gecontracteerde hulp:	✓
Niet vrijblijvende governance:	⚙️



Beperken administratieve lasten:	Door regionale inkoop en contractmanagement en regionale afspraken over de toegang tot zorg worden administratieve lasten zoveel mogelijk beperkt.
Inzet op meerjarige contractering:	Inkoop is meerjarig en tot 2020 is voor de maatschappelijke zorg ook een innovatiefonds beschikbaar.

## Uitvoeringsafspraken

Zijn er concrete uitvoeringsafspraken gemaakt over de volgende onderwerpen:

Inhoudelijke visie op sociale inclusie:	✓
Governance:	✓
Samenwerking tussen gemeenten:	✓
Samenwerking met stakeholders:	⚙️
Spreiding voorzieningen:	✓
Toegang:	✓
Verdeling budget en financiële risico's:	⚙️
Financiële solidariteit:	⚙️
Overgangsfase financiële middelen:	⚙️
Overgangsfase informatieoverdracht cliënten:	✓
<p><b>Toelichting:</b> Er is een regionale toegangsorganisatie en regionaal bestuurlijk overleg. Dit is geen besluitvormingsorgaan. Uiteindelijke besluiten worden door de colleges van de gemeenten vastgesteld. De toegang blijft regionaal, in verband met een beperkt aantal cliënten en bestaande expertise bij de centrumgemeente. Voor beschut wonen is de lokale toegang verantwoordelijk.</p>	

## Planning

Planning opgesteld/aanwezig:	✓
------------------------------	---

## Voortgang

<p><b>Succesfactoren</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Goede verstandhouding in de regio en met maatschappelijke partners.</li> <li>Innovatiefonds, met onder andere financiering van een projectleider bij de zorgaanbieders.</li> </ol>
--



### Aandachtspunten

1. Betaalbaarheid van de zorg.
2. Voldoende passende, kleine en betaalbare woningen, waaronder jongerenhuisvesting. Sinds meerdere jaren proberen verschillende gemeenten tijdelijke huisvesting te realiseren, maar tot nu toe is dit beperkt gerealiseerd. Zowel door praktische (bouwtechnische) bezwaren als politieke bezwaren (stigmatisering door en acceptatie van buurtbewoners).
3. Afspraken met zorgverzekeraar en zorgkantoor (bijvoorbeeld over de sociaal-medische intake, inrichten van domeinoverstijgende complexe zorg Wlz, jeugd en Wmo)
4. Betrekken van alle partners.
5. Tegenstrijdigheden in de wet- en regelgeving, concurrerende wetten zoals de Wmo en de Participatiewet (bijvoorbeeld rondom bijstand voor jongvolwassenen en voorkomen 24-uurs zorg of dakloosheid).
6. Het blijft altijd spannend of de regio bij elkaar blijft, ook al zijn er geen signalen dat dit mis kan gaan. Als een gemeente besluit uit de regio te stappen, bestaat het risico dat de regio te klein wordt.

### Ondersteuningsbehoeften

1. Overgang 18-/+ (verbinding van wetten, integrale aanpak (cultuurverschillen overwinnen)).
2. Maken van een businesscase voor zelfstandig wonen/inzet van bijstand versus intramuraal verblijf bij jeugdigen.
3. Onderzoek naar de mogelijkheden en realisatie van creatieve woonoplossingen, zoals Skaeve Huse.
4. Bundeling van alle stukken die uitgangspunt vormen in de regio, waardoor iedereen hetzelfde beeld heeft van de visie.





## Regiobeeld Groninger gemeenten

### Stand van zaken

#### Beweging BW - MO

##### Nieuwe werkwijze

In het meerjarenprogramma van beschermd wonen naar begeleiding op maat heeft de regio een visie geformuleerd voor de ondersteuning van de inwoners op het gebied van BW/MO. Het meerjarenprogramma is de basis waarop het gezamenlijk plan van de Groninger gemeenten en allerlei andere visies/uitvoeringsafspraken uit voort zijn gekomen. In de visie en/of de verdere uitwerking daarvan komen de acht condities terug. Er wordt vanaf 2016 intensief samengewerkt tussen de gemeenten in de provincie Groningen. Richting 2021 worden stappen genomen in een meer gedecentraliseerde aanpak. Er is de afgelopen tijd veel aandacht besteed aan de vraag 'Hoe gaan we dat vormgeven?'. De visie die er nu is heeft draagvlak. De regio zit nu in de fase om de visie verder te concretiseren en te realiseren wat de beweging naar Beschermd Thuis betekent voor gemeente X en aanbieder Y. De samenwerking met de zorgaanbieders, woningbouwcorporaties en gemeenten wordt nu nadrukkelijk opgezocht. De nieuwe centrumregeling met bijhorend convenant is in september 2020 door alle gemeenteraden vastgesteld. In de vorm van een programmaorganisatie is de niet-vrijblijvende governance gekozen. De regio blijft MO voorlopig centraal organiseren en BW wordt wel gedecentraliseerd in de regio. Bij MO wordt wel in lijn met BW gedacht over hoe bepaalde dingen al lokaal kunnen worden geregeld, bijvoorbeeld een logeer-voorziening in de regio voor opvang via een BW aanbieder. Dit gebeurt al vaak op initiatief van aanbieders. Inmiddels zijn de gemeenten aan de slag met het opstellen van een visie met alle relevante partijen voor de opvang 2021-2025.

##### Samenwerking

De governance, de wijze van samenwerken en afspraken o.a. op financieel level tussen de gemeenten, zijn vastgelegd in de centrumregeling en het bijbehorende convenant. Er zijn geen overkoepelende uitvoeringsafspraken met zorgaanbieders. Uitvoeringsafspraken krijgen vorm per onderwerp. De regio heeft gezamenlijke inkoop (open house) van het hele domein BW dus zowel intramuraal als extramuraal. Toezicht, contractmanagement en financiering is regionaal georganiseerd in het Programma Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang (in dit Programma zijn alle regiogemeenten vertegenwoordigd). Deze regionale afspraken staan tot 2022. Richting 2023 worden nieuwe regionale afspraken opgesteld. De beweging in de regio is nu dat de regiogemeenten de lichtere zorgvormen zelf gaan inkopen en organiseren. Een doel voor het organiseren van het voorveld bij de inkoop is een soepelere overgang maken tussen ondersteuning vanuit BW, MO, Jeugdhulp en Wmo.

De regio heeft haar eigen financiële verdeelmodel ontwikkeld gebaseerd op zorggebruik. Het Groninger verdeelmodel gaat uit van een verdeling van de financiële middelen tussen alle gemeenten op basis van het aantal indicaties per gemeente. De werkwijze van dit model staat beschreven in de nieuwe centrumregeling en het bijhorende convenant. Het eigen verdeelmodel is landelijk objectief verdeelmodel proof, tenzij er verrassingen komen. Met het eigen verdeelmodel ondervangt de regio het ingroeipad in de overgangsfase



tussen 2022-2032. Op het moment dat het landelijke woonplaatsbeginsel wordt ingevoerd moet de regio kijken hoe dit zich tot het Groninger verdeelmodel verhoudt en of hier eventueel zaken in moeten worden aangepast. Bijvoorbeeld dat in het Groninger Verdeelmodel is afgesproken dat de gemeente waar de cliënt verblijft over de indicatie gaat. In het woonplaatsbeginsel bepaalt de gemeente van herkomst dat. De regio heeft een werkagenda sturing op in- door- en uitstroom vanwege de beheersing van middelen. Deze werkagenda hangt onder het programma BW/MO. Met het Programma BW/MO is een gezamenlijk plan voor maatregelen en worden de veranderingen (bijvoorbeeld de effecten van openstelling van de Wlz voor GGZ) in de zorgmarkt in de gaten gehouden. Er is een project opgezet om de overgang van BW naar Wlz soepel te laten verlopen.

Op bestuurlijk en ambtelijk niveau is structureel overleg georganiseerd over BW en Opvang. In deze samenwerking is frequente afstemming en duidelijke prioritering belangrijk, ten eerste vanwege een verschuiving van een model waarbij de centrumgemeente alles regelt naar een model waarin het gezamenlijk in de regio georganiseerd wordt door de gemeenten. Ten tweede vanwege de verwachte tekorten in het sociaal domein. Een kans in de samenwerking is het werken met de regiogemeenten aan gemeenschappelijke opgaven. Een moeilijkheid is de beperkte capaciteit op dit dossier bij regiogemeenten. Naar aanleiding van het Actieprogramma Weer Thuis is in 2018 een convenant 'Huisvesting (ex)-cliënten Beschermd Wonen & Opvang' tussen de Groninger gemeenten, woningcorporaties en zorgaanbieders gesloten. De samenwerking tussen woningcorporaties, aanbieders en gemeenten verloopt in de praktijk moeizaam. Daarom is onlangs een nieuwe stuurgroep geformeerd om de implementatie van dit convenant 'een boost' te geven, o.a. door het maken van een klantreis en het aanspreken van partijen op de afspraken uit het convenant. De samenwerkingspartijen hebben angst dat hij/zij blijven zitten met een risico wanneer er crisis uitbreekt bij een kwetsbare inwoner in de wijk. Daarnaast werken de scheidingen in de gemeentelijke taken (welzijn, zorg, wonen, inkomen) niet mee om flexibel bij te springen bij een klant die extra ondersteuning nodig heeft. Er moeten stappen gezet worden naar netwerksamenwerking en vertrouwen in het vinden van oplossingen om gezamenlijk het risico te dragen. De gemeenten zouden in de opbouw hiervan een regiefunctie kunnen nemen, maar de capaciteit is beperkt. Er zijn stappen gezet in het gesprek met de partijen en er is een gezamenlijk doel. Betrekken van wijkwelzijn (bijv. partijen in het voorveld) in de samenwerking is nu een stap te ver. Onderling tussen de partijen zijn wel lijnen met wijkwelzijn.

### **Uitvoeringspraktijk**

De toegang tot beschermd wonen en opvang is nu nog bij de Centrale Toegang belegd. De afspraken zijn vastgelegd in de nieuwe centrumregeling. De regio is momenteel bezig met de decentralisatie van de toegang tot beschermd wonen naar de lokale gemeenten. Op 1 januari 2021 wordt de toegang overgedragen naar de eerste vier gemeenten en de andere gemeenten volgen later in 2021. De toegang tot opvang blijft voorlopig centraal. De regio houdt er rekening mee dat de decentralisatie van Opvang ingaat vanaf 2026 en bereidt zich hier de komende jaren op voor.

Om inzicht te krijgen in getallen van cliënten die uitstromen en de verbinding te leggen met wonen heeft de regio een loket ingericht waar vraag en aanbod bij elkaar komt. De gemeenten ontvangen jaarlijks alle aantallen van aanbieders en bespreken dit vervolgens met de woningcorporaties.

In een regionaal plan (aanvraag impuls gelden Opvang d.d. 31-08-2020) heeft Groningen op de onderdelen preventie, samenwerking en alternatieve huisvesting (skeleton huse) extra inzet benoemd middels verschillende uit te voeren projecten voor 2020/2021. De gemeenten trekken hierbij samen op met zorgaanbieders, regiogemeenten en cliëntvertegenwoordigers.



De stap die gemaakt moet worden door regiogemeenten is het concretiseren van lokale afspraken met aanbieders en woningcorporaties over de uitstroom naar de wijk en de inrichting van het zorglandschap (plus voorliggend veld). Er moet concreet nagedacht worden over de spreiding van de voorzieningen zowel regionaal als bovenregionaal en landelijk. Voor zorgaanbieders en gemeenten wordt de zorgmarkt complexer door de uitname naar de Wlz. Voor gemeenten wordt sturing in de zorgmarkt ook complexer, mede door de uitname naar Wlz en mogelijk ook door het woonplaatsbeginsel.

In de laatste regionale inkoop is Thuisplus als ambulante product toegevoegd voor Beschermd Thuis. Het gebruik van Thuisplus valt nog tegen. Gemeenten willen in gesprek met aanbieders om dit te evalueren. Bij de nieuwe inkoop van BW en Wmo worden uitvoeringsafspraken over de verdeling en spreiding van voorzieningen tussen lokaal en regionaal meegenomen. Bijv. in Oost-Groningen zijn er veel BW plekken. Spreiding van voorzieningen is noodzakelijk omdat door de ambulantisering meer druk op het sociale domein komt te liggen door gebruik van Wmo voorzieningen en voorzieningen op basis van participatie wet. Als het objectieve verdeelmodel wil werken moet er iets gebeuren qua spreiding van voorzieningen in onze regio en landelijk. In het huidige traject van de nieuwe inkoop is het ook van belang om te kijken naar de grensvlakken van BW met Wmo en de Jeugdwet.

Cliëntraadpleging wordt meegenomen bij beleidsontwikkeling. De regio onderzoekt nog hoe cliëntraadpleging bij beleidsontwikkeling voor de doordecentralisatie van BW structureel vormgegeven kan worden. Bijvoorbeeld meer in navolging van de werkwijze van cliëntparticipatie binnen het thema GGZ, waarbij er periodieke bijeenkomsten met cliëntvertegenwoordigers en ervaringsdeskundigen georganiseerd worden.

## Norm voor Opdrachtgeverschap

Wat is de stand van zaken van de deelonderwerpen van de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO)?

✓ = Ja    ⚙️ = In ontwikkeling    ✗ = Nee

Regiovisie aanwezig en vastgesteld:	✓
Tot stand gekomen in overleg met stakeholders:	✓
Betrokken stakeholder(s):	Bijeenkomsten met aanbieders, cliënten, ervaringsdeskundigen. Heeft bijgedragen aan doorontwikkeling aan plannen en toetsing van de praktische uitwerking.
Waarborgen continuïteit van zorgfuncties:	✓
Afspraken over inkoop plekken buiten eigen regio:	⚙️
Verbondenheid lokale toegang met regionale MO/gecontracteerde hulp:	✗
Niet vrijblijvende governance:	✓

Beperken administratieve lasten:	Binnen de regio is contractering en toezicht vooralsnog gezamenlijk georganiseerd. Momenteel wordt gewerkt aan de decentralisatie van de toegang, daarin is oog voor gelijke werkprocessen en administratie. Er zijn regionaal
----------------------------------	--



	gemeenschappelijke kaders hoe de front- en backoffice ingericht kan worden.
Inzet op meerjarige contractering:	Er is de mogelijkheid om de contracten te verlengen, maar de regio os ondertussen wel aan het onderzoeken hoe ze (bepaalde delen van) inkoop decentraal kangaan inrichten. Daarvoor loopt nu een project.
<b>Toelichting:</b> Afspraken over inkoop van plekken buiten de eigen regio wordt meegenomen bij de nieuwe inkoop. In de regiovisie is de wijze waarop lokale toegang verbonden is met de regionale MO en regionaal gecontracteerde hulp niet specifiek meegenomen. Het komt wel aan de orde op andere plekken.	

## Uitvoeringsafspraken

Zijn er concrete uitvoeringsafspraken gemaakt over de volgende onderwerpen:

Inhoudelijke visie op sociale inclusie:	✓
Governance:	✓
Samenwerking tussen gemeenten:	✓
Samenwerking met stakeholders:	✓
Spreiding voorzieningen:	⚙️
Toegang:	✓
Verdeling budget en financiële risico's:	✓
Financiële solidariteit:	✓
Overgangsfase financiële middelen:	✓
Overgangsfase informatieoverdracht cliënten:	✗
<b>Toelichting:</b> Afspraken over de verdeling en spreiding van voorzieningen zijn in ontwikkeling en worden meegenomen bij de nieuwe inkoop BW vanaf 2023. Er zijn geen afspraken gemaakt over de wijze waarop tijdens de overgangsfase geborgd wordt dat bestaande en nieuwe cliënten weten waar ze aan toe zijn, aangezien de regio hun eigen financieel verdeelmodel heeft ontwikkeld en cliënten in principe hier niks van merken. Specifieke afspraken over informatieoverdracht zijn derhalve niet nodig/ niet van toepassing.	

## Planning

Planning opgesteld/aanwezig:	✓
<b>Toelichting:</b> Planning is opgenomen in de centrumregeling en bijhorend convenant.	



## Voortgang

### Succesfactoren

- Thuis plus is een flexibel product, dat kan mee bewegen in de ondersteuningsbehoefte van de client.
- Sterke samenwerking. Het gesprek met de regio echt aangaan. Het resultaat is de centrumregeling en convenant en eigen Groninger verdeelmodel gebouwd.

### Aandachtspunten

- Meer actualisatie aanbrengen en concreet handen en voeten geven aan wat nodig is op verschillende onderdelen om in elke gemeente thuis de ondersteuning te kunnen organiseren aan kwetsbare inwoners. De regio wil voorkomen dat mensen in de Opvang terecht komen door het voorliggend veld goed te organiseren. Dit moet over de kokers heen georganiseerd worden; tussen de verschillende programma's rondom kwetsbare mensen en in de verschillende samenwerkingen met aanbieders en woningcorporaties. Dit met als doel dat er lokaal ondersteuning geboden kan worden wanneer een kwetsbaar persoon uitvalt en deze niet in de duurdere vormen van zorg terecht komt.
- Opgave om binnen een krimpend budget voor BW kwalitatieve zorg te kunnen blijven leveren. Het budget voor BW voor de regio dreigt kleiner te worden, waardoor hoogstwaarschijnlijk tekorten ontstaan. Zo gaat de regio meer inzetten op de overgang 18-/18+ omdat ze zien dat veel instroom in Beschermd wonen daar vandaan komt.
- Huisvesting: De samenwerking rondom het convenant 'Huisvesting (ex)-cliënten Beschermd Wonen & Opvang tussen de Groninger gemeenten, woningcorporaties en zorgaanbieders.
- Wachtlijsten GGZ kunnen zorgen voor belemmering van door- en uitstroom van BW cliënten, omdat zij langere tijd moeten wachten op de juiste hulp en ondertussen in een BW voorziening blijven. Ook is de instroom hierdoor mogelijk groter, omdat mensen niet op tijd de juiste hulp ontvangen. Hierover is de regio met Menzis en zorgaanbieders in gesprek.
- Herevalueren van het product Thuisplus: Voorkomen dat aanbieders niet verkapte intramurale zorg gaan bieden onder noemer van thuisplus. Aanbieders die dit product zouden aanbieden, hebben dit niet altijd gedaan. Hierover worden inmiddels gesprekken gevoerd. Nabijheid binnen Thuisplus is ingewikkeld op het platteland door de lange afstanden.
- Aandachtspunt in de samenwerking met de woningcorporaties is hun wens dat aanbieders het huurcontract opnemen in plaats van cliënten die uitstromen naar ambulante.
- Het zijn van een krimpregio en toestroom van zorgaanbieders en cliënten naar de regio levert druk op sociaal domein.
- Randvoorwaarden voor decentralisatie zijn: draagvlak in de wijk, bekendheid bij de toegang BW en aanbieders die zich houden aan de gemaakte afspraken.
- Effect openstelling Wlz voor GGZ op de zorgmarkt.
- Balans in de decentralisatie: gemeente die zijn eigen ding kan doen en wat handig is om gezamenlijk te doen + bewaken van gezamenlijke kwaliteiten. bijv. kennis en expertise delen.

### Ondersteuningsbehoeften





- Het zou interessant zijn om met iemand te sparren over de uitvoering van de opgaven financiën, huisvesting en wachtlijsten GGZ. Verder zou het daarbij ook interessant zijn om stil te staan bij de decentralisatie van de toegang in relatie tot kwaliteit.
- Extra capaciteit bij regiogemeenten om regiefunctie in de samenwerking met partners te bewerkstelligen. Maar ook op andere vlakken in het dossier: beleid en inrichting. 50.000 euro die beschikbaar wordt gesteld door het rijk is te beperkt hierin.
- Kijken hoe andere regio's de opgave oppakken, mede via dit onderzoek Stand van het Land wordt daar invulling aan gegeven.
- Landelijke maatregelen om de verwachte budgetkrimp voor BW op te vangen.
- Vervolg geven aan objectief verdeelmodel door ook te kijken naar (historische gegroeide) spreiding van voorzieningen tussen regio's. Bovenregionaal of landelijk hierop te sturen.
- Kennisdeling van slimme constructies op het onderwerp van bekostigingsmodellen en best passende zorg leveren. Er zit spanning op het veranderen van bekostigingsmodel van open house naar beperkt aantal aanbieders om de toestroom van aanbieders naar de regio te stoppen. In relatie tot de best passende zorg willen leveren.
- Passende ondersteuning voor het regionaal en lokaal uitvoeren de vele activiteiten vanuit VWS en VNG. Minder een schot hagel.
- Betrek wonen en het fysieke domein bij de ontwikkelingen rondom decentralisatie van BW en MO bij VWS en VNG.





## Regiobeeld Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer

### Stand van zaken

#### Beweging BW - MO

##### Nieuwe werkwijze

Partijen in de regio onderschrijven de ambitie voor sociale inclusie, maar het is niet makkelijk te realiseren, onder andere door de financiering vanuit de verschillende wettelijke kaders. Dit is een kans om anders te kijken naar ambulante ondersteuning en de verbinding met het lokale sociaal domein te verstevigen. Dit betekent dat expertise op verschillende terreinen in de wijk aanwezig moet zijn en flexibel ingezet moet kunnen worden, over de muren van organisaties en financieringsschotten heen. Er zijn wel beelden van wat men wil, bijvoorbeeld meer wijkgericht, maar nog niet hoe dit gerealiseerd kan worden. Gesprekken hierover zijn gaande.

##### Samenwerking

De gemeenten in de regio trekken gezamenlijk op in de ontwikkeling. De bedoeling is om taken te decentraliseren van centrumgemeente naar lokaal in een geleidelijk proces. Concrete afspraken over taken als inkoop, contractmanagement en verdeling van verantwoordelijkheden zijn nog niet gemaakt. Op bestuurlijk niveau is de intentie uitgesproken tot financiële solidariteit, maar dit is nog niet vastgelegd. Dit hangt mede af van hoe het financiële plaatje er voor de regio uit komt te zien.

##### Uitvoeringspraktijk

Er is veel in kaart gebracht: cijfermatig is grotendeels bekend welke voorzieningen er zijn, wat de behoefte is aan beschermd, beschermd en zelfstandig wonen, hoe dit verdeeld zou moeten worden over de regio, hoeveel extra woningen nodig zijn om aan de behoefte aan zelfstandig (beschermd) wonen te voldoen. Dit beeld moet in overleg met aanbieders nog vertaald worden naar concrete gevolgen voor locaties. Er is ook nog veel inhoudelijke ontwikkeling nodig.

Deze inhoudelijke ontwikkeling stopt deels door de kaders die landelijk worden opgelegd en de onduidelijkheid die daar nog over is. Bijvoorbeeld de definitie van beschermd wonen: als dit alleen betrekking heeft op intramurale voorzieningen en niet op het scheiden van wonen en zorg, dan past dit niet bij het model van de regio. Er zijn daarom nog geen concrete afspraken over toegang, opbouw/afbouw van voorzieningen, beschikbaarheid en continuïteit van zorgfuncties et cetera.

De regio is wel bezig een toolkit te ontwikkelen om gemeenten handvatten te bieden voor de lokale inrichting.

Ook is er een regionaal innovatiefonds opengesteld waar gemeenten gebruik van kunnen maken om de beleidsinstrumenten specifiek voor mensen met een ggz-achtergrond uit te breiden.

In de afweging lokaal-regionaal is expertise over de problematiek voor de doelgroepen van BW en MO van belang (vooral bij complexere problematiek, bijvoorbeeld waar veiligheidsrisico's spelen).



## Norm voor Opdrachtgeverschap

Wat is de stand van zaken van de deelonderwerpen van de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO)?

✓ = Ja    ⚙️ = In ontwikkeling    ✗ = Nee

Regiovisie aanwezig en vastgesteld:	⚙️
Tot stand gekomen in overleg met stakeholders:	✓
Betrokken stakeholder(s):	Gemeenten, aanbieders, woningcorporaties en cliëntvertegenwoordiging
Waarborgen continuïteit van zorgfuncties:	⚙️
Afspraken over inkoop plekken buiten eigen regio:	⚙️
Verbondenheid lokale toegang met regionale MO/gecontracteerde hulp:	⚙️
Niet vrijblijvende governance:	⚙️

Beperken administratieve lasten:	Dit is in ontwikkeling
Inzet op meerjarige contractering:	Dit is in ontwikkeling
<p><b>Toelichting:</b> Er is na een zorgvuldig proces met alle partijen in 2016 een regionaal beleidskader vastgesteld en uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma. Wanneer de contouren van de doordecentralisatie duidelijk zijn, kan de regio een nieuw beleidskader vaststellen. Overlegstructuren met partners zijn hiervoor ingericht.</p> <p>De punten uit de NvO zijn niet nieuw voor de regio, hier werd al aan gewerkt. De gemeenten in de regio hebben moeite met de verplichtingen die uit de NvO voortkomen, bijvoorbeeld rondom governance. Zij ervaren geen meerwaarde van de NvO terwijl het veel inspanning kost.</p>	

## Uitvoeringsafspraken

Zijn er concrete uitvoeringsafspraken gemaakt over de volgende onderwerpen:

Inhoudelijke visie op sociale inclusie:	✓
Governance:	⚙️
Samenwerking tussen gemeenten:	⚙️
Samenwerking met stakeholders:	⚙️
Spreiding voorzieningen:	⚙️



Toegang:	
Verdeling budget en financiële risico's:	
Financiële solidariteit:	
Overgangsfase financiële middelen:	
Overgangsfase informatieoverdracht cliënten:	
<b>Toelichting:</b>	

## Planning

Planning opgesteld/aanwezig:	
<p><b>Toelichting:</b> In de regio wordt aan alle punten gewerkt, maar in afwachting van duidelijkheid over de (financiële) kaders zijn nog geen concrete afspraken gemaakt. De timing van de doordecentralisatie in combinatie met allerlei andere ontwikkelingen (zoals de openstelling van de Wlz) maakt het complex; men wil de tijd nemen voor de inhoudelijke transformatie van beschermd wonen, maar de steeds veranderende context en nieuwe verplichtingen (zoals verplichte samenwerking en één aanspreekpunt) maakt dit ingewikkeld.</p>	

## Voortgang

<b>Succesfactoren</b>
Er is een goed proces doorlopen met alle partijen voor het opstellen van het regionale beleidskader. Hier bouwt de regio nu op voort. De bereidheid tot samenwerking is groot.
<b>Aandachtspunten</b>
Realiseren van beschikbare en betaalbare woningen (nodig voor doorstroom en uitstroom). Het creëren van betere afspraken voor begeleiding thuis en de samenhang in het aanbod. Aanbod voor specifieke groepen waarvoor op dit moment geen passende voorziening in de regio aanwezig is (in bijzonder lvb met gedragsproblematiek, forensische ggz, ex-gedetineerden).
<b>Ondersteuningsbehoeften</b>
Om verder te komen heeft de regio behoefte aan duidelijkheid over de kaders voor de doordecentralisatie, zowel financieel (bijvoorbeeld het verdeelmodel en de uitname voor de Wlz) als inhoudelijk (bijvoorbeeld de definitie van beschermd wonen en de uitwerking van het woonplaatsbeginsel). Ook is er behoefte aan voldoende financiële middelen om de gewenste beweging te kunnen maken (op structurele basis) en ruimte/vertrouwen om te doen wat nodig is en wat past bij de regiovisie.



## Regiobeeld Noord-Veluwe

### Stand van zaken

#### Beweging BW - MO

##### Nieuwe werkwijze

Sinds 2018 functioneert de gemeente Harderwijk als plaatsvervangend centrumgemeente voor de regio Noord-Veluwe. Er wordt in de regio vanaf 2018 gewerkt in het kader van de transformatiegedachte. In 2020 is het nieuwe Regio- en beleidsplan Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang – Noord Veluwe 2020-2023 door alle gemeenteraden van de regio vastgesteld. Het regio- en beleidsplan is in 2019 ontwikkeld met inbreng van alle verschillende stakeholders en naar tevredenheid over de betrokkenheid en snelheid van dit proces van de stakeholders. Vertrekpunt en rode draad in de ontwikkeling van het regio- en beleidsplan waren de verhalen van cliënten. De verschillende partijen in de regio onderschrijven de ambitie voor sociale inclusie en dit is meegenomen in het regio- en beleidsplan. In de zomer van 2020 is 'Impuls aanpak dakloosheid 2020-2021 een (t)huis, een toekomst op de Noord-Veluwe' geschreven.

De regio Noord-Veluwe pakt de doordecentralisatie van BW en MO op pragmatische wijze tegelijkertijd op, de observatie is dat BW en MO dichter naar elkaar toe schuiven. In de beweging naar de wijk is een Veluwse nachtdienst opgezet om avond/nacht bereikbaarheid te hebben. Dit is een initiatief vanuit de praktijk. De gemeenten uit de regio stellen transformatieversnellers (deskundigen) gratis beschikbaar voor ketenpartners om te helpen veranderen. Het doel is het perspectief van de cliënt te versterken.

##### Samenwerking

De inkoop en het contractmanagement van BW en MO wordt vanuit centrumgemeente Harderwijk gedaan. Op het moment is de regio het bekostigingsmodel aan het heroverwegen, namelijk van ZZP-bekostiging naar een modulair pakket. Het voordeel van een modulair pakket is dat meer combinaties mogelijk zijn van verschillende typen ondersteuning, afhankelijk van de behoefte van de cliënt. Het organiseren van inkoop en contractmanagement van BW en MO blijft de komende tijd regionaal georganiseerd. De ontwikkeling, inkoop en toegang van Beschermd Thuis wordt mogelijk op termijn (2022-2030) een lokale verantwoordelijkheid. Dit is geen doel op zich en zeker ook niet uitgesloten. Het credo is 'lokale inzet waar mogelijk, regionaal waar nodig'. Daar waar de lokale ondersteuning niet toereikend is, wordt gekeken naar wat regionaal nodig is.

In Noord-Veluwe is sprake van een sterke samenwerking tussen zowel de (plaatsvervangend) centrumgemeente en regiogemeenten als ook met de ketenpartners. De regiogroep Maatschappelijke Zorg heeft acht keer per jaar overleg waarin gemeenten, de zorg- welzijn- en opvangorganisaties en de woningcorporaties in de regio vertegenwoordigd zijn. Er wordt al jarenlang intensief met elkaar samengewerkt, waarbij het algemene gevoel is bij alle partijen: "We hebben met z'n allen een klus te klaren". De nadruk in de regio ligt op vertrouwen, elkaar kunnen vinden en samen eruit komen. De lijnen worden als kort ervaren en de samenwerking als zeer goed door gemeenten en ketenpartners.

De afspraken tussen de gemeenten staan beschreven in de 'Regionale samenwerkingsovereenkomst Beschermd wonen en Maatschappelijke Opvang Noord-Veluwe 2020-2023'. Deze overeenkomst is



ondertekend door de colleges van alle gemeenten in de regio. Dit document heeft als doel de vastlegging van de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het ontwikkelen van beleid en het bieden van BW en MO voor de inwoners en ook de toegang daartoe, in het bewustzijn van een bewegende omgeving. Er zijn afspraken vastgelegd over taken en bevoegdheden, lokale beleids capaciteit, financiën, overlegstructuur (bestuurlijk en ambtelijk) en monitoring en evaluatie financiële solidariteit, budgettaire verdeling, taken/bevoegdheden van de plaatsvervangende centrumgemeente Harderwijk en van de regiogemeenten. Er zijn uitgangspunten/procesafspraken geformuleerd om in zaken als de budgettaire verdeling in deze beleidsperiode tot volgende stappen te komen. De inhoudelijke doorontwikkeling is de basis, de financiën zijn volgend. In de eerder genoemde procesafspraken wordt steeds weer de dan geldende balans transparant op tafel gelegd.

Elke zes maanden wordt de voortgang van de ambities en de ontwikkelopgaven uit het regio-beleidsplan geëvalueerd. In 2016 zijn tussen de gemeenten vereveningsafspraken gemaakt over financiële solidariteit en financiële risico's, deze gelden nog steeds. Het uitgangspunt van deze afspraken is de gezamenlijke verantwoordelijkheid. De raden zijn akkoord met deze vereveningsafspraken.

De afspraken tussen de gemeenten en ketenpartners (o.a. zorgaanbieders, woningcorporaties) zijn beschreven in het Convenant maatschappelijke opvang en beschermd wonen Noord-Veluwe 2020-2023. Dit convenant (in eerdere versies) bestaat sinds 2009 en wordt regelmatig geüpdatet.

### **Uitvoeringspraktijk**

In het regio- en beleidsplan staat beschreven wat de lokale en regionale verantwoordelijkheid is met betrekking tot het organiseren van voorzieningen. Vanuit lokale gemeenten is het van belang om de lokale infrastructuur te verstevigen zodat men steeds beter kan acteren in relatie tot mensen met complexe problemen c.q. in een complexe situatie. De gemeenten blijven onderling in gesprek om wat logisch is lokaal te organiseren en wat regionaal. Er ligt meer focus dan voorheen op wat lokaal georganiseerd moet worden. In het regio- en beleidsplan staat beschreven hoe toegewerkt wordt naar 'Beschermd Thuis', dit is een tussenvariant tussen Wmo begeleiding en beschermd wonen. De ambitie is om dit de komende vier jaar uit te bouwen. Daarnaast werkt de regio ook toe naar vroegsignalering en preventie, dit is een lokale taak. Er zijn prestatieafspraken gemaakt met de woningcorporaties, o.a. over het lokaal inzetten van 14 maatwerkwoningen (Skeave Huse). De regiegroep Maatschappelijke Zorg voert acht keer per jaar het gesprek over het welzijns- en zorgveld en de veranderingen, hier vindt constante afstemming plaats tussen gemeenten en de ketenpartners over de beweging naar beschermd thuis. De regio vat niet alles in getallen en afspraken, omdat de antwoorden niet aan de voorkant in beton gegoten zijn. Deze kennis vormt zich gaandeweg door de gezamenlijke inzet en leidt tot blijvend gesprek en bijstelling waar nodig.

GGD Noord- en Oost-Gelderland (GGD NOG) organiseert sinds 2015 de Centrale Toegang voor BW en MO. Dit blijft voorlopig zo. Er is een Centrale uitgangcommissie voor de uitstroom van BW-cliënten naar een huis waarin zorgorganisaties, woningcorporaties en GGD NOG zitting hebben. GGD NOG heeft hierin de regiefunctie.

In de beweging naar Beschermd Thuis vinden de ketenpartners een zachte landing belangrijk, zowel voor de cliënt als voor de buurt. Zorgaanbieders betrekken goed de woningconsulenten bij het proces van uitstroom. Decentralisatie heeft gezorgd voor meer druk in de wijken. Spreiding van de doelgroep over verschillende wijken is nog een uitdaging, oplossingen worden ook gevonden buiten de woningcorporaties in particuliere initiatieven.

De Veluwe Nachtdienst wordt goed ontvangen door o.a. de woningcorporaties. Dit project is het initiatief van de ketenpartners en is door de gemeente geadopteerd. Dit is een voorbeeld van het bottom-up proces





van productontwikkeling in de regio Noord-Veluwe. Door middel van toetsing in de praktijk (hoe past de maatschappelijke vraag en voor wie is dit het meest passend?) gaat de regio vervolgens kijken hoe ze dit structureel vorm kan gaan geven.

Eén van de transformatieversnellers is trekker van het project 'inclusief in de buurt'. In dit project wordt het voorveld met geïndiceerde zorgaanbieders verbonden in een wijk waar veel uitstroom van BW is. Door de samenwerking tussen partijen in het voorveld en te kijken wat normale mensen oplossingen zijn is het mogelijk om een zachte landing te realiseren. Zorgorganisaties zijn steeds meer lokaal aanwezig en werken nauw samen met woonconsulenten van de woningcorporaties. Stakeholders ervaren een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de leefbaarheid in een wijk.

Structurele cliëntraadplegingen door de gemeenten vindt plaats via o.a. een kwaliteitstoetsing. Dit is in de opstartfase en nog niet ideaal op dit moment. Per jaar wordt met 100 cliënten gesproken over hun ervaringen. Hieruit volgen goede gesprekken tussen gemeenten en zorgaanbieders, en bij zorgaanbieders tussen het team en de cliënten. Het wordt door iedereen als positief ervaren. Cliëntraadplegingen van cliënten met ambulante begeleiding in de wijk is nog wel een puzzel.

## Norm voor Opdrachtgeverschap

Wat is de stand van zaken van de deelonderwerpen van de Norm voor Opdrachtgeverschap (NVO)?

✓ = Ja    ⚙️ = In ontwikkeling    ✗ = Nee

Regiovisie aanwezig en vastgesteld:	✓
Tot stand gekomen in overleg met stakeholders:	✓
Betrokken stakeholder(s):	Aanbieders, cliënten, woningcorporaties, ambtenaren uit de regio, inwoners, vrijwilligers en buurtbewoners.
Waarborgen continuïteit van zorgfuncties:	✓
Afspraken over inkoop plekken buiten eigen regio:	✗
Verbondenheid lokale toegang met regionale MO/gecontracteerde hulp:	✓
Niet vrijblijvende governance:	✓

Beperken administratieve lasten:	De administratieve lasten voor de organisaties zijn minimaal door eenduidigheidsformulieren en gestructureerd contact.
Inzet op meerjarige contractering:	MO en BW worden gesubsidieerd in de Noord-Veluwe. Via subsidiering en een innovatiesubsidiemogelijkheid

## Uitvoeringsafspraken

Zijn er concrete uitvoeringsafspraken gemaakt over de volgende onderwerpen:

Inhoudelijke visie op sociale inclusie:	✓
Governance:	✓
Samenwerking tussen gemeenten:	✓





Samenwerking met stakeholders:	✓
Spreiding voorzieningen:	✓
Toegang:	✓
Verdeling budget en financiële risico's:	✓
Financiële solidariteit:	✓
Overgangsfase financiële middelen:	✗
Overgangsfase informatieoverdracht cliënten:	⚙️

**Toelichting:** De regio is zich bewust van de beweging in de transformatie en constante heroverweging die daarbij nodig is. Er zijn nu geen concrete uitvoeringsafspraken over financiële risico's tijdens de overgangsfase; er zijn teveel grote onzekerheden om dit af te kunnen spreken.

## Planning

Planning opgesteld/aanwezig:	✓
------------------------------	---

**Toelichting:** Het ontwikkelpad van de doordecentralisatie van BW en MO van 2019 tot en met 2031 is gemaakt en is onderdeel van het Regio- en beleidsplan – Beschermd wonen en maatschappelijke opvang – Noord-Veluwe 2020-2023. Waar nodig wordt het ontwikkelpad aangepast.

## Voortgang

<p><b>Succesfactoren</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Samenwerking is al jarenlang de norm in Noord-Veluwe en verloopt zeer goed.</li> <li>• Ontwikkelen doen de gemeenten samen met ketenpartners waarbij de praktijk leidend is. Van buiten naar binnen ontwikkelen.</li> <li>• Uit blijven gaan van de bedoeling en niet teveel over geld praten.</li> <li>• Inzet van transformatieversnellers.</li> <li>• Er is veel vertrouwen in elkaar, gezamenlijke verantwoordelijkheid en transparantie.</li> <li>• Stakeholders vertegenwoordigen elkaar in overleggen en delen daarna de informatie onderling.</li> </ul>
<p><b>Aandachtspunten</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Betaalbaar wonen.</li> <li>2. Meer spreiding van uitstroom van cliënten over een geografisch gebied.</li> <li>3. Maatschappelijke beeldvorming (stigmatisering) is een knelpunt.</li> </ol>
<p><b>Ondersteuningsbehoeften</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Graag wordt de regio voor 'vol' aangezien.</li> <li>2. Hulp bij het beïnvloeden van de maatschappelijke beeldvorming van de doelgroep BW en MO.</li> <li>3. In gesprek met de VLOT-adviseur op het gebied van steeds meer overlappende werelden van veiligheid en zorg.</li> </ol>



## Regiobeeld Parkstad en Beekdaelen

### Stand van zaken

#### Beweging BW - MO

##### Nieuwe werkwijze

In 2018 hebben alle gemeenteraden van Parkstad en Beekdaelen de nota 'Visie Opvang en Beschermd Wonen' vastgesteld. Daarin is afgesproken dat de uitwerking zal plaatsvinden in de vorm van uitvoeringsagenda's. Deze uitvoeringsagenda is voorbereid door een brede ambtelijke werkgroep, in samenwerking met betrokken instellingen, adviesraden en cliënten. De agenda is in de Stuurgroep Wmo Parkstad besproken met de portefeuillehouders Wmo. Met de portefeuillehouders Sociale zaken is afgestemd in een daarvoor georganiseerde themabijeenkomst. Tenslotte is de agenda ter besluitvorming aangeboden aan de Colleges van de Parkstadgemeenten en Beekdaelen.

De uitvoeringsagenda is uitgewerkt in een aantal acties. Deze acties staan beschreven in het actieplan voor de uitvoeringsagenda Opvang en Beschermd Wonen Parkstad en Beekdaelen voor het jaar 2019 en 2020. Hierin staan acties gerelateerd aan preventie, signalering, kwaliteitsverbetering, bevorderen door- en uitstroom en vroeg interventies. De acties worden uitgevoerd met diverse stakeholders, per actie staat beschreven welke partijen betrokken worden.

##### Samenwerking

De gemeente Beekdaelen heeft in januari 2019, met het vaststellen van de Wmo-verordening, besloten om voor het thema Opvang en Beschermd Wonen aan te sluiten bij Parkstad. Het streven is om in 2022 een nieuw integraal verdeelmodel in te voeren voor de financiële middelen voor Wmo, MO en BW. Dat betekent dat alle gemeenten dan zelf de middelen hiervoor ontvangen en de gemeente Heerlen deze niet meer als centrumgemeente krijgt.

In de visienota Opvang en Beschermd Wonen is besloten dat de regio blijven samenwerken op het dossier Opvang en Beschermd Wonen, om zowel de lasten eerlijk te verdelen, alsook de beste resultaten te behalen. Intramuraal Beschermd wonen en opvangvoorzieningen gaan ze gezamenlijk organiseren en financieren. De verdeling daarvan moet nog uitgewerkt worden. Het huidige extramuraal Beschermd Wonen wordt geclassificeerd als 'wonen met begeleiding', dus 'gewone' Wmo begeleiding, en zal door elke gemeente zelf opgepakt worden. Ook over de toegang tot Opvang en Beschermd Wonen moeten nog afspraken gemaakt worden. Een en ander zal (net zoals de huidige situatie) vastgelegd worden in een lichte gemeenschappelijke regeling.

##### Uitvoeringspraktijk

Samenwerking tussen de stakeholders is niet formeel vastgelegd, maar er is regelmatig overleg met de aanbieders (ook gezamenlijk), er is een regionaal klankbordgroep waarmee elk kwartaal wordt overlegd en de Wmo-adviesraden worden ook periodiek geraadpleegd. In de klankbordgroep zijn onder andere woningcorporaties, aanbieders en ervaringsdeskundigen vertegenwoordigd.



## Norm voor Opdrachtgeverschap

Wat is de stand van zaken van de deelonderwerpen van de Norm voor Opdrachtgeverschap (NVO)?

✓ = Ja    ⚙️ = In ontwikkeling    ✗ = Nee

Regiovisie aanwezig en vastgesteld:	✓
Tot stand gekomen in overleg met stakeholders:	✓
Betrokken stakeholder(s):	Zorgaanbieders, zorgverzekeraars, woningcorporaties, cliënten vertegenwoordigers etc.
Waarborgen continuïteit van zorgfuncties:	⚙️
Afspraken over inkoop plekken buiten eigen regio:	⚙️
Verbondenheid lokale toegang met regionale MO/gecontracteerde hulp:	⚙️
Niet vrijblijvende governance:	⚙️

Beperken administratieve lasten:	De regio werkt met subsidies. Ze geven subsidie voor een x-aantal plekken. Gebaseerd op inhoudelijke afspraken. Dit betekent zeer minimale administratieve lasten voor de aanbieders. De verantwoording baseert de regio op de jaarcijfers van de instellingen; daarin wordt de subsidie apart opgenomen. Cliëntverloop monitoren ze elke drie maanden met elkaar.
Inzet op meerjarige contractering:	De regio contracteren niet. Subsidieverlening geeft meerjaarlijkse rechten op grond van de Algemene Wet Bestuursrecht.

### Toelichting:

Op dit moment zijn veel afspraken vastgelegd in een Gemeenschappelijke Regeling (GR) waarin mandaat aan de centrumgemeente is verleend. De huidige GR wordt met het oog op 2022 aangepast. Maar voordat men hiermee aan de slag gaat wacht men eerst op duidelijkheid over de landelijke uitgangspunten (definitie Beschermd Wonen, woonplaatsbeginsel, budgetten etc.). De afspraken met betrekking tot de Norm voor opdrachtgeverschap moeten nog uitgewerkt worden.

Vanuit de regio wordt praktisch omgegaan met het verschil tussen de tijdspaden BW en MO. Vanuit de inhoud wordt de beweging rondom de MO gewoon doorgezet. De financiën voor MO blijven langer bij de centrumgemeente, maar er is wel veel binding tussen de gemeenten en het onderwerp opvang staat ook in de uitvoeringsagenda.

De regio maakt geen afspraken over inkoop van plekken buiten de regio. Incidenteel maken zij gebruik van bovenregionale plekken, hier betalen zij een subsidiebedrag voor.



## Uitvoeringsafspraken

Zijn er concrete uitvoeringsafspraken gemaakt over de volgende onderwerpen:

Inhoudelijke visie op sociale inclusie:	✓
Governance:	✓
Samenwerking tussen gemeenten:	✓
Samenwerking met stakeholders:	⚙️
Spreiding voorzieningen:	✓
Toegang:	⚙️
Verdeling budget en financiële risico's:	⚙️
Financiële solidariteit:	✓
Overgangsfase financiële middelen:	⚙️
Overgangsfase informatieoverdracht cliënten:	⚙️

**Toelichting:** Als de planning van het Rijk niet wordt bijgesteld, zal de meicirculaire 2020 inzicht geven in de financiële middelen die iedere gemeenten in 2022 voor de Wmo, MO en BW taken ontvangen. Tot die tijd blijven de afspraken in de lichte GR ongewijzigd. Financiële solidariteit is één van de uitgangspunten van de visie, hier is dus al wel commitment op gegeven.

De spreiding tussen lokaal en regionaal wordt in detail nog verder uitgewerkt. De regio werkt al vijf jaar met een regionaal toegangsteam (Team Opvang en Beschermd Wonen, TOBW). Hier is later het 'voordeuroverleg' aan toegevoegd. Het voordeuroverleg is de voorloper van het TOBW. Bij het TOBW wordt alle complexe casuïstiek waarbij cliënten in- uitstromen vanuit BW besproken. De GGZ sluit hierbij aan en in de nieuwe werkwijze zal de GGZ ook een gedeelte van de screening uitvoeren. De GGZ kan dit doen doordat de GGZ-zorgaanbieder ook BW-plekken biedt en door de lumpsumsubsidie maatwerk kan bieden.

De regio is nu in een fase belandt waarin zij moet kijken op welke manier lokale gemeenten vertegenwoordigd worden bij het overleg. Lokale Prestatieafspraken met wooncorporaties omtrent beschikbare woningen staan vast en dit verloopt goed. Iedere lokale situatie is anders ingericht en heeft eigen lokale afspraken.

Aangezien het nog niet helder is wat de openstelling van de Wlz voor GGZ-cliënten precies gaat betekenen voor de afname van BW-plekken, hebben de aanbieders van BW uitstel gekregen voor de subsidieaanvraag. De aanbieders van de BW- Instellingen weten ongeveer hoeveel cliënten er gebruik gaan maken van de Wlz, hier is in de regio redelijk zicht op. Daarnaast voert de gemeente kwartaal gesprekken met de drie zorgaanbieders waarin het gesprek rondom de wijziging uit name WLZ steeds besproken wordt. De regio zit ruim boven het landelijke gemiddelde, tweederde van de cliënten die nu in BW-verblijven gaan waarschijnlijk naar de Wlz. De regio ziet een nauwe samenwerking tussen de aanbieders en gemeenten



maar ook tussen de zorgpartners onderling om op maat oplossingen te bedenken.

Wat betreft de Uitvoering omtrent de doordecentralisatie heeft de regio al mooie stappen gezet.

Het komende jaar worden er Skeave Husen gebouwd waarbij al concrete afspraken zijn gemaakt. Ook zijn er al concrete afspraken wat betreft de spreiden van de doelgroep. De komende periode blijft de regio werken aan de plannen uit de uitvoeringsagenda Opvang en BW.

## Planning

Planning opgesteld/aanwezig:



**Toelichting:** is in ontwikkeling.

## Voortgang

### Succesfactoren

De regio is trots op de nieuwe jongerenopvang waarbij iedereen over een eigen studie beschikt. Daarnaast zijn zij trots dat de dag- nachtopvang in de eerste helft van 2021 naar een ander gebouw gaat waardoor de mensen daar ook een eigen kamer krijgen en niet meer op slaapzalen hoeven te slapen. De opvang wordt ook kleiner omdat ze Skaeve Husen realiseren.

De regio is met de doordecentralisatie BW heel goed op weg. Huisvesting is in de regio minder een probleem en de samenwerking met de corporaties en de aanbieders verloopt erg goed. Doordat maar drie aanbieders een subsidie krijgen voor BW- intramuraal zijn er korte lijnen. De lumpsum-subsidie maakt het gemakkelijker voor aanbieders om te innoveren en maatwerk te bieden. In de regio wordt het ervaren als een gezamenlijke opgave waarbij het uitvoeringsprogramma leidend is en er sprake is van een open communicatie.

### Aandachtspunten

Het historische budget voor BW was vrij hoog door de grote vraag en aanbod in de regio. De vraag is of dit straks met het verdeelmodel nog steeds zo blijft. De verhouding lokaal en regionaal wordt nog belangrijker dan nu. De regio wacht tot het Rijk komt met randvoorwaarden voordat zij de nieuwe GR verder uitwerken.

### Ondersteuningsbehoeften

De regio heeft met name behoefte aan informatie en duidelijkheid over de definities en de financiële middelen rondom BW. Zij hopen dat de discussie over geld niet ten koste gaat (t) van de kwaliteit van zorg aan de cliënten.

## Bijlagen

- [Visie opvang en beschermd wonen Parkstad](#)
- [Voortgang uitvoeringsagenda Opvang en Beschermd wonen](#)
- [Uitvoeringsagenda 2019-2020 Opvang en Beschermd Wonen Parkstad en Beekdaelen](#)



## Regiobeeld Helmond

### Stand van zaken

#### Beweging BW - MO

##### Nieuwe werkwijze

De uitstroom van intramuraal naar ambulante vindt hoofdzakelijk plaats binnen de centrumgemeente. De ontwikkeling naar meer lokaal moet nog vorm krijgen. Er is afgesproken dat twee medewerkers vanuit de Peelgemeenten aansluiten bij de Toegang. Het is de ambitie dat het voor cliënten ook gemakkelijker en mogelijk (qua beschikbaarheid voorzieningen) is om zich te vestigen in de lokale gemeenten. De toegang voor beschermd wonen verandert niet ingrijpend in vergelijking met de huidige situatie.

De regiogemeenten krijgen een actieve rol in de toegang tot beschermd wonen. Deze rol wordt nog uitgewerkt in het uitvoeringsplan. Cliënten kunnen zich lokaal blijven melden bij het gemeentelijk zorgloket. Wanneer een indicatie beschermd wonen nodig is, vindt overdracht plaats naar de toegang van Helmond. Hier neemt men het besluit en organiseert men de inzet van zorg.

De nieuwe werkwijze onderscheidt zich daarnaast van het oude doordat cliënten zich ook lokaal kunnen vestigen en dat niet alleen in de centrumgemeente de juiste voorzieningen en woningen beschikbaar zijn. Lokaal moeten nog afspraken met woningcorporaties worden vastgelegd, de centrumgemeente heeft al wel huisvestingsafspraken (o.a. urgentie voor uitstroom bijzondere doelgroepen) met de woningcorporaties.

##### Samenwerking

De visie op de samenwerking in de regio is vastgelegd in het regioplan. De gemeente Helmond wordt regiogemeente voor de regio voor beschermd wonen. De afspraken tussen de gemeenten worden formeel vastgelegd in een Dienstverleningsovereenkomst (DVO). Een uitvoeringsplan beschrijft hoe de regio uitvoering gaat geven aan de doorontwikkeling van beschermd wonen naar beschermd thuis en hoe ze daarin samenwerken.

Beschermd wonen in de regio was tot nu toe met name de taak en verantwoordelijkheid voor Helmond als centrumgemeente. De uitdaging voor de komende jaren is om de verantwoordelijkheid gezamenlijk te gaan dragen en de expertise te delen. Met als doel een betere op- en afschaling van zorginzet (koppeling met Wmo-begeleiding en lokale infrastructuur).

##### Uitvoeringspraktijk

De nieuwe constructie is voor de zorgaanbieders en cliënten vergelijkbaar met de huidige functie als centrumgemeente die Helmond voor de regio vervult. De uitvoeringspraktijk verschilt niet veel van hetgeen men al doet. In de regio werken gemeenten en aanbieders sinds 2016 met 'begeleiding plus', een begeleidingsvorm waarbij cliënten vanuit intramuraal "beter thuis" kunnen wonen met intensieve extra ondersteuning. Het verschil met de oude werkwijze is dat de regio de afspraken verankert in een DVO waardoor afspraken zakelijk zijn vastgelegd.





Daarnaast blijft de gehele regio zich doorontwikkelen op de doordecentralisatie beschermd wonen en doen ze dit samen met stakeholders en ervaringsdeskundigen. In het regioplan hebben ze beschreven hoe ze deze beweging verder willen doorontwikkelen.

De randvoorwaarden zoals huisvesting, expertise en verbinding met de lokale initiatieven zijn in de regiogemeenten nog onvoldoende aanwezig. In het uitvoeringsplan wordt opgenomen hoe men deze randvoorwaarden ook in de regio kan realiseren.

## Norm voor Opdrachtgeverschap

Wat is de stand van zaken van de deelonderwerpen van de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO)?

✓ = Ja    ⚙️ = In ontwikkeling    ✗ = Nee

Regiovisie aanwezig en vastgesteld:	✓
Tot stand gekomen in overleg met stakeholders:	✗
Betrokken stakeholder(s):	Gemeenten en aanbieders
Waarborgen continuïteit van zorgfuncties:	✓
Afspraken over inkoop plekken buiten eigen regio:	✗
Verbondenheid lokale toegang met regionale MO/gecontracteerde hulp:	✓
Niet vrijblijvende governance:	⚙️

Beperken administratieve lasten:	De regiegemeente is verantwoordelijk voor de inkoop en contractering voor de hele regio. Dit betekent voor aanbieders één organisatie en werkwijze voor contractering, communicatie en facturatie.
Invzet op meerjarige contractering:	Contracteren via bestuurlijke aanbesteding, met meerjarige contracten. Dat betekent ruimte voor nieuwe initiatieven, mits zij voldoen aan de vereisten. Daarnaast blijft de basis staan, omdat partijen langjarige overeenkomsten hebben. Doorontwikkeling en innovatie zijn onderwerpen van gesprek in de periodieke Fysieke Overleg Tafels tussen aanbieders en gemeente.

**Toelichting:** De visieontwikkeling is Wmo-breed opgepakt en niet alleen gericht op de doelgroep beschermd wonen. De visie op beschermd wonen en samenwerken in de regio is apart beschreven in een Regioplan. Dit gaat men op onderdelen verder uitwerken in een uitvoeringsplan. De visie is opgesteld en vastgesteld door de centrumgemeenten en regiogemeenten. Het uitvoeringsplan werkt men uit op thema's. Bij ieder thema kijkt men welke stakeholder uitgenodigd wordt. De aanbieders zijn betrokken bij zowel het opstellen als uitvoeren van het plan doordat zij hun inbreng kunnen geven bij het periodieke Fysieke Overleg. In de samenwerking is gekozen voor een constructie die lijkt op de functie van een centrumgemeente. De gemeente Helmond wordt regiegemeente voor de regio Beschermd Wonen. De



afspraken tussen de regiogemeenten worden formeel vastgelegd in een Dienstverleningsovereenkomst (DVO).

Het uitvoeringsplan beschrijft hoe regio Helmond uitvoering gaat geven aan de doorontwikkeling van beschermd wonen naar beschermd thuis en hoe daarin samen wordt gewerkt. Momenteel legt men in een uitvoeringsplan concrete uitvoeringsafspraken vast.

Naar verwachting wordt het uitvoeringsplan in het eerste kwartaal van 2021 bestuurlijk aan alle regiogemeenten voorgelegd. Het heeft de voorkeur om passend aanbod binnen de regio in te kopen. Wanneer inkoop buiten de regio noodzakelijk is hanteert de gemeente Helmond daarvoor nu de richtlijnen van de landelijke toegankelijkheid beschermd wonen.

## Uitvoeringsafspraken

Zijn er concrete uitvoeringsafspraken gemaakt over de volgende onderwerpen:

Inhoudelijke visie op sociale inclusie:	✓
Governance:	✓
Samenwerking tussen gemeenten:	✓
Samenwerking met stakeholders:	⚙️
Spreiding voorzieningen:	⚙️
Toegang:	⚙️
Verdeling budget en financiële risico's:	⚙️
Financiële solidariteit:	⚙️
Overgangsfase financiële middelen:	✓
Overgangsfase informatieoverdracht cliënten:	✓

**Toelichting:** De afspraken worden vastgelegd in een DVO tussen de zes regiogemeenten. De gemeente Helmond beheert als regiogemeente het budget beschermd wonen en legt daarover verantwoording af aan de regiogemeenten. In de overgangsfase (tot 2022) draagt de gemeente Helmond de financiële risico's. Als de herverdeling omtrent financiële middelen duidelijk is legt men in de DVO de afspraken concreet vast. In de DVO komen verder afspraken over het beschikbare budget, de financiële risico's en financiële solidariteit.

De nieuwe constructie is voor de zorgaanbieders en cliënten vergelijkbaar met de huidige functie zoals centrumgemeente Helmond die nu voor de regio vervult. Dit betekent voor aanbieders één organisatie en werkwijze voor contractering, communicatie en facturatie.

Meerjarige contracten lopen via bestuurlijke aanbesteding. Dat biedt ruimte voor nieuwe initiatieven, mits aanbieders voldoen aan de vereisten.

Daarnaast blijft de basis staan, omdat partijen langjarige overeenkomsten hebben.



Doorontwikkeling en innovatie zijn onderwerpen van gesprek in de periodieke Fysieke Overleg Tafels tussen aanbieders en gemeente.

## Planning

Planning opgesteld/aanwezig:



**Toelichting:** De regio wil dat in het eerste kwartaal van 2021 de afspraken formeel vast zijn gelegd in een DVO. De DVO wordt dan bestuurlijk voorgelegd. In het uitvoeringsplan komen de afspraken rondom de uitvoering. Naar verwachting wordt ook dit plan in het eerste kwartaal van 2021 bestuurlijk voorgelegd.

## Voortgang

### Succesfactoren

Er is een gezamenlijke visie op beschermd wonen en de uitvoering daarvan. Afgelopen jaren is geïnvesteerd om de beweging van beschermd wonen naar beschermd thuis te maken. Er is een basis gelegd.

### Aandachtspunten

Lokale capaciteit en financiën voor de uitvoering van beschermd wonen. Daarnaast zijn er onvoldoende betaalbare en passende woningen beschikbaar in de regio. De regio wil graag ervaringsdeskundigen betrekken die een bijdrage willen en kunnen leveren aan het uitvoeringsplan. Ze merken dat het lastig is om deze ervaringsdeskundigen te vinden.

### Ondersteuningsbehoeften

Duidelijke kaders vanuit het Rijk omtrent financiën en de doelgroepen: Hoeveel financiële middelen zijn beschikbaar voor welke doelgroep? Daarnaast blijven de tekorten in het sociaal domein een grote uitdaging om goed invulling te geven aan de opdracht die er ligt.

De regio stelt het op prijs om goede en praktische voorbeelden met andere regio's op het gebied van huisvesting en ambulantisering te delen.

**Bijlage: [Regioplan Doorontwikkeling Beschermd wonen in de Peelregio](#)**



## Regiobeeld Gooi & Vechtstreek

### Stand van zaken

#### Beweging BW - MO

##### Nieuwe werkwijze

Door openstelling van de Wlz voor mensen met GGZ-problematiek, verandert het type cliënten die binnen BW verblijven. BW wordt nog meer een tijdelijke voorziening. Dit vraagt van zorgaanbieders dat zij bijvoorbeeld anders omgaan met vastgoed.

De invulling van het voorveld in de wijk wordt door de lokale gemeenten opgepakt. Als lokale initiatieven goed blijken te werken worden deze ook op regioniveau gedeeld en soms ook regionaal opgepakt wanneer het lokaal niet lukt maar wel belangrijk gevonden wordt. Dit is bijvoorbeeld gebeurd met een regionaal herstelnetwerk van ervaringsdeskundigen.

Cliëntvertegenwoordiging wordt op verschillende momenten betrokken bij het vormgeven van zorg en ondersteuning in de regio. Bijvoorbeeld vanuit het Herstelnetwerk met ervaringsdeskundigen of door interviews en bijeenkomsten met cliënten te organiseren.

##### Samenwerking

De gemeenten in de regio werken sinds ruim 50 jaar samen op verschillende domeinen. Sinds de start van het sociaal domein werkt de regio ook op het gebied van BW en MO samen. De taken van centrum-gemeente Hilversum zijn belegd bij de Regio Gooi & Vechtstreek (beleidsvoorbereiding en uitvoering, inkoop & contractbeheer, begroting en kassiersfunctie). In de regio zijn ook beleidsadviseurs in dienst. Zorgaanbieders worden regelmatig betrokken, bijvoorbeeld bij visievorming. Dat wordt als zeer participatief ervaren. Uiteindelijke besluiten die in de regio-organisatie zijn voorbereid, worden door de lokale gemeenteraden vastgesteld.

Afspraken zijn vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling bij Regio Gooi & Vechtstreek. Er is een gezamenlijk [beleidsplan](#) en [versnellingsplan ambulantisering](#). In het nieuwe beleidsplan Bescherming & Opvang 2021-2024 is het de bedoeling dat de huidige afspraken herbevestigd worden. Er is ook een regionale begroting waarbij de financiële risico's en/of meevallers door alle gemeenten gedragen worden. Baten en lasten worden met elkaar gedragen op basis van inwoneraantal. Onderwerp van discussie op financieel gebied is in hoeverre afspraken gemaakt moeten worden over solidariteit bij de kosten van ambulantisering. Dit in verband met ongelijke spreiding van cliënten (en daarmee uitstroom) in de gemeenten. Er is nog geen methode gevonden om hier goed mee om te gaan, gezien de begeleidingskosten lokaal gedragen worden.

Er is een regionaal convenant Huisvesting Maatschappelijke Doelgroepen (HMD) waarin gemeenten, woningcorporaties en zorgaanbieders afspraken hebben gemaakt over het huisvesten van en zorg bieden aan kwetsbare doelgroepen. In het convenant HMD is vastgelegd hoe partijen samenwerken om huisuitzetting te voorkomen - zowel bij aanvang als tijdens het huurcontract. Ook is in alle gemeenten een urgentieregeling in de verordening vastgelegd waarmee mensen die uitstromen uit BW en MO een



urgentieverklaring kunnen krijgen. Momenteel lijkt de uitstroom uit BW en MO hiermee nog niet bevorderd.

### Uitvoeringspraktijk

Er zijn in het regionale beleid afspraken gemaakt over wat lokale voorzieningen zijn en wat regionale voorzieningen zijn. Lokale voorzieningen zijn algemene voorzieningen, regionale voorzieningen zijn maatwerkvoorzieningen. Er is duidelijk afgesproken wat regionale verantwoordelijkheden zijn, maar er is niet afgesproken hoe een individuele gemeente vorm dient te geven aan lokale voorzieningen. Iedere gemeente heeft hierin eigen beleidsvrijheid, wat voor lokale verschillen kan zorgen. Daarnaast zijn er soms zaken die in principe een lokale voorziening zijn, maar wat in de praktijk niet altijd passend blijkt om lokaal op te pakken, bijvoorbeeld als het een heel specifieke doelgroep betreft. Dan wordt met de regio overlegd hoe hier eventueel als regio invulling aan gegeven kan worden.

Iedere gemeente heeft lokaal de toegang georganiseerd en kan een beschikking voor BW afgeven. Echter, door lokaal de toegang te organiseren, ontstaan verschillen in expertise door de gemeenten. Er is voornamelijk een verschil tussen gemeenten die veel en gemeenten die weinig indicaties afgeven. Hierin zal geïnvesteerd worden door middel van training en intervisie. Ook worden regionale toelatingscriteria opgesteld en krijgt de regionale wachtlijstbeheerder een sterkere adviesrol.

Er is in de regio zicht op hoeveel cliënten uitstromen naar een zelfstandige woonomgeving.

## Norm voor Opdrachtgeverschap

Wat is de stand van zaken van de deelonderwerpen van de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO)?

✓ = Ja    ⚙️ = In ontwikkeling    ✗ = Nee

Regiovisie aanwezig en vastgesteld:	✓
Tot stand gekomen in overleg met stakeholders:	✓
Betrokken stakeholder(s):	Clïëntorganisaties, adviesraden sociaal domein, zorgaanbieders, Veilig Thuis, huisartsen, zorgverzekeraar, politie, Veiligheidshuis, gemeenteraden.
Waarborgen continuïteit van zorgfuncties:	✓
Afspraken over inkoop plekken buiten eigen regio:	✓
Verbondenheid lokale toegang met regionale MO/gecontracteerde hulp:	✓
Niet vrijblijvende governance:	✓

Beperken administratieve lasten:	Via regionale inkoop en contractbeheer
Inzet op meerjarige contractering:	Er wordt steeds meer toegewerkt naar langlopende contracten, waarbij in partnerschap wordt samengewerkt.

**Toelichting:** De regiovisie is vastgesteld door alle gemeenteraden in de regio



## Uitvoeringsafspraken

Zijn er concrete uitvoeringsafspraken gemaakt over de volgende onderwerpen:

Inhoudelijke visie op sociale inclusie:	✓
Governance:	✓
Samenwerking tussen gemeenten:	✓
Samenwerking met stakeholders:	✓
Spreading voorzieningen:	✓
Toegang:	✓
Verdeling budget en financiële risico's:	✓
Financiële solidariteit:	✓
Overgangsfase financiële middelen:	✓
Overgangsfase informatieoverdracht cliënten:	✓

## Planning

Planning opgesteld/aanwezig:	✓
<b>Toelichting:</b> Bij het doorvoeren van ontwikkelingen in beschermd wonen, wordt gekeken naar het raakvlak met de maatschappelijke opvang. Per 1 januari 2022 begint de nieuwe inkoopronde, dus dit komt goed uit met het moment van doordecentralisatie van BW.	

## Voortgang

<b>Succesfactoren</b>
Regionale samenwerking. Gedeelde visie, beleid, inkoop e.d.
<b>Aandachtspunten</b>
Borging van randvoorwaarden en budgetten, zoals: voldoende investeringsbudgetten en solidariteit tussen gemeenten over de begeleidingsmiddelen, beschikbaar stellen van ruimte voor voorzieningen en woningen. Daarnaast worden huurdersorganisaties soms beperkt betrokken.
<b>Ondersteuningsbehoeften</b>
Er is momenteel geen dringende ondersteuningsbehoefte. Het is mogelijk dat wel behoefte ontstaat aan informatievoorziening op het gebied van de samenloop van verschillende domeinen: fysiek, sociaal en veiligheid.





## Regiobeeld West-Friesland

### Stand van zaken

#### Beweging BW - MO

##### Nieuwe werkwijze

De gemeenten in de regio hebben in 2017 gezamenlijk een traject doorlopen voor de toekomstvisie op herstel en participatie voor kwetsbare inwoners. Met vanaf het begin inbreng van alle gemeenten (in tegenstelling tot eerdere trajecten waarin vaak het voorbereidende werk al was gedaan door de centrumgemeente). Ook de participatie van betrokken partijen (waaronder woningcorporaties en aanbieders) en cliënten (perspectief) was hierin van grote waarde. De ontwikkeling van de brede visie maakte bestuurders en ambtenaren bewust dat het om inwoners uit alle gemeenten gaat en dat iedere gemeente daar verantwoordelijkheid voor moet nemen. Dit heeft direct geleid tot acties om resultaten te boeken, waaronder de pilot uitstroom (die al was voorbereid met en door corporaties en aanbieders) en de inkoop van het product Beschermd Thuis (sinds 2020).

##### Samenwerking

Voor de gemeentelijke samenwerking is in 2019 een convenant opgesteld en door alle raden en colleges ondertekend. In dit convenant staan afspraken over taken die regionaal worden opgepakt: de middelen voor bekostiging van regionale voorzieningen, de regionale toegang en de gemeentelijke backoffice-taken voor zowel Beschermd Wonen als Beschermd Thuis (voortzetting van de huidige afspraken die ook na doordecentralisatie worden gehandhaafd). Deze taken worden belegd bij gemeente Hoorn, gezien de ervaring die Hoorn als centrumgemeente als heeft. Er zijn in het convenant ook afspraken gemaakt over het opbouwen van een egaliseringsreserve om risico's op te vangen en het afbouwen van de bestemmingsreserve waarbij middelen terugvloeien naar de regiogemeenten. Indicatiestelling voor Beschermd Thuis wordt op termijn (net als bij ambulante ondersteuning) mogelijk door lokale gemeenten uitgevoerd. Hier wordt nog onderzoek naar gedaan. Het komende half jaar loopt een project met verschillende werkgroepen om de afspraken op onderdelen verder uit te werken (bijvoorbeeld op welk moment legt de lokale toegang contact met de brede centrale toegang rond een cliëntsituatie, en andersom). Aanbieders en andere partijen worden via een klankbordgroep betrokken; tijdens het regiogesprek benadrukten deze dat zij graag vroegtijdig geïnformeerd en betrokken willen worden om met hun expertise van meerwaarde te kunnen zijn in de uitwerkingen.

##### Uitvoeringspraktijk

Er wordt in de regio in eerste instantie geen afname verwacht van het aantal intramurale plaatsen (afgezien van de plaatsen die door de overgang naar de Wlz buiten het gemeentelijk regime gaan vallen). De wachtlijst voor BW en MO is aanzienlijk en er lijken ook nieuwe groepen te zijn die behoefte hebben aan een beschermende setting, maar die niet passen binnen het 'traditionele' BW of MO (denk aan jonge kwetsbare vrouwen en aan jongeren die uitstromen uit jeugdzorginstellingen). Het gesprek over de ondersteuningsbehoefte van verschillende typen cliënten, wat dit vraagt van het zorgaanbod en van woonvarianten moet in de regio nog verder op gang komen. Het product Beschermd



Thuis is in ieder geval kansrijk om op een goede manier te ambulantisieren, doordat het de ruimte biedt om flexibel te kunnen op- en afschalen. De pilot uitstroom biedt een werkwijze om mensen die hiertoe in staat zijn zelfstandig te laten wonen. Beschikbaarheid van huisvesting is daarbij een belangrijk aandachtspunt.

## Norm voor Opdrachtgeverschap

Wat is de stand van zaken van de deelonderwerpen van de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO)?

✓ = Ja    ⚙️ = In ontwikkeling    ✗ = Nee

Regiovisie aanwezig en vastgesteld:	✓
Tot stand gekomen in overleg met stakeholders:	✓
Betrokken stakeholder(s):	De toekomstvisie is tot stand gekomen in gezamenlijkheid met: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Bestuurders, beleidsmedewerkers (van verschillende domeinen) van alle Westfriese gemeenten en</li> <li>• Externe samenwerkingspartners: cliënten en cliëntorganisaties, woningcorporaties, zorgverzekeraar, zorgaanbieders en wijk- en gebiedsteams</li> </ul>
Waarborgen continuïteit van zorgfuncties:	✓
Afspraken over inkoop plekken buiten eigen regio:	✗
Verbondenheid lokale toegang met regionale MO/gecontracteerde hulp:	⚙️
Niet vrijblijvende governance:	✓

Beperken administratieve lasten:	Er zijn regionale inkoopafspraken; declaratie vindt echter per gemeente plaats waardoor dit van aanbieders een behoorlijke capaciteit in de backoffice vraagt. De gemeenten streven ernaar zoveel mogelijk dezelfde werkwijze te hanteren, maar de praktijk is weerbarstig.
Inzet op meerjarige contractering:	Voor BW/BT en MO zijn meerjarenafspraken gemaakt.
<b>Toelichting:</b> De huidige regiovisie is vastgesteld in 2017 en loopt tot 2023. Het is een brede toekomstvisie over herstel en participatie voor kwetsbare inwoners. De doordecentralisatie van BW en op termijn MO past in deze visie, omdat gemeenten gezamenlijk de verantwoordelijkheid voelen voor inwoners die hiervan gebruikmaken.	

## Uitvoeringsafspraken

Zijn er concrete uitvoeringsafspraken gemaakt over de volgende onderwerpen:

Inhoudelijke visie op sociale inclusie:	✓
Governance:	✓



Samenwerking tussen gemeenten:	✓
Samenwerking met stakeholders:	✓
Spreiding voorzieningen:	✓
Toegang:	⚙️
Verdeling budget en financiële risico's:	✓
Financiële solidariteit:	✓
Overgangsfase financiële middelen:	✓
Overgangsfase informatieoverdracht cliënten:	⚙️

**Toelichting:** De Westfriese gemeenten hebben eind 2019 afspraken vastgelegd in een samenwerkingsconvenant dat door alle colleges is ondertekend. Een verdere uitwerking op onderdelen, waaronder het samenvoegen van de toegang voor BW en MO en communicatie naar cliënten, vindt komend half jaar plaats (de projectleider doordecentralisatie is net gestart).

## Planning

Planning opgesteld/aanwezig:	⚙️
------------------------------	----

**Toelichting:** De planning was om alle uitvoeringsafspraken in oktober 2020 in het bestuurlijk overleg te bespreken. Door omstandigheden (COVID19 en personele wisselingen) is de verdere uitwerking vertraagd; de verwachting is dat eind Q1 2021 de afspraken gereed zijn.

## Voortgang

<p><b>Succesfactoren</b></p> <p>De gemeenten in de regio hebben afgelopen jaren een goede samenwerking opgebouwd, onder andere door het visietraject echt gezamenlijk te doorlopen in plaats van dat het voorbereidende werk al was gedaan door de centrumgemeente. Ook de participatie van betrokken partijen (woningcorporaties en aanbieders) en cliënten(perspectief) was hierin van meerwaarde. Dit heeft direct geleid tot acties om resultaten te boeken, waaronder de pilot uitstroom (die al grotendeels was voorbereid met en door corporaties en aanbieders) en de inkoop van het product Beschermd Thuis.</p>
<p><b>Aandachtspunten</b></p> <p>De belangrijkste opgaven (naast de doordecentralisatie zelf en de wens om de toegang voor BW en MO samen te voegen) zijn: innovatie van het zorglandschap, meer inzetten op Beschermd Thuis (ervaringen met het product en de inkoopvoorwaarden worden op dit moment geëvalueerd) en de 'zachte landing' in de wijk voor mensen die uitstromen (ondersteuning dichtbij en laagdrempelig aanbieden, zo mogelijk met ervaringsdeskundigheid). De verbinding tussen specialistische zorg, welzijn en woonfuncties moet hiervoor verder worden versterkt op het lokale niveau.</p> <p>Het realiseren van voldoende passende en betaalbare woningen is een groot aandachtspunt en randvoorwaarde voor het slagen van de beweging naar meer zelfstandig wonen met hulp. Gemeenten ervaren</p>



een spanningsveld tussen het willen realiseren van deze ambitie en de vele woningzoekers die jaren op de wachtlijst staan voor een huurwoning.

### Ondersteuningsbehoeften

Er is vooral behoefte aan uitwisseling, zowel binnen de regio als met andere regio's, om kennis te delen en te zien hoe andere gemeenten de afspraken uitwerken.

Een concreet punt waar de gemeente Hoorn meer informatie over wil is het inrichten van één toegang voor BW en MO en hoe de verbinding kan worden gelegd tussen de centrale toegang en de lokale toegangen.



## Regiobeeld Fryslân

### Stand van zaken

#### Beweging BW - MO

##### Nieuwe werkwijze

In 2018 is de Friese visie Opvang en Beschermd wonen vastgesteld door alle colleges. Gemeenten stellen daarin dat zij voor de uitdaging staan om een verschuiving vanuit de intramurale voorzieningen te bewerkstelligen naar 'nieuwe vormen van ondersteuning thuis, in de eigen woonomgeving'. In 2017 zijn diverse stakeholders betrokken geweest bij het opstellen van de visie in de lijn met het gedachtegoed vanuit de commissie Toekomst beschermd wonen. Dit heeft geresulteerd in inkoopdocumenten met als beleidskader de Friese visie Opvang en Beschermd wonen. De door de Friese gemeenteraden vastgestelde visie is nog steeds van kracht. Op het moment ligt er een concept regioplan 'De Fryske Oanpak Beschermd wonen vanaf 2022' van de 18 Friese gemeenten die opgesteld is aan de hand van gesprekken met stakeholders en wethouders. Het concept regioplan is met alle adviesraden besproken. Bij de ontwikkeling van het plan zijn met ervaringsdeskundigen en organisaties van ervaringsdeskundigen gesproken. Het ontbreken aan helderheid over een landelijk besluit over verder door-decentraliseren, financiën en de bouwstenen wordt als struikelblok ervaren in het volledig vaststellen van het concept regioplan. Zodra deze duidelijkheid er is wordt dit plan definitief gemaakt. Daarnaast bemoeilijkt de spanning tussen het lokaal oppakken en organiseren versus regionaal samenwerken het proces tussen gemeenten om tot een gezamenlijke lijn te komen. Er wordt een contradictie en onduidelijkheid ervaren in het idee van de NvO tegelijkertijd met het gedachtegoed van de door-decentralisatie en het gedachtegoed vanuit de Wmo, dit resulteert in verwarring in het proces. Op dit moment is er een lijn gevonden in gezamenlijk BW inkopen en contracteren en beleidsmatige afstemming. Het is de opdracht aan de regiogemeenten om te inventariseren of het lokale aanbod aan ambulante ondersteuning in orde is en dit op orde te krijgen voor 2022. Mocht er behoefte zijn bij meerdere gemeenten om het zorgaanbod op orde te krijgen voor 2022 dan kunnen gemeenten op vrijwillige basis die producten in te kopen. De verantwoordelijkheid voor scheiding tussen wonen en zorg is lokaal gelegd. De tijdslijnen voor door-decentralisatie van BW en MO in de regio zijn gescheiden omdat ze een andere inkoopstelsel hebben en de dynamiek anders is dan bij BW. Bij MO is de urgentie er nu niet, er is wel een aanpak voor dak- en thuisloosheid ingediend bij VWS. Er is een apart traject voor OGGZ.

##### Samenwerking

Sociaal domein Fryslân (SDF) is een gemeenschappelijke regeling van de Friese gemeenten voor de uitvoering van taken op gebied van Jeugd, Wmo en Participatie. SDF is in 2015 als samenwerkingsconstructie opgezet voor o.a. de beleidsvoorbereiding en ontwikkeling van BW en de inkoop en contractering van BW. Beleidsvoorbereiding en contractmanagement blijft bij SDF. Vanaf 2022 worden de middelen individueel verdeeld. De regio blijft wel intramurale ondersteuning gezamenlijk inkopen. Gemeenten hebben aangegeven dat het proces van beschikken, facturen, declareren lokaal te gaan doen, in tegenstelling van nu. Cliënten met lopende beschikking blijven tot 2031 onder de



centrumgemeente vallen. Er is onzekerheid hoe de budgetten voor de individuele gemeenten zich gaan verhouden. In de eerste twee jaar gaat de regio gezamenlijk monitoren en kan er alsnog een vorm van solidariteitsvereffening uitgewerkt worden. Een werkgroep bedrijfsvoering is ingericht om de komend tijd na te denken over mogelijkheden van financiële solidariteit. Tekorten of overschotten op BW budget van de centrumgemeente is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de Friese gemeenten.

De nieuwe inkoop wordt gebaseerd op het concept regioplan, dit is een risico mocht de landelijke beslissingen anders dan verwacht lopen.

De toegang is sinds 2018 lokaal. In 2019 is er een expertiseteam ingezet om een impuls te geven aan de kwaliteit van de lokale toegang. Afspraken rondom de inzet van het expertiseteam staan in het regioplan.

Er vinden gesprekken plaats in het verlengde van de doorontwikkeling van BW met aanbieders, adviesraden, zorgkantoor en woningbouwcorporaties. De samenwerking in de regio verloopt over het algemeen constructief, de verschillende werelden moet elkaar nog wel leren kennen; wonen en zorg, zorg en veiligheid, sociaal en medisch.

### Uitvoeringspraktijk

Bij de inrichting van het zorglandschap hebben cliëntvertegenwoordigers en aanbieders genoemd dat het goed is om aandacht te hebben voor een goede overdracht bij in, door- en uitstroom en dat er in elke RG kwalitatief goede ondersteuning beschikbaar is. Zowel over aanbod binnen beschermd wonen als ook de ambulante aanbod binnen Wmo.

Er wordt in Friesland gewerkt aan een regionaal plan in het kader van het programma Weer Thuis om de in- door-uitstroom te verbeteren. Met het Actieprogramma Weer Thuis wordt aandacht besteed aan het vraagstuk wonen. Er is woning schaarste in de regio wat de uitstroom van BW belemmerd, bijvoorbeeld voor jongeren die uitstromen uit de intramurale jeugdzorg. Er worden afspraken gemaakt tussen gemeenten, zorgaanbieders en woningcorporaties.

Bij de ontwikkeling van het regioplan is er cliëntraadpleging geweest via de adviesraden. Bij de inkoop zullen consultatierondes plaatsvinden. De regio heeft een dashboard met indicatoren met uitval, doelrealisatie en cliënttevredenheid. De input krijgt de regio uit de aanbieders.

## Norm voor Opdrachtgeverschap

Wat is de stand van zaken van de deelonderwerpen van de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO)?

✓ = Ja    ⚙️ = In ontwikkeling    ✗ = Nee

Regiovisie aanwezig en vastgesteld:	✓
Tot stand gekomen in overleg met stakeholders:	✓
Betrokken stakeholder(s):	Gemeenten, zorgaanbieders, cliëntraden, adviesraden.
Waarborgen continuïteit van zorgfuncties:	⚙️
Afspraken over inkoop plekken buiten eigen regio:	✗
Verbondenheid lokale toegang met regionale MO/gecontracteerde hulp:	✓
Niet vrijblijvende governance:	✓





Beperken administratieve lasten:	Voor de regionale producten (intramurale ondersteuning BW met hotelmatige voorzieningen) is er lokale toegang met een regionaal expertteam, gezamenlijk contractbeheer, één afwegingskader en verordening, gezamenlijk eenduidig toezicht en regionaal beleidsteam. Daarnaast zal de projectleider BW2022 ook nog een inventarisatie doen voor lokale producten die op basis van vrijwilligheid samen ingekocht kunnen worden.
Inzet op meerjarige contractering:	De contractering van 2018 - 2022 is 1+1+1+1. Gezien de huidige maatschappelijke ontwikkelingen / en ontwikkelingen MO/WLZ/financien etc, lijkt het ons onverstandig om nu een contract voor bijvoorbeeld 5 jaar af te sluiten.
<b>Toelichting:</b> De regiovisie van 2018 is van toepassing en blijft van toepassing. Het regioplan zal na besluit 2e Kamer en bekendmaking verdeelmodel in de 18 individuele raden worden vastgesteld medio februari. Op individueel casus niveau worden afspraken gemaakt over inkoop van plekken buiten de regio.	

## Uitvoeringsafspraken

Zijn er concrete uitvoeringsafspraken gemaakt over de volgende onderwerpen:

Inhoudelijke visie op sociale inclusie:	
Governance:	
Samenwerking tussen gemeenten:	
Samenwerking met stakeholders:	
Spreiding voorzieningen:	
Toegang:	
Verdeling budget en financiële risico's:	
Financiële solidariteit:	
Overgangsfase financiële middelen:	
Overgangsfase informatieoverdracht cliënten:	
<b>Toelichting:</b> Klik of tik om tekst in te voeren.	

## Planning

Planning opgesteld/aanwezig:	
<b>Toelichting:</b> Klik of tik om tekst in te voeren.	



## Voortgang

### Succesfactoren

- We weten elkaar inhoudelijk te vinden in de regio en we geven nu al uitvoering aan de gedachte van Dannenberg
- Fries belang en gemeentelijk belang liggen dicht bij elkaar.

### Aandachtspunten

- Helderheid over de randvoorwaarden vanuit het Rijk en woningcapaciteit.
- Er is veel verscheidenheid tussen gemeenten in visie en gedachten over eigen regie. De tijd wordt steeds korter, ook voor zorgaanbieders om de zaken te organiseren voor het voorkomen van kwetsbare situaties voor cliënten. Vanwege extramuralisering investeren grote zorgaanbieders in Thuisplus in de regio, door het opstellen van een team dat 24 uur bereikbaar is om BW cliënten uit te laten stromen waar dit mogelijk is.
- Realiseren van passende woningen
- De inzet van Thuis+

### Ondersteuningsbehoeften

- Kennis rond vernieuwing, meer kennisuitwisseling op landelijk niveau.
- Duidelijkheid rondom het objectief financieel verdeelmodel
- Meer duidelijkheid wat verwacht wordt vanuit het idee van de NvO tegelijkertijd met het gedachtegoed van de door-decentralisatie en het gedachtegoed vanuit de Wmo, dit resulteert in verwarring in het proces.
- Daarnaast hebben is het concept regioplan getoetst door Bureau HHM.
- Meer aandacht voor het onderwerp wonen en zorg.



## Regiobeeld Holland Rijnland

### Stand van zaken

#### Beweging BW - MO

##### Nieuwe werkwijze

In het regionaal [beleidskader Maatschappelijke zorg Holland Rijnland 2017-2025](#) en het [Uitvoeringsprogramma decentralisatie en transformatie Maatschappelijke zorg Holland Rijnland 2018-2020](#) spreken de gemeenten in de regio af om de maatschappelijke zorg zó in te richten dat zeer kwetsbare inwoners zoveel mogelijk zelfstandig in de woonomgeving van hun keuze kunnen wonen en deelnemen aan de lokale samenleving.

Sinds 2017/2018 is een groot aantal decentrale opvanglocaties en tussenvoorzieningen gerealiseerd; transformatie van de maatschappelijke opvang is in volle gang. De uitstroom van cliënten kan slechts gedeeltelijk worden opgevangen door de contingentwoningen. Daarom worden ook op allerlei andere manieren (tijdelijke) woonruimten gerealiseerd, maar dat is niet eenvoudig te realiseren en betreffend vastgoed is niet altijd van gewenste kwaliteit. Er is een grote krapte op de sociale woningmarkt. Dit belemmert de uitstroom naar zelfstandige woningen. Een belangrijke aandachtspunt is ook het goed betrekken van de wijk om uitstroom te kunnen bevorderen. Een lopende discussie is nu hoe de kosten voor huisvesting en de kosten voor ambulante ondersteuning en begeleiding uit elkaar getrokken kunnen worden. Deze kosten zitten nu samen in de subsidie of in de kostprijs van een plek. De wens is te komen tot scheiden wonen en zorg zodat cliënten vanuit hun inkomen van de gemeente zelf huur etc. kunnen betalen en de begeleiding vanuit de Wmo gefinancierd wordt.

##### Samenwerking

Het samenwerkingsverband Holland Rijnland bestaat sinds 2005 en richt zich op het ruimtelijk en sociaal domein. Er is in de regio een gemeenschappelijk woonruimte-verdeelsysteem waarmee inwoners op sociale huurwoningen in de hele regio kunnen reageren.

Op basis van [onderzoek](#) is door de gemeenten afgesproken welke BW- en MO-voorzieningen een regionale verantwoordelijkheid blijven en welke voorzieningen een lokale verantwoordelijkheid worden. Op het gebied van financiering zijn nog een aantal open eindjes, omdat vanuit het Rijk nog geen volledige duidelijkheid is over het verdeelmodel en de uitname Wlz. De bestuurders hebben ingestemd met de principes over de verdeling van de middelen in de regio. Dit najaar vindt besluitvorming door de colleges en gemeenteraden plaats.

Er zal een regionale organisatie worden ingericht waarmee contractering en inkoop vormgegeven wordt. Over de uitgangspunten voor de governance voor de regionale organisatie wordt in september door de portefeuillehouders een besluit genomen.

Ervaringsdeskundigen, zorgkantoor en zorgverzekeraar zijn bij ontwikkelingen in de regio continu betrokken. Zo zijn er formele samenwerkingsafspraken gemaakt met zorgverzekeraar Zorg en Zekerheid betreffende de GGZ-infrastructuur en knelpunten die de regio daarin wil oplossen. Zorgaanbieders en



corporaties worden regelmatig op de hoogte gehouden. De samenwerking verloopt over het algemeen positief. De mate waarin partijen erin slagen mee te transformeren verschilt.

### Uitvoeringspraktijk

Er is een kwalitatieve en kwantitatieve analyse van bestaande voorzieningen gemaakt. Iedere subregio formuleert op basis hiervan een eigen opgave, daarnaast is er een regionale opgave. Deze komt steeds meer in beeld en de monitoring en doorontwikkeling hiervan zal onderdeel uitmaken van de afspraken die de regio momenteel aan het uitwerken is. Over [ombouw, opbouw en afbouw](#) van bestaande locaties zijn wel ideeën gevormd (op basis van onderzoek naar diverse doelgroepen), maar nog geen concrete afspraken gemaakt. Voor sommige doelgroepen blijkt nu te weinig aanbod in de regio te zijn. Cliëntorganisaties worden ook betrokken bij deze planvorming.

De frontoffice toegang wordt vanaf 2022 lokaal ingericht, zowel voor lokale als regionale BW en MO voorzieningen. Hier kunnen inwoners zich toe wenden. Voor regionale voorzieningen komt een regionale toegang in de backoffice. Hierin is de juiste expertise over regionale voorzieningen aanwezig. Deze expertise kan door de lokale toegang ingeroepen worden. De lokale toegang verstrekt uiteindelijk de beschikking (zowel voor lokale als voor regionale voorzieningen). De lokale toegang kan hierdoor vermoedelijk ook preventie beter vormgeven. Een aandachtspunt hierbij is voldoende kennis en expertise bij de lokale toegangsmedewerkers. Gemeenten hebben verschillende keuzes gemaakt in hoe zij deze expertise verkrijgen. Soms door het inroepen van de regionale toegang en soms door expertise op een andere wijze in te kopen. De komende maanden wordt verder invulling gegeven aan de praktische invulling van de toegang.

## Norm voor Opdrachtgeverschap

Wat is de stand van zaken van de deelonderwerpen van de [Norm voor Opdrachtgeverschap](#) (NVO)?

✓ = Ja    ⚙️ = In ontwikkeling    ✗ = Nee

Regiovisie aanwezig en vastgesteld:	✓
Tot stand gekomen in overleg met stakeholders:	✓
Betrokken stakeholder(s):	Wmo-adviesraden, platform OGGZ, Stichting Lumen, de cliëntenraad van de Binnenvest, het AO Wmo, het PHO Maatschappij en de zorgaanbieders. Tenslotte vastgesteld door alle raden.
Waarborgen continuïteit van zorgfuncties:	✓
Afspraken over inkoop plekken buiten eigen regio:	⚙️
Verbondenheid lokale toegang met regionale MO/gecontracteerde hulp:	✓
Niet vrijblijvende governance:	⚙️

Beperken administratieve lasten:	Door specialistische voorzieningen samen in te kopen en afstemming te organiseren in inkoop van subregionale voorzieningen, maar vooral door uit te wisselen welke uitgangspunten hierin centraal staan en daar waar overlap en/of overeenstemming is, dezelfde uitgangspunten te hanteren.
----------------------------------	---



Inzet op meerjarige contractering:	Momenteel zijn er korte-termijn-contracten. Er zijn gesprekken tussen gemeenten, zorgaanbieders en corporaties over het invoeren van meerjarige contractering (vier tot vijf jaar). Ook de samenhang tussen huurcontracten en zorgcontracten is onderdeel van gesprek. In oktober 2020 verwacht de regio meer duidelijkheid te hebben op de invulling van meerjarige contractering.
------------------------------------	---

## Uitvoeringsafspraken

Zijn er concrete uitvoeringsafspraken gemaakt over de volgende onderwerpen:

Inhoudelijke visie op sociale inclusie:	✓
Governance:	✓
Samenwerking tussen gemeenten:	✓
Samenwerking met stakeholders:	✓
Spreiding voorzieningen:	✓
Toegang:	✓
Verdeling budget en financiële risico's:	✓
Financiële solidariteit:	✓
Overgangsfase financiële middelen:	✓
Overgangsfase informatieoverdracht cliënten:	✓
<b>Toelichting:</b> Uitgangspunt is 'lokaal tenzij'. Voor enkele doelgroepen blijven voorzieningen regionaal georganiseerd. Hiervoor wordt een regionaal ambtelijke organisatie ingericht. Bestuurlijke governance via Samenwerkingsverband Holland Rijnland.	

## Planning

Planning opgesteld/aanwezig:	✓ ⚙️ ✖️
<b>Toelichting:</b> De regio hanteert een verdeelsystematiek zonder het landelijke ingroeipad: per 2022 een integrale herverdeling van de middelen BW en MO over alle gemeenten. Op deze manier kunnen alle gemeenten direct de volledige verantwoordelijkheid dragen voor de inwoners van de eigen gemeente.	

## Voortgang

<b>Succesfactoren</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>Bestuurders zijn eensgezind in hun streven de visie gestalte te geven en per 2022 lokaal de verantwoordelijkheid op zich te nemen.</li> <li>Er wordt nauw opgetrokken met de zorgverzekeraar/het zorgkantoor en met cliëntorganisatie Lumen.</li> </ul>
<b>Aandachtspunten</b>



- Er zitten grenzen aan wie met beschermd thuis geholpen zijn. Voor een deel blijft BW in een woonvorm noodzakelijk. Ook is kennis over de Wlz nodig, zodat bepaalde casuïstiek niet te lang blijft 'hangen' indien cliënten beter geholpen zijn met ondersteuning die binnen de Wlz beschikbaar is. Daarnaast is het bij sommige specifieke doelgroepen lastig om een passende plek te vinden.
- Er is een regionale overlegstructuur waarbij zorgaanbieders soms minder goed aangehaakt zijn.
- Een ander aandachtspunt is het ontwikkelen van een vorm van contractering waarbij langjarig commitment wordt aangegaan om tot de gewenste veranderingen te komen.
- Daarnaast zijn de huidige krapte op de woningmarkt en de inkomenspositie en de schuldenproblematiek van jongeren een punt van aandacht.
- Ook is er een lange wachtlijst voor BW. Ambulantisering is hier (deels) een oplossing voor, maar het is een uitdaging partijen hierin mee te krijgen.

### Ondersteuningsbehoeften

De regio heeft vanuit eigen middelen voor diverse zaken ondersteuning ingehuurd. Daarnaast wordt de regio vanuit diverse landelijke gremia geïnformeerd. Hierbij is het wel prettig om te horen hoe andere regio's omgaan met de doorontwikkeling BW en MO. Voor het vormgeven van toegang en contractering ligt nog wel een ondersteuningsbehoefte. De regio vindt het prettig als zij zelf invulling kunnen geven aan de ondersteuning, in plaats van dat deze door een landelijk programma wordt ingevuld. Dit kan bijvoorbeeld in de vorm van een subsidieregeling zoals eind vorig jaar via ZonMw is geboden.





## Regiobeeld Maastricht

### Stand van zaken

#### Beweging BW - MO

##### Nieuwe werkwijze

Met de zes regiogemeenten is een concept samenwerkingsovereenkomst opgesteld. Dit is een technische samenwerkingsovereenkomst in de vorm van een lichte Gemeenschappelijke Regeling (GR). Hierin staat beschreven dat de zes gemeentelijke budgetten worden gebundeld en waarin onder andere afspraken staan om gezamenlijk de inkoop voor BW te regelen. Het concept wordt nu eerst ambtelijk getoetst door de zes gemeenten, daarna wordt het voorgelegd aan het portefeuilleoverleg en als laatste aan de individuele colleges. Voor een GR is ook een raadsbesluit nodig. Het uitgangspunt is om voor het voorjaar van 2021 tot een definitief besluit te komen. De regio staat nog aan het begin van de uitvoeringsagenda en heeft eerst vooronderzoek gedaan om inzichten te krijgen in de opgave die er ligt. Op dit moment wordt duiding gegeven aan de resultaten en uitkomsten die moeten leiden tot acties voor de uitvoeringsagenda.

##### Samenwerking

Ondanks dat er nog geen definitieve overeenkomst is werken de zes regiogemeenten intensief samen. In de huidige visie staan de uitgangspunten van de commissie Dannenberg beschreven. De visie en de bijbehorende meerjarenagenda van BW en MO is nog niet volledig en wordt op dit moment bijgesteld.

##### Uitvoeringspraktijk

De samenwerkingsovereenkomst is opgesteld door de zes regiogemeenten. Het is nu het moment om ook de stakeholders te betrekken. Bij het thema inkoopstrategie worden de aanbieders nauw betrokken. De zorginrichting is in de huidige situatie nog erg versnipperd, voor nu ligt de opgave om alle zaken te bundelen en de zorginrichting in zijn geheel te zien en te benaderen. In deze opgave wil de regio ook de cliëntenvertegenwoordigers goed meenemen. Inmiddels heeft een eerste bestuurlijke bijeenkomst plaatsgevonden waarbij bestuurders van corporaties, aanbieders en gemeenten aanwezig waren. In dit overleg is op visieniveau bestuurlijk commitment gegeven met het uitgangspunt om integraal samen te werken aan de opgave BW en MO. De inhoudelijke vertaalslag naar de praktijk moet nog concreet gemaakt worden. Corporaties, aanbieders en gemeenten mogen nu zelf in grote lijnen de opdracht formuleren met de restrictie dat het plan wel kostenbesparend werkt. De regio ziet in het versterken van de samenwerking kansrijke opties en verwachten hierin mooie slagen te maken.

De Beweging naar 'Beschermd thuis' is tot nu toe moeizaam verlopen dit heeft met name te maken met het vastgoedproblemen in Maastricht. In de regiovisie is het uitgangspunt om BW en MO in elkaar over te laten vloeien. De regio wil spreken over kwetsbare personen die een vorm nodig hebben van beschermd wonen. Hiermee zet men de vraag van de client centraal in plaats van de routes die doorlopen dienen te worden.



## Norm voor Opdrachtgeverschap

Wat is de stand van zaken van de deelonderwerpen van de Norm voor Opdrachtgeverschap (NVO)?

✓ = Ja    ⚙️ = In ontwikkeling    ✗ = Nee

Regiovisie aanwezig en vastgesteld:	⚙️
Tot stand gekomen in overleg met stakeholders:	⚙️
Betrokken stakeholder(s):	Aanbieders, corporaties en gemeenten.
Waarborgen continuïteit van zorgfuncties:	⚙️
Afspraken over inkoop plekken buiten eigen regio:	⚙️
Verbondenheid lokale toegang met regionale MO/gecontracteerde hulp:	⚙️
Niet vrijblijvende governance:	⚙️

Beperken administratieve lasten:	Centrumgemeente-constructie
Inzet op meerjarige contractering:	Nieuwe inkoop met daarbij centraal: Borgen continuïteit en meerjarige contracten waardoor beter ingezet kan worden op bijvoorbeeld preventie en innovatie.

**Toelichting:** De oude visie wordt op dit moment bijgesteld. De samenwerkingsovereenkomst voor BW is in ontwikkeling. De regiogemeenten geven Maastricht mandaat om de komende vijf jaar als centrumgemeenten te fungeren, dit wordt vastgelegd in een lichte GR. De regio staat aan de start om te beginnen met een nieuwe inkoopstrategie met Heuvelland-gemeenten. Bij de nieuwe strategie is het uitgangspunt om de huidige versnippering tegen te gaan. Op dit moment zijn veel aanbieders gecontracteerd waardoor onvoldoende samen aan de opgave gewerkt kan worden. De eerste contouren voor de nieuwe inkoopstrategie zijn ambtelijk uitgewerkt, maar moeten nog ter besluitvorming voorgelegd worden. Bij dit proces worden de betrokken aanbieders van de huidige ontwikkelingstafel nauw betrokken. Uitgangspunt is om voor de zomer helder te hebben hoe de regio gaat inkopen. De regiogemeenten hebben geen plekken ingekocht buiten de regio, maar indien nodig wordt de zorg op factuurbasis betaald. Ze maken wel gebruik van aanbod van buiten de regio.

## Uitvoeringsafspraken

Zijn er concrete uitvoeringsafspraken gemaakt over de volgende onderwerpen:

Inhoudelijke visie op sociale inclusie:	⚙️
Governance:	⚙️



Samenwerking tussen gemeenten:	
Samenwerking met stakeholders:	
Spreiding voorzieningen:	
Toegang:	
Verdeling budget en financiële risico's:	
Financiële solidariteit:	
Overgangsfase financiële middelen:	
Overgangsfase informatieoverdracht cliënten:	

**Toelichting:**

In de samenwerkingsovereenkomst staat dat de budgetten van de zes regiogemeenten de komende vijf jaar worden samengevoegd. Hierin is ook opgenomen hoe de gemeenten omgaan met financiële tekorten, overschotten en financiële solidariteit.

Vorig jaar is geïnventariseerd hoeveel cliënten gebruikmaken van BW inclusief Wlz. De regio heeft geïnventariseerd welke mensen uitstromen naar een tussenvoorziening, welke mensen zelfstandig kunnen wonen met een vorm van ambulante begeleiding en welke mensen mogelijk gebruik gaan maken van de Wlz. Nadat de cliënten zijn uitgestroomd naar de Wlz wordt opnieuw een inventarisatie gemaakt. Hierdoor hebben zij de opgave die voor hen ligt op grote lijnen in beeld gebracht en werden knelpunten inzichtelijk. Eén van de grootste knelpunten is dat Maastricht een compacte stad is waar onvoldoende betaalbare woningen aanwezig zijn.

De regiogemeenten van Maastricht maken jaarlijks prestatieafspraken met de wooncorporaties. De zorginstellingen waren hier nog niet bij vertegenwoordigd, maar hier is inmiddels een eerste stap in gezet. Dit maakt dat de regio meer in samenhang kan opereren en verbinding kan leggen tussen diverse vraagstukken.

Het uitgangspunt is maatwerk bieden voor cliënten, dit betekent bijvoorbeeld nog een opgave in het realiseren van tussenvoorzieningen. Inmiddels ontstaat het beeld hoe de regio de verdeling tussen BW lokaal en regionaal wil inrichten, maar ook hier lopen zij tegen knelpunten aan die nog verder uitgewerkt moeten worden. De ambitie is wel om lokaal ook plekken te bieden. In de huidige situatie is de toegang regionaal ingericht. In de toekomst zal dit meer verschuiven naar lokaal. Gekeken moet worden hoe de expertise lokaal belegd kan worden en wat hiervoor nodig is. De verdeling van lokale voorzieningen moet nog plaatsvinden. Eerste prioriteit heeft op dit moment de Wlz-migratie en de ontvlechting van de regio Westelijke Mijnstreek. In 2020 wil de regio een goed beeld hebben van wat deze verschuivingen betekenen voor de inrichting van de zorg in de regio.



## Planning

Planning opgesteld/aanwezig:



**Toelichting:** in ontwikkeling.

## Voortgang

### Succesfactoren

Gezamenlijk de opgave formuleren en het realiseren van vernieuwde woonconcepten.

### Aandachtspunten

Een grote uitdaging voor de regio is het realiseren van betaalbare huisvesting en tussenvoorzieningen. Maastricht is een compacte stad met weinig bouwgrond. Ondanks dat Maastricht een krimpgemeente is, gaat een groot deel van de betaalbare huurwoningen naar studenten waardoor andere doelgroepen minder kans maken op een betaalbare (sociale)huurwoning. In de buitengebieden van de regio Maastricht is het probleem dat er überhaupt minder sociale huurwoningen aanwezig zijn met daarbij de kanttekening dat veel cliënten zich niet willen vestigen buiten Maastricht, aangezien hier weinig voorzieningen aanwezig zijn. Een ander aandachtspunt in de regio is om periodieke cliëntenraadplegingen te borgen. De regio ziet de noodzaak, urgentie en meerwaarde, maar dit gebeurt tot op heden nog te weinig ten opzichte van de opgave BW. De aanbieders maken wel gebruik van ervaringsdeskundigen of cliëntenvertegenwoordigers, maar merken dat het lastig is om een serieuze en goede gesprekspartner te vinden.

### Ondersteuningsbehoeften

De regio ziet het als grote uitdaging om passende (betaalbare en kwalitatieve) zorg en ondersteuning te bieden binnen de beschikbare budgetten.

## Bijlagen

- Samenwerkingsovereenkomst Beschermd Thuis Maastricht-Heuvelland 2022 e.v. versie 3 d.d. 8 september 2020
- Regioplan Beschermd Thuis 2020 Sociaal Domein Maastricht-Heuvelland



## Regiobeeld Nijmegen/Rivierenland

### Stand van zaken

#### Beweging BW - MO

##### Nieuwe werkwijze

De regio Nijmegen/Rivierenland bevindt zich in een belangrijke fase van voorbereiding op nieuwe werkwijze. Op dit moment vindt veel intensief overleg plaats, daarom kiezen zij ervoor om geen online-bijeenkomst te houden met stakeholders. Er heeft wel een gesprek plaatsgevonden met projectleiders van de regio Nijmegen en Rivierenland.

Binnen de regio is over het 'wat' wel overeenstemming, over het 'hoe' is nog veel discussie. Dit onderwerp vormt een grote uitdaging voor deze grote regio.

De regio heeft een extern adviseur aangesteld om dit complexe proces te ondersteunen. Ook omdat het voor de centrumgemeente lastig is om zowel procesbegeleiding te doen als belang van eigen gemeente te behartigen. Er zijn diverse gesprekken met stakeholders en cliëntenvertegenwoordigers. De visie uit 2017 is de basis voor de uitwerking in concrete afspraken. Gemeenten zijn betrokken bij opstellen van de visie en voelen zich medeverantwoordelijk. Door de vele verschillende belangen - die goed moeten worden gewogen - is de concretisering een complex proces. De regio heeft nog geen besluit genomen over de verdeling tussen lokaal en regionaal, de wijze van samenwerking en de gevolgen daarvan voor de financieringssystematiek.

De regio zet in op een grote mate van afbouw van de intramurale capaciteit. De zorginstellingen hebben het initiatief gekregen in de beweging 'van beschermd wonen naar beschermd thuis naar ambulante begeleiding' en werken hierin samen met de verschillende gemeenten.

##### Samenwerking

De regio Nijmegen is verdeeld in twee subregio's: Rijk van Nijmegen en Rivierenland. Op het gebied van beschermd wonen en maatschappelijke opvang werkt men samen. De samenwerking op ambtelijk niveau is goed, wel zijn er veel wisselingen.

Een regionale werkgroep met vertegenwoordigers van diverse gemeenten stelt het werkplan op. De huidige regionale overlegstructuren zijn niet toereikend om alle gemeenten voldoende te betrekken. Belemmerend hierbij is dat de governance nog niet is ingericht.

Met de zorginstellingen werkt de regio al jaren intensief en constructief samen, gericht op afbouw van intramurale capaciteit en aanpassing van de processen.

De gemeenteraden en sociale cliëntenraden worden op diverse manieren geïnformeerd en op de hoogte gehouden. Met individuele cliënten voert men gesprekken om informatie te halen.



### Uitvoeringspraktijk

Vanuit de centrumgemeente zijn met de zorginstellingen concrete afspraken gemaakt voor afbouw van intramurale plekken en opbouw van extramurale zorg en begeleiding. Er wordt gewerkt met kaders beschermd thuis waarbij zorginstellingen vrijheid krijgen in de manier waarop zij dit invullen.

Men ervaart een tekort aan woningen en onvoldoende aandacht voor de beschikbaarheid van woningen voor deze doelgroep. Er is een beeld van de aantallen, woningcorporaties werken samen om dit op te lossen. Niet alle gemeenten hebben hierover afspraken met woningcorporaties.

Binnen Rivierenland is een projectorganisatie ingericht om beschermd thuis in te richten. Daarbij is de verbinding tussen wonen en zorg/begeleiding een aandachtspunt.

### Norm voor Opdrachtgeverschap

Wat is de stand van zaken van de deelonderwerpen van de Norm voor Opdrachtgeverschap (NVO)?

✓ = Ja    ⚙️ = In ontwikkeling    ✗ = Nee

Regiovisie aanwezig en vastgesteld:	✓
Tot stand gekomen in overleg met stakeholders:	✓
Betrokken stakeholder(s):	In dit proces zijn alle relevante partners betrokken, zoals de regiogemeenten, zorgaanbieders, ervaringsdeskundigen en cliëntvertegenwoordigers.
Waarborgen continuïteit van zorgfuncties:	✓
Afspraken over inkoop plekken buiten eigen regio:	✗
Verbondenheid lokale toegang met regionale MO/gecontracteerde hulp:	⚙️
Niet vrijblijvende governance:	⚙️

Beperken administratieve lasten:	Men werkt toe naar de variant centrumgemeente, met inkoop, administratie en controle bij één gemeente.
Inzet op meerjarige contractering:	Er zijn contracten die jaarlijks worden verlengd met jaarlijks afspraken over aantallen.

**Toelichting:** Vraagstuk is met name hoe de gemeenten inhoud geven aan het nemen van verantwoordelijkheid. Er zijn nog geen afspraken hoe dit wordt vormgegeven. Dit wil men voor het einde van dit jaar helder hebben.

Men verwacht niet dat inkoop buiten de regio noodzakelijk is.

Er is centrale toegang met lokale indicering. Dit vraagt eenduidigheid in werkwijze.





## Uitvoeringsafspraken

Zijn er concrete uitvoeringsafspraken gemaakt over de volgende onderwerpen:

Inhoudelijke visie op sociale inclusie:	✓
Governance:	⚙️
Samenwerking tussen gemeenten:	⚙️
Samenwerking met stakeholders:	⚙️
Spreiding voorzieningen:	⚙️
Toegang:	⚙️
Verdeling budget en financiële risico's:	✗
Financiële solidariteit:	⚙️
Overgangsfase financiële middelen:	✗
Overgangsfase informatieoverdracht cliënten:	⚙️
<p><b>Toelichting:</b> De regiovisie is een visie op hoofdlijnen. In het regioplan staat hoe de diverse onderwerpen in de praktijk worden uitgevoerd. Het gaat dan onder meer over borging van beschikbaarheid en continuïteit van zorgfuncties en lokale toegang. Binnen de regio zijn grote verschillen van inzicht over de gezamenlijke inkoop en financiering van zorg. Hierover zijn nog geen afspraken gemaakt.</p> <p>Er is een concentratie van voorzieningen in twee gemeenten. Er zijn nog geen afspraken hoe men hier mee wil omgaan.</p> <p>De formele juridische structuur is nog niet vastgelegd. De lijnen die zijn vastgelegd in de visie over de governance blijken niet voldoende om dat nu in te richten. Belangrijk aandachtspunt is de invloed die regiogemeenten in de toekomst hebben op de te maken afspraken.</p> <p>Afspraken over lokale of regionale inkoop, centrale of decentrale toegang en de verantwoordelijkheden van de gemeente zijn nog niet gemaakt. Er zijn wel scenario's beschreven, zoals eenduidige toegang. Zolang er geen nieuwe afspraken zijn worden de oude afspraken gehandhaafd.</p> <p>Voor de financiële gevolgen zijn wel scenario's, maar in afwachting van definitieve herverdeling en duidelijkheid over zijn hierover nog geen afspraken gemaakt.</p>	

## Planning

Planning opgesteld/aanwezig:	✓
<p><b>Toelichting:</b> Momenteel werkt men - op basis van de regiovisie - aan een plan van aanpak met daarin de concrete uitwerking met een planning voor realisatie per 1 januari 2022.</p> <p>Er is nog geen duidelijkheid over de planning en de koppeling van de trajecten beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Vooralsnog is het een apart traject, maar de verwachting is wel dat het gekoppeld wordt.</p>	



## Voortgang

### Succesfactoren

Als belangrijkste succesfactoren noemt de regio dat er een focus moet komen op wonen met een goede spreiding van voorzieningen. Daarnaast geeft met aan dat preventie meer ingebed zou moeten zijn in zorgaanbod. Concreet is inmiddels afbouw van 150 intramurale plekken gerealiseerd. Het aanstellen van een externe procesbegeleider is zeer behulpzaam bij verdere uitwerking.

### Aandachtspunten

De beschikbaarheid van voldoende woningen is een belangrijk aandachtspunt. Hierbij moet oog zijn voor preventie van instroom en een versoepeling van de uitstroom.

Er is grote behoefte aan een verdeelmodel, omdat dit de basis is voor de financiële gevolgen. Dan kan men verder met de concrete invulling en afwegen of de overeenstemming over de inhoud past binnen de financiële kaders.

### Ondersteuningsbehoeften

De regio heeft behoefte aan onafhankelijke procesbegeleiding om te komen tot afspraken tussen alle gemeenten. Dit is inmiddels extern ingekocht.



## Regiobeeld Nissewaard

### Stand van zaken

#### Beweging BW - MO

##### Nieuwe werkwijze

De visie van de regio op de condities voor sociale inclusie van de commissie Dannenberg staat beschreven in het regioplan 'Regionaal plan BW/MO' welke in 2018 is vastgesteld. De regiovisie is verder uitgewerkt in een regioplan 'Een beschermd Thuis op de Zuid Hollandse Eilanden'. De regiovisie en het regioplan zijn tot stand gekomen in overleg met gemeenten en zorgaanbieders. Op dit moment werkt men aan de uitvoeringsplannen. Binnen de regio is een structuur opgebouwd met verschillende werkgroepen van (beleids)ambtenaren van de gemeenten (zowel sociaal domein als wonen) die werken aan de ontwikkeling van deze uitvoeringsplannen. Zorgaanbieders en woningbouwcorporaties worden (nog) wisselend betrokken bij deze werkgroepen.

##### Samenwerking

De gemeenten op de Zuid-Hollandse eilanden werken momenteel samen op basis van een convenant. Vanaf 2020 willen de gemeenten samen blijven werken op basis van gelijkwaardigheid en gedeelde verantwoordelijkheden en belangen. Afspraken over de wijze waarop na 2020 samengewerkt gaat worden staan beschreven in een samenwerkingsovereenkomst 'Intergemeentelijke samenwerking op de Zuid-Hollandse Eilanden: Beschermd wonen en maatschappelijke opvang'. Deze is in januari 2020 vastgesteld en is geldig tot 2024. In de samenwerkingsovereenkomst is opgenomen dat gemeenten samen de inkoop en daaraan gerelateerd beleid en contractbeheer voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang organiseren. Regiogemeenten verlenen hiertoe volmacht aan de centrumgemeente. Daarnaast zijn uitvoeringsafspraken gemaakt op het gebied van budgetbeheer, financiële solidariteit, overlegstructuur en governance.

Afspraken over samenwerking met stakeholders zijn in ontwikkeling. Op dit moment is er een vaste overlegvorm 'Thuis in de wijk'. Bij dit overleg, op beleidsniveau, zijn gemeenten en zorgaanbieders betrokken. Er is behoefte om ook woningbouwcorporaties te betrekken. Daarnaast wil men graag aan een vastere overlegvorm op uitvoeringsniveau tussen 'Thuis in de wijk'-partners. Bij het maken van samenwerkingsafspraken is het belangrijk domein overstijgend te kijken, bijvoorbeeld ook naar veiligheid en participatie.

##### Uitvoeringspraktijk

In de samenwerkingsovereenkomst is opgenomen dat de toegang tot beschermd wonen en maatschappelijke opvang samen wordt georganiseerd. De centrumgemeente draagt zorg voor de toegang beschermd wonen en maatschappelijke opvang in samenhang met de lokale toegang op het gebied van maatschappelijke ondersteuning, jeugdhulp, werk/participatie en inkomensondersteuning.



Vanuit de gemeente is zicht op aantallen cliënten met een beschermd wonen indicatie, maar minder zicht op cliënten op wachtlijsten die nog geen indicatie hebben en cliënten die zijn uitgestroomd. Er is geconstateerd dat er sprake is van een verschuiving van type cliënten. Afspraken over voorzieningen zijn nog in ontwikkeling. Er zit al geruime tijd een stijgende lijn in het aantal cliënten met een hulpvraag die in de wijk terecht komen. Het aanbod voor deze groep cliënten voldoet nog niet altijd. Er is behoefte aan meer tussenvoorzieningen en mogelijkheden voor op- en afschaling. Hierbij is het ook van belang om aandacht te hebben voor een goede landing in de wijk. In de prestatieafspraken met woningbouwcorporaties is afgesproken dat onderzoek wordt gedaan naar aantal en type tussenvoorzieningen (wenselijk aanbod). Op dit moment worden prestatieafspraken voor voorzieningen en woningen op lokaal niveau gemaakt. De verwachting is dat de centrumgemeente hier een belangrijkere rol in krijgt.

## Norm voor Opdrachtgeverschap

Wat is de stand van zaken van de deelonderwerpen van de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO)?

✓ = Ja    ⚙️ = In ontwikkeling    ✗ = Nee

Regiovisie aanwezig en vastgesteld:	✓
Tot stand gekomen in overleg met stakeholders:	✓
Betrokken stakeholder(s):	Centrumgemeente, regiogemeenten, zorgaanbieders, woningbouwcorporaties en cliëntenorganisaties.
Waarborgen continuïteit van zorgfuncties:	⚙️
Afspraken over inkoop plekken buiten eigen regio:	✓
Verbondenheid lokale toegang met regionale MO/gecontracteerde hulp:	✓
Niet vrijblijvende governance:	✓

Beperken administratieve lasten:	De regio volgt de landelijke richtlijnen.
Inzet op meerjarige contractering:	Vanaf 2022 wordt er meerjarig gecontracteerd.
<b>Toelichting:</b> Binnen de regio wordt het als vanzelfsprekend ervaren om cliënten te raadplegen. Dit doen zij op verschillende manieren: via cliëntenraden van aanbieders en adviesraden Wmo en sociaal domein. De wijze waarop cliëntraadpleging wordt vormgegeven is verwerkt in uitvoeringsafspraken.	

## Uitvoeringsafspraken

Zijn er concrete uitvoeringsafspraken gemaakt over de volgende onderwerpen:

Inhoudelijke visie op sociale inclusie:	✓
Governance:	✓
Samenwerking tussen gemeenten:	✓
Samenwerking met stakeholders:	⚙️
Spreading voorzieningen:	⚙️



Toegang:	✓
Verdeling budget en financiële risico's:	✓
Financiële solidariteit:	✓
Overgangsfase financiële middelen:	✗
Overgangsfase informatieoverdracht cliënten:	✗
<p><b>Toelichting:</b> In de regiovisie en het regioplan zijn beschermd wonen en maatschappelijke opvang beide meegenomen. Ook in het uitvoeringsplan wordt aan beide aandacht besteed. Maatschappelijke opvang wordt voornamelijk meegenomen in de inhoudelijke doorontwikkeling. Bij het maken van uitvoeringsafspraken wordt op dit moment gefocust op beschermd wonen. De realiteit voor cliënten is dat beschermd wonen en maatschappelijke opvang in elkaar overlopen, dus samenhang en casusregie is van belang.</p>	

## Planning

Planning opgesteld/aanwezig:	✗
<p><b>Toelichting:</b> De planning wordt in 2021 opgesteld.</p>	

## Voortgang

<p><b>Succesfactoren</b></p> <p>Een succesfactor om de beweging Beschermd Thuis op gang te brengen is het hebben van een gedragen regioplan. Gemeenten en zorgaanbieders onderschrijven de beweging die gaande is en zijn gemotiveerd om hieraan bij te dragen. De samenwerking verloopt goed. Daarnaast is het hebben van afspraken die de beweging ondersteunen een belangrijke succesfactor.</p>
<p><b>Aandachtspunten</b></p> <p>Belangrijke aandachtspunten zijn het vormgeven van preventie in de regiogemeenten en het realiseren van voldoende geschikte woonruimte. Zonder voldoende woonruimte komt de beweging Beschermd Thuis moeilijk op gang.</p>
<p><b>Ondersteuningsbehoeften</b></p> <p>Er is behoefte aan het delen van goede voorbeelden. Dit voorkomt dat alle regio's opnieuw het wiel moeten uitvinden. VWS/VNG zouden dat kunnen faciliteren. De regio heeft behoefte aan heldere communicatie en toegankelijke informatie over de stand van zaken met betrekking tot onderwerpen die landelijk spelen. Zo heeft de regio al een tijdje niets vernomen van de ontwikkelingen ten aanzien van het verdeelmodel. Er is behoefte aan vastigheid en zicht op lange termijn ontwikkelingen. Tot slot heeft de regio in het kader van de Norm voor Opdrachtgeverschap behoefte aan ondersteuning bij het betrekken van gemeenteraden. VNG zou naast hun communicatielijnen kunnen inzetten op het informeren van gemeenteraden en de noodzaak tot regionale samenwerking.</p>



## Regiobeeld Noordoost-Brabant Oost

### Stand van zaken

#### Beweging BW - MO

##### Nieuwe werkwijze

De regio Noordoost-Brabant Oost heeft ervoor gekozen om vanuit het perspectief van inwoners met een psychische kwetsbaarheid beleid te formuleren over opvang, ondersteuning en zorg voor deze doelgroep. De regio heeft bewust voor deze insteek gekozen om dit niet vanuit de voorzieningen beschermd wonen en maatschappelijke opvang te doen. De visie en ambitie voor de doelgroep inwoners met een psychische kwetsbaarheid staat beschreven in de 'Koersnota inwoners met een psychische kwetsbaarheid 2020-2023'. Het koersdocument is reeds vastgesteld door de tien regiogemeenten. Vanuit het koersdocument is een regionale ontwikkelagenda opgesteld. Naar verwachting wordt dit document aan het eind van 2020 vastgesteld.

##### Samenwerking

In het beleidsplan beschermd wonen 2016-2020 hebben de gemeenten in Noordoost-Brabant Oost een principebesluit genomen om na de doordecentralisatie van deze voorzieningen regionaal te blijven samenwerken. De wijze waarop deze samenwerking vorm krijgt is in 2019 in een regioplan inhoudelijk en financieel uitgewerkt.

De bestuurders spraken uit eerst regionaal de inhoudelijke koers met elkaar te willen bepalen om op basis daarvan een besluit te nemen over de bekostiging. Hiervoor is een regionaal koersdocument opgesteld met de inhoudelijke koers voor het transformeren van beschermd wonen, maatschappelijke opvang en bemoeizorg in de regio Noordoost-Brabant Oost.

In het kader van de nieuwe koers voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid zijn de uitgangspunten voor de regionale samenwerking concreter uitgewerkt.

In de regionale ontwikkelagenda is zowel de samenwerking tussen gemeenten, als de samenwerking tussen sociaal, medisch en veiligheidsdomein opgenomen.

Op regionale schaal vindt op verschillende manieren overleg plaats: overlegtafel Wmo, kwartaalgesprekken, beleidsoverleg, thematafels en overleg complexe casuïstiek.

##### Uitvoeringspraktijk

De regio ziet opvang en beschermd wonen als tijdelijke voorzieningen waarbij inwoners zoveel mogelijk terugkeren naar de gemeente van herkomst. De regio laat daarom de verantwoordelijkheid voor integrale ondersteuning van de doelgroep bij lokale gemeenten laten. Wanneer het lokaal niet lukt om voor huisvesting te zorgen of zelfstandig wonen mogelijk te maken, wordt een beroep gedaan op het regionale vangnet van opvangvoorzieningen. Dit vangnet is de verantwoordelijkheid van de centrumgemeente. De lokale gemeente blijft betrokken en verantwoordelijk voor het brede plan dat samen met de inwoner gemaakt wordt. De regio heeft een centrumregeling Wmo met bijbehorende overlegstructuur waar ook de afspraken met betrekking tot het regionale vangnet BW en opvang in zijn opgenomen.





Centrumgemeente Oss is kartrekker voor de brede aanpak. De extramuralisering is al goed op gang gekomen. In de afgelopen tijd is veel energie gestoken in de ambulantisering met name bij de GGZ. Voor de doordecentralisatie liggen nog veel uitdagingen. Er is voldoende zicht en visie op wat lokaal aan voorzieningen en inrichting nodig is om de doordecentralisatie te realiseren. De concrete lokale vertaling ervan moet nog vorm krijgen, maar het commitment vanuit alle regiogemeenten is aanwezig. De hoofdlijnen staan omschreven in het koersdocument.

Alle regiogemeenten moeten nog een lokale impact-analyse maken: wat gaat de doordecentralisatie betekenen en welke kosten brengt dit met zich mee. Deze analyses worden komend halfjaar uitgevoerd. Voor iedere client binnen BW - waarvan de verwachting is dat zij uitstromen - is een woonprofiel gemaakt. Hierin werken alle betrokken stakeholders nauw samen. De relatie tussen de gemeente en de verschillende stakeholders is goed. Ze weten elkaar te vinden en de lijntjes zijn kort. Bij verschillende thema's trekken ze samen op.

Op bepaalde punten ontstaat terugkerende discussie. Hierbij gaat het om knelpunten die met name voortkomen uit ons zorgstelsel, zoals bijvoorbeeld geen overlegtijd als inwoners geen behandeltitlet hebben, op- en afschalen van zorg, integraal aanbieden van begeleiding en behandeling. Deze discussies kosten veel tijd en werken belemmerend voor de doordecentralisatie.

## Norm voor Opdrachtgeverschap

Wat is de stand van zaken van de deelonderwerpen van de Norm voor Opdrachtgeverschap (NVO)?

✓ = Ja    ⚙️ = In ontwikkeling    ✗ = Nee

Regiovisie aanwezig en vastgesteld:	✓
Tot stand gekomen in overleg met stakeholders:	✓
Betrokken stakeholder(s):	Aanbieders, woningcorporaties, cliënten vertegenwoordigers, welzijnsorganisaties, Veiligheidshuis etc.
Waarborgen continuïteit van zorgfuncties:	✓
Afspraken over inkoop plekken buiten eigen regio:	⚙️
Verbondenheid lokale toegang met regionale MO/gecontracteerde hulp:	✓
Niet vrijblijvende governance:	✓

Beperken administratieve lasten:	Op het gebied van de Wmo werken de regiogemeenten nauw samen. De inkoop van de diverse Wmo-voorzieningen wordt uitgevoerd door het inkoopteam van de centrumgemeente.
Inzet op meerjarige contractering:	Op dit moment gebeurt dit nog niet. De ambitie en het voornemen is er wel. Hierover worden nog gesprekken gevoerd.

**Toelichting:** De continuïteit van de zorgfuncties zijn gewaarborgd. Er staat duidelijk omschreven welke voorzieningen lokaal en welke regionaal op orde moeten zijn om de benodigde ondersteuning en zorg te bieden. Afspraken met betrekking tot de inkoop buiten de eigen regio zijn nog niet meegenomen. Deze worden momenteel uitgewerkt in de regionale ontwikkelagenda. De verbondenheid vanuit de lokale



toegang met de regionale MO/ gecontracteerde hulp is expliciet uitgewerkt. Lokale gemeenten blijven verantwoordelijk voor het brede traject en de regionale toegang alleen voor het opvang/BW deel.

Lokale gemeenten maken samen met de inwoner, naasten en betrokken partijen het brede plan gericht op participatie en zelfredzaamheid. De centrumgemeente neemt inwoners niet over.

## Uitvoeringsafspraken

Zijn er concrete uitvoeringsafspraken gemaakt over de volgende onderwerpen:

Inhoudelijke visie op sociale inclusie:	✓
Governance:	✓
Samenwerking tussen gemeenten:	⚙️
Samenwerking met stakeholders:	⚙️
Spreiding voorzieningen:	✓
Toegang:	✓
Verdeling budget en financiële risico's:	⚙️
Financiële solidariteit:	✓
Overgangsfase financiële middelen:	⚙️
Overgangsfase informatieoverdracht cliënten:	⚙️

**Toelichting:** Alle onderdelen van de uitvoeringsafspraken zijn uitgewerkt en de besluitvorming staat eind 2020 gepland. De wijze waarop de toegang georganiseerd wordt staat in hoofdlijnen omschreven in het koersdocument en is in detail uitgewerkt in het inkoopplan. De verdeling van het budget en de eventuele risico's zijn uitgewerkt in de beleidsnotities en in voortgangsrapportages. De rijksmiddelen die de centrumgemeente voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang ontvangt zijn regionale gelden. Overschot komt in een regionale reserve en tekorten worden samen opgelost. In de nieuwe situatie - waarbij regiogemeenten de middelen voor beschermd wonen ontvangen - wordt het regionale vangnet gezamenlijk bekostigd. Zodra begin 2021 inzicht is in de Wlz-uitname volgen afspraken over de nieuwe en oude verdeling van de financiën. Er zijn nog geen borgingsafspraken gemaakt over de informatieoverdracht van deze cliënten. De nadere afspraken in het kader van de doordecentralisatie zijn een bijlage van de regionale ontwikkelagenda. Deze agenda wordt eind 2020 vastgesteld.

## Planning

Planning opgesteld/aanwezig:



**Toelichting:** De regio streeft ernaar om eind 2020 concrete afspraken te hebben gemaakt over de doordecentralisatie. Concrete financiële afspraken volgen begin 2021.



## Voortgang

### Succesfactoren

De regio is trots op het integraal beleid en een integrale aanpak voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid. De thema's zorg, ondersteuning op verschillende leefgebieden, wonen, veiligheid en opvang komen hierin samen. Hierdoor heeft de regio bijvoorbeeld geen aparte aanpak nodig voor inwoners die verward gedrag vertonen.

### Aandachtspunten

In de daadwerkelijke uitvoering zijn meerdere aandachtspunten die de regio tegenkomt. Bijvoorbeeld; Het vrijmaken van voldoende beschikbare en passende woningen is een aandachtspunt, deze zijn er niet. Het op orde krijgen van laagdrempelige en beschikbare GGZ ondersteuning en zorg in de wijk. Een gezamenlijke aanpak tussen het medische en het zorgdomein mist hierbij nog vaak. De samenwerking en afspraken met de zorgverzekeraars en het zorgkantoor is hierbij essentieel. Hier is namelijk nu geen ruimte voor. Goede alternatieven voor intramurale voorzieningen ontwikkelen vraagt veel tijdsinvestering. Et cetera.

### Ondersteuningsbehoeften

De ondersteuningsbehoeften vanuit de regio gaan met name over onduidelijkheden, kaders of hulp vanuit het Rijk. Een aantal voorbeelden:

- Er zijn knelpunten in ons zorgstelsel die belemmeren om te doen wat nodig is voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid en complexe problemen. Regionaal is de regio hierover in overleg met zorgverzekeraars. Het gaat hierbij echter om knelpunten die om landelijke maatregelen vragen. Zoals een oplossing in het stelsel voor bijvoorbeeld de consultatiefunctie vanuit de GGZ.
- De regio geeft aan dat binnen de regio een restgroep overblijft waar nu geen passende hulp aan geboden kan worden. Casuïstiek waar al veel op is ingezet, maar niet helpt. Het betreft een kleine groep cliënten die overall tussen het wal en het schip valt. Bijvoorbeeld mensen met ernstige agressie- problemen die niet binnen een MO passen, omdat zij een beveiligd bed nodig hebben, maar niet met expliciete GGZ- problematiek kampen en geen strafbare feiten plegen. Het is een landelijk probleem. De regio vraagt het Rijk of de VNG mee te denken over een oplossing voor deze doelgroep.
- De regio mist goede en duidelijke regelgeving over informatie-uitwisseling. Veel professionals verschuilen zich achter de privacywetgeving, maar onduidelijk blijft wanneer informatie nu wel of niet gedeeld mag worden. Dit veroorzaakt veel ruis en in trajecten. De regio vraagt zich af of de nieuwe WAMS-Wet hier aan bij gaat dragen.
- De regio is benieuwd in hoeverre de VNG en/of het ministerie de dossiers omtrent de opvang, ondersteuning en zorg voor de doelgroep psychische kwetsbaren integraal benadert. Het dossier doordecentralisatie, meerjarenagenda BW en MO, het dossier personen met verward gedrag, de ketenveldnorm levensloopfunctie en het hoofdlijnenakkoord GGZ lijken op landelijk niveau weinig integraal te zijn. Dit veroorzaakt ruis binnen gemeenten. Bijvoorbeeld het knelpunt niet-acuut: een afspraak op landelijk niveau waar met de regio's geen goede afspraken over zijn gemaakt. De regio vraagt om meer integraliteit om verwarring te voorkomen.



- De opgave is groter dan de financiële middelen die worden vrijgemaakt. De middelen voor de Wmo zijn bijvoorbeeld niet in verhouding tot de opgave om voorzieningen aan de voorkant beter in te richten voor mensen met verslavings- en GGZ-problematiek. De regio verwacht dat dit ten koste gaat van goede zorg.

## Bijlage

[Regionaal koersdocument Opvang, zorg en ondersteuning voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid](#)



## Regiobeeld Waterland

### Stand van zaken

#### Beweging BW - MO

##### Nieuwe werkwijze

In de doorontwikkeling van BW en MO is sociale inclusie een kernelement. Gemeenten in de regio willen dat mensen zoveel mogelijk in hun eigen sociale omgeving worden ondersteund. Hiervoor wordt ingezet op preventie en vroegsignalering (verantwoordelijkheid van iedere gemeente), op het principe van housing first (ook de verantwoordelijkheid van iedere gemeente) en op vernieuwing van beschermd wonen en maatschappelijke opvang (in samenwerking met zorgaanbieders en woningcorporaties).

Een belangrijk knelpunt hierbij is de grote woningnood in de regio. Dit bemoedigt uitstroom uit intramurale voorzieningen. Gemeenten zijn hierover in gesprek met corporaties en aanbieders. Ook wordt binnen de gemeenten het ruimtelijk en maatschappelijk domein meer met elkaar verbonden. De gemeente Purmerend creëert momenteel op verschillende manieren nieuwe huisvestingsmogelijkheden.

Een belangrijk aandachtspunt is de beschikbaarheid van ambulante zorg in de weekenden en buiten kantoor-tijden; corporaties willen kleine betaalbare woningen bieden onder voorwaarde dat de zorg geborgd is.

##### Samenwerking

De gemeenten willen vooralsnog de huidige situatie, waarbij de gemeente Purmerend de voorzieningen voor BW en MO subsidieert, continueren. Bestuurlijk is afgesproken dat alle gemeenten aandacht hebben voor uitbreiding van ambulante voorzieningen en voor passende betaalbare huisvesting. Er zijn nog geen concrete afspraken gemaakt over financiën vanaf 2022. De blik van de regio is momenteel meer gericht op de vraag hoe mensen met een ondersteuningsbehoefte zo goed mogelijk kunnen worden geholpen en wat hiervoor nodig is, dan op de concrete invulling van de doordecentralisatie.

##### Uitvoeringspraktijk

Afgezien van de bestuurlijke afspraak om aandacht te hebben voor voldoende ambulante aanbod en huisvesting zijn er geen concrete afspraken over de ambulantisering. Wel is besloten dat de voorzieningen voor BW en MO in Purmerend blijven; vanwege de aantallen cliënten uit de regiogemeenten is het niet haalbaar om dit lokaal te organiseren. Om die reden is ook besloten de toegang voor BW bij het loket van de gemeente Purmerend te continueren. Er wordt wel gewerkt aan kennisopbouw over de doelgroep in de lokale toegang, bijvoorbeeld door mee te lopen en door expertise in te roepen als een cliëntsituatie daar om vraagt. Verder wordt in Purmerend toegewerkt naar één centrale toegang voor BW en MO. Er wordt ook gewerkt aan vernieuwing van het aanbod, bijvoorbeeld door te kijken of groepswoningen kunnen worden omgebouwd naar zelfstandige eenheden (met gebruik van de Blokhuis-middelen). Komende jaren houden de gemeenten zicht op ervaringen van cliënten door een onderzoek van de Universiteit van Amsterdam (UvA) waarin interviews worden gehouden met cliënten en ervaringsdeskundigen.







## Norm voor Opdrachtgeverschap

Wat is de stand van zaken van de deelonderwerpen van de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO)?

✓ = Ja    ⚙️ = In ontwikkeling    ✗ = Nee

Regiovisie aanwezig en vastgesteld:	✓
Tot stand gekomen in overleg met stakeholders:	✓
Betrokken stakeholder(s):	Gemeenten, zorgaanbieders, cliënten, woningcorporaties
Waarborgen continuïteit van zorgfuncties:	✓
Afspraken over inkoop plekken buiten eigen regio:	✗
Verbondenheid lokale toegang met regionale MO/gecontracteerde hulp:	✗
Niet vrijblijvende governance:	⚙️

Beperken administratieve lasten:	De gemeente Purmerend blijft voor BW en MO de contractering uitvoeren (via subsidiëring). Voor de lokale Wmo-voorzieningen heeft iedere gemeente eigen inkoopafspraken.
Inzet op meerjarige contractering:	Dat wordt op dit moment bekeken.
<b>Toelichting:</b> Gemeenten hebben besproken om de huidige werkwijze zoveel mogelijk te continueren.	

## Uitvoeringsafspraken

Zijn er concrete uitvoeringsafspraken gemaakt over de volgende onderwerpen:

Inhoudelijke visie op sociale inclusie:	✓
Governance:	⚙️
Samenwerking tussen gemeenten:	⚙️
Samenwerking met stakeholders:	⚙️
Spreiding voorzieningen:	✓
Toegang:	✓
Verdeling budget en financiële risico's:	⚙️
Financiële solidariteit:	⚙️
Overgangsfase financiële middelen:	⚙️
Overgangsfase informatieoverdracht cliënten:	⚙️



**Toelichting:** Er is geen plan van aanpak hiervoor, de gemeenten werken tot nu toe vanuit de vastgestelde visie en de besproken koers.

## Planning

Planning opgesteld/aanwezig:



**Toelichting:** Het is onderdeel van de visie en de structurele gesprekken met stakeholders. Er is geen concreet plan en borging daarvan.

## Voortgang

### Succesfactoren

Sinds de decentralisatie in 2015 was zichtbaar dat veel problematiek huisvesting betrof. Vanaf dat moment is de gemeente hier al mee aan de slag gegaan. In de toegang voor beschermd wonen wordt hier strikt op gestuurd: er moet sprake zijn van een ondersteuningsbehoefte en in de eigen omgeving moet alles zijn geprobeerd om de problematiek hanteerbaar te maken. Verder ervaart men de verbinding tussen de verschillende partijen (gemeenten, corporaties en aanbieders) als positief. Dit bleek ook in de totstandkoming van de regiovisie.

### Aandachtspunten

- Voldoende kleine, betaalbare woningen om de extramuralisatie mogelijk te maken. Via prestatieafspraken met woningcorporaties wordt gewerkt aan aanbod voor specifieke doelgroepen, maar het blijft een situatie waarin schaarste verdeeld moet worden. Ook draagkracht en leefbaarheid van wijken moet hierbij in de gaten worden gehouden. De ambitie van de gemeente Purmerend is om 10.000 woningen toe te voegen. Dit draagt bij aan realisatie van de belangrijkste opgaven.
- Aanbod van zware en flexibele ambulante zorg versterken om mensen thuis goed te kunnen helpen, ook buiten kantooruren en in de weekenden. Dit is een groeiend knelpunt en een voorwaarde voor corporaties om woningen te kunnen bieden. Gemeenten willen hier via hun inkoopafspraken op sturen.
- Zorgen voor ontmoetingspunten in de wijk ten behoeve van preventie. Hier wordt ook ervaringsdeskundigheid ingebracht.
- Versterken van de integrale samenwerking tussen zorgpartijen en woningcorporaties.
- Voor de beleidsadviseurs van de kleine gemeenten is het een nieuw onderwerp. Dit maakt dat het tijd kost om inhoudelijk op gelijk niveau te komen en te blijven.

### Ondersteuningsbehoeften

De centrumgemeente heeft behoefte aan een onafhankelijke partij die kan helpen bij de totstandkoming van de formele afspraken voor o.a. de financiële vraagstukken en governance.

De regio vraagt ook om bij verplichtingen van Hogerhand (zoals de Norm voor Opdrachtgeverschap en aanleveren van informatie voor bijvoorbeeld onderzoeken), zorgvuldig te kijken naar wat dit van gemeenten en partners vraagt, omdat het veel tijd kost die niet aan de inhoudelijke doorontwikkeling kan worden besteed.





Tot slot bestaat de indruk dat er druk van buitenaf nodig is om aanbieders ertoe aan te zetten de beweging te maken naar begeleiding en dagbesteding buiten kantooruren.



## Regiobeeld Rotterdam

### Stand van zaken

#### Beweging BW - MO

##### Nieuwe werkwijze

De visie van de regio op de condities voor sociale inclusie van de commissie Dannenberg staat beschreven in het regionaal beleidsplan. De uitwerking van de doordecentralisatie staat beschreven in het 'Regionaal projectplan doordecentralisatie Maatschappelijke opvang-Beschermd wonen' welke in eind 2019 is vastgesteld door alle gemeenteraden. Het beleidsplan is tot stand gekomen in overleg met de centrumgemeente, regiogemeenten (zowel bestuurlijk als ambtelijk), zorgaanbieders en cliëntvertegenwoordiging. Momenteel wordt gewerkt aan een actualisatie van het regionaal beleidsplan. De actualisatie is gestart met een evaluatie van de afgelopen jaren. In 2021 worden doelen opgesteld. Bovenstaande partijen worden op verschillende manieren weer betrokken bij de actualisatie van het projectplan. Hier is geen overlegstructuur voor ingericht.

##### Samenwerking

De centrumgemeente neemt hoofdzakelijk het voortouw in de doordecentralisatie. De gemeenten in de regio werken momenteel met een mandaatregeling waarin de governance en de verdeling van verantwoordelijkheden tussen gemeenten is vastgelegd. De uitvoering van beschermd wonen is gemandateerd aan de centrumgemeente. Vanaf 2021 geldt een nieuwe mandaatregeling die eind 2020 door de gemeenten zal worden vastgelegd. Daarnaast wordt een nieuwe gemeenschappelijke regeling uitgewerkt waarin de samenwerking wordt vastgelegd. Daarin wordt de scope, schaal, financiering en afstemming bepaald. Voordat de keuze is gevallen op een gemeenschappelijke regeling zijn verschillende samenwerkingsvarianten uitgedacht. Er zijn uitvoeringsafspraken gemaakt over inkoop en contractmanagement. De centrumgemeente zal de inkoop en het contractmanagement blijven uitvoeren. Afspraken over de verdeling van budget, financiële risico's en solidariteit zijn in ontwikkeling. Dit zal mede afhankelijk zijn van de invoering van het woonplaatsbeginsel. Er is al wel afgesproken dat budgetten voor beschermd wonen worden geoormerkt. Voor 2021 zijn wel afspraken over het budget en de risicoverdeling. De centrumgemeente is in 2021 risicodragend. De gemeentelijke samenwerking is goed en constructief, zowel bestuurlijk als ambtelijk. De wethouders en ambtenaren wonen zijn beperkt betrokken. Uitvoeringsafspraken over de samenwerking met stakeholders zijn nog in ontwikkeling. Dit zal voornamelijk in het nieuwe inkoopkader worden vastgelegd. Het inkoopkader wordt door de gemeenten gezamenlijk ontwikkeld.

##### Uitvoeringspraktijk

In 2019 is op basis van een regiomonitor 2015-2019 een eerste inzicht gekregen op in-, door- en uitstroom van beschermd wonen cliënten. De opgave voor de komende jaren moet echter nog in beeld worden gebracht. Een externe partij is gevraagd een vraagontwikkelingsonderzoek uit te voeren om de opgaven in beeld te brengen. Dit inzicht is nodig om de kwantitatieve opgave voor beschermd wonen voorzieningen (aantal en type) en zelfstandige woningen te bepalen. Het regionaal bestuurlijk overleg heeft in het kader



van de spreidingsopgave Beschermd Wonen in februari 2019 de ambitie afgesproken om een evenwichtiger spreiding van de beschermd wonen cliënten, bijbehorende voorzieningen en uitstroom naar zelfstandig wonen, mogelijk te maken. Er is behoefte aan meer diversiteit aan voorzieningen. De uitdaging is wel dat de verschillende wetten vanuit zorg en wonen niet altijd op elkaar aansluiten. Iedere gemeente zoekt naar mogelijkheden om varianten van beschermd wonen en/of uitstroom plekken te realiseren. Om de druk op gemeenten niet te hoog op te laten lopen is een tijdspad van 10 jaar uitgetrokken. Iedere gemeente heeft afspraken met woningbouwcorporaties over huisvesting van bijzondere doelgroepen. Er is echter behoefte aan een visie en taakstelling op de lange termijn en dit waar nodig meer te centraliseren. Het vraagontwikkelingsonderzoek moet hieraan bijdragen.

De toegang tot beschermd wonen voorzieningen wordt gemandateerd aan de centrumgemeente, in ieder geval in 2021. Daarnaast gaat de regio een pilot lokale toegang starten om te onderzoeken of en hoe toegang beschermd wonen bij regiogemeente kan worden belegd. Er is behoefte om de toegang zo in te richten dat beschermd wonen, maatschappelijke opvang en Wmo goed op elkaar aansluiten en dat snel op- en afschalen mogelijk wordt.

## Norm voor Opdrachtgeverschap

Wat is de stand van zaken van de deelonderwerpen van de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO)?

✓ = Ja    ⚙️ = In ontwikkeling    ✗ = Nee

Regiovisie aanwezig en vastgesteld:	✓
Tot stand gekomen in overleg met stakeholders:	✓
Betrokken stakeholder(s):	Centrumgemeente, regiogemeenten, zorgaanbieders, woningcorporaties en cliëntenorganisaties.
Waarborgen continuïteit van zorgfuncties:	✓
Afspraken over inkoop plekken buiten eigen regio:	✗
Verbondenheid lokale toegang met regionale MO/gecontracteerde hulp:	⚙️
Niet vrijblijvende governance:	✓

Beperken administratieve lasten:	Beschermd wonen wordt namens de gemeenten aanbesteed door de centrumgemeente waardoor sprake is van regionale contractering en afrekening.
Inzet op meerjarige contractering:	In een nieuwe aanbesteding is aandacht voor innovatie. Met name e-health wordt gestimuleerd. De aanbesteding wordt door de centrumgemeente gecoördineerd.
<b>Toelichting:</b>	



## Uitvoeringsafspraken

Zijn er concrete uitvoeringsafspraken gemaakt over de volgende onderwerpen:

Inhoudelijke visie op sociale inclusie:	✓✓
Governance:	✓✓
Samenwerking tussen gemeenten:	✓✓
Samenwerking met stakeholders:	⚙️
Spreiding voorzieningen:	✓✓
Toegang:	✓✓
Verdeling budget en financiële risico's:	⚙️
Financiële solidariteit:	⚙️
Overgangsfase financiële middelen:	⚙️
Overgangsfase informatieoverdracht cliënten:	✓
<p><b>Toelichting:</b> Maatschappelijke opvang is tot 2025 geen onderdeel van de doordecentralisatie. Dat betekent dat de focus wordt gelegd op de doordecentralisatie van beschermd wonen. Het is niet zo dat de ontwikkelingen bij de maatschappelijke opvang stilliggen. De centrumgemeente heeft haar ambities geformuleerd in het 'Plan van aanpak Kwetsbare Rotterdammers'.</p>	

## Planning

Planning opgesteld/aanwezig:	✓
<p><b>Toelichting:</b> De planning is onderdeel van het regioplan. De planning is dynamisch.</p>	

## Voortgang

<p><b>Succesfactoren</b></p> <p>Een belangrijke succesfactor om de doordecentralisatie en de beweging beschermd thuis vorm te geven is goede samenwerking. De werkrelatie tussen ambtenaren en bestuurders is constructief. Er is bereidheid om verbinding te zoeken met het woondomein en gezamenlijk te zoeken naar geschikte woningen en daarmee uitstroom te realiseren. In de regio is het aantal beschermd wonen cliënten stabiel gebleven. Ambulantisering is in aantallen al goed op gang gekomen.</p>
<p><b>Aandachtspunten</b></p> <p>In de regio zijn te weinig woningen beschikbaar. Het aantal beschikbare woningen neemt af en toewijzing is vanwege regelgeving moeilijker. Het aandeel woningen wordt kleiner, maar het percentage cliënten wordt groter. Het realiseren van voldoende woningen om de beweging beschermd thuis vorm te geven is een belangrijk aandachtspunt. Daarnaast is de druk op wijken een aandachtspunt evenals financiële krapte en</p>





afspraken over tekorten. Er zou meer aandacht moeten zijn voor wat de ambulantisering voor de bewoners in de wijken doet en het beschikbaar komen van een daarop toegesneden instrumentarium.

### Ondersteuningsbehoeften

Er is behoefte aan een procesbegeleider die kan ondersteunen bij het tot stand komen van een goede samenwerking met wonen en het maken van uitvoeringsafspraken. Het realiseren van geschikte woningen en voorzieningen (bijvoorbeeld het ombouwen van bestaande voorzieningen, tekorten door leeghouden woningen en/of nog niet voldoende cliënten bij de start en de inzet op e-health) vraagt veel investeringen. Deze investeringen worden niet altijd gedekt. Er is behoefte aan financiële ruimte om deze investeringen te kunnen doen.



## Regiobeeld Westelijke Mijnstreek

### Stand van zaken

#### Beweging BW - MO

##### Nieuwe werkwijze

In 2017 heeft de regio Westelijke Mijnstreek (WM) bestaande uit de gemeenten Sittard- Geleen, Beek en Stein ervoor gekozen om als zelfstandige regio vorm te geven aan de opgave van de doordecentralisatie BW.

Hiervoor heeft de regio WM in 2017 een plan van aanpak opgesteld met daarin de visie, de inhoudelijke ontwikkelingen, (de vorm van) regionaal samenwerken en het verdelen van middelen en risico's. In het plan van aanpak staat ook dat de gemeenten in de Westelijke Mijnstreek zich conformeren aan het advies van de commissie Dannenberg.

De decentralisatie van de centrumgemeente Maastricht naar de regiogemeente WM vindt officieel plaats op 1 januari 2022, gelijktijdig met de financiële decentralisatie. Dit maakt dat een natuurlijke overgang kan plaatsvinden en de praktijk (omtrekt bijvoorbeeld inkoop en uitstroom Wlz) ook eenvoudiger gerealiseerd kan worden.

De regio Westelijke Mijnstreek is geen aparte regio met betrekking tot de MO. Centrumgemeente Maastricht blijft hiervoor gehandhaafd, de WM regelt wel zelfstandig de uitvoering van de MO.

Voor de regio WM zit de uitdaging vooral in het feit dat ze starten als nieuwe regio die nieuwe taken krijgt. Hierbij putten zij uit de ervaring van de centrumgemeenten, maar men probeert ook open te staan voor nieuwe kansen en ideeën.

##### Samenwerking

Hoe de samenwerking tussen de regiogemeenten eruit gaat zien is grotendeels in beeld gebracht, details moeten nog worden uitwerkt. Omdat er maar drie gemeenten bij betrokken zijn, blijft het compact en kan snel en eenvoudiger worden gehandeld. Omdat de regio WM geen aparte regio vormt voor de doordecentralisatie MO, blijft men wat betreft de MO handelen als voorheen. Met de huidige centrumgemeente heeft de regio de afspraak dat ze een deel van het budget ontvangt (in de vorm van subsidie) om zelfstandig de MO vorm te geven.

##### Uitvoeringspraktijk

Hoe de samenwerking met stakeholders eruit komt te zien staat deels beschreven in het Wmo-beleid. Hoe dit er exact uit komt te zien voor BW en MO wordt nog verder uitgewerkt. De Beweging beschermd thuis wordt straks zo vormgegeven dat op- afschalen minder stroef verloopt dan in de huidige situatie. In de regio ligt nu de uitdaging om alle nieuwe elementen goed in beeld te brengen en met de samenwerkingspartners de juiste weg te bewandelen. Om hier goede afspraken over te maken voeren de regiogemeenten onder andere gesprekken met aanbieders en samenwerkingspartners in gefaciliteerde (thema)werkgroepen.



## Norm voor Opdrachtgeverschap

Wat is de stand van zaken van de deelonderwerpen van de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO)?

✓ = Ja    ⚙️ = In ontwikkeling    ✗ = Nee

Regiovisie aanwezig en vastgesteld:	✓
Tot stand gekomen in overleg met stakeholders:	✓
Betrokken stakeholder(s):	Zorgaanbieders en cliëntenorganisaties.
Waarborgen continuïteit van zorgfuncties:	✗
Afspraken over inkoop plekken buiten eigen regio:	✗
Verbondenheid lokale toegang met regionale MO/gecontracteerde hulp:	✗
Niet vrijblijvende governance:	✗

Beperken administratieve lasten:	Regionale contractering en gezamenlijk contractbeheer.
Inzet op meerjarige contractering:	Contracten minimaal vijf jaar afsluiten, met optie tot verlenging. Innovatie wordt gevraagd bij inschrijving en moet bijdragen aan de uitgangspunten van het plan van aanpak

**Toelichting:** Het Plan van aanpak is in 2017 opgesteld en vastgesteld door het college van de nieuwe regiogemeenten. Het plan van aanpak is tijdens bijeenkomsten met ketenpartners opgesteld in de veronderstelling dat de doordecentralisatie in 2020 zou plaatsvinden. Aangezien het plan er inmiddels al drie jaar ligt is, vindt op korte termijn een bestuurlijk overleg plaats om het plan weer onder de aandacht te brengen en te actualiseren.

Een aantal onderdelen uit de Norm voor Opdrachtgeverschap is nog niet besproken en moet nog worden verkend. De samenwerking is echter niet nieuw, er zijn veel bestaande afspraken die mogelijk voortgezet kunnen worden. Hier zijn nog geen formele afspraken over gemaakt en er is nog geen concreet tijdpad vastgesteld. Het uitgangspunt is om dit rond de zomer van 2021 te laten vaststellen door de colleges.

De continuïteit van de zorgfuncties is nog onderwerp van gesprek met Maastricht. De regio is voornemens om een aparte overeenkomst met de gemeente Maastricht op te stellen voor het (inhoudelijke) overgangsjaar 2021 waarin een aantal onderwerpen uitgewerkt dient te worden (waaronder financiën en continuïteit van de zorgfuncties).

## Uitvoeringsafspraken

Zijn er concrete uitvoeringsafspraken gemaakt over de volgende onderwerpen:

Inhoudelijke visie op sociale inclusie:	✓
Governance:	⚙️
Samenwerking tussen gemeenten:	⚙️



Samenwerking met stakeholders:	
Spreiding voorzieningen:	
Toegang:	
Verdeling budget en financiële risico's:	
Financiële solidariteit:	
Overgangsfase financiële middelen:	
Overgangsfase informatieoverdracht cliënten:	
<p><b>Toelichting:</b> Er is nog geen governance of concrete uitwerking van de verdeling van financiële middelen. De gesprekken hierover lopen, in het plan van aanpak staat wel een denkrichting beschreven. De uitwerking hiervan valt binnen de werkzaamheden in de voorbereiding op de ontvlechting met de huidige centrumgemeente Maastricht.</p> <p>Wat betreft de onderwerpen toegang, budget, financiën en solidariteit staan de hoofdlijnen beschreven het plan van aanpak. De uitwerking en daarbij behorende afspraken zijn nu onderwerp van gesprek. Vervolgens zal een groeipad aan de orde zijn.</p> <p>Er moeten nog afspraken worden gemaakt over de informatieoverdracht van nieuwe cliënten. Tot nu toe was het cliëntperspectief nog onderbelicht. In de komende periode worden de clientraden actief meegenomen in de ontwikkelingen van de plannen door het periodiek raadplegen van de Wmo-raden. Bij de inkoop en ontvlechtingstrajecten worden zij bijvoorbeeld intensief betrokken als gesprekspartner. Gelet op de onderschreven visie van de commissie Dannenberg zouden voorzieningen gespreid over het gebied zijn. Dit is op dit moment nog niet aan de orde. In een bestuurlijk overleg wordt bekeken welke concrete afspraken hierover gemaakt kunnen worden De regio heeft een Visie Wonen en Zorg. Deze visie is samen met de drie regiogemeenten en woningcorporaties opgesteld. De doelgroep BW is hier nadrukkelijk in meegenomen. De visie fungeert als basis voor de prestatieafspraken die jaarlijks worden gemaakt. Na de ontvlechting met de centrumgemeente Maastricht komt alles naar de regio WM; zowel beleid en uitvoering als de toegang.</p> <p>Intramuraal BW blijft de verantwoordelijkheid van de centrumgemeente Sittard-Geleen in de nieuwe situatie, alle andere onderdelen met betrekking tot BW-zelfstandig wonen met begeleiding wordt door iedere lokale gemeente vormgegeven. Deze afspraak is opgesteld in het plan van aanpak waar de colleges mee akkoord zijn gegaan. Wel moet kritisch gekeken worden of alles nog steeds uitvoerbaar is. De GGZ-expertise is hierin breed meegenomen, dit wordt nu in een pilot uitgevoerd. Wel wordt gezien dat hier weinig gebruik van wordt gemaakt, de evaluatie moet nog plaatsvinden.</p>	

## Planning

Planning opgesteld/aanwezig:	
<p><b>Toelichting:</b> De planning is rondom de inkoop van ondersteuning (begeleiding) en BW op hoofdlijnen aanwezig.</p>	



## Voortgang

### Succesfactoren

Het betreft een kleine regio waardoor het lukt om goed samen te werken en snel en makkelijker kunnen handelen. Als voorbeeld wordt genoemd dat in de huidige situatie sprake is van scheefgroei in het zorgaanbod: in de regio WM is veel aanbod voor jeugd en jongeren van 16- 27 jaar terwijl in Maastricht nauwelijks aanbod aanwezig is.

Wat betreft ouderenzorg zit het aanbod juist meer in Maastricht. Na een rondje langs alle ketenpartners wordt duidelijk dat zij allemaal open staan voor een nauwere samenwerking waarbij ook meer ruimte ontstaat voor het vermengen van doelgroepen en innovatie.

Zorgaanbieders beseffen dat ze expertise moeten opbouwen en moeten samenwerken om zo een integraal aanbod te kunnen neerzetten. Er komt beweging in deze ontwikkeling, maar het is nog wel een opgave die gerealiseerd moet worden.

### Aandachtspunten

De regio ziet de verzelfstandiging als kans om bijvoorbeeld beter grip te krijgen op BW en de doorstroom en uitstroom hiervan. Grip krijgen op de op- en afschaling van BW doet de regio onder andere door de 'producten' op een andere manier in te richten. Daarnaast wil men ook afspraken maken rondom spreiding. De regio krijgt er een relatief nieuwe doelgroep bij. Deels is deze al bekend op basis van de huidige uitstroom, maar dit betekent ook dat de regio moet zorgen dat de toegang toegerust is op deze doelgroep en taak.

### Ondersteuningsbehoeften

Er is met name behoefte aan voorbeelden van andere regio's omtrent de thema's informatie delen en governance structuren.



## Regiobeeld Tilburg

### Stand van zaken

#### Beweging BW - MO

##### Nieuwe werkwijze

De visie van de regio op de condities voor sociale inclusie van de commissie Dannenberg staat beschreven in een spoorboekje, welke in 2018 is vastgesteld in een concept-meerjarenprogramma. Gemeenten, zorgaanbieders, woningbouwcorporaties en cliëntvertegenwoordiging zijn hierbij betrokken geweest. Aanvullend is afgesproken om een plan van aanpak op te stellen met de onderwerpen die gefaseerd moeten worden opgepakt. Het plan van aanpak 'Vervolgtraject Beschermd Wonen, Maatschappelijke Opvang, preventie GGZ en Verslavingszorg' is in 2020 vastgesteld. In de visie van de regio neemt preventie een belangrijke rol in. Het gaat niet alleen over het ambulantiseren van beschermd wonen, maar ook over het voorkomen van beschermd wonen. Het aantal cliënten met ambulante ondersteuning is fors toegenomen. De ervaringen in de regio zijn positief. Hierbij wordt goed gekeken naar de leefwereld, wensen en behoeften van cliënten.

##### Samenwerking

Gemeenten hebben een gedeelde visie en werken goed samen. Het is een hechte regio waarin ook op veel andere dossiers wordt samengewerkt. De centrumgemeente neemt alle regiogemeenten mee als gelijkwaardige partners en geeft de regiogemeenten een gelijke stem. De afstand van regiogemeenten ten opzichte van beschermd wonen was voor 2017 groot. Mede door de houding van de centrumgemeente is deze afstand kleiner geworden. De samenwerking en het maken van concrete uitvoeringsafspraken komt wel onder druk te staan vanwege tekorten op de gemeentelijke financiën. Er zijn nog geen concrete uitvoeringsafspraken gemaakt over de governance structuur na 2022. Tot die tijd wordt de huidige structuur gehandhaafd. De regio wacht op duidelijkheid met betrekking tot landelijke ontwikkelingen als het verdeelmodel, woonplaatsbeginsel, definitie beschermd wonen en de Wlz-uitname en de samenhang tussen deze ontwikkelingen. Ook uitvoeringsafspraken over inkoop, contractmanagement, budgetverdeling en financiële risico's worden gemaakt nadat er duidelijkheid komt over bovenstaande ontwikkelingen. Deze afspraken hangen nauw samen met de governance structuur die gekozen gaat worden.

Op dit moment is er een goede samenwerking tussen alle stakeholders inclusief de negen regiogemeenten. In aanloop naar 2022 is de intentie om deze samenwerking voort te zetten. De centrumgemeente heeft vanaf 2017 zorgaanbieders, woningbouwcorporaties en cliëntvertegenwoordiging actief betrokken bij de doordecentralisatie. Vanuit alle partijen is draagvlak om aan de beweging te werken. Stakeholders zijn medeverantwoordelijk gemaakt en er is een hands-on cultuur. De samenwerking is georganiseerd. Er is een heldere structuur met een externe projectbegeleider. Deze structuur is alleen nog niet bij alle stakeholders bekend.





### Uitvoeringspraktijk

Er wordt gewerkt aan de inrichting van een matchingpoint waar de uitstroom van beschermd wonen naar zelfstandig wonen georganiseerd moet gaan worden. Bij het matchingpoint zijn gemeenten (beschermd wonen, maatschappelijke opvang, Wmo en Jeugd) betrokken net als zorgaanbieders en woningbouwcorporaties. Met de betrokken partijen worden afspraken gemaakt over voorzieningen en woningen. Concrete uitvoeringsafspraken over voorzieningen (aantal, type en spreiding) zijn in ontwikkeling. Afgelopen periode is stilgestaan bij het huidige aanbod en bij het gewenste aanbod. Er is behoefte aan meer type voorzieningen, zowel aan de bovenkant (zware ondersteuning) als aan de onderkant (lichte ondersteuning). Bij het maken van de uitvoeringsafspraken is aandacht voor de landing en leefbaarheid in de wijken.

Voor de uitstroom van cliënten is het van belang dat er per gemeente voldoende woningen beschikbaar zijn. Medio 2019 is een traject gestart om samen met de gemeenten, de woningbouwcorporaties en de zorgaanbieders nieuwe afspraken te maken over de toewijzing van contingent woningen. Daarnaast wordt gewerkt aan een convenant. Het matchingpoint is onderdeel van dit convenant. De hoeveelheid benodigde woningen is geïnventariseerd. Er is nog wel een verfijningsslag nodig naar bijvoorbeeld type woningen. Er worden nog afspraken gemaakt over een verdeelsleutel voor de spreiding van woningen. Op dit moment wordt gedacht aan een verdeelsleutel op basis van inwoneraantal. Afspraken over de verdeling van woningen zijn al wel gemaakt. Aandachtspunt hierbij is dat de verdeling van woningen een verdeling van schaarste is wat leidt tot wachtlijsten. Woningbouwcorporaties hebben ook de opdracht om voldoende betaalbare woningen te realiseren om daarmee dak- en thuisloosheid, waar mogelijk, te voorkomen en daarmee de instroom te beperken.

De intentie is uitgesproken om de huidige uitvoeringsafspraken met betrekking tot toegang beschermd wonen te handhaven. Er is een regionaal toegangsteam waarbij goed wordt samengewerkt met lokale toegangsteams. Eén regiogemeente heeft aangegeven de mogelijkheid te willen onderzoeken om de toegang lokaal te organiseren. Daartoe wordt een pilot lokale toegang opgezet. Op dit moment zijn hier echter nog geen concrete stappen in gezet.

### Norm voor Opdrachtgeverschap

Wat is de stand van zaken van de deelonderwerpen van de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO)?

✓ = Ja    ⚙️ = In ontwikkeling    ✗ = Nee

Regiovisie aanwezig en vastgesteld:	✗
Tot stand gekomen in overleg met stakeholders:	⚙️
Betrokken stakeholder(s):	Centrumgemeente, regiogemeenten, zorgaanbieders, woningcorporaties en cliëntenorganisaties.
Waarborgen continuïteit van zorgfuncties:	⚙️
Afspraken over inkoop plekken buiten eigen regio:	⚙️



Verbondenheid lokale toegang met regionale MO/gecontracteerde hulp:	⚙️
Niet vrijblijvende governance:	⚙️

Beperken administratieve lasten:	
Inzet op meerjarige contractering:	Dit is in ontwikkeling. Er wordt gewerkt aan een duurzame sturing en bekostiging (en inkoop) voor het gehele sociale domein.

**Toelichting:** De punten uit de Norm voor Opdrachtgeverschap zijn nog in ontwikkeling. De Norm voor Opdrachtgeverschap is nog maar net bekend. Daarnaast zijn er nog veel landelijke onduidelijkheden. De wijze waarop de regio blijvend cliëntraadpleging wil organiseren is een onderwerp om met cliënten zelf te bespreken. Hoe willen cliënten betrokken blijven? Daarnaast is de regio van mening dat er blijvend een plek moet zijn waar de voortgang beschermd wonen besproken kan worden met alle stakeholders. Over de vorm wordt nog nagedacht.

## Uitvoeringsafspraken

Zijn er concrete uitvoeringsafspraken gemaakt over de volgende onderwerpen:

Inhoudelijke visie op sociale inclusie:	✓
Governance:	⚙️
Samenwerking tussen gemeenten:	⚙️
Samenwerking met stakeholders:	⚙️
Spreiding voorzieningen:	⚙️
Toegang:	✓
Verdeling budget en financiële risico's:	✗
Financiële solidariteit:	✗
Overgangsfase financiële middelen:	✗
Overgangsfase informatieoverdracht cliënten:	✗
<b>Toelichting:</b> De maatschappelijke opvang blijft de komende vier jaar de verantwoordelijkheid van de centrumgemeente.	

## Planning

Planning opgesteld/aanwezig:	⚙️
<b>Toelichting:</b> Er is een plan van aanpak inclusief planning in conceptversie gereed. De inhoud is nog wel afhankelijk van keuzes die op landelijk niveau gemaakt moeten worden.	



## Voortgang

### Succesfactoren

De beweging Beschermd Thuis komt goed op gang. Een belangrijke succesfactor is de goede samenwerking in de regio tussen alle stakeholders. Er zijn op het gebied van preventie, maatschappelijke opvang en beschermd wonen ombuigingsvoorstellen gemaakt die de beweging Beschermd Thuis in gang moeten zetten. Met de nieuwe inkoop zijn producten ontwikkeld waarmee mensen in een thuissituatie de ondersteuning kunnen krijgen gelijk aan beschermd wonen. Deze producten worden ook al ingezet.

### Aandachtspunten

Belangrijke aandachtspunten zijn regionale spreiding van voorzieningen realiseren, voldoende betaalbare en geschikte woningen en financiële beheersbaarheid. Daarnaast is het van belang om de regionale samenwerking te blijven borgen.

### Ondersteuningsbehoeften

De regio heeft een externe regionale projectbegeleider ingehuurd. Er is bewust gekozen voor een regionale projectbegeleider om deze onafhankelijk te positioneren voor de negen gemeenten en hiermee een gelijkwaardig veld te creëren tussen de centrumgemeente en de regiogemeenten. De meerwaarde van deze projectleider heeft zich bewezen. Er is behoefte aan financiële middelen om deze projectbegeleider te bekostigen. De regio heeft daar meer behoefte aan dan aan een projectleider vanuit landelijk. Daarnaast is behoefte aan duidelijkheid met betrekking tot landelijke ontwikkelingen, zoals een verdeelmodel, het woonplaatsbeginsel, definitie beschermd wonen en de Wlz-uitname.



## Regiobeeld Utrecht

### Stand van zaken

#### Beweging BW - MO

##### Nieuwe werkwijze

Er is een [gezamenlijke regiovisie](#). Deze regionale koers is door alle gemeenteraden eind 2017 vastgesteld. In lijn met de regionale koers van beschermd wonen naar een beschermd thuis, zijn in 2020 in iedere regio [Wmo-regioplannen](#) ontwikkeld en vastgesteld. Hierin wordt de visie op samenwerking bij Beschermd Wonen binnen de vier Wmo-regio's en met Utrecht als huidige centrumgemeente uitgewerkt in de periode 2020-2022. In veel gemeenten zijn vervolgens lokale uitvoeringsplannen vastgesteld. De vorming van de regiovisie is positief verlopen met een gezamenlijke stip aan de horizon als resultaat.

Ook is een regioconvenant tussen gemeenten en woningcorporaties opgesteld waarin het aantal plekken dat gemeenten organiseren voor uitstroom uit BW en MO is vastgelegd. Hierin is ook aandacht voor spreiding van woningen en cliënten over de regio. Randvoorwaarden van het convenant zijn voldoende beschikbare, betaalbare woningen en aandacht voor individuele begeleiding van de cliënten en beschikbaar stellen van bijstand als de cliënt geen eigen inkomsten heeft uit werk en indien nodig bijzondere bijstand en schuldhulpverlening. In de regio Utrecht is er een groot tekort aan betaalbare, geschikte woningen. In veel gevallen zullen woningen moeten worden toegevoegd, bijvoorbeeld door nieuwbouw, tijdelijke woningen etc. Zorgaanbieder, gemeente en woningcorporatie trekken steeds meer samen op in het realiseren van nieuwe woon-zorg-concepten. Deze afspraken zijn verder bekrachtigd in [bestuurlijke afspraken](#) met gemeenten, de koepel van woningcorporaties en de gezamenlijke aanbieders.

In de regio is veel aandacht voor nieuwe initiatieven en pilots. Een voorbeeld hiervan is [inzet op peer-support en zelfhulp](#). In de contractering van de huidige aanbieder voor de herstelacademie is opgenomen dat in de regio's ook locaties komen van deze herstelacademie. Men ontwikkelt een netwerk van herstelacademies in de regio. Hierin investeren partijen in de regio fors. Hierin wordt ook de aansluiting met jongeren gezocht om zo meer in te zetten op preventie en vroegsignalering.

Ook het terugdringen van het stigma is een belangrijk aandachtspunt. Het stigma rondom psychische problematiek is groot en soms wordt hier te laat aandacht besteed. Het is van belang om hier vroeg in een traject, bijvoorbeeld bij het realiseren van een nieuwe woonvorm, aandacht aan te besteden.

##### Samenwerking

De regio Utrecht heeft BW voor een periode van negen jaar gecontracteerd (basiscontract). De Wmo-regio's (de U16 bestaat uit vier Wmo-regio's) hebben de mogelijkheid per 2023 zelf de contractering van beschermd wonen te doen.

Bestuurlijk is de intentie uitgesproken om de contractering van het product Beschermd Wonen Bovenregionaal door gemeente Utrecht te continueren voor de U16 met ingang van 2023 t/m tenminste 2024. Er zijn nog geen definitieve bestuurlijke besluiten genomen, maar regio Lekstroom zal mogelijk vanaf 2023 beschermd thuis en beschermd verblijf gaan contracteren en uitvoeren. Regio Lekstroom voert een impactanalyse uit welke eind 2020 uitsluitsel geeft. Regio West en Zuidoost Utrecht hebben zich voorlopig



uitgesproken om t/m 2024 gebruik te maken van de U-16 contracten. Regio West oriënteert zich momenteel op eigen inkoop voor BT.

In 2020 wordt gewerkt aan regionale (U16) bindende financiële en samenwerkingsafspraken die met ingang van de decentralisatie BW van kracht worden. Dit proces is nog niet afgerond. De gemeenten hebben hierin behoefte aan duidelijkheid vanuit het Rijk over regelgeving en verdeling van middelen.

In de regio verloopt de samenwerking tussen gemeenten op zowel ambtelijk als bestuurlijk niveau goed. Ook corporaties en zorgaanbieders worden hier regelmatig bij betrokken.

### Uitvoeringspraktijk

Bij spreiding van cliënten over de regio blijkt het voor sommige regiogemeenten (de kleine kernen) nog lastig om cliënten te huisvesten. Er is vaak sprake van een klein aantal cliënten. Er is o.a. een beperkte schaalgrootte en daarmee beperkte financiële middelen om wonen en zorg te organiseren. Ook is een beperkt aantal betaalbare woningen beschikbaar. Cliënten maken ook niet altijd de keuze om naar de regiogemeenten te verhuizen. Aan de andere kant is er in kleinere regiogemeenten vaak al veel georganiseerd, maar niet voor specifieke doelgroepen.

Er zijn nog geen definitieve afspraken gemaakt over hoe de toegang na 2022 vormgegeven wordt, in relatie tot de mogelijke contractering van beschermd thuis en beschermd verblijf door Regio Lekstroom en regio West. Regiogemeenten zijn voornemens om dit waar mogelijk lokaal (per gemeente of Wmo-regio) te organiseren. De expertise is nog niet bij alle sociale teams aanwezig. Hiervoor kunnen gemeenten gebruikmaken van expertise bij de huidige regionale toegang. In de regio Lekstroom is een pilot gestart waarin de sociale teams kunnen oefenen met casuïstiek van cliënten die momenteel op de wachtlijst staan.

## Norm voor Opdrachtgeverschap

Wat is de stand van zaken van de deelonderwerpen van de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO)?

✓ = Ja    ⚙️ = In ontwikkeling    ✗ = Nee

Regiovisie aanwezig en vastgesteld:	✓
Tot stand gekomen in overleg met stakeholders:	✓
Betrokken stakeholder(s):	Cliëntorganisaties, zorgaanbieders, cliëntvertegenwoordiging, woningcorporaties, gemeenten. Vastgesteld door alle colleges en gemeenteraden.
Waarborgen continuïteit van zorgfuncties:	✗
Afspraken over inkoop plekken buiten eigen regio:	✗
Verbondenheid lokale toegang met regionale MO/gecontracteerde hulp:	✗
Niet vrijblijvende governance:	⚙️

Beperken administratieve lasten:	O.a. door de huidige contractering vanuit de centrumgemeente voor de gehele regio voor een periode van negen jaar (basiscontract).
----------------------------------	--



Inzet op meerjarige contractering:	Regio Utrecht heeft BW voor een periode van negen jaar gecontracteerd, vanaf 1 januari 2020. De contractering wordt in tranches van één keer drie jaar en drie keer twee jaar uitgevoerd.
<b>Toelichting:</b> Sommige afspraken zijn niet in de regiovisie opgenomen, maar komen in de te maken uitvoeringsafspraken (continuïteit van zorgfuncties, inkoop plekken buiten eigen regio, verbondenheid lokale toegang met regionale MO/gecontracteerde hulp).	

## Uitvoeringsafspraken

Zijn er concrete uitvoeringsafspraken gemaakt over de volgende onderwerpen:

Inhoudelijke visie op sociale inclusie:	✓
Governance:	✓
Samenwerking tussen gemeenten:	⚙️
Samenwerking met stakeholders:	✓
Spreiding voorzieningen:	⚙️
Toegang:	✓
Verdeling budget en financiële risico's:	✗
Financiële solidariteit:	✗
Overgangsfase financiële middelen:	✗
Overgangsfase informatieoverdracht cliënten:	✗
<b>Toelichting:</b> In 2020 wordt gewerkt aan regionale (U16) bindende financiële en samenwerkingsafspraken die met ingang van de decentralisatie BW van kracht worden. De 'Blokhuishelden' hebben de regionale spreiding en mogelijk toekomstige doordecentralisatie MO iets dichterbij gebracht.	

## Planning

Planning opgesteld/aanwezig:	✓
<b>Toelichting:</b> Verschillende tijdspaden BW en MO zijn onderwerp van gesprek. Dit vraagt regelmatige uitleg aan raden, colleges en beleidsadviseurs.	





## Voortgang

### Succesfactoren

- Mooie en constructieve huidige regionale samenwerking MO/BW
- Contractering BW voor negen jaar (basiscontract)
- Goed gedragen regionale visie
- Sterke regionale governance
- Opgaven zijn legitiem en realistisch

### Aandachtspunten

- Haalbaarheid doordecentralisatie BW per 2022. Er is teveel onduidelijk over uitname en financiering Wlz, NvO en woonplaatsbeginsel BW.
- De grote tekorten op de lokale Wmo-budgetten vormen een bedreiging voor de opbouw van een preventieve en lokale ambulante infrastructuur en dit kan mogelijk de transformatie van BW bemoeilijken. Immers lokaal investeren in een goede basisset/infrastructuur is heel lastig als er geen lokale middelen beschikbaar meer zijn.

### Ondersteuningsbehoeften

- Kennis kunnen nemen van de voorbeelden en de opgebouwde expertise van de NvO jeugd, met name met betrekking tot tempoverschillen Wmo-regio's en bindende financiële afspraken tussen gemeenten.
- De individuele Wmo-regio's hebben behoefte aan goede voorbeelden rondom samenwerking tussen de afdeling Werk & Inkomen van gemeenten, zorgaanbieders en woningcorporaties. Zodat financiële problemen van een cliënt geen beperking wordt bij het verkrijgen van een goede woonplek.



## Regiobeeld Noord- en Midden-Limburg

### Stand van zaken

#### Beweging BW - MO

##### Nieuwe werkwijze

De regio heeft in een vroeg stadium de uitgangspunten uit het rapport 'De toekomst van beschermd wonen' van de commissie Dannenberg onderschreven en overgenomen in de beleidsnota. De visie op bijzondere doelgroepen is ontwikkeld in 2017 en zou bijgesteld worden in 2020. Gezien alle ontwikkelingen is deze visie met een jaar verlengd. Aankomend jaar stelt men de visie bij in samenwerking met de regiogemeenten en diverse stakeholders. Het uitvoeringsplan van de doordecentralisatie is een logische vervolgstap van een al eerder ingeslagen weg.

In eerste instantie is het uitvoeringsplan voor de doordecentralisatie alleen voor de regio Noord-Limburg opgesteld, inmiddels is deze verruimd en stelt men samen met regio Midden-Limburg een plan op. Na bijstelling van het uitvoeringsplan wordt dit in oktober 2020 voorgelegd aan alle gemeenten in de regio Noord- en Midden-Limburg. De beslispunten die in het uitvoeringsplan staan beschreven zijn door alle colleges van de betrokken regiogemeenten akkoord bevonden.

Eén van de uitgangspunten is financiële solidariteit. Dit houdt in dat de regio alle budgetten samenvoegt en het beschermd wonen hieruit financiert voor de hele regio. De ambitie is dat de uitgangspunten eind 2021 concreet zijn uitgewerkt. Deze uitwerking krijgt vorm in een aantal themabijeenkomsten waarbij relevante stakeholders betrokken worden.

Op 14 oktober presenteert de regio het plan van aanpak voor de regionale inkoop aan de aanbieders en vraagt men input van de aanbieders.

##### Samenwerking

In de afgelopen- en komende periode staan veel ontwikkelingen op de agenda. De samenwerking bij de doordecentralisatie richt zich niet alleen op de BW-cliënten, maar ook op preventie, MO, bemoeizorg en de OGGZ-doelgroep. Vanuit de regio bekijken gemeenten en stakeholders de doelgroep in zijn geheel. Daarmee kijkt de regio verder dan alleen de opdracht die er nu ligt.

De uitdaging zit met name in het goed vormgeven van de verbinding tussen de verschillende gemeenten, domeinen en stakeholders: Hoe zorg je ervoor dat de communicatie omtrent alle ontwikkelingen op het goede moment, met de juiste stakeholders en de juiste manier worden gevoerd. Waarbij de verschillende ontwikkelingen ook op elkaar aansluiten en in elkaar haken.

De stakeholders benadrukken dat een kleine groep burgers (circa 2%) met multi-complexe (verslavings-) problematiek extra aandacht vraagt in de uitvoeringsafspraken over de samenwerking. Deze groep veroorzaakt veel overlast in wijken en buurten en past niet in de huidige systemen en aanbod. Hiervoor is in de huidige constructie wel aandacht, maar door de complexiteit van de doelgroep vraagt dit om goede communicatie over de verschillende domeinen. Regievoering en regelruimte ontbreken nog vaak. In de ontwikkeling is hier wel aandacht voor in de vorm van BW-plus of - in de gemeente Venlo - door financiële



regelruimte te bieden. Deze groep vergt veel afstemming, creativiteit in oplossingen, innovatie en goede voorbeelden uit het rest van het land.

### Uitvoeringspraktijk

Bij alle lokale gemeenten wordt een scan uitgevoerd: welke voorzieningen zijn lokaal nodig om de doelgroep goed te kunnen bedienen. Daarbij kijkt men wat al aanwezig is en wat lokaal mist. In het eerste kwartaal van 2021 moet van iedere gemeente de scan zijn afgenomen. In het tweede kwartaal volgt de uitwerking per lokale gemeente en worden concrete uitvoeringsafspraken gemaakt. Het versterken van het voorliggend veld in alle gemeenten staat hierbij centraal. Hierbij wordt ook invulling gegeven aan lokale woonagenda's om diverse huisvestingsmogelijkheden te creëren en wordt de regiefunctie bij de toegang van de veertien gemeenten ingericht.

In de regio wordt Beschermd Thuis afgebouwd en omgezet naar BGI waardoor deze taak wordt belegd bij de lokale Wmo. Dit betekent dat de rol van de centrumgemeente betreffende de BW-cliënten kleiner wordt. De verwachting is dat het aantal van circa 900 cliënten die gebruikmaakt van BW-intramuraal terugloopt naar 250-300 cliënten, de overige BW-cliënten krijgen straks een indicatie via de Wmo voor intensieve begeleiding thuis. Dit maakt dat goed gekeken moet worden naar de draagkracht in de wijken. De afspraken betreffende aantallen in de wijken en de monitor functie is goed ingericht en staan beschreven in een samenwerkingsconvenant en prestatieafspraken met de woningcorporaties. De uitdaging ligt in de vraag hoe de acceptatie, leefbaarheid en veiligheid in de wijken gewaarborgd blijft.

## Norm voor Opdrachtgeverschap

Wat is de stand van zaken van de deelonderwerpen van de Norm voor Opdrachtgeverschap (NVO)?

✓ = Ja    ⚙️ = In ontwikkeling    ✗ = Nee

Regiovisie aanwezig en vastgesteld:	⚙️
Tot stand gekomen in overleg met stakeholders:	⚙️
Betrokken stakeholder(s):	Aanbieders, corporaties, clientvertegenwoordigers, Veiligheidshuis etc.
Waarborgen continuïteit van zorgfuncties:	✓
Afspraken over inkoop plekken buiten eigen regio:	⚙️
Verbondenheid lokale toegang met regionale MO/gecontracteerde hulp:	⚙️
Niet vrijblijvende governance:	⚙️

Beperken administratieve lasten:	Op dit moment wordt bekeken of het indicatieproces vereenvoudigd kan worden. De individuele begeleiding plus wordt bij aanbieders regionaal ingekocht, lokaal zijn de gemeenten verantwoordelijk om de administratieve lasten zoveel mogelijk te beperken voor aanbieders.
Inzet op meerjarige contractering:	Er wordt gestuurd op een duurzame relatie met aanbieders zodat er ook ruimte geboden wordt voor innovatietrajecten.



	Vooralsnog wordt gedacht aan driejarige contracten met een verlenging van drie jaar.
<p><b>Toelichting:</b> De regiovisie is vastgesteld en deze geldt nog. Hiervan komt nog een update. De bestaande regiovisie is met stakeholders vastgesteld. Er ligt inmiddels een voorstel om met een extra module BW en MO bij een bestaande GR binnen het sociaal domein onder te brengen en de samenwerking en verantwoordelijkheidsverdeling verder uit te werken. De rode draad hierbij is om de zorg lokaal in te richten. Regionale zorg wordt minimaal ingezet; alleen als dit efficiënt is of als dit wettelijk verplicht wordt gesteld. Met uitzondering van Intramuraal BW en MO, deze blijven ze regionaal inkopen en organiseren (monitoring, relatiemanagement etc.) In uitzonderlijke gevallen financieren ze buiten de regio. Hierover worden afspraken gemaakt met centrumgemeenten.</p> <p>Zij zien de laatste tijd bijvoorbeeld veel aanvragen voor safehouses. Er zijn ideeën over de lokale en regionale inrichting van zorg, maar de regio bevindt zich nog in de verkennende fase.</p> <p>Medewerkers regionale toegang werken momenteel al in de lokale teams. Het streven is dat halverwege 2021 alle gemeenten zelfstandig BW kunnen indiceren. Zeven gemeenten zijn nog niet bij de bestaande GR aangesloten, hierover volgt nog een Raadsbesluit. Het voorstel is dat de zeven gemeenten ook aansluiten bij de bestaande, dan wel nieuwe GR.</p> <p>De regio werkt nu de regionale taken uit, zodat de gemeenten ook weten welke opgave en rol zij krijgen. In de uitwerking staan afspraken over zeggenschap, transparantie en communicatie. Deze voorwaarden moeten helder zijn voordat de gemeenten een beslissing kunnen nemen of zij zich aansluiten bij de GR. Deze zeven gemeenten hebben al wel akkoord gegeven voor de beslispunten van het uitvoeringsplan doordecentralisatie.</p>	

## Uitvoeringsafspraken

Zijn er concrete uitvoeringsafspraken gemaakt over de volgende onderwerpen:

Inhoudelijke visie op sociale inclusie:	
Governance:	
Samenwerking tussen gemeenten:	
Samenwerking met stakeholders:	
Spreiding voorzieningen:	
Toegang:	
Verdeling budget en financiële risico's:	
Financiële solidariteit:	
Overgangsfase financiële middelen:	
Overgangsfase informatieoverdracht cliënten:	

**Toelichting:** De openstelling van de Wlz voor de GGZ- cliënten is van grote invloed voor de inkoop-procedure. Het inkooptraject start terwijl cijfers over de omvang en de doelgroep analyse nog niet helder



zijn. Voor de gehele regio Zuid-Nederland onderzoekt Q-consult wat dit voor gemeenten, aanbieders en cliënten gaat betekenen. De drie centrumgemeenten uit de Zuidregio werken hierin nauw samen en bekijken diverse scenario's met aanbieders, ClZ, cliënten etc. Bij dit proces worden stakeholders en ervaringsdeskundigen nauw betrokken.

De regio Noord- Midden Limburg is met name bezig om zicht te krijgen op de doelgroep waar het omgaat. Waar zijn ze nu en hoe verliezen we ze niet uit het oog? Hierbij is de verbinding en samenwerking met de zorgkantoren essentieel. Vanuit het oogpunt van financiële solidariteit wordt het budget regionaal gehouden. Dit geldt voor de budgetten, BW, MO en bemoeizorg OGGZ. Op basis van af- en uitnamen wordt uiteindelijk afgerekend per gemeente.

De regio heeft redelijk goed zicht op de omvang van de doelgroep. Zij ziet geen grote fluctuatie in de doelgroep, waardoor redelijk goed is te voorspellen welk budget beschikbaar moet zijn.

De ontwikkeling van BT naar BGI is nog wel onvoorspelbaar en brengt wat onzekerheden met zich mee. Hoe de eventuele tekorten of overschotten worden verdeeld is nog niet concreet uitgewerkt.

## Planning

Planning opgesteld/aanwezig:



**Toelichting:** Er ligt een concept-uitvoeringsplan. De verwachting is dat deze in oktober door alle regio-gemeenten wordt vastgesteld. In de komende maanden worden de plannen concreet uitgewerkt. De regio geeft aan op koers te liggen en verwacht in 202 klaar te zijn voor de decentralisatie.

## Voortgang

### Succesfactoren

Vanuit de centrumgemeente zijn op het gebied van beschermd wonen goede (inhoudelijke en financiële) resultaten bereikt door vroegtijdig de aanbevelingen vanuit het rapport Dannenberg toe te passen. Daarnaast is de relatie met aanbieders goed en de bereidheid van innoveren groot. In de regio is de onderlinge inhoudelijk samenwerking tussen de gemeenten goed.

### Aandachtspunten

De toegang en het voorliggend veld van de deelnemende gemeenten moet versterkt worden. Daarnaast moeten de afspraken omtrent financieren en de verdeling lokaal en regionaal nog concreter uitgewerkt worden. Tijdens de regiobijeenkomst komt naar boven dat er meer aandacht moet zijn voor het betrekken van woningcorporaties en cliëntenorganisaties, de centrumgemeente gaat hier actiever op letten.

### Ondersteuningsbehoeften

Helderheid en slagvaardigheid van het Rijk omtrent de doordecentralisatie MO. Daarnaast heeft de regio een grote behoefte aan definitieve Wlz-cijfers in het kader van de openstelling van de GGZ. Wellicht dat op het gebied van kennis van de GGZ-problematiek er nog extra ondersteuning noodzakelijk is. De regio heeft behoefte aan het delen van ervaringen van andere regio's betreffende de opgave waar ze voor staan op het gebied van de doordecentralisatie.



## Regiobeeld Vlaardingen

### Stand van zaken

#### Beweging BW - MO

##### Nieuwe werkwijze

Na het verschijnen van het rapport Dannenberg heeft de regio een regiovisie opgesteld 'Passend Onder Dak: Beleid rond Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen' welke in het najaar van 2017 is vastgesteld. De acht condities voor sociale inclusie zijn niet expliciet benoemd, maar volgen wel impliciet uit de regiovisie. Aan de condities wordt in de praktijk in meer of mindere mate al wel voldaan. De regiovisie is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met regiogemeenten en voorgelegd aan zorgaanbieders en woningbouwcorporaties. De regio (gemeenten en de belangrijkste beschermd wonen aanbieders) is er in bescheiden mate in geslaagd om het intramuraal beschermd wonen aanbod terug te dringen ten gunste van extramuraal beschermd wonen ondersteuning in een beschermd, maar meer zelfstandige omgeving. De goede verstandhouding met zorgaanbieders heeft hieraan bijgedragen.

##### Samenwerking

Uitvoeringsafspraken over de wijze waarop samengewerkt gaat worden tussen gemeenten in de regio zijn in ontwikkeling. Met het oog op de doordecentralisatie van de middelen van beschermd wonen, van de centrumgemeente naar de regiogemeenten, wil de regio de individuele verantwoordelijkheden van de regiogemeenten duidelijk vastleggen. Voor wat betreft de maatschappelijke opvang wordt de positie van de centrumgemeente formeel gehandhaafd. Al wordt er ook voor deze taak nagegaan hoe de regiogemeenten meer verantwoordelijkheid kunnen krijgen voor de uitvoering van deze taak. Er is een externe projectleider aangetrokken om een advies te geven over de toekomstige samenwerking en de verdeling van verantwoordelijkheden voor zowel beschermd wonen als maatschappelijke opvang. Zowel bestuurlijk als ambtelijk is frequent overleg tussen de gemeenten. Binnen de afzonderlijke gemeenten is overleg met collega's van wonen. Op regionaal niveau vindt geen overleg met wonen plaats.

Inkoop, contractmanagement en toegang worden momenteel uitgevoerd door ROGplus, een uitvoeringsorganisatie die vanuit een gemeenschappelijke regeling nauw gelieerd is aan de gemeenten. De intentie is uitgesproken om ROGplus voort te zetten. Over de vorm moeten nog afspraken worden gemaakt. Er is afgesproken dat de huidige afspraken met betrekking tot de financiering van beschermd wonen in 2021 gehandhaafd blijven. Voor de periode daarna is het voornemen uitgesproken om financieel solidair te blijven om het huidige voorzieningenaanbod te kunnen blijven waarborgen. Dit voornemen wordt nog geformaliseerd.

Afspraken over de samenwerking met stakeholders zijn in ontwikkeling. De regio wil het 'assortiment' van voorzieningen beschermd wonen verbreden om de doelgroep goed te kunnen bedienen. Daartoe wordt samenwerking gezocht met andere, specialistische zorgaanbieders. Er is sprake van een volwassen samenwerkingsrelatie, waarbij er ook ruimte is om zaken te bespreken die minder goed lopen.





### Uitvoeringspraktijk

De regio heeft in 2015 een historisch gegroeid voorzieningenaanbod geërfd en is momenteel niet voornemens om in de spreiding wijzigingen aan te brengen. Met betrekking tot de huidige regionale voorzieningen maatschappelijk opvang die in de centrumgemeente zijn gecentraliseerd, wordt onderzocht of het mogelijk is deze geheel of gedeeltelijk te vervangen door separate voorzieningen in de centrumgemeente en één andere regiogemeente. Er is globaal zicht op het regionaal benodigde aantal woningen om uitstroom op te kunnen vangen. Iedere gemeente heeft prestatieafspraken met de woningbouwcorporaties. De contacten met de woningbouwcorporaties zijn goed, maar het lukt niet altijd om het aantal benodigde woningen ook te realiseren.

### Norm voor Opdrachtgeverschap

Wat is de stand van zaken van de deelonderwerpen van de Norm voor Opdrachtgeverschap (NVO)?

✓ = Ja    ⚙️ = In ontwikkeling    ✗ = Nee

Regiovisie aanwezig en vastgesteld:	✓
Tot stand gekomen in overleg met stakeholders:	✓
Betrokken stakeholder(s):	Centrumgemeente, regiogemeenten, zorgaanbieders en woningbouwcorporaties.
Waarborgen continuïteit van zorgfuncties:	⚙️
Afspraken over inkoop plekken buiten eigen regio:	✗
Verbondenheid lokale toegang met regionale MO/gecontracteerde hulp:	✗
Niet vrijblijvende governance:	⚙️

Beperken administratieve lasten:	Er is sprake van gezamenlijk contractbeheer voor beschermd wonen. Tegenover aanbieders worden dezelfde contractvoorwaarden gehanteerd.
Inzet op meerjarige contractering:	Momenteel hanteert de regio geen meerjarige contracten. Er zijn nog geen voornemens dit wel te doen.

**Toelichting:** Cliënten worden nog nauwelijks betrokken bij de doordecentralisatie. Dit is geen onwil vanuit de regio. Er wordt nog gezocht naar manieren om cliënten goed te betrekken.

### Uitvoeringsafspraken

Zijn er concrete uitvoeringsafspraken gemaakt over de volgende onderwerpen:

Inhoudelijke visie op sociale inclusie:	✗
Governance:	⚙️
Samenwerking tussen gemeenten:	⚙️



Samenwerking met stakeholders:	⚙️
Spreiding voorzieningen:	⚙️
Toegang:	⚙️
Verdeling budget en financiële risico's:	⚙️
Financiële solidariteit:	⚙️
Overgangsfase financiële middelen:	⚙️
Overgangsfase informatieoverdracht cliënten:	✅
<p><b>Toelichting:</b> Met de regiovisie is een voorschot genomen op de doordecentralisatie van zowel beschermd wonen als maatschappelijke opvang. Het was een onaangename verassing dat de doordecentralisatie voor maatschappelijke opvang is uitgesteld.</p>	

## Planning

Planning opgesteld/aanwezig:	⚙️
<p><b>Toelichting:</b> De planning is in ontwikkeling.</p>	

## Voortgang

<p><b>Succesfactoren</b></p> <p>De belangrijkste succesfactor om de beweging Beschermd Thuis op gang te brengen is een goede samenwerkingsrelatie tussen gemeenten onderling, tussen gemeente en zorgaanbieders en tussen gemeenten en woningbouwcorporaties.</p>
<p><b>Aandachtspunten</b></p> <p>Het belangrijkste aandachtspunt om de beweging Beschermd Thuis op te pakken is het realiseren van voldoende passende en betaalbare woningen. De door- en uitstroom beschermd wonen en maatschappelijk opvang wordt gehinderd door een tekort aan woningen. Er zijn een paar opties om extra huisvestingsmogelijkheden te realiseren om te voorkomen dat mensen dakloos worden en om uitstroom uit de daklozenopvang te realiseren. Daartoe is een subsidieaanvraag ingediend.</p>
<p><b>Ondersteuningsbehoeften</b></p> <p>Er was behoefte aan ondersteuning bij het maken van uitvoeringsafspraken over samenwerking en de verdeling van verantwoordelijkheden. In deze behoefte heeft de regio zelf voorzien door het aantrekken van een externe projectleider. Daarnaast is behoefte aan goede en inspirerende voorbeelden waarvan geleerd kan worden, bijvoorbeeld over samenwerking. Ook kunnen VWS/VNG een signaal afgeven waarbij wordt gepleit voor afschaffing van de verhuurdersheffing en de kostendelersnorm. Tot slot geeft de regio aan geen aanpassingen in het beleid te willen. De oproep om meer te doen en gebruik te maken van ondersteuning legt druk op gemeenten. Die moeten daar vervolgens weer vorm aan geven.</p>





## Regiobeeld Zeeland

### Stand van zaken

#### Beweging BW - MO

##### Nieuwe werkwijze

In 2018 is een regiovisie opgesteld. Dit was de start voor gericht werken aan ontwikkelopdrachten voor BW, MO en VO. In 2019 is de versnellingsagenda Bescherming en opvang in Zeeland opgesteld en door alle gemeentebesturen geaccordeerd. Alle condities voor sociale inclusie zijn in de versnellingsagenda geadresseerd; in 2020 en 2021 wordt dit op onderdelen nader uitgewerkt. Dit gebeurt onder andere lokaal/subregionaal via het ontwikkelen van een woonzorgvisie en het Actieprogramma Weer thuis. Daarmee ontstaat zicht op cliëntaantallen en ondersteuningsbehoeften, die vervolgens gebruikt kunnen worden voor de inrichting van het lokale en regionale zorgaanbod. Daarbij wordt ambulantisering nagestreefd en is er ook aandacht voor mensen die meer gebaat zijn bij intramurale zorg. Voor mensen met complexe problematiek die niet in een groepssetting kunnen verblijven, is intensieve ambulante ondersteuning noodzakelijk. Ook is er behoefte aan alternatieve woonvormen zoals Skaeve Huse voor mensen met een verleden van ernstige woonoverlast.

##### Samenwerking

De Zeeuwse gemeenten hebben afgesproken om BW tot en met 2024 gezamenlijk in te kopen. De bedoeling is om de middelen voor BW vanaf 2022 op basis van solidariteit onder te brengen in een gemeenschappelijk fonds. Inhoud en vorm van dit fonds wordt momenteel ambtelijk voorbereid. Er is nog geen besluit over governance en verdeling van verantwoordelijkheden. Het ontwerp voor samenwerking wordt ambtelijk voorbereid en moet voor 1 april 2021 zijn afgerond. Ambtelijk wordt de samenwerking positief ervaren (hoewel capaciteit in gemeenten wel een belemmering kan zijn); een kerngroep geeft uitwerking aan de verschillende ontwikkelpunten. Bestuurlijke aandacht voor het vraagstuk is echter niet overal vanzelfsprekend; eigenaarschap bij lokale gemeenten moet nog verder groeien. Door specifieke kenmerken van de regio (drie subregio's met verschillende cultuur, geen natuurlijk zwaartepunt) zijn er risico's om tijdig tot concrete afspraken te komen voor de invulling van verantwoordelijkheden en de wil om elkaar over en weer te helpen. Voor het vinden van passende woonvoorzieningen voor specifieke cliënt(groep)en is het van belang dat het aanbod niet beperkt is tot het lokale aanbod van de betreffende gemeente. In de huidige stand van zaken is dit nog niet geborgd.

##### Uitvoeringspraktijk

Zoals hiervoor aangegeven, zijn gemeenten bezig om zicht te krijgen op de opgave in termen van cliëntaantallen en ondersteuningsbehoeften. Er is tot nu toe weinig lokale input op de voorzieningendiscussie. Het is wel duidelijk dat er behoefte is aan andere vormen van wonen dan in een groepssetting, juist ook bij mensen met complexe problematiek. Hier is in toenemende mate maatwerk voor nodig, zowel voor zorg als huisvesting. Zorgaanbieders en corporaties zijn bereid om hier een bijdrage aan te leveren, gemeenten moeten hier (meer) de regie in nemen en ook binnen de muren van het gemeentehuis de verbinding tussen zorg en wonen leggen.



De toegangsfunctie wordt in principe vanaf 2022 lokaal belegd, echter wel met regionale samenwerking en een regionaal afwegingskader. De centrale voordeur voor BW blijft behouden, in elk geval tot en met 2024. Hoe en in welke vorm wordt nog verder uitgewerkt. De keuze voor lokale toegang is gemaakt, omdat daar met een meer integrale blik kan worden gekeken naar de problematiek en de mogelijke ondersteuningsvormen. Ook is lokaal meer zicht op de draagkracht-draaglast verhouding van wijken. Er wordt gewerkt aan een gemeenschappelijke toegangsregeling en afwegingskader om uniformiteit in de toegang tot intramurale voorzieningen te behouden. Verder denkt men na over een onafhankelijke deskundige of expertteam - beschikbaar voor de toegang - om complexe casuïstiek mee te bespreken. De ontwikkeling hiernaartoe wordt op verzoek van de zorgaanbieders momenteel getemporeerd (vanwege hun werkzaamheden rond COVID-19 en de overgang naar de Wlz).

## Norm voor Opdrachtgeverschap

Wat is de stand van zaken van de deelonderwerpen van de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO)?

✓ = Ja    ⚙️ = In ontwikkeling    ✗ = Nee

Regiovisie aanwezig en vastgesteld:		✓
Tot stand gekomen in overleg met stakeholders:		⚙️
Betrokken stakeholder(s):	Regiovisie en versnellingsagenda zijn vooral met gemeentelijke inbreng (alle 13 gemeenten) tot stand gekomen. De aanbieders zijn in werkgroepen betrokken en het cliëntperspectief via een klankbordgroep. In het regiogesprek werd geconstateerd dat het goed is om stakeholders eerder en actiever te betrekken.	
Waarborgen continuïteit van zorgfuncties:		⚙️
Afspraken over inkoop plekken buiten eigen regio:		⚙️
Verbondenheid lokale toegang met regionale MO/gecontracteerde hulp:		⚙️
Niet vrijblijvende governance:		⚙️
Beperken administratieve lasten:	De inkoop voor BW wordt gezamenlijk opgepakt; tot en met 2024 blijft dit zo. MO wordt gefinancierd via subsidiëring van twee aanbieders en lokaal Wmo-maatwerk wordt via lokale inkoopkaders gedaan; er zijn geen plannen om dit te wijzigen.	
Inzet op meerjarige contractering:	Voor BW is dit een onderdeel van de inkoopstrategie, dit wordt momenteel ingevuld in een pilotproject.  Het plan van aanpak Dak- en thuisloosheid geeft voor de MO richting aan innoverende werkwijze en inrichting van voorzieningen. Daarbij worden ook dwarsverbanden met BW gelegd.	

**Toelichting:** Continuïteit van de ondersteuning wordt nagestreefd, maar is soms lastig vanwege de landelijke ligging van de regio en de aanwezigheid van veel kleine kernen. Ook kan specialistische ondersteuning voor hoog-complexe casussen niet altijd in Zeeland worden geboden, daarvoor wordt uitgeweken naar aangrenzende regio's. De ontwikkeling van de governance is in de regio Zeeland een breder vraagstuk dan alleen op het gebied van de doordecentralisatie BW/MO en wordt elders geadresseerd.



## Uitvoeringsafspraken

Zijn er concrete uitvoeringsafspraken gemaakt over de volgende onderwerpen:

Inhoudelijke visie op sociale inclusie:	✓
Governance:	⚙️
Samenwerking tussen gemeenten:	⚙️
Samenwerking met stakeholders:	⚙️
Spreiding voorzieningen:	⚙️
Toegang:	⚙️
Verdeling budget en financiële risico's:	⚙️
Financiële solidariteit:	⚙️
Overgangsfase financiële middelen:	⚙️
Overgangsfase informatieoverdracht cliënten:	⚙️
<p><b>Toelichting:</b> De ontwikkeling van de governance is in de regio Zeeland een breder vraagstuk dan alleen op het gebied van de doordecentralisatie. Op dit moment zijn er concrete afspraken over de toegang tot en met 2021; voor de periode vanaf 2022 zijn de uitgangspunten vastgesteld, concrete uitvoeringsafspraken moeten nog worden gemaakt.</p>	

## Planning

Planning opgesteld/aanwezig:	✓
<p><b>Toelichting:</b> Het streven is om in Q2 2021 een uitgewerkt plan (doorontwikkeling versnellingsprogramma MJA en solidariteitsfonds BW) aan de gemeenteraden voor te leggen. Er is een externe projectleider aangetrokken om de voortgang van de versnellingsagenda te faciliteren en bewaken. Op het onderdeel samenwerkingsafspraken voor bekostiging en solidariteit is extra ondersteuning wenselijk.</p>	

## Voortgang

<p><b>Succesfactoren</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Korte lijnen tussen gemeenten en externe partners en organisaties</li> <li>• Inhoudelijk gesprek met aanbieders (fysieke overlegtafel)</li> <li>• Gezamenlijke inkoop</li> <li>• Gezamenlijke toegang (centrale voordeur)</li> <li>• Woonruimte (weliswaar buiten de steden)</li> <li>• Actieprogramma weer thuis</li> <li>• Structureel portefeuillehoudersoverleg (bestuurlijk College Zorg en Welzijn)</li> </ul>
--





### Aandachtspunten

- Governance, eigenaarschap, bestuurlijke aandacht voor het woonzorgvraagstuk, in positie komen van alle 13 gemeenten
- Eerder en actiever betrekken van stakeholders
- Financiële positie centrumgemeente
- Druk op uitgaven sociaal domein alle gemeenten; dit belemmert innovatie en vormt een risico voor het inzetten van noodzakelijke zorg en zorgcontinuïteit
- Kleinschalige provincie met dito infrastructuur
- Grensregio en vergrijzende bevolking

### Ondersteuningsbehoeften

Zoals onder het kopje 'Samenwerking' op de eerste pagina is beschreven, vraagt de gemeentelijke samenwerking op bestuurlijk niveau aandacht. De regio heeft behoefte aan een onafhankelijke procesbegeleider die dit verder kan aanwakken, zodat alle 13 gemeenten in positie komen. Daarbij is de suggestie gedaan om ook een inhoudelijk expert bij de gesprekken te laten aansluiten, zodat er voldoende feeling is met de praktijk.

Daarnaast zou een informatiesessie voor de gemeenteraden kunnen helpen, zodat iedereen hetzelfde kennisniveau heeft.

Tenslotte is duidelijkheid gewenst over de financiële gevolgen voor gemeenten, zowel als gevolg van het verdeelmodel als de uitname voor de Wlz.



## Regiobeeld Zaanstad

### Stand van zaken

#### Beweging BW - MO

##### Nieuwe werkwijze

De regiovisie 'Iedere burger met multiproblematiek op de juiste plek met zorg op maat' is in 2016 vastgesteld door alle gemeenteraden. De regiovisie is tot stand gekomen in overleg met regiogemeenten, zorgaanbieders, woningcorporaties en cliëntvertegenwoordiging en wordt gedragen door deze partijen. Tijdens een aantal bijeenkomsten zijn de partijen geconsulteerd; de opgehaalde input is verwerkt in de regiovisie. Deze bevat een visie op de condities voor sociale inclusie van de commissie Dannenberg vertaald in ambities.

Momenteel wordt gewerkt aan een regioplan waarin de visie en ambities vertaald worden in concrete uitvoeringsafspraken. De wethouders uit de regio zijn hier nauw bij betrokken. Bij de ontwikkeling van het regioplan zijn de genoemde stakeholders wederom betrokken. De grote opgave betreft de vertaling van papier naar de praktijk. Er zijn verschillende projecten, initiatieven en pilots gelijktijdig actief die opvolging geven aan de regiovisie.

Vanuit de stakeholders is behoefte aan meer samenhang, duidelijkheid en continuïteit. Continuïteit is met name een belangrijk aandachtspunt voor cliënten. Het is van belang dat deze partijen weten waar gemeenten, zorgaanbieders en woningbouwcorporaties mee bezig zijn en wat de effecten daarvan zijn in de keten.

Er is een gedeelde behoefte aan regie op de doordecentralisatie.

##### Samenwerking

Concrete uitvoeringsafspraken over inkoop, contractmanagement en financiering zijn in ontwikkeling. De gemeenten hebben de intentie uitgesproken om te blijven samenwerken op het gebied van financiering, inkoop en contractmanagement voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang. De centrum-gemeente neemt daarbij de regierol.

Daarnaast is behoefte om in de uitvoering ook samen op te trekken. De samenwerking tussen centrum-gemeente en regiogemeenten is goed en regiogemeenten worden actief betrokken bij ontwikkeling van beleid.

Ook de samenwerking tussen gemeenten en stakeholders, als zorgaanbieders en woningcorporaties, is goed: er is wederzijds vertrouwen.

Uitvoeringsafspraken over de samenwerking tussen gemeenten en met stakeholders zijn in de maak.

##### Uitvoeringspraktijk

Een eerste aanzet tot concrete uitvoeringsafspraken staat beschreven in een samenwerkingsovereenkomst tussen de zes Zaanse woningcorporaties, het Huurdersoverleg Zaanstreek en de gemeente Zaanstad. Dit is een brede samenwerkingsovereenkomst die ook ingaat op bijzondere en urgente doelgroepen.

De woningcorporaties hebben inzicht in de huisvestingsvraag: de doelgroep, aantallen en type woningen. Naast de bestaande samenwerkingsovereenkomst maakt men hierover concrete uitvoeringsafspraken.



Hierbij is ook aandacht voor procesafspraken, zoals het zo goed mogelijk in overleg zoeken naar antwoorden voor opgaven.

Concrete uitvoeringsafspraken over de inrichting van het zorglandschap (aantal, type en spreiding van voorzieningen) zijn er nog niet. Aanbieders hebben behoefte aan meer inzicht in de doelgroep: problematiek, zorgvraag en aantallen. Dit inzicht is van belang om uitvoeringsafspraken te kunnen maken. Bij het maken van uitvoeringsafspraken zijn stakeholders zich bewust van het continu veranderende speelveld en het mogelijke effect daarvan op de uitvoeringsafspraken.

De ambitie is dat aanvragen voor beschermd wonen lokaal kunnen worden ingediend. Men gaat nog bekijken of regiogemeenten ook zelf beschikkingen afgeven of dat dit een taak blijft van de centrumgemeente.

## Norm voor Opdrachtgeverschap

Wat is de stand van zaken van de deelonderwerpen van de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO)?

✓ = Ja    ⚙️ = In ontwikkeling    ✗ = Nee

Regiovisie aanwezig en vastgesteld:	✓
Tot stand gekomen in overleg met stakeholders:	✓
Betrokken stakeholder(s):	Centrumgemeente, regiogemeenten, zorgaanbieders, woningcorporaties en cliëntenorganisaties.
Waarborgen continuïteit van zorgfuncties:	✗
Afspraken over inkoop plekken buiten eigen regio:	✗
Verbondenheid lokale toegang met regionale MO/gecontracteerde hulp:	✗
Niet vrijblijvende governance:	⚙️

Beperken administratieve lasten:	Binnen de regio wordt gewerkt aan het beperken van administratieve lasten door gezamenlijk contractbeheer.
Invzet op meerjarige contractering:	De ambitie is om in te zetten op meerjarige contractering.

## Uitvoeringsafspraken

Zijn er concrete uitvoeringsafspraken gemaakt over de volgende onderwerpen:

Inhoudelijke visie op sociale inclusie:	✓
Governance:	✓
Samenwerking tussen gemeenten:	⚙️
Samenwerking met stakeholders:	⚙️
Spreiding voorzieningen:	⚙️



Toegang:	✓
Verdeling budget en financiële risico's:	⚙️
Financiële solidariteit:	⚙️
Overgangsfase financiële middelen:	✓
Overgangsfase informatieoverdracht cliënten:	⚙️
<p><b>Toelichting:</b> Bij de ontwikkeling van de regiovisie zijn cliënten actief geraadpleegd. De wens is om cliënten, ook in de toekomst, op deze manier te blijven raadplegen. Cliënten zijn immers het uitgangspunt van de doordecentralisatie. Er wordt nog gekeken hoe dit concreet vorm krijgt. Dit is echter wel bewerkelijk en tijdrovend.</p>	

## Planning

Planning opgesteld/aanwezig:	✗
<p><b>Toelichting:</b> Er is nog geen planning opgesteld.</p>	

## Voortgang

<p><b>Succesfactoren</b></p> <p>De regio heeft een pilot uitstroom gestart waarbij 50 voorrangurgenties zijn afgegeven voor woningen aan beschermd wonen cliënten.</p>
<p><b>Aandachtspunten</b></p> <p>Een belangrijke opgave en tevens aandachtspunt is de ontwikkeling van voldoende tussenvoorzieningen (begeleid zelfstandig wonen). Door een gebrek aan geschikte woningen komt de beweging Beschermd Thuis moeizaam op gang. Naast schaarste aan woningen is - terwijl de zorgvraag toeneemt - ook schaarste aan zorgmedewerkers en financiering.</p>
<p><b>Ondersteuningsbehoeften</b></p> <p>De centrumgemeente heeft behoefte aan ondersteuning van een VLOT-adviseur bij het schrijven van het regioplan dat momenteel in ontwikkeling is.</p> <p>Daarnaast heeft de regio een brede behoefte aan voorbeelden van en kennis over het organiseren van structurele borging op lange termijn. Binnen de regio worden diverse projecten opgepakt die vorm geven aan de doordecentralisatie. Er is echter behoefte aan meer samenhang tussen deze projecten. Daarbij wordt opgemerkt dat projecten met regelmaat wel geïmplementeerd worden, maar niet geborgd. Na implementatie wordt de uitvoering van het project niet altijd in de lijn weggezet. Er is behoefte aan procesafspraken over regiovoering: hoe kom je tot goede afspraken, welke afspraken maak je en hoe stuur je hierop?</p> <p>Ook heeft men behoefte aan goede voorbeelden over cliëntraadpleging. Op welke manier betrek je cliënten en hoe weet je of de regio volgens cliënten op de goede weg is?</p>



## Regiobeeld IJssel-Vecht

### Stand van zaken

#### Beweging BW - MO

##### Nieuwe werkwijze

Afgelopen september is de uitgewerkte Toekomstvisie 2032, die op ambtelijk niveau samen met de acht gemeenten is uitgewerkt, bestuurlijk besproken. De regio werkt toe naar een inclusieve samenleving met voldoende aandacht voor herstel, ontwikkeling, participatie en eigen regie ook ten aanzien van inwoners die afhankelijk zijn van maatschappelijke opvang en beschermd wonen. De voorganger van de Toekomstvisie en tevens start van de samenwerking is de regionale veranderagenda maatschappelijke opvang en beschermd wonen 2016-2019. Bij de doordecentralisatie wordt het realiseren van Beschermd thuis voor nieuwe cliënten bij de regiogemeenten en de lokale stakeholders belegd.

Vanaf 2022 zal de gemeente Zwolle de intramurale BW namens de regio IJssel-Vecht contracteren, het beschermd thuis wonen zal lokaal contracteerd gaan worden.

Er is een regionale projectleider aangesteld om samen met de regiogemeenten in het najaar 2020 en voorjaar 2021 lokale uitvoeringsplannen op te stellen. In dat uitvoeringsplan gaan alle uitvoeringsafspraken staan met lokale partijen over wat nodig is om in 2022 cliënten (met eventueel begeleiding) thuis te laten wonen, dit aansluitend op wat lokaal al georganiseerd is. Deze uitvoeringsplannen gaan naar de lokale raden en college's. De uitgewerkte Toekomstvisie vormt het kader voor de lokale uitvoeringsplannen. Het is aan de gemeenten of de Toekomstvisie ook naar de raden gaan.

In het najaar organiseren de regiogemeenten sessies met de samenwerkingspartners (zorgaanbieders, woningcorporaties, participatieraden en/of cliëntraden, de centrale toegang en de wijkteams) om de Toekomstvisie te spiegelen en afspraken te maken voor de uitvoeringsplannen. Het verschilt per regiogemeente welke stakeholders ze betrekken bij het opstellen van de uitvoeringsafspraken. Vervolgens is er een overgangsfase van tien jaar voor de bestaande cliënten.

De landelijke tijdpaden voor decentralisatie van BW en MO in de regio lopen niet gelijk. In de doordecentralisatie van MO (naar meer lokaal, net als BW) wordt dezelfde beweging gemaakt, meer naar de lokale gemeenten zowel voor BW als MO.

Er is overeenstemming bij gemeenten en stakeholders dat meer ondersteuning voor cliënten nodig is voor het bewerkstelligen van een duurzame uitstroom en voorkomen van instroom van BW dan op dit moment geboden wordt via de huidige ambulante infrastructuur. Het gaat dan onder andere over een goede steunstructuur, door middel van inloop-/ontmoetingscentra, maar ook de verbinding met de leefomgeving en de samenwerking tussen de verschillende lokale stakeholders. Het gesprek hierover (o.a. samenwerking, tarief, bekostigingsmodel, ect.) moet nog (mede met de lokale stakeholders) gevoerd worden in de lokale sessies in elke gemeente.

##### Samenwerking

Een succesfactor in het opstellen van de Toekomstvisie en de lokale uitvoeringsplannen is de gemeentelijke regionale samenwerking en gezamenlijke verantwoordelijkheid. Het is dus niet het 'feestje' van de



centrumgemeente. Maandelijks is er ambtelijk overleg met de regio om landelijke ontwikkelingen te bespreken en zaken af te stemmen. De besturen hebben drie tot vier keer per jaar overleg. Dit overleg wordt ambtelijk voorbereid.

Onderwerpen als inkoop, contractmanagement en afspraken over financiering zijn in grote lijnen aangestipt in de Toekomstvisie, concrete afspraken hierover moeten nog gemaakt worden in vervolgesprekken voor de lokale uitvoeringsplannen. Het uitgangspunt is 'wat lokaal kan, moet lokaal georganiseerd worden'.

De bestuurders hebben aangegeven het samenwerkingsconvenant in juni 2020 met twee jaar te willen verlengen. Hierin worden ook afspraken over de financiële risico's opgenomen. De regio is nog bezig vraagstukken te formuleren welke regionaal opgepakt moeten worden, onder andere over vraagstukken als financiële solidariteit en verplaatsing van BW- en MO-cliënten tussen de gemeenten.

Vanuit de NvO wordt opgeroepen een centrale visie te hebben ondanks dat sprake is van decentralisatie. Deze centrale visie moet nog verder geladen worden. Er is een bestuurlijk vastgesteld stappenplan met tijdspad voor de komende jaren.

In elke gemeente worden prestatieafspraken gemaakt met woningcorporaties over het bieden van door- en uitstroomwoningen voor cliënten van MO en BW. Er worden door stakeholders verschillen ervaren tussen en binnen de gemeenten in welke mate de verschillende stakeholders (wijkwelzijn, wonen, maatschappelijke ondersteuning) met elkaar samenwerken en elkaar opzoeken, zoals bijvoorbeeld zorgaanbieders met woningcorporaties. Actievere betrokkenheid van cliëntraden, partnerraden en huurdersorganisaties bij de lokale en regionale ontwikkelingen is gewenst vanuit de zorgaanbieders en de woningcorporatie.

Vanuit het cliëntperspectief zou men graag meer gelijkheid zien in welke mate de verschillende gemeenten de lokale cliëntraden meenemen in het proces. Gemeenten gaat nog afstemmen hoe cliënten structureel geraadpleegd kunnen worden.

### **Uitvoeringspraktijk**

In de uitgewerkte toekomstvisie zijn afspraken gemaakt over de grens tussen lokale verantwoordelijkheid en regionale samenwerking met betrekking tot de voorzieningen vanaf 2022. In de uitvoeringsplannen moet uitgewerkt worden wat lokaal al aanwezig is en wat aanvullend georganiseerd moet worden met welke stakeholder. De kennis wat lokaal aanwezig is, is grotendeels aanwezig bij de lokale beleidsadviseurs. In de uitgewerkte toekomstvisie is opgenomen wat overstijgend in de regio georganiseerd moet worden. De vraag hoe in 2022 vorm te geven aan aanvullende gecontracteerde zorg thuis die nodig is en hoe men dit met de aanbieders samen organiseert wordt lokaal opgepakt.

Onder intramurale BW vallen nu twee indicaties/producten: Beschermd wonen en begeleid wonen (geplande zorg, 24uurs-oproepbaarheid en binnen 30 minuten begeleiding ter plaatse). Begeleid wonen is een tussenvorm die van toegevoegde waarde is voor op- en afschalen. De zorgaanbieders willen weten hoe een trapsgewijze benadering naar eigen regie in de tussenvorm van begeleid wonen aan gaat sluiten bij hoe de gemeenten het organiseren (bijvoorbeeld huur). Vanuit het perspectief van de woningcorporatie is begeleid wonen positief, omdat gemakkelijk opgeschaald kan worden als het dreigt mis te gaan waardoor iemand toch nog thuis kan blijven wonen met intensievere begeleiding. Een belangrijke ontwikkeling in MO is de hervorming van de nachtopvang: de Herberg. De regio gaat toe naar éénpersoons opvangplekken in plaats van slaapzalen. Corona heeft de doorontwikkeling van de Herberg een impuls gegeven.





## Norm voor Opdrachtgeverschap

Wat is de stand van zaken van de deelonderwerpen van de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO)?

✓ = Ja    ⚙️ = In ontwikkeling    ✗ = Nee

Regiovisie aanwezig en vastgesteld:	⚙️
Tot stand gekomen in overleg met stakeholders:	⚙️
Betrokken stakeholder(s):	De Toekomstvisie is ambtelijk opgesteld en wordt getoetst in de verschillende gemeenten bij zorgaanbieders, woningcorporaties, participatieraden en cliëntraden, de Centrale Toegang en de wijkteams.
Waarborgen continuïteit van zorgfuncties:	⚙️
Afspraken over inkoop plekken buiten eigen regio:	✓
Verbondenheid lokale toegang met regionale MO/gecontracteerde hulp:	⚙️
Niet vrijblijvende governance:	✓

Beperken administratieve lasten:	MO: Bij de nieuwe financieringssytematiek vanaf 2021 is hier rekening mee gehouden. BW: Vanaf 2022 zal de gemeente Zwolle de intramurale BW namens de regio IJssel-Vecht contracteren, het beschermd thuis wonen zal lokaal contracteerd gaan worden.
Invzet op meerjarige contractering:	Er wordt gewerkt met subsidies.

## Uitvoeringsafspraken

Zijn er concrete uitvoeringsafspraken gemaakt over de volgende onderwerpen:

Inhoudelijke visie op sociale inclusie:	✗
Governance:	✓
Samenwerking tussen gemeenten:	✓
Samenwerking met stakeholders:	⚙️
Spreiding voorzieningen:	⚙️
Toegang:	⚙️
Verdeling budget en financiële risico's:	⚙️
Financiële solidariteit:	⚙️



Overgangsfase financiële middelen:	
Overgangsfase informatieoverdracht cliënten:	
<p><b>Toelichting:</b> De acht condities voor sociale inclusie zijn niet expliciet uitgewerkt in de regiovisie. Ze vloeien wel voort uit de visie en ambitie. De rode draad in de regiovisie sluit aan bij de visie van de commissie Toekomst beschermd wonen.</p>	

## Planning

Planning opgesteld/aanwezig:	
<p><b>Toelichting:</b> Er is een bestuurlijk vastgesteld stappenplan met tijdsplan voor de komende jaren.</p>	

## Voortgang

<p><b>Succesfactoren</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Het samen optrekken met de regio-adviseurs.</li> <li>• Bij de hervorming van de nachtopvang staan alle neuzen dezelfde kant op.</li> <li>• Hechte gemeentelijke samenwerking en gedeelde commitment voor dezelfde opgave. De opgave is nadrukkelijk een gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle gemeenten, waarbij de centrum-gemeente het niet overneemt.</li> </ul>
<p><b>Aandachtspunten</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• De hervorming van de nachtopvang voor MO.</li> <li>• Gelijktijdige ontwikkeling van uitstroom uit Beschermd wonen en opbouw van de lokale ambulante infrastructuur zodat er geen kwetsbare situaties bij cliënten of in de wijk ontstaan.</li> <li>• Concentratie van kwetsbare mensen in kwetsbare wijken.</li> <li>• De beschikbaarheid van voldoende passende en betaalbare woningen. Zonder voldoende passende en betaalbare beschikbare woningen zal de doorstroom naar beschermd thuis stagneren.</li> <li>• De veerkracht van de wijk en de bewustwording onder de inwoners dat de doelgroep BW in de wijk komt wonen.</li> <li>• Randvoorwaarde: voldoende financiën om de doelgroep goed te kunnen ondersteunen met daarbij ook voldoende financiën om de taken uit de NvO uit te kunnen voeren.</li> <li>• Verschillen tussen lokaal beleid/uitvoering tussen de gemeenten door de decentralisatie kan administratieve last veroorzaken bij de zorgaanbieders. Dit is één van de agendapunten regionaal en lokaal hoe dit zo goed mogelijk op te lossen is.</li> <li>• Oproep vanuit de stakeholders aan de regio om overkoepelende regionale uitgangspunten met elkaar te formuleren als vinger aan de pols. Zodat individuele gemeenten niet bepaalde eigen regels maken wat effect heeft op andere gemeenten of het probleem verschuiven.</li> <li>• Overdracht van de kennisopbouw over het zorgveld van centrumgemeente naar de regiogemeenten.</li> <li>• Gemeenten en zorgaanbieders agenderen in de gesprekken over de ontwikkelingen, onder andere hoe om te gaan met uitstroom naar de Wlz, de mogelijk veranderende verhouding en de invloed van twee</li> </ul>



financieringsstromen op de organisatie van de zorg. De uitdaging is het drempelloos organiseren van zorg ondanks de bijkomstigheid van nieuwe financieringsstroom met eigen schotten.

#### Ondersteuningsbehoeften

- Goede voorbeelden, onder andere via landelijke sessies. Kennis delen over expertise over Thuisplus in Nederland.
- Financiën naar centrumgemeenten in Noord- Oost Nederland om de regionale voorzieningen voor een kleiner wordende klantbestand te kunnen blijven organiseren.
- VLOT-adviseur aanhaken voor ondersteuning.
- Verbetering van toegankelijkheid aan landelijke podia zoals landelijk GGZ-overleg en het nieuwe NvO-overleg.
- Landelijke campagne en voorlichting om de draagkracht in de wijk te vergroten.

